

EX LIBRIS

WELLCOME BUREAU OF SCIENTIFIC RESEARCH

LONDON

22500306451

Med
K28541

F. v. 34

THE PROPERTY OF
THE WELLCOME BUREAU
OF SCIENTIFIC RESEARCH.

*A. N. le Professeur Jonathan Hubschurion
hommage bien affectueux de l'auteur*
SPITALUL COLȚEA *Petrini-Galat*

DARE DE SEAMĂ SCIINȚIFICĂ

ASUPRA SERVICIULUI
CLINICEI BÓLELOR DE PELE ȘI SIFILITICE
PE ANUL 1894.

DE

DR. PETRINI-GALATZ

MEDIC PRIMAR AL SPITALULUI COLȚEA, PROFESOR AL CLINICEI BÓLELOR
DE PELE ȘI SIFILITICE LA UNIVERSITATEA DIN BUCURESCI
MEMBRU CORESPONDENT AL SOCIETĂȚII DE DERMATOLOGIE ȘI SIFILIGRAFIE
FRANCEZE, GERMANE ȘI AUSTRO-UNGARE. MEMBRU CORESPONDENT
AL SOCIETĂȚII DE MEDICINĂ IMPERIO-REGALĂ
DIN VIENA. ETC.

BUCURESCI

LITO-TIPOGRAFIA L. MOTZĂTZEANU & P. LAMBRU

— No. 2, Strada Lipscani No. 2. —

1897

35546

16203

25 671103

WELLS INSTITUTE	
Coll.	
Coll.	
No	110

DARE DE SEAMĂ ȘTIINȚIFICĂ

ASUPRA SERVICIULUI

CLINICEI BÔLELOR DE PELE ȘI SIFILITICE

PE ANUL 1894

DE

PROFESORUL PETRINI-GALATZ

I

Întârzierea publicării acestei dări de seamă provine din cauza mai multor lucrări originale, ce ea conține și care au cerut execuțiunii de deseneuri, planșe și fotografii care toate pentru a se scrie și reține copii, au cerut un timp destul de îndelungat.

Unele dintre planșele noastre au fost executate în străinătate, precum sunt acelea ale unui caz foarte important, de pseudo tabes dorsal, cu ramolirea umflăturii cervico-dorsale a măduvei, de natură sifilitică-alcoolică.

Acastă lucrare pentru a ajunge la o convingere, ne a reclamat un timp foarte îndelungat pentru executarea și examinarea a unui mare număr de preparate microscopice—între care sistemul nervos: bulbul rachidien, măduva spinărei, ganglionii rachidieni spinali și nervii periferici a fost cu amănunțimi studiate.

Asemenea voi menționa, că cercetarea bacilului în lepra sistematizată nervoasă, a fost făcută pe un mare număr de preparate, care pentru a ajunge la o convingere, a trebuit să examinăm fie care lamelă mai mult de cât o jumătate de oră.

Însă acest studiu merita atențiunea noastră de orice-ce sunt după cum se știe cazuri de lepre care sunt luate drept alte alterațiuni nervoase și mai cu osebire, se confundă cu siringo-mielia unele lepre anestesice.

Ei bine s'a propus de Pitres de la Bordeaux (Franța) ca să se exciseze un nerv al peleii spre a se căuta în el bacilul leprei, unde se găsește în aceste forme de lepră, după el în totdeauna. Dar cum nu putem admite acest procedeu ca practic, am recurs mai întâi se controlăm procedeul cu vezicatorii și este acest procedeu care de și reclamă examinarea mai multor lamele și mai multe ore, spre a găsi bacilul în puroiul vesicatorilor, totuși ar fi de preferat procedeu-lui lui Pitres.

Însă cred că procedeul meu, cercetarea bacilului în pelea anestezică, chiar nepătată a leproșilor anestezici, este mai de preferat pentru următoarele argumente.

Procedeul cu vesicătoria a colegului nostru, D. profesor Kalindero, reclamă cum am șis mult, foarte mult timp spre a găsi câțiva bacili, pe când bacili se găsesc în abundență în secțiunile de pele anestezică de la acești bolnavi. Ei nu simt nici cea mai mică durere când se excizează un mic fragment de pele, care poate fi întărit într'oz și a doua zi se pot face secțiuni, colora și examina la microscop.

Prin urmare acest procedeu este mai practic, căci pe de o parte găsim bacilul mai lesne, mai abundent, și pe de altă parte se cere mai puțin timp în total de cât se cere cu procedeul de vesicătoare.

Prin acest studiu am ajuns a constata bacilul de și în puțin număr și în sângele luat de la pulpa degetului.

Atrag asemenea atențiunea cetitorilor mei asupra următoarelor cazuri și lucrări efectuate în acest an.

Vitiligo-Siringomieli și Chiromegalie observat la un pacient și la care diagnosticul nu s'ar fi putut stabili cu siguranță, dacă n'aș fi făcut cercetarea bacilului într'un fragment de pele.

Am examinat un mare număr de preparate și văzând că nu sunt bacili, am stabilit diagnosticul menționat.

Intr'adevăr cazul simula foarte mult o lepră sistematisată nervoasă, după cum se vede mai departe observația.

Menționez asemenea un caz de lupus epiteliomatos, *varietate nedescrisă*, și care pentru a mă convinge 'mă a cerut asemenea foarte mult timp.

Planșele colorate, publicate într'o altă lucrare stabilesc această varietate de lupus vulgar.

Am observat asemenea un caz de acnee, nedescris încă, și pe care studiindu'l, am ajuns a numi această formă de acnee, «*acnee rubra seborreica*.» (Vezi fig. 1.)

Pentru scrierile acestei dări de seamă am avut ajutorul distinșilor mei elevi interni și externi. D. D. Băluș, Cohn, Robescu, Albulescu precum și D. Dr. Simionescu, fostul meu intern.

Fotografiile bolnavilor au fost executate de D. Dr. Haralamb, medicul secundar.

Le aduc aici sincerile mele mulțumiri.

Se intru acum în materie :

II

Printre bólele dermato-sifiliopatice care au predominat în cursul anului 1894 sunt în ordinea alfabetică cele următoare :

Acnee rubra seboreică a feței o femeie intrată, eșită vindecată.

Adenită axilară un bărbat intrat, eșit vindecat.

Alopecie cicatricială o femeie intrată, rămasă.

Balanopostită și fimoză un bărbat aflat, unul intrat, 2 eșii vindecați.

Blenoragie uretrală doi bărbați aflați ; 38 bărbați 3 femei intrați, 35 bărbați eșii vindecați, 3 femei vindecate, 4 bărbați eșii ameliorați.

Dermatita exfoliativă generalizată două femei intrate, o femeie eșită vindecată, una mortă.

Dermatită acută artificială doi bărbați intrați ; 2 bărbați eșii vindecați.

Dermatită erpetiformă a lui Dühring un bărbat aflat, două femei intrate ; un bărbat, o femeie eșii vindecați, o femeie ameliorată.

Ectima simplex : Un-spre-dece bărbați și o femeie intrați, zece bărbați și o femeie eșii vindecați și un bărbat ameliorat.

Eczeema : Doi bărbați și 3 femei aflate ; 30 bărbați și 17 femei intrate ; 32 bărbați eșii vindecați, 20 femei eșite vindecate.

Epididimită : Opt bărbați intrați, opt bărbați eșii vindicați.

Epiteliom serpiginos al feței, o femeie intrată, o femeie rămasă.

Eritem polimorf patru bărbați și 9 femei intrați ; 3 bărbați și 9 femei eșii vindecați, un bărbat eșit ameliorat.

Eritem medicamentos, o femeie intrată, una rămasă.

Eritem pelagros un bărbat și două femei intrați, o femeie vindecată, un bărbat și o femeie eșii nevindecați.

Eritrodermie un bărbat intrat, unul eșit vindecat.

Favus 3 bărbați aflați ; un bărbat și șase femei, un copil și o fetiță intrați ; 3 bărbați, 2 femei eșii vindecați, un băiat și o fetiță vindecați, 2 femei ameliorate.

Foliculita barbei un bărbat intrat, unul eșit ameliorat.

Foliculită generalizată cutanată, un bărbat intrat, unul eșit vindecat.

Foliculita penisului un bărbat intrat, unul eșit vindicat.

Furunculosa, trei bărbați intrați, trei eșii vindecați.

Gome scrofulo-tuberculose, o femeie intrată, una eșită vindecată.
Herpes prepușial ulcerat doi bărbați intrați, doi eșiți vindecați.
Hidroa bulos al feței și al trunchiului 2 bărbați intrați, un bărbat eșit vindecat, unul rămas.

Ichtiôsă generalisată o femeie intrată una eșită ameliorată.

Impetigo, un bărbat aflat, 11 bărbați și o femeie intrați; doispre-dece bărbați și o femeie eșiți vindicați.

Keratosă foliculară generalisată o femeie intrată, una eșită vindecată.

Keratodermie palmară și plantară un bărbat intrat, un bărbat eșit vindecat.

Lepră anestetică și tu'erculôsă 4 bărbați aflați, 5 bărbați și 5 femei intrați; 5 bărbați și 2 femei eșiți ameliorați, 1 bărbat și 1 femeie nevindecați, 1 femeie mortă; 3 bărbați și 1 femeie rămași.

Lencoree o femeie intrată, una eșită vindecată.

Lichen simplex o femeie aflată și 2 intrate; 3 femei eșite vindecate.

Lichen circoscriptus 4 bărbați și 2 femei intrate; 3 bărbați eșiți vindecați; 1 bărbat și două femei rămase.

Lupus eritematos, trei bărbați și 3 femei intrați; un bărbat și 1 femeie eșiți vindecați; 1 bărbat și 1 femeie ameliorați; 1 bărbat și o femeie rămași.

Lupus tuberculos: 2 bărbați și 1 femeie aflați; 6 bărbați și 7 femei intrați; 5 bărbați, 8 femei vindecați; 1 bărbat nevindecat, 2 bărbați rămași.

Moluscum congenital confluent generalisat un bărbat intrat, 1 nevindecat.

Neurastenie genitală trei bărbați intrați; 2 vindecați 1 ameliorat.

Peladă doi bărbați intrați; 1 eșit ameliorat, 1 nevindecat.

Pemfigus 1 bărbat și 1 femeie intrați; 1 bărbat vindecat; 1 femeie nevindecată.

Pitiriasis versicolor 1 bărbat și 1 femeie intrați, 1 bărbat și 1 femeie eșiți vindecați.

Pitiriasis rosaceu Gibert, un bărbat intrat; unul eșit vindecat

Prnrigo cronic simplu 9 bărbați și 3 femei intrați; 7 bărbați vindecați; 1 bărbat și 2 femei ameliorați; 1 bărbat și 1 femeie rămași.

Prnrigo ftiriasic 1 bărbat și o femeie intrați: ambii eșiți vindecați.

Psoriasis vulgar 14 bărbați și 10 femei intrați; 10 bărbați și 10 femei eșiți vindecați; 4 bărbați rămași.

Rinosclerom 1 femeie intrată ; una eșită nevindecată.

Șancru simplu 1 bărbat și 15 femeii aflați ; 19 bărbați și 13 femeii intrate ; 19 bărbați, 14 femeii vindecați ; 1 bărbat și 14 femeii ameliorați.

Șancru sifilitic, trei bărbați și 2 femeii aflați ; 27 bărbați, 7 femeii intrați ; 29 bărbați, 5 femeii vindecați ; 1 femeie ameliorată ; un bărbat remas.

Sifilis secundar (accidente) 5 bărbați și 15 femeii aflate : 44 bărbați și 44 femeii intrați ; 45 bărbați, 43 femeii vindecați, 15 femeii ameliorate ; 4 bărbați și 1 femeie remasă.

Sifilis terțiar (accidente) 1 bărbat și 5 femeii aflați ; 14 bărbați și 8 femeii intrați ; 11 bărbați, 9 femeii vindecați, 2 bărbați și 1 femeie ameliorați ; 1 femeie moartă ; 2 bărbați remași.

Sarcom melanic generalizat și al spatelui 1 bărbat și 1 femeie intrați ; 1 bărbat eșit nevindecat, 1 femeie remasă.

Scabies 1 bărbat aflat ; opt bărbați intrați ; 9 bărbați eșiți vindecați.

Sicozis a barbei un bărbat intrat ; 1 bărbat eșit vindecat.

Tricofitia pelei capului, un bărbat intrat ; 1 bărbat vindecat.

Tricofitie cutanată, 6 bărbați și 0 femeie intrați ; 6 bărbați și 1 femeie eșiți vindecați.

Urticaria 1 bărbat intrat ; unul eșit vindecat.

Ulcer cronic al gambei 1 bărbat și 1 femeie intrați ; un bărbat eșit ameliorat ; 1 femeie remasă.

Ulcus oris un bărbat aflat ; unul vindecat.

Vaginită și uretrită blenoragică 10 femeii aflate ; 14 femeii intrate ; 17 femeii vindecate ; 7 ameliorate.

Vegetațiunii balanoprepuțiale ulcerate 3 bărbați intrați ; 2 bărbați vindecați, 1 remas.

Vitiligo și Siringo-mielie un bărbat intrat ; unul remas.

Zona zoster : 1 bărbat și 2 femeii intrate ; un bărbat și 2 femeii eșiți vindecați.

III

Dintre toate aceste cazuri aflate și intrate în cursul anului 1894, numai asupra următoarelor vom intra în considerațiunile noastre, atât din punctul de vedere terapeutic, cât și din acela al însemnății, ce au prezentat aceste cazuri.

Pentru unele din aceste vom da chiar lucrări originale făcute în cursul acestui an.

Acnea rubra seboreică a feței :

Pacienta *Paraschiva Stancu Drăguțu*, în etate de 35 ani, căsătorită, din Teleorman (Băesci). Ortodoxă română, intră în serviciul cliniceî la 7 Noembrie 1894 și ese vindecată la 25 De embrie acelaș an.

Acest cas merită să atragă atențiunea D-voastră de óre-ce el ese din cadrul cunoscut al acnelor. Ast-fel pe când sunt destul de bine cunoscute formele : *acnea simplex*, saũ *inflamatorie*, *ac. miliară punctată*, saũ *ac. cu comedóne* ; *ac. cornosă* ; *ac. necrotică* saũ *varioliformă* zisă și *rodens* ; *ac. flegmonósă* ; *ac. cheratică* ; *ac. cheloidină*, și în fine *acnea* zisă *rosacea* cu varietățile sale ; forma ce presintă bolnava este nu numai rară, dar și prea puțin cunoscută. Ast-fel uniî autori o descrie ca o seboree congestivă a feței, însă de óre-ce găsesc în această formă efflorescențe de acnee, eu o intitulez *acnea rubra seboreică*.

Să vedem acuma observațiunea pacientei nóstre :

Antecedente ereditare : Părinții săi morți, nu se poate spune ca usa morței. După cât 'și aduce aminte nimenea din ai săi n'a suferit de vre-o bółă de pele ; a avut o soră care a murit probabil, după spusa bolnavei, de tuberculosă.

Antecedente personale. La etate de 12 ani a suferit de variolă și mai în urmă de inpaludism. Menstruată la 15 ani ; menstruațiile sau succedat regulat, fără dureri, ținând 4—5 zile. Din 6 copii unul a murit din prima copilărie, iar restul de 5 care trăesc sunt sănătoși afară de al 4-lea copil, o fetiță, care suferă de la nașterea ei de o bółă de pele, caracterisată, spunc mama, prin micî papule însoțite de mâncărime. Este probabil un prurigo, póte chiar tip Hebra, adică un piurigo grav. Copila astă-đi e în etate de 7 ani, și erupțiunea care ocupă sediul de predilecție a acesteî forme n'a încetat încă.

Istoricul bólei. Acum 2 ani, în timpul erneli, i-a apărut d'odată pe ambiî obraji, nisce brobóne (expresiunea bolnavei) roșii, care u-nindu-se la un loc, formaũ nisce plăci cât o piesă de 2 franci. Aceste brobóne erau tarî la pipăire, de colorațiune roșie, de mărimea unui bob de linte, erau însoțite de mâncărime și de usturime, însă nu ze-muiaũ, prin urmare erau papule saũ papulo-vesicule. Aceste papule, care erau cam zece la număr și nu se atingeau cu totul unele de altele 'și păstraũ prin urmare individualitatea lor și erau dispuse sub formă de placarde. In acea stare bolnava a stat un an de zile, când

Fig. 1

s'a dus să consulte pe un doctor din localitate, D-rul Iliescu, care i-a dat o pomadă neagră și un medicament la interior, din care lua două linguri de masă pe zi. Este probabil că cazul a fost considerat de natura sifilitică și ast-fel i s'a dat unguent napolitan și iodur de potasiu. În urma acestui medicament leziunile s'aū întins mai mult și repede, s'au format coji, care s'aū reunit împreună formând placarde grosișore, care acopereau atât nasul cât și părțile sale laterale. Văzând că nu se vindecă a consultat un alt doctor, care i-a dat o pomadă albă în urma căreia leziunea s'a întins și mai mult ; după care i s'a spus bine-navei să vie în serviciul nostru unde a și intrat.

Starea prezentă la intrarea sa în spital. Pacienta de constituțiune bună, sistemul muscular bine dezvoltat, din partea sistemui osos se observă o incurbație mai pronunțată a părței anterioare a arcurilor costale, având tendința a diforma toraxul. Țesutul adipos e bine dezvoltat. Pelea craniului nu presintă nimic de notat, părul negru bine dezvoltat.

Fața. Acesta atrage mai ales atențiunea observatorului : ast-fel nasul în părțile sale laterale, întinzându-se pe laturile obrazului, buza superioară și o parte din buza inferioară și mai ales regiunea mentonieră constituie afecțiunea acestei paciente.

Cea mai mare parte a feței precum și chiar pleopele au colorațiunea roșie vie, prin presiune roșeața dispare puțin. Dacă acuma căutăm a vedea mai amănunțit leziunile ce presintă această bolnavă, găsim că nasul și părțile sale laterale sunt acoperite de cruste de un alb gălbeniu.

Unele din ele sunt murdare și dispuse în straturi grosișoare. Aceste cruste sunt mai grose în șanțul naso-labial precum și pe vârful nasului.

De alt-fel asemenea cruste, deși mai puțin grose, observăm și pe buza superioară și parte din cea inferioară. Pe buza superioară și inferioară precum și pe regiunea mentonieră observăm mici plăci de aceste cruste din care unele sunt dispuse sub o formă lineară zoniformă și observând bine constatăm puncte roșietice în locul acestor plăci, așa căpătăm noțiunea că ele sunt formate din reunirea strânsă a câtor-va eflorescențe papulo-vesiculôsă între ele.

De alt-fel urmărind bolnava câte-va zile fără a o supune la nici un tratament, am putut să constatăm ivirea de noi elemente papulo-vesiculôse, începând de la mărimea unei gămălii de ac și ajungând la

mărimea uncii bobe de mei. Aceste eflorescențe stau său pe o suprafață roșie său une ori sunt înconjurate de o subțire bandă roșetică.

Mucósa labială este congestionată și acoperită de o ușure descua-mațiune uscată albiciósă. Mucósa foselor nasale la intrare e atinsă de această stare seboreică.

De asemenea trebuie să notăm că constatăm în mod difus eflorescențe papulo-vesiculóse, pe cale de vindecare, de și tinzând a forma plăci.

Așa în regiunea dintre sprâncene găsim 5 eflorescențe cât bobul de mei și altele diseminate pe părțile laterale ale obrazului precum și pe menton.

Dacă luăm între două degete pelea obrazului constatăm că nu e îngroșată, frecând cu unghia crustele se rad cu ușurință de pe suprafața peleii roșii, care ast-fel se pune mai bine în evidență. Multe din papulele descrise sunt acoperite de scuame uscate și culórea unora din ele e de un roșiu vișiniu.

Placardul de pe latura stângă a nasului se întinde până la unghiul intern al ochiului, unde observăm mici papule roșii, conice și cu o mică vesiculă său scuamă la suprafața lor.

Asemenea eflorescențe găsim și pe suprafața pleopelor. Conjunctivele bulbare și palpebrale sunt puțin cam injectate, genele puțin căzute, globul ocular nu presintă nimic de notat. În regiunea malară stângă precum și cea dreaptă găsim d'asemenea câte-va papulo-vesicule sub forma de grupe; aceste s'aũ ivit mai în urmă, în timpul șederei în spital. Pe unele din aceste papule și la suprafața scuamelor se observă câte un punct negricios, însă acestea nu sunt comedóne, care lipsesc cu desăvârșire. Bolnava se plânge de o mândărime și de o arsură de multe-ori la față și chiar noi o observăm scârpînându-se la față și într'o zi, fără via noastră, s'a spălat la robinet cu apă ca să-și calmeze mândărimea.

Dacă căutăm a esplica formarea crustelor și scuamelor, care sunt atât de întinse la această pacientă, ocupând o mare parte a feței, apoi credem că putem admite 2 factori: mai multe papulo-vesicule reunite între dânsele și fie-care oferind un mic conținut seros la început și chiar pu-ulent, când se introduc cochi în interiorul lor; prin scârpinare pacienta rupe suprafața acestor eflorescențe și conținutul lichid și cu pereții epidermici ai eflorescențelor, contribuesc a forma scuame. Afară de acéstă trebuie să admitem aci, fiind că acéstă am observat-o în cursul bólei la pacientă, o formațiune neîntreruptă de exfoliațiune

epidermică și pôte de secrețiune a glandelor sebacee mai abundentă, care asemenea contribue a forma aceste depozite de scuame, care au întru cât-va aspectul celor de psoriasis.

Starea acéstă de descuamațiune epidermică intervine de sigur în acest proces de ôre-ce constatăm pe buze, pe mucoasă, o furfurațiune epidermică epitelială fără a fi precedată de papule sau vesicule ; cel puțin noi n'am surprins acéstă : de și se pôte să fie vesicule mici, care să se fi rupt, să fi dat nascere la scuame mai înainte ca noi să le fi observat.

Cavitatea bucală. Dinții sunt cam alterați, gingiile palide.

Ganglionii limfatici. Ganglionul submentonier e singurul puțin mărit de volum. Ceî lați toți cervicali, axilari inguinali nu-s de loc măriți de volum.

Sensibilitatea cutanată tactilă și termică normală.

Secrețiunea urinară normală. Urina nu conține nici albumină nici zahăr.

Organele toracice normale.

Organele abdominale, splina enorm mărită de volum. Bolnava a ost adesea ori prinsă de friguri înainte de intrarea sa în spital.

Ficatul trece de limitele falselor còste cu vr'o 2 degete ; e dar aci un impaludism.

Organele genitale externe și interne sunt indemne de alterațiune

Aspectul ce'l presintă mai ales puțin de departe leziunile acesteî bolnave, face a se gândi la un lupus eritematos sau eritematoid, însă examenul atentiv și urmărind evoluțiunea bólei ne a convins că nu ne-am înșelat în diagnostic și că avem a face cu o formă de acnee, ce e după cum am zis, puțină cunoscută și reu descrisă.

După ce s'a făcut portretul și acuarela bolnaveî am început a-î administra tratamentul următor :

Pomadă cu ictiol, cu oxid de zinc, acid salicilic, vaselină și lano-lină pentru a se aplica pe obraz după ce mai întâi îi se face dimi-neața dușuri calde pe obraz, cu hepar sulfuris.

La interior asemenea am dat pilule cu ichtiol ajungând până la un gram pe zi.

Sub influența acestui tratament în curând, după câte-va zile numai, toate crustele și scuamele au cazut și au încetat de a se mai forma ; roșeața din ce în ce dispărea.

După aplicarea pomezeî pe obraz, bolnava 'și aplică o pulvere cu amidon și de oxid de zinc și talc.

La 7 Decembrie constatând revenirea congestiunei la obraz, i s'a administrat un purgativ, care de alt-fel se administrează de la început, la fie-care săptămână odată și comprese de apă de Goulard pe obraz.

Asemenea în timpul tratamentului am administrat bolnavei niște prafuri de bicarbonat de sodă, magn. carbonică și pulv. rhei.

În timpul curei i-am mai dat pilule cu iodoform, și cu acid fenic alte ori, pentru facerea antisepsiei; ast-tel că bolnava a luat în timpul sedereii sale în spital timp de șese săptămâni, 3 săptămâni pilule cu iodoform, puține zile cu acid fenic și 3 săptămâni pilule cu ichtiol până a ajuns la un gram; în care timp roșeța a dispărut, eflorescențele nu s'a mai format și bolnava a eșit vindecată la 25 Decembrie.

Alopecie pseudo-cicatricială

Pe lângă casurile ce le-am observat de și foarte rare, la policlinica acestui serviciu, am de notat unul observat în salele noastre, care, ținând seamă, atât de diagnostic și de evoluțiunea ulterioară a bôlei, merită totă atențiunea.

Fără a intra în discuțiunile ce au avut loc în stabilirea acestui tip dermatologic și în care doctorul Besnier și Quinquaud au o mare parte, voi zice că această bôlă, care începe ca o acnee inflamatorie simplex a peleii capului, duce la alopecie și pseudo-cicatrice, consecutive cicatrizării sau resorbțiunei pustulelor, de unde numirea de alopecie pseudo-cicatricială este destul de justificată.

Aspectul peleii în această alopecie fiind puțin albicioasă, atrofiată simulază foarte mult o peladă, de unde și numirea nelogică, dată de unii de *pseudo-peladă*.

Observațiunea noastră privesce pe o fată Alexandrina Silescu de 13 ani elevă în școală și care a intrat serviciul clinice la 16 Septembrie, este foarte ameliorată la 12 Octombrie 1894. Pacienta după cum se vede n'a putut să stea nici o lună în spital, de ore-ce trebuia să intre internă într-o școală. Însă în urmă a mai venit să ne consulte și am avut bucuria să constatăm să părul i-a crescut atât de bine în cât nu se mai cunoscea că ar fi avut o așa de intensă alopecie.

Intr'adevăr, D-nu Besnier zice că în aceste cazuri, din care unul singur s'a observat de Quinquaud la Paris și care s'a prezentat societății dermatologice, alopecia ar fi definitivă.

În fața unor așa cazuri diagnosticul este a se face cu alopecie

seboreică, cu o peladă, cu alopecie sifilitică precum și cu o tundență tricoftică

Negreșit că alopecia sifilitică în acest caz unde nu am constatat nici un accident și unde căderea și rarefierea părului e generală, nu trebuie să preocupe mult pe medic la stabilirea diagnosei.

Cu o peladă greșela e mai lesne de făcut însă aci trebuie să ținem seamă că de obicei bôla începe prin placarde sferice, de și sunt forme numite trofo-nervose peladice, unde rarefierea părului începe în mod neregulat. Totuși ținând seamă că la bolnava noastră căderea părului a fost precedată de mici pustulete situate superficial, lucru de care ne-am asigurat lăsând bolnava câte-va zile în observațiune fără tratament, am putut să ne convingem luând în considerațiune și aspectul pseudo-cicatricial al peleii, scutele favice lipsind cu desăvârșire, că avem a face în realitate cu unul din cazurile cele mai rare de alopecie pseudo-cicatricială sau de *acnee depilantă* sau *decalvantă* după expresia lui *Lailler*.

Știm bine că în tundența tricoftică, chiar dacă alopecia ar fi așa de generalizată cum era la această bolnavă, ar trebui să vedem în orice caz, periți rupți la ȳșirea lor la suprafața peleii prezentându-se sub formă de puncte negre; pe când în cazul nostru am spus că pelea prezintă un aspect cu totul altul.

În alopecia seboreică căderea părului asemenea este generalizată, totă pelea capului este bolnavă. Sunt scuame grose unsurose, cea ce lipsește cu totul în alopecia decalvantă.

De la intrarea pacientei în spital, ținând seamă de temperamentul ei limfatic i-am administrat liq. Fowler și fiind-că avea accese de febră palustră i-am dat câte-va zile și clorhidrat de chinină.

La 4 Octombrie, i am prescris: alcool cauforat 150 gr., tinctura de cantaridă 15 gram., acid acetic cristallizat 10 gr., spre a se face fricțiuni pe totă pelea capului în fie-care zi. După aceste fricțiuni bolnava se ungea cu uleiul compus din: ol. olivarum 100 grame, cloroform 10 gr., acid salicilic 1 gr., pe lângă acesta, în fie-care seară spăla capul cu apă caldă cu săpun negru și după limpezire 'și făcea o fricțiune cu soluțiune de sublimat 1°/100.

În urma acestui tratament ivirea micelor pustule a încetat. Pielea care era roșie în unele locuri și-a luat aspectul său normal și peri fulginoși au început a se ivi pe ici pe colo.

După cum am zis bolnava având necesitate, a ieșit din spital înaintea vindecării și trebuie să mărturisesc că ținând seamă de părerea

lui Besnier, am făcut un prognostic serios, adică am crezut că părul nu va acoperi această vastă alopecie.

Totuși am prescris bolnavei, pe lângă tratamentul local ce l'a urmat în spital, prafuri cu arseniat de sodă și carbonat de fer.

După vre-o 5—6 săptămâni urmând la școală afară din oraș această cură, am putut constata crescerea părului atât de bine în cât, lucru la care nu ne mai așteptam, totă pelca capului fiind acoperită de păr.

Blenoragia uretrală

Doi bărbați aflați; 38 bărbați și 3 femei iutrați.

Dintre aceștia: 35 bărbați și 3 femei au eșit vindecați, patru bărbați ameliorați și un bărbat rămas.

În privința acestei bôle trebuie să spunem că ea preocupă și astăzi și mai mult ca tot-d'a-una pe toți sifiliografi, atât din punctul de vedere al diagnosticului cât și mai cu seamă din punctul de vedere al tratamentului ei. La diferitele clinice dermatologice, diferiți cercetători caută neîncetat, atât substanțele cele mai bune cu care să facă culturile gonococilor într'un mod mai sigur și mai repede, precum și prin cercetări de laboratoriu caută care din medicamentele întrebuințate pot să vindece mai curând și mai bine această bôlă.

Am zis bôlă, și într'adevăr este știut astăzi că în urma blenoragiei virulente gonococice un mare număr de afecțiuni se ivesc, că sistemele cele mai importante din organism sunt atinse, că începând de la complicațiile cele mai cunoscute de epididimită, prostatită, de ferentită blenoragică, apoi astăzi mai cunoștem că sterilitatea la femei, în mare parte e datorită afecțiunilor blenoragice, fie că acesta interesează uterul, fie că mai cu seamă când virusul blenoragic pătrunde prin trompele lui Falope și constituie salpingitele.

Se știe d'asemenea că s'a găsit gonococi chiar în unele peritonite s'a făcut chiar cultură prin care s'a demonstrat pătrunderea agentului morbid al acestei bôle și în cavitata peritoneală.

Dacă acum vom menționa sinovitele blenoragice și cazuri de și rare de alterațiuni ale peleii și ale unghiilor ca cel publicat de regretatul Vidal din Paris și pe de altă parte dacă vom menționa sinovitele, artritele blenoragice atât de rebele la tratament, se va înțelege încă o dată câtă atențiune trebuie să se dea de acei puși în capul administrațiilor și a învățămîntului spre a se da o întindere cât mai

mare acestui învățământ și a o pune chiar ca o obligațiune, ca probă în concursuri când cine-va dorește să ocupe o funcțiune în județ sau la comună.

Se înțelege d'asemenea că este de absolută necesitate de a se spori numărul paturilor din serviciul acestei clinici, fiind-că numai acei ce se ocupă în mod special de o parte a științei medicale pot fi mai în puțință, înțelegând bine sensul acelor ce preced, să caute într'un mod mai rațional, mai științific, basat pe toate cercetările, pe bolnavii din categoria aceasta.

Atât de mare este astă-zî literatura în privința blenoragiei uretrale, în cât după cum am zis numai acei chemați de a preda acest învățământ și care nu se ocupă de alt ceva pot să-și apropieze și să cunoască mai bine metoda de tratament a blenoragiei.

Dacă acum vom enumăra că chiar clinicienii de medicină generală ca un Leyden din Berlin a susținut în nenumărate rînduri prezența gonococilor în endocard și că endocardita blenoragică este ast-fel admisă, ne mai rămâne să mai arătăm că s'a publicat chiar casuri de paraplegii blenoragice.

Este cunoscut d'asemenea cum se capăta de copii veniți în lume *oftalmia blenoragică*, care dacă nu se ea măsură repezi duce la pierderea vederii.

Prin urmare pe când multe din bólele cadîului medicinei generale se vindecă chiar prin expectație precum este pneumonia, și cele mai multe se vindecă dese ori printr'un tratament rațional, uretrita blenoragică prin propagarea agentului său patogen dă naștere la diferite afecțiuni ce le am menționat în parte, cea ce nu face o pneumonie, o febră tifoidă etc.

Tratamentul blenoragiei vine prin urmare după diagnostic, care ne preocupă mai mult.

Să spunem însă că noi căutăm a ne asigura mai întâi, când avem a face cu o scurgere uretrală sau vaginală, dacă într'adevăr avem a face cu o blenoragie virulentă, gonococică sau nu.

Când, cea ce se întâmplă foarte rar, prin examenul microscopic al virusului blenoragic nu ne putem convinge de prezența gonococilor în supurațiune, atunci suntem nevoiți să recurgem la cultură și după cum e știut, de și cu alte substanțe se pôte obține cultură, însă acelea ce se întrebuintează mai mult este amestecul de o parte de serum uman cu 2 părți agar.

Noi ne propunem să întrebuintăm și alte substanțe care nu s'a

mai întrebuințat încă și ne vom servi pentru aceasta de principii imediați (preparați astăzi de câți va distinge chimistii) din aceea care se apropie mai mult, cu mediul în care trăiesc normal gonococii.

I

În privința tratamentului blenoragiei uretrale trebuie mai întâi se spunem că este absolut necesar ca cine va să cunoască că este o deosebire întru a trata o blenoragie acută și una cronică; când ea ocupă uretra anterioară sau când ocupă uretra posterioară.

Pentru ce însă unele din aceste uretrite în un timp îndelungat 6 săptămâni 2—3 luni până când bolnavul să fie considerat ca vindecat? În privința această nu trebuie să se uite mai întâi pozițiunea socială a bolnavului și diverticulele și canalele glandulare, care ocupă mucosă uretrei.

Negreșit că un băeat în familia lui s'au un individ însurat, nu se poate trata astfel cum ar trebui și în această categorie trebuie să punem și casurile acelea care de la început sunt tratate prin injecții, ceea ce contribuie a da complicațiuni și a prelungi mai mult boala. Pe de altă parte agentul patogen al blenoragiei pătrunzând foarte repede prin canalele escretore ale glandelor uretrei, în profunditatea țesuturilor unde anevoc pot fi atinși prin injecțiunile ce se întrebuințează, se înțelege că sunt atâtea cauze care ne pun în imposibilitate de a vindeca repede o blenoragie uretrală.

Aceste fiind zise să vedem acum cum trebuie tratată în mod general această boală.

După cercetările întreprinse în serviciul *clinicii* în această privință, am ajuns la concluziunea, că grație studiilor bacteriologice aplicate la blenoragie, am pierdut un timp prețios în căutarea tratamentului acestei afecțiuni, căci în loc de a căuta de a perfecționa, ceea ce s'a constatat pe calea clinică, fie-care a căutat, bazându-se pe teorii, un mijloc de distrugere a agentului patogen. Zic că s'a pierdut un timp prețios, căci mulți cred, în acord cu mine, au constatat acum, că tot tratamentul lui Fourier este poate mai bun. Eu din parte-mi am controlat mai bine de un an mijlocele cele noi cu injecțiuni și numai după acest timp, cred, că sunt în drept de a susține că această metodă nu vindecă boala mai repede și că la unii bolnavi dă naștere la complicațiuni.

Dacă în această privință nu trebuie să uităm clinica că de și ea s'a stabilit prin empirism, însă observațiunile numeroase făcute asupra bolnavilor o pun poate mai pre sus de orice experiență din laboratoriu

Oare până la descoperirea gonococului bolnavii nu se vindecau de blenoragie ?

Descoperirile bacteriologice însă au de bun, că ne învață a lua măsuri de antisepsie și asepsie, pe cari dacă nu le luăm putem introduce alți agenți patogeni mai răi în organism și se știe azi, că multe din complicațiunile blenoragice, ca și complicațiunile altor bóle sunt datorite asociațiunilor bacteriene.

Cum trebuie tratat un bolnav atins de blenoragie ?

Înainte de toate trebuie să ne gândim, cine e bolnavul, ce ocupație are, se poate căuta în mod regulat sau nu, poate să stea liniștit și fără ocupații sau nu, și aceasta are mare influență, căci am avut ocasiunea să observ înaintea întrebuițării acestei metode zise nouă, numeroase vindecări de blenoragie, cu metoda veche, stând bolnavul în pat, liniștit, cu întrebuițarea de limonăzi, de alcaline, de balsamice la timp fără injecțiuni.

Finger zice că urinale bolnavilor ce au luat balsamice rămân sterile stând la aer.

La începutul bólei deci trebuie să întrebuițăm expectațiunea și această din urmă să nu se creadă, că e ceva banal, ci e o metodă.

Această metodă constă în dietă, în antiflogistice, bicarbonatul de sodă și limonada citrică.

Profesorul Fournier care are o practică atât de îndelungată întrebuițează această metodă de mai bine de 25 ani, cu rezultatele cele mai satisfăcătoare.

În serviciu administrez bolnavilor în perioda acută o limonadă citrică cu bicarbonat de sodă și puțin salicilat de sodiu. Medicațiunea aceasta are o acțiune și asupra gonococilor. După această perioadă vine cea a balsamicelor : balsamul de copahu, copaivatul de sodiu, pulverea de cubeb, santalul ; esența de santal și extractul de cubeb ar fi însă mai bine suportate de cei mai mulți bolnavi.

Balsamicele însă nu se vor întrebuița de cât după ce mai întâi pacienții au urmat 2—3 săptămâni cu limonăzile menționate, cu băile emoliente generale dieta și igiena menționată

Începând cu balsamicele după unii autori și Guiard recomandă acest lucru, spre a se obține un rezultat favorabil, se vor suspenda băile și tizanele abundente, ca urina să fie mai încărcată în substanțele medicamentose.

Cât privește doza la care se urcă unii autori ea este enormă. După Fournier trebuie a se începe cu doze mari 8—10 grame de copahu

pe zi cu 10—20 grame de pulvere de cubeb sau cu 2—4 grame de extract de această substanță. Pulverea și extractul se pot da și în bulinuri, pe când balsamul de copahu în capsule gelatinose. Se va urma așa 8—10 zile se vor scădea dozele din ce în ce cu scăderea scurgerii, se va supraveghea cum suportă bolnavii aceste doze căci la unii se ivesc turburări digestive la alții eriteme pe pele. *Eû recomand a nu trece de jumătate din dozele indicate aici. așa se evită orî-ce accident.*

Balsamicile date la interior lucrează asupra canalelor excretore urogenitale, căci scursorica se modifică și chiar încetează de multe ori. Bazat pe aceasta s'a propus chiar ca metod de diagnostic diferențial la femei între blenoragie și leucoree, administrarea balsamicelor, căci blenoragia se modifică repede sub influența acestuî tratament, pe când leucorea nu. De acea regretații profesori *Ricord* și *Hardy* au recomandat ca urinalele femeilor care au luat la interior balsamul de copahu să servească în același timp de injecțiune și spălături în canalul vaginal, obținându-se ast-fel de multe ori rezultate satisfăcătoare.

Plecând de aci, Langlebert recomandă injecțiunî cu o soluțiune de balsam de copahu în blenoragiî, dar nu s'a observat nici un rezultat satisfăcător, decî suntem nevoiți a admite că balsamicele alt-fel lucrează aplicate local și alt-fel eliminate prin urină, după ce au fost introduse în organism pe calca digestivă. Prima injecțiune pe care trebuie să o menționăm este decî acea a lui Langlebert.

II.

Tratamentul local sau extern al blenoragiei

Pentru acesta trebuie să ținem seama de etatea blenoragiei și de sediul ei, adică dacă e acută sau cronică, dacă e anterioară sau posterioară. Fôrte rar se întâmplă ca blenoragia să se oprească numai în porțiunea anterioară a canalului uretral.

Tratamentul local al acesteî afecțiunî constă în injecțiunî, conform nouei descoperiri a gonococului. Dar după cum am spus acêta metodă nu trebuie întrebuintată chiar de la aparițiunea bôlei, ci în ultimul timp, după vr'o 4 săptămâni de scurgere, căci chiar de la a 2 zi agentul patogen pătrunde până în dermul mucosêi, după cum a demonstrat Bumm. Și acest fapt ne explică pentru ce injecțiunile sunt

neeficace, de ôrc-ce ele nu pătrund profund în țesături, ci numai la suprafața. Vom vedea mai la vale pentru ce putem întrebuința de la această dată încolo injecțiunile locale.

Pătrunderea agentului patogen până 'n dermul mucóseï a fost demonstrată de Bumm pentru oftalmia purulentă, cea ce de sigur trebuie să se întâmple și pentru mucósa uretreï, căci structura acestor 2 mucóse se aseamănă. Curele și vindecările în câte-va zile, ce se anunță câte-odată cu atâta sgomot, mai ales în străinătate, nu sunt adevărate și chiar dacă cine-va s'a vindecat așa de curând, desigur că nu era de cât o simplă inflamațiune, un catar și nici de cum o uretrită gonococică.

Pentru or-ce injecțiune avem nevoie de un lichid cu scop terapeutic și de o seringă saũ apărat pentru introducerea lui. În această privință pot spune, că natura lichidelor și modelul siringelor ce s'a inventat sunt foarte numeroase.

Langlebert din 1854 a inventat o canulă de 6 c. m. lungime cu vârf olivar, cu curent retrograd, pe care după ce o introducem până la bulbul uretreï, adăptăm siringa de sticlă de o capacitate ca de 50 grame. În locul acesteï canule de metal se póte lua o sondă de gomă dispusă tot pentru curentul retrograd. Ea e prevăzută cu găurï tăete de din năuntru în afară și de dinapoï înainte, ast-fel că lichidul injectat să nu intre în porțiunea posterioară a canalului uretral, ci să iasă înapoï afară.

După cum înțelegeți această seringă are de scop a limita injecțiunea la regiunea ce dorim, este decï de preferat în primele zile ale bólei, când virusul n'a pătruns în uretra posterioară.

Metoda injecțiunilor aplicată chiar de la începutul boalcï, face ca supurațiunea să diminue, cea ce în realitate nu e avantajos, ci după cum am zis numai după vr'o 4 săptămâni, vom face injecțiile, căci supurația e foarte salutarie distrugând prin fagocitoză pe d'o parte virulența gonococilor, iar pe de altă parte împuținându-le numărul și iată cum: gonocociï, după ce au pătruns în stratul epitelial și apoï în acel papilar secretă toxine, care iritând țesăturile provoca diapedesa leucocitelor, acestea iau în protoplasma lor agenții patogeni și-ï duc la suprafața. Decï dacă facem injecțiunile de la început omorîm leucocitele și prin urmare împedicăm eșirea gonococilor.

Așa dar e bine să lăsăm să curgă, fără ca acesta să ne preocupe mult, de alt-fel dieta, de care am vorbit mai sus, mijlócele igienice fac ca secrețiunea să nu fie atât de mare, scurt timp de la aplicarea lor ;

Finger cu toate că e vienez, totuși susține și el cea ce au spus'o de mult francezii, adică să fie supurație cât de multă pentru ca gonococii să dispară cu ajutorul fagocitelor.

Tot *Finger* observă, cea ce am observat și eu în serviciul meu, că cu injecțiile de la începutul boalei, facem ca bóla să evolueze mai ușor, dar durează mai mult.

Acest distins venerolog, a observat d'asemenea că după vr'o 3—4 săptămâni de continue injecțiuni cu nitrat de argint, sublimat, ori ichtiol, totuși se găsesc gonococi. Incetând injecțiunile curgerea începe binișor.

La sfârșit după vr'o 4—5 săptămâni, când numărul gonococilor a scăzut, când ei nu se mai înmulțesc repede, din cauză poate a modificărilor, ce încearcă mucósa și în care, după unii, gonococii atunci nu ar mai putea trăi, e bine să întrebuițăm injecțiunile și atunci vindecarea se obține repede.

În uretrita cronică adesea ori posterioară, d'asemenea după 5 săptămâni, când nu se mai scurge pe zi de cât câte-va picături viscoase care se lipesc și se întind între 2 degete după expresia lui *Diday* atunci întrebuițând injecțiunile metodice, bolnavii se vindecă și ne facem grozavi zicând, că injecția a vindecat, cea ce s'ar fi întâmplat poate și fără injecții. Totuși sunt nevoit să recunosc, că sunt cazuri de uretrite cronice posterioare, care nu se pot vindeca de cât prin ajutorul injecțiunilor.

Primele injecțiuni ce s'au făcut sunt cele *abortive*. În secolul al 18-lea s'a încercat deja. La începutul secolului acesta (1825) de asemenea s'a întrebuițat injecțiile abortive cu nitrat de argint de *Carmichael*. Pe urmă propagate mai mult de *Ricord* și de *Diday* de pe la 1858.

Ricord se servea de o soluțiune de $\frac{1}{2}$ —1 gram la 30 grame apă și recomanda 3 injecțiuni în primele 3 zile ale ivirei boalei. *Diday* întrebuița chiar o soluție și mai tare une ori. El recomanda a se ține soluția în uretra anterioară, cât mai mult putea bolnavul suporta durerea; însă dacă cu o singură injecție el nu tăia scurgerea, numai credea în alta, că va reuși mai bine. Acesta se poate face și astăzi în cazuri, când individul e silit să facă față unei însurători deja anunțate și voind să evite o contaminare a soției.

Pentru acesta se face o injecție cu o seringă de 4—6 grame capacitate aproximativă în uretra anterioară dintr'o soluțiune de $\frac{1}{30}$ de nitrat de argint, după ce bolnavul mai întâi a urinat și și'a spălat canalul cu apă boricată caldă.

De asemenea tratamentul acesta abortiv se poate întrebuința când blenoragia datează de o zi, lucru ce se poate presupune ast-fel: Un ôre-care X are raporturi cu D-na Y, îl întreabă «este sănătósă», medicul îi spune că are blenoragie. Ei bine imediat făcând o injecțiune cu nitrat de argint soluția menționată de și produce o durere mare, dar poate într'adevăr jugula, cum se zice bóla.

Trebue însă să nu omitem a nu cita pe Neisser, care în 1889, a propus ca metodă abortivă nitratul de argint $1/3000$ în injecțiuni făcute de la început. Ne-am explicat în ce anume cazuri cu totul întâmplătoare s'ar putea profita de aceste soluțiuni spre a tăia imediat râul.

Acastă metodă poate fi într'adevăr abortivă, când gonococii n'au intrat în profunzimea dermului mucóseî, și bóla se poate opri imediat. *Ori-cine, prin urmare*, care doresce a evita ivirea blencragiei în urma unui raport sexual suspect poate uza de aceste injecții dureroase.

Vellander injectează un gram de soluție de nitrat de argint $1^0/0$ - $2^0/0$ în prima zi în porțiunea anterioară a canalului, după care introduce o soluțiune de clorur de sodiu $1^0/0$ pentru a neutraliza forța nitratului de argint. El susține că a obținut bune rezultate.

Tóte aceste feluri de injecții abortive sunt departe de pretențioasele spălături abortive ale lui Reverdin și Janet și care numai abortive nu sunt, ținând seama că ele se fac într'o serie de 9 zile și apoi dacă scurgerea n'a diminuat se face o serie de alte 9 zile și chiar a 3-a serie. Decî nu putem să le numim abortive necorespunzând cu semnificațiunea acestui cuvânt.

Reverdin făcea în 1892 spălături totale cu o soluțiune de 1 la 5000 permanganat de potasa servindu-se de un sifon și de sonda lui Nelaton introdusă în băsică. Soluția se introducea la 38^0 și 39^0 chiar de la începutul bólei. După ce injecta prin sondă o cantitate anumită de 500 grame și chiar și mai mult, scotea sonda și după 5 minute dădea voc bolnavului să urineze. Pentru a evita introducerea unei sonde, Janet a modificat metoda lui Reverdin, ca în loc de sondă să se întrebuințeze o căciulă de sticlă cu vârful olivar, ce se introduce în meat.

Permanganatul de potasă a fost de almintrelea întrebuințat și înaintea acestor autori. Ast-fel Rich l'a prescris întâi în 1864 și Bresgen la 1867, cu deosebire numai, că aceștia întrebuințau o soluțiune forte de permanganat $1^0/0$ de acea mult timp nu s'a mai întrebuințat.

Janet face în ziua întâia trei injecțiuni și anume dimineața cu o

soluțiune de $1/2000$, la prânz cu o soluțiune de $1/1500$ și seara cu una mai forte $1/1000$. Dacă se presupune că numai uretra anterioară est afectată, sifonul cu soluția se ridică la o înălțime de cel puțin 75 centimetrii. Acesta este mijlocul a se injecta numai în uretra anterioară. Dacă bóla a trecut de 5—7 zile, când aprópe cu siguranță virusul blenoragic a trecut de sfícter, atunci după ce s'a spălat uretra anterioară cu 300 grame soluție de $1/1000$ se ridică sifonul la 1 metru și 50 ctm. În acest cas presiunea învinge rezistența sfícterului, și soluțiunea trece în bėșica. Inșă în bășică nu se introduce decât o soluțiune mai slabă, adică $1/3000$.

În zilele următoare se fac injecțiunile acestea numai de 2 orí pe zi la ore fixe dimineța și seara. El susține că după 9 zile a vindecat mulți bolnavi de blenoragie. Dar eú cred că nu s'a vindecat pe deplin și s'a întâmplat așa după cum s'a întâmplat la unii din bolnavii noștri. Așa am avut un bolnav în serviciú, care a intrat pentru uretrita blenoragică. El măi era atins de un nev mare vascular al gítului. La acest bolnav în urma injecțiunilor cu permanganat, scursórea s'a oprit; însă după două zile de la eșirea din Spital ne măi făcând prin urmare injecții, bóla a revenit ca și la început. Decí dacă nu se fac injecțiuni câte-va zile blenoragia reíncepe și cred că tot așa trebuie să fie și cu multe din cazurile lui Janet, dacă nu cu tóte.

Pe lângă acestia injecțiunile saú spălăturile mari de care vorbiú nu sunt bune, căcí daú loc la complicații, edemuri ale glandului și penisului, dureri violonte, ematurii cea ce dovedesce că bóla înaintează în uretra posterioară și că irigațiunile aú congestionat și măi mult mucosa.

Unul din pacienții noștri ambulanti, care venise a fi vindecat de picătura matinală nu putea suporta nici soluțiunile cele măi slabe de permanganat introduse cu sifonul și canula lui Janet. După ce aceste injecții l'iritase fórte mult, că scurgerea devenise măi abundentă, 'mí zicea «aduceți-mă în starea în care eram, o picătură ce nu mă supăra și prefer să remân ast-fel, de cât să măi urmez irigațiile».

Metoda lui Janet decí nu trebuie să ne dea o așa de mare confiența, și n'am să o măi întrebuintez de cât în anumite condițiuni, în mod cu totul excepțional și nu cum o recomandă autorul. Pentru a face injecțiunile după metoda lui Janet ne am servit de un irigator prevézut cu un tub de cauciuc lung. Tubul nu trebuie să fie prea gros, căcí atunci colóna de lichid fiind prea grósă va exercita o prea mare presiune asupra sfícterului, a mucóscí, și în acelaș timp va

destinde peste măsură canalul uretral, de acca ne-am servit de un tub mai subțire, pentru ca și colóna de liquid să fie mai subțire. 1)

Pentru ca sfincterul să fie invins, trebuie după cum am zis o forță oare-care, de acca se pune irigatorul la o înălțime de 1 metru și jumătate și atunci presiunea exercitată va învinge sfincterul uretrei. Totuși une-orî lichidul nu pătrunde în bășică, cu toate insistențele ce le punem și atunci se pot întâmpla 2 lucruri: sau că bolnavul are strictură sau că are un spasm al sfincterului uretral, individul fiind prea nervos. În aceste cazuri va trebui să facem sondagiu.

Pentru aceasta întrebuițăm sonde sterilizate, bolnavul va sta în pat cu gamba flexată pe cõpse, spãlând glandul și prepuțul cu o soluțiune antiseptică, muiem instrumentul menținut la o temperatură caldă, într'un amestec de glicerină și acid boric. Dacă sonda de care ne servim nu intră, luăm una mai subțire, care desigur va intra. Dacă încercăm orî-carî neregularități și sguduituri, se pôte să avem strictură, al căror sediu știu că e la finele uretrei anterioare.

În caz de spasm al sfincterului sonda mică nu va încerca nici o dificultate, dacă ea va avea o temperatură convenabilă. La bolnavii ce nu prezintă nici unul din aceste inconveniente, lichidul intră cu ușurință în bășică.

Dar pentru ce scop să introducem lichidul în bășică?

Când bolnavul este atins de vr'o cistită blenoragică sau altă afecțiune a bășiceii suntem siliți să facem aceasta, dar în cas de blenoragie limitată la uretră la ce bun, cu atât mai mult că ne expunem a produce o cistită. Nu trebuie uitat însă un lucru: injecțiunile sunt contra indicate când cu uretrită blenoragică bolnavii au și epididimită și diferentită.

III.

Pentru uretrită anterioară acută sau cronică precum și pentru cea posterioară spre a ajuta vindecarea în ultimul timp, trebuie după care am zis să facem injecțiuni și în această privință Neisser la congresul de Dermatologie și sifilografie ținut la 1892 în Viena trebuie după cum am zis că injecțiunile trebuie să îndeplinească următoarele 3 condițiuni:

- 1) Să omóre gonococul.
- 2) Să nu lezeze mucósa mai mult.

1) Acum nu mai întrebuițez aceste injecțiuni cu irigatorul.

3) Să nu producă inflamația mai mare.

Așa fiind el recomandă injecțiunile cu nitrat de argint $1/2000$ în uretra anterioară și $1/4000$ în uretra posterioară. Mai recomandă apoi sublimatul corosiv $1/20000$ și chiar numai $1/30000$, precum și ichtiol $1/100$ soluțiuni mai concentrate, după Neisser, dau loc la complicațiuni, ceea ce am constatat și noi.

La bărbat el preferă siringa adimite dicta, antiflogistele, dar este contra or-cărui tratament intern precum și a injecțiunilor pur astregente în doze mari, a causticelor, a înțreducerei în uretră în perioada acută a sondelor, cercetarea endoscopică ceea ce dă loc la stricături. Însă ca rezultat ce vedem? Neisser dice că trebuie a ne baza pe rezultatele obținute repede; punctul principal nu este a căuta un procedeu repede de vindecare, dar siguranța rezultatului. Acest lucru negreșit că trebuie să-l avem cu toții în vedere.

Prin urmare dacă în mână aceluia ce a descoperit gonococul injecțiunile nu ne dau așa bune și mai curând rezultate, n'avem dreptul să admitem de bună conduita lui Fournier și care cu plăcere o ved adoptată și de Finger? Eu cred că da și acest lucru îl recomand cu deosebire. Unii autori precum este și Eraud din Lyon dice că sublimatul omoră gonococii și că nitratul de argint distruge fagocitele, să alternăm aceste soluțiuni. Ei bine ne-au explicat că numai în dozele slabe indicate de Neisser am putea la finele bôlcii să ne servim de aceste soluțiuni.

Sublimatul corosiv și nitratul de argint sunt în acelaș timp astringente și antiseptice, pe când ichtiolul e mai mult antiseptic de cât astringent. Cu el am obținut în uretritele anterioare rezultate mai bune. Neisser s'a servit foarte mult de nitratul de argint și la clinica sa asistentul său Schäffer a experimentat și un alt preparat cu acțiune similară mai energică ca nitratul de argint. Acest corp este *Etilendiaminilleer fosfat* și a făcut din a castă chestiune un studiu foarte complet. El a experimentat cu acest compus plecând de acolo, că fotografiile dezvoltate cu el es mai negre de cât cu nitratul de argint pur, prin urmare ar avea o acțiune mai puternică, aceste fotografii se pot vedea în monografia lui Schäffer. Neisser a întrebuințat în clinica lui foarte mult acest preparat, sub formă de injecții cu seringă iar nu cu irigatorul și eu când am fost în Mai trecut la Breslau la congresul național german de dermatologie și sifilografie, am luat acest corp spre experimentare dar apoi însuși Neisser mi-a scris că nu i-a dat rezultate satisfăcătoare și de aceea nu l'am mai întrebuințat. Ja-

dassohn din Breslaŭ în 1892 fost asistent la clinica lui Neisser a constatat și el că injecțiile acestea nu numai că nu vindecă mai bine ci chiar că sunt însoțite de dureri și dau complicații.

Janet la 1893 a publicat un memoriu în care a emis părerea că permanganatul de potasiu introdus, în dozele indicate, în uretră ar da naștere și la un edem intrând și în țesătură, prin urmare ar prăpădi gonococii, dar acestea nu sunt de cât teorii, căci nimeni n'a avut ocazia să studieze la microscop asemenea piese. Guiard în opera sa publicată în anul trecut «La blenoragie chez l'homme» la pagina 426 zice: că el într'adevăr a vindecat mai sigur, mai repede, blenoragia cu soluțiunii de $1/5000$ de permanganat.

Ei bine așa soluțiunii slabe nu pot fi considerate ore ca inofensive și în acest caz aproape inutile! Căci dacă sublimatul în doză de $1/20000$ omoră discriții microbi, nu este tot ast-fel și cu permanganatul. Dar să reproducem cuvintele lui Guiard din opera citată pagina 426: «Avec la méthode de Janet, je n'observais ordinairement la disparition des gonocoques, qu'après une série de 8 à 12 lavages, quand toute fois elles finissait par survenir, tandis que je l'obtenais beaucoup plus vite, souvent de la première séance, avec des doses beaucoup plus faibles au $1/5000$ par exemple et une quantité d'un demi-litre seulement. J'ai remarqué d'autre part, que plusieurs jours après la disparitions des gonocoques sous l'influence des lavages très faibles comme titre et comme quantité de la solution, si je venais à elever brusquement la dose, j'assistais à un retour offensif de la maladie avec réapparition des gonocoques.»

Problează ore acesta că Guiard cu soluțiunile mai slabe vindecase blenoragia? Pe când cu injecțiunii mai concentrate gonococii reapărea? Noi credem că nu și negreșit că prin soluțiunii mai tari se produce o iritație inflamatorie mai mare, o diapedeză mai activă de unde fagocitele devenind mai numeroase aduc din profunditatea țesăturilor mai mulți gonococi care staă gata a eși la ocaziune. Decă în zadar Guiard numesce sistemul său abortiv. Putem însă spune că este preferabil aceleia a lui Janet, de ore-ce cu soluțiunii slabe nu putem face nici un rău bolnavilor. Fă recomand ca injecțiunile să se facă în perioada finală a blenoragiei și anume putem face aceste injecții cu ichtiol $1/0$ și $1/_{00}$ nu cu irigatorul ci cu o seringă mică de vr'o 6-8 grame, ce se termină cu un orificiu conic, acesta seringă e de preferat când nu dorim să trecem în porțiunea prostatică a uretrei. Când după soluția de $1/0$ bolnavii nu simt nici o iritație putem spori doza

la 2% și facem 3—4 injecțiuni pe zi. Prealabil bolnavii vor urina și chiar este bine a spăla canalul cu apă caldă sterilizată. Cu irrigatorul nu este bine a se servi căci pe lângă că dă naștere la complicațiuni, apoi nu toți pot face aceste injecțiuni așa că trebuie mai întâi bolnavii să învețe, să li se facă școlă. Când bolnavii au dureri putem pune în soluția prescrisă și antipirină 1%, care mi-a dat bune rezultate.

D'asemenea putem propune bolnavului injecțiuni uretrale prealabile cu cocaină. Dacă bóla datează de mai mult de 3—4 săptămâni în care caz bóla s'a întins și în partea posterioară a canalului uretral atunci e bine să se facă injecții cu o seringă mai mare de vr'o 30—50 grame, însă soluția de ichtiol în acest caz va fi de 1/500. Acastă seringă va avea o canulă de formă olivară care după ce s'a umplut siringa se adaptează la meat și bolnavul ținând-o cu 2 degete în pedică eșirea lichidului injectat. El trece din contra și distinge porțiunea membranosă a uretrei, poate pătrunde chiar în bășică în aceste condițiuni. Tot așa ne servim și de soluțiuni slabe de 1/4000 de nitrat de argint procedăm ca și cu ichtiolul, prin urmare eu prefer injecțiunile făcute cu siringele aci menționate și cum am zis la finele bólei, când ca scurgere a rămas uumăi câte-va picături.

Finger preconisează injecția cu o cantitate chiar de 100 grame lichid.

Mai sunt și alte substanțe ce se recomandă și pe care eu nu sfătuiesc să se întrebuințeze. Așa de exemplu e injecția cunoscută de toți, injecția lui Ricord cu sulfat de zinc, acetat de plumb, laudanum, t-ra de Catechu și nu recomand această injecțiune din cauză că sunt de prisos reunirea mai multor substanțe astringente.

În ultimul timp Pellissier a experimentat acidul citric 1% în injecțiuni în uretra anterioară și eu am prescris de câte-va ori la policlinica serviciului acest medicament pentru a vedea ce rezultate ne dă.

Autorul zice că a vindecat cu aceste injecțiuni făcute de 4—5 ori pe zi în uretra și o dată pe zi în vesică cu 8% după 5—8 zile, 15 casuri de blenoragii rebele. În mediurile acide gonococii s'ar desvolta prost, însă să nu uităm că gonococii străbat repede țesuturile profunde ale mucoasei uretrei, totu-și vom mai încerca aceste injecțiuni.

La congresul din Breslau menționat, *Schotzen*, a recomandat *alum-uolul*, care întrebuințat în injecțiuni la bărbați ar avea de rezultat, că după 6 zile nu se mai găsesc gonococi în leucocite. La început

să fac 3—4 injecțiuni pe zi și după ce nu se mai constată gonococi, tot mai trebuie continuat cu injecțiunile cât-va timp, însă e de ajuns una pe zi se injectează numai 6 c. c. odată. La femei el recomandă tampone muiate în soluție de alumnol 20% precum și creione în uretră cu 10—15%. Eu recomand pe lângă injecțiunile menționate și creione în uretră cu părți egale de tanin și salol. Din parte-mi nu cred că alumnolul să fie superior nitraturului de argint, totu-și se poate încerca. Dacă s'ar putea face creionele cu ichtiol și cu nitrat de argint ar fi mai bune.

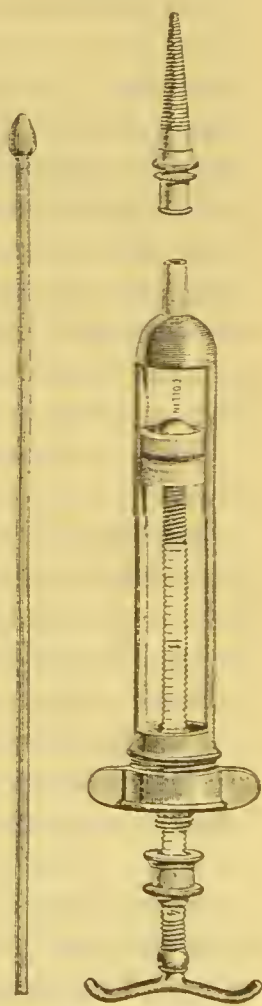
Fig. 2

Așa dar după cum am văzut cu metoda injecțiunilor, chiar când numai găsim gonococi în celulele din supurație, totu-și trebuie să mai continuăm cât-va timp cu injecții și acesta ne arată că prin această metodă pe lângă complicațiunile, ce poate da naștere, să mai prelungește încă bóla, pe când cu metoda ce recomand putem mai sigur vindeca în 4—5 săptămâni. Un singur folos ne dă întrebuințarea injecțiilor de la începutul scurgerii după cum am zis, bóla evoluează mai ușor, nu curge mult, dar curge mereu. Dacă medicul poate face injecțiile singur, în unele cazuri, poate că este bine ca scurgerea să fie puțină de la început, chiar persistând un timp mai îndelungat — lucrul se poate pune în vederea bolnavilor.

IV

O metodă foarte bună este cea a lui Guyon, dar care nu se poate face singur de bolnavi, ci numai de medic. Grüntfeld și Horteloup au arătat că în porțiunea membranosă, în cazuri de uretrite posterioare să află plăci granulose, mugurate și deci aplicarea locală de nitrat de argint după metoda lui Guyon e de mare folos, întocmai cum atingem cu succes or-ce altă rană exterioră cu creionul de nitrat de argint.

Acastă metodă este foarte mult citată și recomandată în cărți și chiar însă-și Germanii o întrebuințează afară de *Casper* din Berlin

Siringă și Sondă olivară a lui Guyon

care 'și recomandă metoda lui. Aceste instilațiuni dau rezultate foarte bune la cei cu *picătura matinală*.

Iată cum se fac :

Maî întâi spălăm glandul și prepuțul cu o soluție antiseptică, pentru a nu introduce alți agenți patogeni în canalul uretrei, apoi luăm o sondă olivară de ale lui Guyon, dintr'un sterilisator special și introducem în cea laltă extremitate șurupul siringei, care este specială și are o capacitate de vr'o 4 grame.

După ce am aspirat soluția de nitrat de argint în siringă, adăptăm acesta în șurubul fixat la sondă, facem câte-va tururi cu pistonul până ce ese o picătură la capătul olivar al sondei, pentru ca să nu introducem aer în canalul uretral și pentru ca odată introdusă sonda puțin dincolo de sfincterul porțiunii membranose, n'avem de cât să învârtim pistonul siringei pentru ca picăturile de soluție argentică să se depue pe regiunea bolnavă.

Muiem apoi sonda în glicerină boricată și o introducem în canalul uretral până ce am dat de sfincter, unde simțim o mică rezistență împingim puțin și intrăm în uretra posterioară. Siringă după cum am zis cuprinde o soluțiune de nitrat de argint 1% sau chiar numai 1/2% și la fie-care jumătate de întorsătură a pistonului ese prin căpaăiul olivar câte o picătură, prin urmare vom face atâtea semitururi câte-picături vom voi să introducem. Incepem cu 10 picături repetat de 2—3 ori pe săptămână, căci trebuie să lăsăm mucóseï timpul neccsar pentru a începe reparația, întocmai după cum facem la or-ce rană externă.

Apoi urcăm dosă la 15 picături și chiar la 30 căci mucósa se deprinde încetul cu încetul cu aceași dosă.

În aplicarea acestor metode trebuie să avem speranță în eficacitatea ei numai atunci, când bolnavul simte o usturime locală, căci alt-fel injecția e zadarnică, și dovedește că acolo există o sclerosă a țesuturilor cu un început de strictură. După ce-am făcut injecția nu trebuie să scótem îndată sonda, căci atunci ar eși și lichidul injectat, de acea lăsăm sonda în loc vr'o 5 minute și numai după accest interval o scótem încet. Une ori se întâmplă că după instilațiuni curgerea uretrală să se mărescă și acesta e datorită sau stafilocilor introduși cu sonda prin imprudență sau mai bine din deșteptarea plăcei granulose din atonia, în care era. Eu din parte-mă am văzut bolnavi vindecați complect după 8 injecțiuni. Bine înțeles că bolnavii trebuie să fie și dietă.

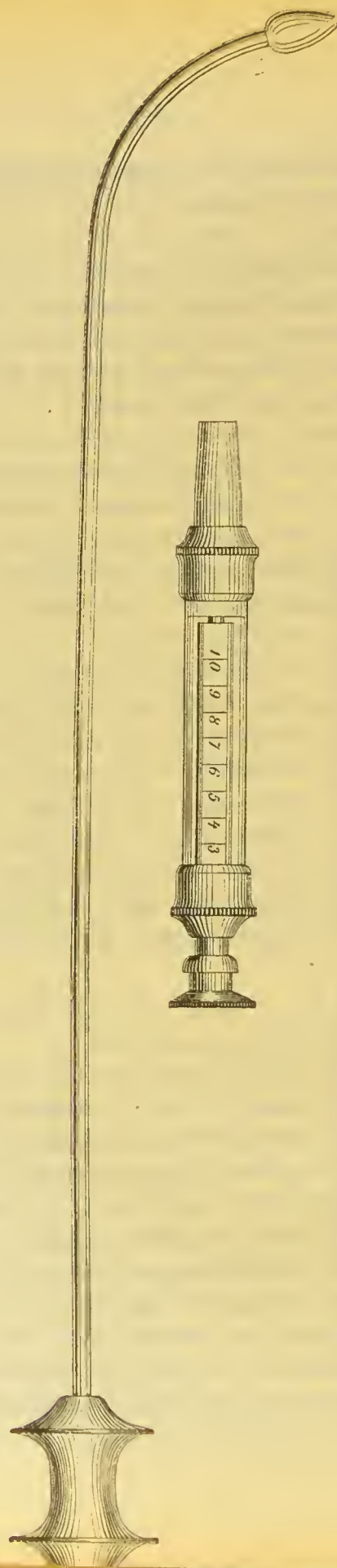

Fig. 3.

Siringa și Sonda lui Friedländer.

Aceste instilațiuni se fac după cum am zis de 2—3 ori pe săptămână, după cum și canalul uretrei a fost mai mult sau mai puțin iritat prin prima instilație. Este însă indispensabil ca după 2—3 instilațiuni să mărim dosa, ast-fel începem cu 1°/₀ apoi 2°/₀ și în fine 1°/₃₀ și chiar 1°/₂₀ în unele cazuri. Aceste instilațiuni sunt cele mai bune în picătură zisă militară, când uretrita e cronică posterioară.

Friedländer, (1892) a propus să se înlocuească sonda olivară a lui Guyon, cu una de metal, care are vârful tot olivar. În cazuri de spasme ale sfincterului se poate negreșit învinge mai bine rezistența cu o sondă de metal de cât de gomă.

Acastă sondă se poate steriliza mai bine încă și este foarte durabilă negreșit. Siringa este mică ca cea a lui Pravaz, aci trebuie să introducem atâtea picături pe cât voim să le instilăm. Decî am putea în metoda lui Guyon să ne servim și de siringa cu sonda lui Friedlander.

În uretrita însă *posterioară acută* în care bolnavii la sfârșitul micțiunei au puține filamente și ematuri din cauza iperemieii vaselor și dureri, atunci prescriem sau picături de perclorur de fer, sau ergotină, salipirină, antipirină sau beicarbonat de sodă.

Nu dăm nici o dată salol, care scim că conține mult acid fenic,

În această uretrită, care cum a zis și Finger cu drept cuvânt, este o complicație a uretritei acute anterioare decî să observă în timpul acesta sau imediat la finele ei, am obținut în serviciu bune rezultate cu metoda lui *Casper*. Acest autor întrebuițează injecțiuni făcute cu nitrat de argint, cam în modul următor: se ia o siringă de sticlă cam de vr'o 100 grame, cu piston ce funcționează bine, se absorbă în ea o soluțiune caldă de nitrat de argint 1°/₃₀₀₀, introducem după ce bolnavul a urinat o sondă de gomă clastică de 16—18 calibru până la sfincter și ce-va mai departe, intrând în uretra posterioară, întocmai ca în metoda lui Guyon; apoi adaptăm la sondă canula siringei și injectăm încetișor 50—100 grame.

Nu e nevoie să întrebuițăm forță, căci cu sonda am trecut de sfincter și destinderea canalului se face cu ușurință. După 5 minute tragem sonda afară și lichidul iese; une ori este bine să spălăm cu această soluțiune și uretra anterioară; în acest scop n'avem de cât să tragem puțin sonda afară din uretra posterioară și să injectăm încă 50—100 grame, se va comprima însă sonda pe uretră spre a distinde bine canalul. Acastă metodă executată în serviciul nostru de Dl Dr. Demetriade, asistentul cliniceî, ne a dat chiar de a 2-a zi ameliorări.

Durerile după micțiuni și ematurile încetau.

Prin urinare în uretrita posterioară cronică manifestata numai printr-o picătură dimineata, sau venind după cum am observat 2 cazuri, sub formă de ejaculațiunii în timpul zilei sau seară, instilațiile lui Guyon sunt de preferat. În uretritele acute posterioară vom prefera metoda lui Casper.

De alt-fel metoda injecțiilor, a instilațiilor, după mine, nu-și are o mai mare întrebuințare, de cât în aceste din urmă cazuri.

În cazuri de periuretrite blenoragice, Ehrman susține, că a obținut bune rezultate cu injecțiunii de 10% de ichtiol. De asemenea cu pomizile de ichtiol 5% același bune rezultate în infiltrațiile peri-uretrale blenoragice. În fine el zice, că în cazuri de prostatite injecțiunile rectale cu soluțiunii de 10% ichtiol și supositorii au avut de rezultat dispariția repede a tumefacției acestui organ.

Unii autori germani mai ales *Nachtigall* (1888) au recomandat tot ca tratament local *antroforele*, pe care cu le cred aplicabile, de și nu vi le recomand, numai în cazuri de uretrite anterioare. Acestea sunt făcute de obicei din fire de sârmă dispuse în spirală și muiață în substanță medicamentosă cu bază de talină 3% și sulfat de zinc 2% însă se pot face ast-fel de antrofore și cu iodoform sau cu nitrat de argint.

Regnal farmacist la Paris de vr'o 30 de ani deja a fabricat nisce lumânările de lungimea uretrei anterioare compuse din toate substanțele medicamentose, ce se întrebuințează în injecții. Am întrebuințat la Colentina aceste lumânările în uretritele anterioare și am vădut că dau ore-care servicii.

De asemenea cu cateterele lui Tomasoli se pot introduce în cazuri de leziuni cronice ale uretrei prostatice substanțe medicamentose, luând ca vehicul lanolina, însă acestea am putea-o întrebuința numai atunci, când instilațiile lui Guyon cu nitrat de argint sau metoda lui Casper, nu ne va da rezultate așteptate.

Când după 10—12 injecțiuni sau instilațiuni începute la perioada chiar finală a bôlei, totuși s'ar ivi din când în când câte-o picătură, trebuie ore-să continuăm fără nici o margine aceste injecțiuni sau instilațiuni?

Acésta nu o cred, ar fi a ne învarti într'un cerc vițios și în aceste cazuri voi recomanda boluavilor o dietă și o igienă bună, cu toate că pentru unii bolnavi este bine ale prescrie limonada cu acid citric în care punem 2 lingurițe din pulverea următoare preconisată de Balzer :

Bicarbonat de sodă

Salicilat de sodă

50 gr.

10 gr.

După 3—4 săptămâni de un așa tratament antiflogistic, se poate iarăși întrebuința o serie de instilațiuni, metoda Guyon, sau injecțiuni după metoda lui Casper. Nu suntem însă de părerea acestui autor spre a continua o serie de 20 irigațiuni.

În fine sunt bolnavi cu uretrite cronice fie anteriore fie posterioare și care au în același timp și stricturi și din cauza acesta se perpetuă picătura zisă matinală. Ei bine în cazul acesta, trebuie să facem, cea ce am făcut la unii bolnavi din serviciu și anume dilatația gradată cu sonde moi de gomă, cea ce uneori se obține foarte repede și în urmă să facem instilațiuni cu nitrat de argint sau irigațiunile cu siringa

Aceste 2 metode se pot alterna cu profit.

Cum lucrează aceste dilatațiuni gradate în infiltrațiunile embrionare, care dau naștere la unele din aceste stricturi?

Eu cred că introducerea zilnică și ținerea sondelor în locul strâmtorat, măbind calibru în mod gradat poate fi comparat cu un masaj local. Și în această privință cred, că am obține și mai bune rezultate, dacă prin cateterul lui Tomasoli, am introduce mai întâi la locul strâmtorat puțină vaselină cu 10% ichtiol.

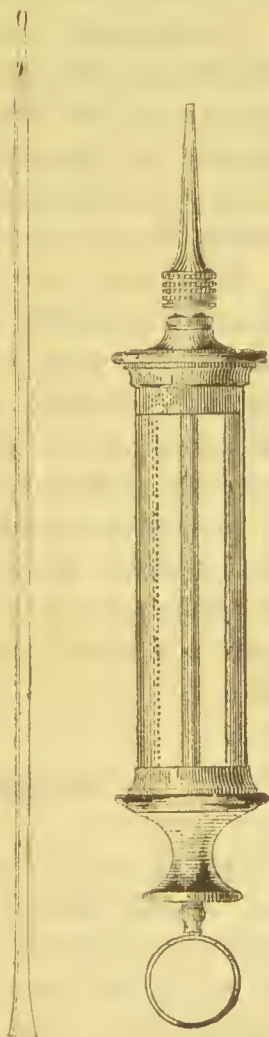
Nu vorbesc de stricturile ce necesită intervențiune chirurgicală.

Pentru durerile ce se ivesc sau spontaneu sau din iritațiunile produse prin injecțiunile făcute, prescriu a se lua scara câte 0,10 cigr.—1—2 grame lupulin în pilule urmat de 1—2 gr. de bromur.

Antipirina și mai cu seama morfina calmează mai sigur durerile produse prin erecțiuni nocturne repetate; precum și învălirea cu comprese reci a membrului viril în timpul sercii.

De asemenea nu trebuie uitat în aplicarea

Fig. 4

Siringă de o capacitate de 50 grame și sonda în gumă cu care ne servim în uretrite acute posteroare și chiar în acele cronice.

Dacă s'ar aplica la această siringă o mică canulă olivară în cauciuc, bolnavii și ar putea face ei singuri injecțiunile în uretra posterioară.

tratamentului, că în uretrita blenoragică cronică anterioară buzele meatusului sunt lipite mai toată ziua. Dacă sunt filamente în urină sau o picătură dimineața înainte de a urina, avem adesea ori o uretrită cronică posterioară. În aceste cazuri după Finger este preferabil ca urina să fie acide, ceea ce evită cistitele. Dacă este disurie, strangurie, ematurie uretrita este posterioară acută.

Dacă puroiul blenoragic conține multe celule epiteliale și puține leucocite, puteți spera că ați ajuns la vindecare—răriți atunci injecțiile la 2—3 zile câte una, cu soluție slabă de nitrat de argint, de sublimat, ori permanganat de potasă în dozele cele mai slabe menționate deja. Soluțiunile de preferință vor fi căldicele cea ce este indispensabil, când se spală și vesica.

După cum vedeți de și am constatat că metoda de tratament a blenoragiei uretrale, întrebuițată înaintea descoperirii gonococului este cea mai bună, mai sigură, totuși suntem dispuși a nu o contempla și a încerca la timp și alte metode și alte substanțe medicamentoase pentru a vindeca mai repede această boală care dă loc la numeroase și foarte serioase complicațiuni.

În lupta în contra gonococului să nu uităm că Lang și Auspitz au citat cazuri de vindecări a ureritelor anterioare în mod spontan. De asemenea poate că Finger ¹⁾ are dreptate când zice: «forța medicatrice a naturii este mult mai parazitoidă de cât toate antisepticele noastre.»

Dermatita exfoliativă generalizată.

Acastă mare dermatoză, ca să mă servesc de expresiunea lui Besnier, a fost descrisă mai întâi de Rayer din Franța la 1835 apoi într'un mod destul de bine de englezul Erasmus Wilson.

Brocq, din Paris, în urmă și-a ales acest subiect ca temă inaugurală și în opera sa găsim o excelentă descripțiune și observațiuni importante.

De aceia cu drept cuvânt pe lângă numele lui Wilson, trebuie în tot-d'a-una când vorbim de această boală să adăugăm și numele lui Brocq. Acest distins dermatolog mai în urmă a contribuit a separa dermatita exfoliativă de pitiriasis rubra tip Hebra și de alte dermatose roșii ale pielii.

1) La Blenorragie par Finger de Vienne pag. 181.

Până acum este al 2-lea caz ce eu observ de această dermatosă. Unul acum 4 ani, pe când eram la Colentina, caz care a fost o dermatită exfoliativă acută și care după 6 săptămâni de boală s'a vindecat și cazul următor.

În 11 Aprilie 1894 intră în serviciul cliniceî o femeie anume *Mitana Iordan*, în etate de 60 ani, văduvă, și care sucombă la 29 Aprilie, acelaș an. Mórtea în acest caz e datorită pe lângă altele și unei limfangite și flebite cu gangrenă al membrului inferior stâng. Vom da aci pe scurt numai, observațiunea acestuî caz important, de 6ore-ce vom face o lucrare deosebită în care vom explica leziunile isto-patologice importante ce am constatat în ganglionii spinali.

Antecedente ereditare. Bolnava a spus că nici una din rudele ei n'a suferit de vr'o boală de piele.

Antecedente personale. În prima copilărie a suferit de pojar și a avut în mai multe rinduri accese de febră palustră. A fost menstruată pentru prima dată la 14 ani, și ele s'aû efectuat regulat.

Până acum un an spune că a fost perfect de bine, când într'o dimineață observă că pleopele îi sunt grele, fiind puțin umflate; vederea era cam turbure; urina ca de obicei nici mai mult nici mai puțin. Peste zi pleopele se desumflă și dacă umblă mai mult îi se umflă piciorole. Tóte acestea aû durat vr'o 6 luni și apoi aû dispărut de la sine.

Cu 4 săptămâni mai 'nainte de a intra în serviciul nostru a avut un acces de febră, care a început prin fiori violenți. N'a avut nici un junghiû și n'a tușit. După 4 zile a început să simtă o arsură și o mîncărime fôrte mare în partea stîngă a toraxuluî și scărpinându-se pelea deveni roșie, după spusa bolnavei. Nu a observat nici o bășicuță în această parte; însă a observat că pelea se îngroză.

În curând mîncărimea se întinse pe gât, abdomen, spate, apoi pe față, pe membrele superióre și abia după 8 zile boala s'a întins și la membrele inferióre. Pielea se acoperi de mici ridicături roșii, tari la pipăit. Bolnava avea o senzațiune, zicea ea, ca și cum ar fi fost opărită peste tot corpul și cu tóte acestea simțea mereu frig. După vr'o 2 săptămâni de la apariția mîncărimei și a roșetei, pelea a început să se cojească, să crape și să se jupoe sub formă de scuame de diferite mărimi și cu cât aceste scuame se ridicau cu atât bolnava simțea arsură mai mai și usturimea deveni atât de mare în cât nu se mai putea odihni nici zi nici nóptea, cea ce a determinat'o să intre în spital.

Starea bolnavei la intrare în spital. Găsim bolnava de ore-care slăbiciune, cam abatută, de și răspunde foarte bine la întrebări. Punând mâna pe pele simțim că e caldă, ferbinte, constatăm temperatura 38° , pulsul plin, frecuent, 96. Roșeața pelci ne atrage atențiunea. Acesta ocupă totă extremitatea cefalică, tot trunchiul, abdomenul, muntele lui Venus, regiunea vulvarei, fesele și cõpsele precum și membrele superioare.

Roșeața peleii e acoperită cu lamele cenușii, unele de mărimea unghiciei și altele mai mari. Aceste scuame formează o masă mare în regiunea dorsală, pe spate, pe epolete; iar la fața anterioară a toracelui pe abdomen, straturile de scuame sunt întrerupte prin suprafețe roșii neacoperite de scuame.

În regiunea ipogastrică scuamele sunt dispuse sub formă de mase. Bolnava deschide cu greu gura din cauza fisurilor ce ocupă comisurile labiale. Pelea capului e și ea roșie și acoperită cu scuame cenușii destul de groase. Aceste scuame se găsesc d'asemenea pe urechi unde epidermul fiind cu totul denudat suprafețele sunt umede. Sub mamela stângă se observă d'asemenea exudațiuni din cauza lipsei epidermului. Pe lângă mamelone se constată depozite groase de cruste cenușii murdare; asemenea se constată puțină umezeală la plica cotului drept.

Părțile inferioare ale brațelor și superioare ale antebrațelor sunt puțin tumefiate și bolnava nu poate întinde complet antebrațul pe braț, mai cu seamă la dreapta. La nivelul articulațiunei *radio-carpiene drepte*, fața anterioară, unde pelea d'asemenea e roșie se constată nisce scuame groase cenușii și câte-va crăpături sîngerînde, cea ce se observă și pe regiunea dorsală a mînei corespondente. În aceste diferite regiuni pelea luată între 2 degete e infiltrată și trecînd cu mîna la suprafață constatăm o asprime destul de pronunțată.

Pe membrele inferioare mai cu seamă pe cõpse, precum și partea superioară a gambelor se constată o erupțiune de papulo-vesicule, unele confluyente, altele împrăștiate, avînd mărimea unui bob de mei și toate sunt uscate.

Roșeața pelci precum și papulo-vesiculele se întind în mod uniform până la articulațiunile tibio-tarsiene și chiar planta piciõrelor e interesată.

Ast-fel constatăm după cum se vede o roșeață generalisată a peleii, care e în descuamație și care n'a respectat nici palma mînilor.

Limba e roșie, prezintă mici crăpături longitudinale la suprafață, epiteliul e descuamat.

Starea Generală. Organele splachnice din abdomen par a fi îndemne de or-ce manifestățiune, însă constatăm congestiune pulmonară însoțită de o ușoară tuse. Bolnava acasă o mâncărime foarte mare în tot corpul, care îi turbură somnul cu desăvârșire. Asemenea are senzație generală de frig; are inapetență și spune că de când a căzut bolnavă nu are scaune de cât cu purgative.

Urina în cantitate normală, nu conține albumină, nici zahăr.

De la intrarea bolnavei în spital am instituit tratamentul următor:
Pentru a se unge pe corp.

Ol. olivarum 200 gr.

Ol. jecoris 100 gr.

Acid salicilic 2 gr.

Se prescrie un purgativ salin, se dă bromhidrat de chinină 1 gr. în 2 doze, după ce purgativile și-a făcut efectul.

Asemenea se dă 30 picături de eter, a se lua în două rânduri pe zahăr.

Se dă asemenea limonadă citrică 500 grame.

Temperatura seara 38.

Totă noaptea bolnava n'a dormit, se vaită mereu de mâncărime și arsuri în tot corpul

13 Aprilie. Repet totă medicația de ieri și adaug în plus 1,50 gr. sulfonal în 2 doze, a se lua seara.

Temperatura 38¹ dimineța.

Constatăm o descuamațiune generală mai cu seamă la membrele superioare unde observăm lame mari și groase. Seara temperatura 38².

14 Aprilie. Bolnava are inapetență, e constipată. Mâncărimea persistă precum și fiorii; asemenea are și o neliniște. Descuamația continuă. Membrul inferior stâng e edemațiat. Temp, 38, pulsul 96. Prescriu:

Chinină clorhidrică 1.25 gr.

Clorhidrat de morfină 0,02.

Pulv. zachar. 2 gr.

în 4 capsule; care se vor lua în timpul seară, continuând cu cele îprescrise deja de mai înainte, afară de sulfonal.

Seara temp. 39; pulsul 110.

15 Aprilie. Bolnava n'a dormit totă noaptea, fața e edemațiată și mai mult la nivelul pleopclor care se deschid cu dificultate; conjunctivele sunt injectate; descuamația continue a se face în lambouri de mărimea unei piese de 50 bani. Această descuamație s'a întins și pe

membrele inferioare, în părțile unde nu s'a observat în ziua precedentă. Temp. 38; pulsul 100. Acusă dureri în membrul inferior stâng unde se observă tumefacția piciorului propriu zis și o descuamațiune în lambourii mai mari. Aci constatăm ca vena safenă internă face un cordon destul de pronunțat în regiunea cōpsei.

Asemenea spre genunchi constatăm coborând spre gambă un pachet roșiu de arborisațiune, foarte dureros la palpație. Acastă durere se constată d'asemena când palpăm cordonul format de safenă și bolnava duce cu ancvoință acest membru în abducțiune.

Repet toate medicamentele din ziua precedentă.

Seara temper. 38⁴.

16 Aprilie. Bolnava geme mereu, acuzând înțepături în totă întinderea peleii precum și o senzațiune de frlg, care o face să se acopere cu plapoma și peste obraz. Temperatura tegumentelor e ridicată cea ce constatăm prin palpație; temperatura axilară însă e 37⁵.

Exfoliațiunea continuă pe membrele superioare și gât în lambourii de mărimea unei piese de un leu. Pe abdomen și obraz lambourile sunt mai mici, iar pe membrele superioare și inferioare se observă descuamație ca în scarlatină.

La nivelul degetelor lambourile de scuame sunt mari luând forma de deget de mânășă.

Roșeața peleii puțin mai diminuată; pulsul 110, slab, filiform, temp. 38. Repet aceeași medicațiune. Seara temper. 38².

17 Aprilie. Roșeața feței a diminuat, pelea are colorațiunea galbenă, acelaș aspect se observă și pe pelea întregii regiuni cervicale.

Tumefacția feței aproape dispărută. Pleopele inferioare sunt trase în jos în ectropion. Așa că ochiul nu se poate închide bine și despicăturile palpebrale rămân puțin întredeschise.

Pe torace roșeața a devenit violacee și e acoperită de lamele mici de scuame, ce se deslipesc lesne prin frecare. Pe abdomen scuamele sunt mai groase. Pe brațe și antebrate, descuamațiunea e sub formă de scuame mici, pe mâini scuamele sunt mari lamelare, mai cu sémă în regiunea palmară unde epidermul se ridică ca o singură bucată. Pe fața dorsală a mâinilor descuamația e sub formă de lambourii mici, la degete însă observăm adevărate degete de mânăși formate de epidermul în descuamație.

Pe cōpsă observăm o roșeață smeurie acoperită de mici scuame. Pielea de pe gambe e în aceeași stare. Pielea piciorilor e edemațiată și violacee. Pe fața plantară a piciorilor epiteliul se presintă ca o placă

grăsă limitată mai cu seamă în regiunea metatarsienilor, în regiunea interdigitală precum și la plicele degetelor epidermul e în exfoliațiune sub formă de lame grose mari.

Bolnava se plânge mereu de mâncărime, înșepături, fiorî, neli-niște și tușește puțin.

Se dă o bae de puțină cu tărățe. Se repetă toate medicamentele din ziua precedentă.

18 Aprilie. Aceași stare. Pe obraz se constată câte-va crepături mici unde epidermul fiind exfoliat papilele sunt puse în evidență prin nisce mici puncte emoragice.

Temp. 37, pulsul foarte slab, filiform.

Se prescrie :

1) Bromhidrat de chinină 1. 25 gr.

în 2 doze

2) Infuzie de cafea cu rom.

3) Limonadă citrică 300 gr.

4) Sulfonal 1,50 gr.

În două pachete a se lua seara.

Se continue a se unge suprafața peleî cu ulei prescris în ziua întâia, la care se adaugă pulvere de amidon și oxid de zinc câte 10 grame.

Seara temp 36.

19 Aprilie. Nicî o ameliorațiune în starea generală. Bolnava a slăbit foarte mult. Muschiî extremităților sunt foarte atrofiați. Temperatura 37², pulsul 100. Se dă o bae cu scrobeală de o oră. Aceași medicațiune se urmează. La 4 ore e cuprinsă de fiorî violenți după care temperatura se ridică la 40⁵, care se menține până seara târziu.

20 Aprilie. Pe membrele inferioare roșeața s'a generalizat, mai pronunțată însă e colorațiunea violacee la genunchi unde se observă scuame îmbricate. Bolnava acuză dureri vii în gamba și în piciorul stâng precum și în cîpsa corespondentă. Piciorul din această parte e mai tumefiat ca cel drept. Pe față, roșeața e violacee iar descuamațiunea a mai scăzut. Pe trunchiu descuamația se face sub formă de lambouri mici cenușii. Temp. 38⁵, pulsul mic, slab. Se dă aceeași medicațiune. Se învelesce tot membrul inferior stâng cu comprese de tifon muiate în liniment oleo-calcar, se pune vată și gutapercă și se învelesce cu feșî. Se dă lapte ca alimentațiune și ciorbă cu ouă. Seara temp. 39⁵.

21 Aprilie. Bolnava n'a dormit totă noaptea din cauza mâncărimei

considerabile. A avut greață și a vărsat puțin. N'are diaree. Roșeața a diminuat mult pe față și membrele superioare. Descuamațiunea continuă ca mai naite iar la picioare se face sub formă de lambouri mari. La degetul mic al piciorului drept epidermul e ridicat în întregime ca un deget de mânășă. Temp. 39. Se dă :

- 1) poțiunea Rivieri.
- 2) Cafea cu rom.
- 3) Clorhidrat de chinină 1.25.
- 4) Limonadă sulfurică 500 gr.

Și în linimentul oleo-calcăr din ziua precedentă se adaugă 1 acid boric.

La 5 ore pacienta e cuprinsă de un violent fior.

Temperatura 40¹, pulsul slab, imperceptibil. Prescriu :

- Infuz. foî degitală $\frac{1}{150}$ gr.
 Extr. mol. de qinquină 4 gr.
 Sir cortex. aurant 30 gr.

22 Aprilie. Starea generală proustă. Temp. 38⁵ pulsul 116. Articulația tibio-tarsienă stângă e tumefiată, roșie și durerosă. Se repetă medicațiunea din ziua precedentă ; seara bolnava se simte mai bine. Temp. 37⁵.

23 Aprilie. Durerile la membrul inferior stâng, mai cu seamă la nivelul articulațiunei tibio-tarsiene sunt foarte mari. Temperatura 37. Pulsul însă e slab. Se repetă : 1) digitală, 2) clorhidrat de chinină, 3) infuz. de cafea și se dă 1.50 sulfonal în 2 pachete.

Tratamentul local același pentru membrul superior stâng. Seara temperatura 40 și durerile din membrul superior stâng foarte mari.

24 Aprilie. Starea generală foarte rea. Limba uscată, inapetență completă, temp. 39², pulsul slab frecuent 110. Emaciațiunea foarte pronunțată. Pe mai totă suprafața corpului roșeața a dispărut și pelea tinde a căpăta colorațiunea normală. Descuamațiunea se face prin lamele mici, ele sunt mai mari la membrele inferioare. Călcâiul stâng prezintă un fel de calotă epidermică și se elimină. Anteriorul piciorului stâng e roșiu și tumefiat mai mult în regiunea tibio-tarsienă, și bolnava acuză aci o durere extremă. La maleola internă se constată o ulcerațiune în mărimea unei priese de 2 lei, de o odore fetidă, forma neregulată, acoperită de un strat negricios murdar. De aci în sus vedem că gamba și cōpsa sunt foarte tumefiate, roșie și foarte durerose la pipăire. Pe piciorul drept în regiunea plantară găsim un

lambou epidermic, mare reprezentând $\frac{2}{3}$ din această regiune și care e gata a se cliniina. Prescriu :

1) Ergotină 0,50.

Clorhidrat de chinină 1 gr.

În 8 pilule.

A se lua în timpul zilei.

Seara temp. 39⁰.

25 Aprilie. Temper. dim. 38⁵. Tumefacția membrului inferior stâng e mai puțin intensă însă se observă la nivelul călcâiului un placard negricios de mărimea unei piese de 5 lei. Odorea acestui placard este al gangrenei.

De asemenea observăm și la nivelul ulcerățiunei de la maleolă un fund diferisat, negricios și fetid. În regiunea poplitee tumefacția e mai pronunțată și bolnava acuză dureri mai mari aci.

Se repetă medicațiunea din ziua precedentă. Se face o injecțiune cu eter, recomandându-se a se face și altele în timpul zilei. Se pune bolnava în camera ei într'o bae căldică cu scrobeală, însă găsindu-se rău se scote din bae. Temperatura seara 39².

26 Aprilie. Temperatura dim. 38². Starca generală foarte gravă; pulsul 120. Abdomenul e balonat, și pe pele mai ales în fosa iliacă stângă, venele sunt dilatate formand o rețea, care seamănă cu un cap de medusă.

Aceași stare în membrul inferior stâng. Prin ulcerățiune de la maleola se scurge o mare cantitate de puroi; care pare a veni din tecele muschilor gambei, care sunt infiltrate.

Membrul inferior drept e subțiat și aproape tot țesutul sub cutanat a dispărut. Epidermul atât pe trunchi cât și pe membre e cu totul descuamat. Se repetă :

1) Cafea cu rom.

2) Limonadă sulfurică.

3) Clorhidrat de chinină.

4) Sulfonal.

Bolnava fiind constipată se dă un purgativ.

Seara temp. 39².

27 Aprilie. Balonamentul abdomenului diminuat. Purgativul salin (25 grame sare de Băltățesci) i-a provocat diaree. Slăbiciunea e foarte mare.

Se constată un decubit în regiunea sacrală cât podul palmei, care se pansează.

Membrul inferior stâng este tot edemațiat, tumefiat. Venele sunt transformate într'un cordon dur. Supurația pe părțile gangrenate persistă. Pe lângă cele de mai sus prescriu injecția cu cafeină și camfor a se face în timpul zilei. Temperatura 38° . Diarea persistă. Suspend toate medicamentele și prescriu salicilat de bismut, naphtol și Clorhidrat de morfină.

28 *Aprilie*. Temperatura 38° . Pulsul slab filiform 118. Bolnava e foarte slabită, mușchi foarte atrofiați. Sfacelul s'a întins și la maleola externă. Asemenea se găsesc plăci de sfacel pe totă copsa stângă mai ales în direcțiunea vaselor.

Se urmează aceași medicațiune și injecțiuni cu cafeină și camfor. Seara temp. 38° .

29 *Aprilie*. Bolnava a pierdut cunoștința. Aprópe tot membrul inferior stâng e acoperit de plăci negre desfacel. Se face pansamentul cu liniment oleo-calcar și acid boric și cu vată. La 12 din dimineața bolnava intră în agonie și la 2 ore p. m. sucombă.

Necropsia. Se constată ambiș pulmonii congestionați, mai ales în partea lor posterioară.

Pericardul conține puțin lichid.

Cordul normal.

Aorta: La originea aortei se observă plăci ateromatose, asemenea și pe valvulele mitrale.

Ficatul pare normal.

Splina. E de culoare cenușie, diminuată de volum.

Rinichi puțin măriți de volum, cu ochii nu vedem nimic anormal.

Stomacul și intestinale par normale.

Nu s'a găsit nimic în vasele femorale.

S'a luat pentru studul istologic și bacteriologic organele următoare.

- 1) Măduva și ganglionii spinali.
- 2) Doi nervi intercostali (6-lea 8-lea) din ambele părți.
- 3) Nervul crural din stânga (în porțiunea lui mijlocie cu câte-va ramuri cutanate).
- 4) Sciaticul la extremitatea sa inferioară.
- 5) Fragment din mușchi gambieri.
- 6) Nervul mediau și cubital (partea inferioară).
- 7) Mușchii eminentei tenare și ipotenare (ambele părți).
- 8) Porțiuni din toate organele splachnice.
- 9) Fragmente de piele (torax și abdomen).

Aceste diferite organe unele s'au pus în licórea lui Müller, altele în alcool.

Studiul istologic al acestor diferite organe'l voi consemna într'o lucrare deosebită. Voi observa terminând că contrariu casurilor observate de Brocq, care a observat mai mulți bărbați, eu până acum, după cum am zis, am observat aceste 2 cazuri menționate și numai la femei. (Acum am un bărbat în serviciu de această boală.)

Acastă dermatosă de alt-fel e foarte rară și casurile de formă acută ca ale noastre și cu deces, ca în cazul descris aci pe larg, sunt d'asemenea cu totul rare.

Este de observat d'asemenea cum cu acesta stare generală de inflamațiune a peleii, am observat din când în când remisiuni în febră. Cât privește faptul că în casurile observate de Rayer (1835) și de Brocq acum în urmă, că peri și unghiile ar cădea, acesta se întâmpla negreșit, când boala durează câte-va luni, cea ce se întâmplă de multe ori.

În cazul de față însă vârsta înaintată a bolnavei precum și complicațiunile de limfangită și flebită precum și de gangrenă menționate, n'au mai putut prelungi existența bolnavei. Sfârșitul fatal era de prevăzut în fața acestor complicațiuni.

Dermatita herpetiformă a lui Dühring

Un bărbat aflat, două femei intrate.

Ești: Vindecat un bărbat și o femeie; și o femeie eșită foarte ameliorată.

Fără a intra în multe amănunțimi asupra acestei dermatose vom face în câte-va cuvinte istoricul ei de ore-ce numirea această este cu totul nouă. Într'adevăr se știe că numai din anul 1884 Dühring din Filadelfia cel d'antăi comunicând câte-va cazuri societății de dermatologie Americană, a atras atențiune medicilor, că printre afecțiunile buloase ce sunt înscrise sub numele de pemfigus sau alt-fel, există un grup, care după acest autor ar prezenta o morfologie cu totul particulară.

După Dühring, Brocq din Paris este acel care printr'un memoriu însemnat a căutat să grupeze diferite afecțiuni buloase din grupul dermatitei herpetiforme a lui Dühring. Se știe că până la Nodet se cita aproape 90 feluri de pemfigus. Acest autor, care la rîndul său, a

voit să pue o ordine în aceste dermatoze a susținul că trebuie să admitem pemfigusul numai atunci când bólele se desvoltă pe pele sănătósă, fără să fie înconjurate de o zonă congestivă, sau să se ivescă pe suprafețe eritematöse. Inșă, după cum am zis, clasificățiunea acestuî din urmă autor, n'a fost primită bine de toți dermatologiștii și astăzi sunt mulți adepți ai doctrinelor lui Dühring și Brocq. Cu tóte acestea ca și or-ce lucru când se caută a se pune o ordine mai mare, se întâmplă exagerățiunî; acesta este și cazul pentru dermatita herpetiformă a lui Dühring, în care Brocq a căutat mai cu seamă să înglobeze mai tóte afecțiunile bulöse însoțite de eriteme, de durcri, de mănăcrime, de polimorfism și de cronicitate. De acea acest autor în memoriul său a propus numirea de *dermatită polimorfă pruriginösă cronică cu izbucniri succesive*. După acești autori diferența principala între pemfigusul adevărat și între dermatita lui Dühring Brocq, ar fi că cu tótă cronicitatea bólei starea generală se menține bine și prognosticul ar fi ast-fel totdeauna favorabil.

Am zis, că s'a făcut exagerățiunî fiind că multe din casurile de pemfigus adevărat, vulgar, sunt astă-zî diagnosticate ca dermatite de Dühring. Inșă deși s'a zis că caracterul acesteî derimatite este prognosticul favorabil, acum sunt cunoscute și casurî de decese, care fuseseră diagnosticate ca atarî.

După mine aceste casuri nu sunt de cât cazurî de pemfigus căci acéstă mare dermatosă comportă mai totdeauna un prognostic grav, bolnavîi sucombă după câtî-va anî.

Ca probă că sunt exagerățiunî și că s'a căutat să se distruga grupul pemfigusului în favórea dermatiteî herpetiforme a lui Dühring voi cita cazul distinsului dermatolog Hallopeau, care la început a fost diagnosticat de dermatita Dühring, încocardă; în evoluțiunea bólei s'a observat transformațiunea foliacee și deces.

Prin urmare acesta a fost un cas de pemfigus vulgar, care încercă transformari în pemfigus foliaceu sau vegetant. Ast-fel fiind noi admitem că se póte menține cuvântul de dermatită herpetiformă a lui Dühring, pentru unele casurî, ca un cuvânt convențional pentru a distruge cu totul unele varietăți de afecțiunî bulöse, de altele. Negreși: când vom constata polimorfismul, cronicitatea, cu starea generală relativ bună, vom zice că avem a face cu așa dermatite.

Numai intru în alte considerațiunî în această privință de óre ce am expus părerile mele asupra acesteî chestiunî la congresul de la Graz (Septembrie 1895). Voi cita înșă o observațiune fórté interesantă :

Pacienta Maria Teodorescu în etate de 22 ani, măritată, din Comuna Bucuresci, de națiune română, de profesiune croitoreasă, intră în acest serviciu la 30 Aprilie 1894. Observația s'a cules de D-nu Dr. Demetriade asistentul cliniceî.

Antecedente ereditare. Părinții trăesc și sunt bine sănătoși. Mama sa a avut 13 copii, din care 2 născuți morți. Toți copii trăesc și sunt sănătoși; nimenea nu suferă de vr'o bôlă de pele în familie.

Antecedente personale. În copilărie a suferit de pojar și de impaludism. N'a avut nicî o manifestațiune de scrofulosă. A fost menstruată la 14 ani, și de atunci a avut menstruele regulat, 4—5 zile fără dureri, la fie care lună. Este căsătorită de 19 ani, și la un an și jumătate după căsătorie nasce un copil la termen, dar copilul n'a trăit de cât 3 $\frac{1}{2}$ luni și a murit de tuse măgăreasă, după cum ne relatează bolnava.

Un an și jumătate de la moartea copilului a rămas din nou însărcinată, soțul ei a murit puțin în urmă, adică în luna Decembrie anul 1893, probabil de laringită tuberculosă (atac în gât după cum i-au spus doctorii). De această bôlă a suferit soțul ei un an de zile, n'a stat în pat de cât 3 săptămâni. Cu actuala sarcină a dus-o bine, n'a avut de cât puține fenomene reflexe; primele mișcări fetale le-a simțit prin luna Februarie; tot în acea lună a simțit o mîncărime pe piept, fără însă să simță sau să observe ceva pe pele, însă după o săptămână au început să apară micî pete, puțin ridicate pe suprafața pelăi, care-î produceau mîncărime foarte mare. În curând erupțiunea se întinse pe abdomen, pe membrele inferioare și în urmă pe cele superioare, spatele, gâtul, fața și palmele au fost cruțate de această erupțiune, până acum câte-va zile de când erupția a început să apară și în aceste părți.

După o lună de zile a început să simță o arsură mare în gamba și piciorul drept și în locul petelor descrise mai sus apărură nisce papule-vesicale (bășicuțe după expresia bolnavei micî ca un bob de cânepă care repede cresceau și ajungeau la mărimea unei alune, în același timp totă gamba s'a umflat. Peste câte-va zile, același lucru a început și la gamba și piciorul stîng, fără însă să se tumefieze. Acuma două săptămâni bășicuțe sau vezicule mai bine zis, au început să apară pe ambele antebrate pe partea antero-inferioară aprîpe de articulațiune. În același timp cele după suprafața corpului se mai amenau puțin și iară-și o nouă erupțiune izbucnea însă mai mult de ve-

sicule mici. Pe bolnavă o jena mai mult arsura și mîncărimea, pentru acest lucru mai mult, pacienta s'a decis să intre în spital.

Starea Presentă. Pacienta de constituțiune bună, musculatura bine dezvoltată, talia mijlocie, sistemul osos bine dezvoltat.

Pe craniu nu observăm de cît puțină descuamație furfuracee, pe pelea capului periî însă sunt bine implantați, n'au căzut și nici acum nu cad perî de loc.

Pe față observăm mai multe papulo-vesicule mici, unele sunt acoperite de câte o scuamă mai grosieră; aceste papulo-vesicule sunt de mărimea unui bob de mei, până la un bob de linte mic. Aceste papulo-vesicule sunt desemnate în modul următor: pe frunte câte-va, în centru adică pe linia mediană și altele mai numeroase pe părțile laterale ale frunței în spre tâmple.

Caracterul acestor papule este că sunt mai toate uscate și vesicule nu se mai văd de cît rar, pe ici pe colea câte-o vesiculă. În regiunea unghiului lateral drept al maxilarului inferior aceste papulo-vesicule sunt mai numeroase însă mici. Ele devin și mai numeroase în spre față inferioară a bărbiei d'asupra regiunii supra-ioidiene unde pelea are senzațiunea aspră la palpație. În general culórea acestor papulo-vesicule mici este roșie palidă; tot asemenea mai găsim în șanțurile naso-labiale.

În regiunile auriculare, pe ambele pavilioane observăm mici papulo-vesicule uscate, izolate, transformate cu totul în mici scuame. În regiunile mastoidiene observăm mai multe scuame mici negricioase, care nu sunt de cît urme de sgârieturi.

În regiunea gâtului observăm două pete pigmentare, care sunt situate pe părțile laterale și în regiunea corpului tiroid. Aceste pete sunt cam brune, se întind puțin și în napoia gâtului. Mărimea acestor pete e de vr'o 5 centimetri în lățime și centrul este mai deprimat, marginile puțin festonate.

Tótă regiunea cervicală este diseminată și acoperită de papulo-vesicule mici, care dau o senzație aspră la pipăit.

În regiunea cefei ele se strâng și se grupează și mai mult și unele se grupează așa că formează chiar un fel de placarde.

Atât din partea organelor vederii cît și din partea cavității buco-faringiene nu avem nimic de notat.

În regiunea toracică anterioară. Aceste papule și papulo-vesicule sunt de culóre roșie mai deschisă și au diferite mărimi de la un bob de mazăre până la un bob de linte. Aci observăm mai cu deosebire

în regiunile supraclaviculară dreaptă și stângă plăci de urticaria de dată mai recentă (vre-o câte-va zile) erupțiunea devine și mai confluentă în regiunea sternală. Lucru important este că între aceste grupuri de urticarie, de papule și papulo-vesicule se observă și insule de pele sănătoasă.

În regiunea dorsală în fosele supra-spinoase observăm iarăși două placarde, care ocupă cu totul aceste regiuni, pelea aci este mai îngroșată, se observă multe scuame negricioase, urme de sgârieturi.

Pe spate pelea e sănătoasă, în regiunea dorsală între scapule, pe omoplatul drept numărul acestor papulo vesicule este foarte considerabil și pelea întregii regiuni dorso-lombare numai presintă de cât puține insule de pele normală, căci totă este aspră la palpație și acoperită de papulo-vesicule, unele rupte, mici, miliare, de culoare roșie, brună.

Acelaș lucru vedem și pe fese și observând d'apropo totă suprafața dorso-lombară vedem multe plăci urticariene, care sunt pe cale de disparițiune.

În general putem nota ca fenomene subiective în aceste regiuni, o mâncărime destul de notabilă.

Membrele superioare. Pe brațe nu observăm așa multe papulo-vesicule dar se observă și aci pigmentațiile peleii sub formă de pete ondulate, cam sterse. Pelea însă nu e îngroșată și în mare parte normală. Pe antebrate observăm pigmentațiuni ale peleii mai marcate în spre regiunea coatelor și în jos în spre articulațiunea radio-carpiană, se observă vesicule mici și mai mari și chiar bule de diferite mărimi, care variază în mărime de la un bob de mei până la un bob de mazăre. Aceste vesicule sunt foarte aglomerate, strânse una de alta, unele conțin un lichid citrin, altele conțin un lichid turbure sau opalescent.

Unele se reunesc și formează mici placarde, ele se întind pe fața dorsală a mâinilor în spre degete până aproape de articulațiunea primei cu a doua falangă; pelea pare a fi mai îngroșată, atât în regiunea antebratelor cât și în regiunea dorsală a mâinilor. Regiunile palmare sunt cu totul indemne. Unghiile sunt normale.

În aceste regiuni mai cu seamă mâncărimea este mai mare, mai cu seamă în regiunea articulațiunii radio-carpiane.

Pe abdomen, totă regiunea e acoperită de papulo vesicule, care unele se grupează între ele; așa în regiunea ombilicală găsim adevărate mici grupe de vesicule ca în herpes, ast fel că pelea sănătoasă

formează și aci insule între eflorescențele descrise mai sus. Se observă și plăci urticariene.

Maî este de notat că abdomenul este mărit din cauza sarcinei, care este ajunsă în a 9^a lună și prin palpație și examenul stetosopic se poate pune diagnosticul de presentație cranică pozițiunea O. I. S. A.

Pulsațiunile fetului se aud bine pe o linie care merge de la ombilic în spre spina iliacă antero-superiără.

Pe abdomen totă pelea este puțin atinsă de mîncărime maî puțin însă ca în alte regiuni, ca acea de la coate, antebrațe și în regiunea articulațiunilor radio-carpene.

Membrele inferiøre. Pe cõpse vedem placarde cam violacee, avënd mărginile puțin în relief, ele sunt mari ocupând aprõpe totă fața internă a cõpselor.

În sus pe fața internă a cõpselor în spre regiunea inguinală observăm papule care se grupează; aceste papule sunt acoperite de câte-o mică vesiculă sau de o scuamă.

Pe fața anteriără alte papule și scuame maî negriciõse și maî mari; sunt și urme marcate de sgârieturi. Regiunea genuchilor este și densă acoperită de vezicule și scuame. Pelea atât la cõpse cât și la genuchi este maî grõsă și maî pigmentată puțin. În regiunea gambelor pelea este întinsă, lucitoare, de culõre galbenă cu pete violacee par'că ar fi marmorată și acoperite cu scuame negriciõse, aspre la pipăit. Pelea nu este așa de mobilă, este puțin cam infiltrată maî cu scamă în regiunea maleolară unde lasă urme la presiune.

Regiunea dorsală a piciõrelor asemenea este infiltrată acoperită de papulo-vesicule. La nivelul articulațiunei tibio-tarsiene, în partea anterioră se găsește un număr mare de papulo-vesicule, unele ca un bob de meiũ, altele ca un bob de porumb și chiar maî mari, unele cu conținut limpede, altele cu conținut maî turbure. Și aci observăm gruparea în cercuri caracteristică a acestor vezicule și papulo-vesicule.

Regiunea plantară este cu totul îndemnă de or-ce leziune.

Sistemul limfatic. Ganglionii cervicali sunt puțin măriți de volum, însă nu se pot bine aprecia.

Ganglionii axilari nu sunt măriți de volum.

Ganglionii inguinali și crurali sunt măriți de volum însă nu mult, sunt puțin mobili și nedureroși.

Ca fenomene subiective bolnava acuză puțină durere de cap și maî cu seamă mîncărime, care este maî mare în regiunile indicate maî sus.

Din partea *organelor toracice* n'avem nimic important de notat.

Organele abdominale nu se pot bine palpa din cauza sarcinei. Splina însă pare a fi puțin mărită de volum.

Secrețiunea urinară normală; urina nu conține nici un element străin.

Apetitul este bun precum și digestia se face în mod normal. Starea generală este bună. Temperatura dim. 37^2 seara 37^5 , pulsul 72.

De la 1 Mai până la 10 Mai a urmat cu tratamentul: bromhidrat de chinină la interior și o pomadă simplă boricată la exterior pentru a calma puțin mâncărimea, ținându-se bolnava în expectație.

Până la 13 Mai nici o schimbare la bolnava noastră, câte va pustule noi pe ante-brate, în regiunea anterioară la nivelul articulațiunei radio-carpene.

14 Mai. O altă erupțiune însoțită de mâncărime și arsuri, caracterisată prin vezicule, unele cu lichid purulent, altele cu lichid citrin. Aceste vezicule sunt înconjurate unele din ele de un cerc roșu inflamatoriu. Situațiunea lor e tot în regiunea anterioară a antebrățului și în regiunea radio-carpiană.

Câte-va vezicule au apărut și pe dosul mânei drepte. În regiunea antebrățului pe partea anterioară și în dreapta, mai multe vezicule au confluat între ele. Pe gambe mai multe vezicule mici, care se grupează în cerculețe mici formând mici plecarde cât o piesă de un leu; pe dosul piciorilor veziculele s'au transformat în vesico-pustule.

Bolnava nu dorme bine noaptea, e neliniștită, mâncărimea însă e potrivită. Temperatura normală.

16 Mai. Starea generală s'a schimbat în 48 ore. Bolnava a devenit foarte agitată, se plânge grozav de usturime și arsură vie în locurile unde am descris erupțiunea.

Seara temp. 39^0 pulsul 100. S'a dat 1.50 gr. sulfonal.

17 Mai. Temp. dim. 38^0 . Toată noaptea n'a dormit din cauza usturimei și a arsuri. Pe antebrate observăm o nouă serie de erupțiuni de diferite mărimi, caracterisate prin bule de la un bob de măr până la o piesă de 50 banii. Multe sunt rotunde, iar cele mari sunt neregulate rezultând din reunirea mai multor bule mici; lichidul este turbid, purulent. Direcțiunea acestor bule este lineară.

Așa în regiunea cubitală urmează traectul marginei cubitului; altele se grupează confluând și de aci rezultă bule mari, așa e pe antebrate, unde ele au sediu lor principal în regiunile deja descrise.

Pelea unde au apărut aceste bule este roșie și caldă. Câte-va din aceste bule purulente se găsesc și pe dosul degetelor. Pe torax ro-

șeața a devenit și mai pronunțată și ici colo observăm câte-va pustulete; asemenea și la gât precum și la pavilionul urechilor. D'asemenea și pe față găsim ici colo câte-o pustuleță

Membrele inferioare. Observăm în regiunea maleolelor unele bule de mărimea unei alune, unele conținând un lichid limpede, altele cu lichid purulent și pe regiunea dorsală a piciorului drept și pe dosul degetelor vedem mai multe vezicule mici cât un bob de linte dispuse în formă de semi-cercuri. Pe gambă bulele sunt mai puțin numeroase.

Pelea este caldă și roșietică.

Pe cõpse d'asemenea există placarde eritematoase și bule mari rezultate din reunirea mai multor bule mici așa că iau aspectul cu totul flictenoid, mergând până la mărimea unei alune.

Pe abdomen nu găsim de cât o singură pustuleță și aci pelea e caldă și înroșită. Temp. 36⁸

18 *Mai.* Bolnava a dormit bine a fost mai liniștită. Bule noi n'au apărut și cele vechi au început să se usuce. Temperatura dimineța și seara normală.

19 *Mai.* Bolnava cu starea generală foarte bună. Pelea și-a reluat colorațiunea normală, bulele au dispărut; pe multe locuri epidermul este denudat, în locul lui se observă o suprafață roșie puțin sângerrândă. Aceste suprafețe sunt mai marcate pe antebrațul stâng de cât pe cel drept, unde bulele au dispărut în mare parte, fără a lăsa o suprafață denudată.

Pe gambe și pe cõpse asemenea aceste bule s'au turtit. Unele din ele au luat aspectul unei suprafețe roșie sângerrânde, altele însă s'au resorbit lăsând în urma lor pete roșii. În regiunea genunchilor pelea este roșie eritematoasă. În regiunea anterioară a toracelui se observă o nouă erupțiune de plăci urticariene. Pe spate se observă o colorațiune roșie a tegumentelor și pustulele care se formaseră s'au uscat.

În regiunea abdominală nimic de notat.

Temperatura seara normală.

20 *Mai.* Starea generală bună, temp. normală pulsul 76. Măncărima și usturimea au mai diminuat puțin. În tot timpul acesta, adică începând de la 16 *Mai*, bolnava a urmat cu linimet oleo-calcar și la interior puțină chinină și seara sulfonal sau morfină.

21 *Mai.* Starea generală aceeași, pe genuchiul drept, puțin d'asupra rotulei, au apărut 2 bule de mărimea unei alune cu un lichid aproape transparent.

În regiunea articulațiunei tibio-tarsiene iarăși au apărut 3 bule. În regiunea anterioară aceste bule au un conținut sero-purulent.

22 *Mai.* N'a apărut nimic pe totă suprafața corpului. Temp. dim. normală, seara 38.

23 *Mai.* Bolnava este puțin agitată și fiind constipată îi se dă un purgativ. Seara la 8 ore este apucată de dureri de facere și la 8 $\frac{1}{2}$ naște un copil de sex feminin, care e sănătos și cântăresce 3400 grame, Nu prezintă nici o erupțiune pe totă suprafața corpului. Restul facerei a fost normal.

24 *Mai.* Pe frunte au apărut mai multe papule de urticaria de mărimea unei alune mică. Pe gambe au aparut iarăși o serie de bule dintre care unele sunt cu conținut limpede, altele cu conținut purulent. Aceste bule sunt situate mai cu seamă pe fața internă a gambelor, pe dosul picioarelor și pe maleole.

Seara tem. 38—pulsul 100. Copilul e liniștit.

25 *Mai.* Temperatura dimineța 37—pulsul 80. Femea n'a dormit peste noapte, a avut usturime și mâncărime. Pe față au apărut mai multe vesico pustule și anume pe bărbie, pe narine și pe gât.

Pe frunte d'asemenea se observă papule de urticarie care prezintă vesicule pe cale de formațiune.

O nouă serie de pustule și bule au apărut pe fața anterioară și dorsală a antebrațului drept; câte-va pe picioare și pe gambe.

I s'a dat vaselină boricată și o poțiune la interior cu apă de mentă și melisă, cu apă de lauro-cerasi și X gute de tinctura de bella donă, pentru mâncărime și usturime.

26 *Mai.* Starea generală mai bună, mâncărimea mai potolită. Nici o erupțiune nouă.

27 *Mai.* Aceași stare continue cu tratamentul.

28 *Mai.* Asemenea nu se observă nici o erupțiune nouă. Urmările facerii sunt normale, lochiile normale. Copilul însă e cam neliniștit.

29 *Mai.* În timpul nopții bolnava n'a fost liniștită, a fost puțin agitată. Temperatura 37 $\frac{9}{10}$ și dimineța se constată pe față câte-va plăci eritematoase, mici, situate pe frunte.

Să prescrie bromhidrat de chinină și limonadă citrică.

30 *Mai.* Pacienta este liniștită a petrecut o noapte foarte bună, nici o erupțiune nouă pe întreaga suprafață a corpului.

31 *Mai.* Pacienta este bine, nu se mai plânge de mâncărime sau usturime. Noi pustule n'au apărut. Continuă cu băile de borax.

2 *Iunie*. Eflorescențe noi au mai apărut, de dimensiunea unui bob de mazăre, pe antebrațul drept și una pe frunte. Bulele cele vechi s'au spart și s'au turtit fără să lase ulcerăriuni. Tratatamentul consistă în băi de scrobélă și o pomadă boricată.

4 *Iunie*. Pe frunte nu se mai observă de cât mică cruste și frunța a rămas puțin cam pătată; pe alocurea se mai observă papulo-vesicule și câte-va papule roșietice. Pe bărbie și buza inferioară nu se mai observă nimica.

Membrele superioare. Pe brațe observăm mai multe cicatrice maroșietice și altele mai alburii, urmele eflorescențelor descrise; pe unele locuri se mai observă papule mici și vesicule de neoformațiune. Pe ambele antebrațe se observă cicatrice alburii mai numeroase de mărimea unui bob de mazăre. În terțul inferior se observă încă vesico-pustule și mai multe placarde mici roșietice.

Pe fața dorsală a mâneii, se observă asemenea pete roșietice precum și pe primele falange ale degetelor, urmele eflorescențelor pe cale de vindecare. Lesiunile sunt identice pe ambele brațe.

Pe spate observăm încă papule, unele cu mică scuame, altele cu câte-o vesiculă, cât o gămlie de ac. Se mai observă placarde brune dând un aspect pătat întregii regiuni dorso-lombare.

Pe fața anterioară a toracelui puține cruste roșietice și pelea pare tot puțin cam pătată.

Pelea abdomenului e brună.

Pe cõpse observăm cruste roșii negricioase, pete brune, altele mai albicioase, urme ale diferitelor feluri de eflorescențe.

Pe genunchi sunt pete cicatriciale.

Pelea gambelor e lucitoare și prezintă mică vesicule pe traectul crestei tibiei (de dată recentă), crustişore roșietice ca un bob de mei. Pe dosul piciorilor în regiunea maleolară nu se observă pustule, în locul lor au rămas pete roșcate cât un bob de mei până la o piesă de 50 banii.

Regiunea plantelor e îndemnă.

8 *Iunie*. Mama e bine. Lochiile sunt încă amestecate cu sânge și s'a dat perclorur de fer X gute de 2 ori pe zi.

Copilul, până în noaptea de 29 spre 30 Mai era liniștit de acum a devenit foarte neliniștit, a plâns totă noaptea și după spusele mamei a avut puțină căldură. Dimineața la vizită se observă 2 mică pustule situate simetric fie-care înaintea pavilionului fie-cărei urechi.

Pustulele sunt cât un bob de cânepă.

31 Mai. Copilul e tot neliniștit. pustulele au devenit cât un bob de mazăre și una s'a spart dând un lichid citrin, lăsând o denudare epidermică.

În acelaș timp au apărut mai multe pustule pe față și una sub axila stângă. Pe cósă observăm încă o bulă cu un lichid galben citrin cât un bob de porumb.

S'a dat apă de mentă și de melisă și o baie boricată.

1 Iunie, a apărut o bulă pe cósă stângă; cele-l'alte persistă. D'asupra urechei se observă 2 mici vesicule.

3 Iunie. Nu se mai observă nici o erupțiune nouă, cele existente s'au mai turtit.

8 Iunie. Pe abdomen se observă 2 bule cât un bob de mazăre. Din lichidul purulent s'a făcut cultură și examenul microscopic și s'a găsit stafilococcus aureus.

12 Iunie. Copilul numai are nici o cflorescență nouă, cele vechi s'au uscat mai toate. Continuă cu băile de borax atât mama cât și copilul, precum și cu pulvere de talc la exterior.

14 Iunie. Starea mamei și a copilului e destul de satisfăcătoare; copilul a câștigat mult în greutate, a început să se îngrășe, se alăptează de mamă, cu toate acestea nu se mai observă nici o erupțiune nouă de bule sau de vesicule.

19 Iunie. Mama cere cu insistență să fie congediată, ceea ce se permite și împreună cu copilul părăsesce spitalul; copilul cu totul indemn de vr'o cflorescență nouă și mama asemenea foarte mult ameliorată, aproape vindecată.

După cum am zis prin dermatita lui Dühring se înțelege o dermatosă cu simptomatologia aproape ca cea ce s'a observat la această pacientă. Însă în cazul de față ne lipsește un punct principal: repetirea erupțiunii, pe care nu am avut ocaziunea să o constat căci bolnava n'a mai venit pe la noi de și 'mă făgăduise că va reveni dacă i se va ivi ceva nou.

Dermatită pustuloasă cronică cu pustule acneiforme

Pacienta Rachela Grumberg, de an 34, căsătorită din comuna București, de religie mosaică se prezintă la consultația clinică la 1 Iunie 1894. De ore ce cazul este foarte important vom da aci ob-

servație complectă, de când a mai fost în acest serviciu adică la 21 Iunie 1893.

Antecedente ereditare. Tatăl bolnavei a murit de choleră, mama sa a murit acum un an în etate de 75 ani, a fost mai tot-de-auna sănătoasă. Bolnava are 4 surori și 2 frați. Unul din frați ducându-se în resboiu, a răcit, din care cauză a murit. Surorile sunt sănătoase, măritate; asemenea și cel-alt frate este sănătos.

Antecedente personale. La etate de 7 ani a fost bolnavă de variolă, mai târziu a avut febră intermitentă. A fost menstruată la 17 ani. La începutul fie-cărei luni avea dureri de pânțe și o stare generală rea. Menstruele țineau 3 zile în cantitate mică. La 21 ani se căsătorește, și după un an naște un băiat.

În timpul sarcinei a avut o adenită stângă, pe care a deschis-o Domnu Doctor Drăghiescu.

Facerea a fost foarte laborioasă, în urmă a suferit timp de 2 ani de dureri uterine; avea și o scurgere pentru care a intrat în cura spitalului Xenocrat și apoi la Brâncovenescă și după o cură de 3 luni a eșit vindecată.

Nu a avut nici o dată vr'o boală sifilitică. Bărbatul a murit la 2 ani după căsătorie, în urma unei bôle care a durat opt zile, presupune bolnava, că a suferit de cord.

Istoricul bólei. Acum 2 ani și 9 luni, ne spune bolnava, că observă sub mamela stângă 2 vezicule mici la început, care însă se măreau zilnic până ajungeau ca un bob de linte. Scărpinându-se căci avea mâncărime mare, veziculele sau spart și s'a scurs materie din ele. După o săptămână apar asemenea vezicule și sub mamela dreaptă; fiind în spitalul Brâncovenesc D-nu Dr. Cantacuzino i-a dat un praf alb pe care 'l punea peste veziculele sparte. După vre-o 15 zile de la apariția primelor vezicule, bolnava se simte rău, are căldură, observă că tegumentul de pe abdomen se roșește și apar nisce pete, la început diseminate, mai târziu confluențe. Peste aceste pete roșii, în mijlocul fie-căreia, apare câte o veziculă mică. A treia zi peste tot peptul și tot abdomenul se vedeau vezicule mari ca bobul de linte de culoare albă gălbue și de jur împrejurul fie căreia vezicule era roșu. Bolnava se simte mai bine, însă are o mâncărime mare; scărpinându-se rupe veziculele și ast-fel, ne spune dânsa, tot corpul era plin de materie care se scurgea. S'a dus la D-nu Dr. Cantacuzino, care 'i dă un unguent cu sulf, recomandându-î întâi spălături și apoi să se ungă cu această alifie.

În urma acestui tratament nici o ameliorare. Vesiculele rupte lăsați în locul lor nisce erosiuni și pe locurile unde erau vesiculele confluențe, erosiunile fiind întinse, păreau ca nisce răni mari, după cum zice bolnava. Aceste erosiuni se vindecă încetul cu încetul și rămâne în locul lor nisce pete de colorare închisă. Dispăreau pe unele părți și apăreau în altele mai multe producând mâncărime mai mare.

Așa începe să apară pe gât de jur împrejur și pe brațe până în dreptul cotelor și pe cõpse, mai multe pe fața internă și la încheeturi până la genunchi. Nici o dată nu au apărut pe față, în gură, ante-brate și mâni, nici pe gambe și picioare. Fõrte des vesiculele apăreau pe fața internă a labiclor mari.

Nici o dată de la aparițiunea primelor vesicule acestea nu au dispărut cu totul și după disparițiã aprõpe completã, bolnava avea dureri de cap, se simțea rãu, mâncãrime mare și începeau să iasã iarãși vesicule, care se întindeau și pe spate și pe fese unde aparițiã și disparițiã s'a repetat numai de 2 ori, pe când pe piept și pe abdomen, au apărut centinu, pe mësura ce altele dispăreau.

Bolnava ne spune cã mai multe vesicule se uneau la un loc și făceau un buboi mare din care se scurgea materie multã. În cursul acestor 2 ani și 9 luni intrã în cura spitalului Colțea în serviciul D-lui Dr. Stoicescu unde îi se administreazã tratamentul antisifilitic fãrã însã sã producã vre-o ameliorare. Eșind din spital este consiliatã sã vie în serviciul nostru.

Starea prezentã. Bolnava de constituție bunã, talia mijlocie, presintã o erupțiune care ocupã trunchiul, parte din membrele superiõre și din membrele inferiõre (cõpsele). Fața este indemnã de aceastã erupțiune și presintã cicatrice de variolã, ce a avut.

Observând bine, constatãm cã regiunile aci indicate, presintã un mare numër de macule pigmentate, aprõpe confluențe, mai cu seamã pe abdomen și în regiunea lombarã și care pete sunt restul eflorescențelor anteriõre de care vom vorbi. Asemenea se constatã urme de cicatrice albiciose, vãrgate între scapule.

Eflorescențele sunt formate prin pustule sferice, cu centrul exulcerat și cele mai multe pe cale de cicatrizațiune, de acea gãsим p'aci pe colo, mai cu sãmã pe fața internã a brațelor, zone de descuamațiunii epidermice. Pustulele au mãrimea de la un grãunte de mei până la un bob de mazãre, centrul exulcerat (erosiv) este roșiu și înconjurat de o micã aureolã epidermicã. Aceste pustule sunt înprãs-

tiate unele în mod neregulat, iar altele descriu semicercuri și terțieri de cercuri. Unele descriu chiar cercuri aproape complete și în centrul unora din aceste cercuri există asemenea câte una sau două pustule asemănându-se ast-fel cu dispozițiunea eflorescențelor din impetigo herpetiform a lui Hebra și Kaposi. Pe unele locuri pustulele sunt dispuse în linie verticală ca de 3—4 centimetri, care rupându-se lasă în loc o ridicătură erosivă nodulară. Bolnava la intrarea în spital se plânge de mâncărime foarte vie, care îi produce insomnie, lucrul ce a avut bolnava și când a fost acasă la ea.

Aceste eflorescențe unele trec și altele revin; sunt tot d'a-una precedate de o febră, apoi cu aparițiunea noilor eflorescențe febra încetază. S'a observat mai de multe ori cum apar aceste eflorescențe și s'a constatat că ele apar prin grupe neregulate de la 5 la 10 pustule de o dată și de dimensiuni de la mărimea unei gămălii de ac până la un bob de mei și bob de linte, având un aspect strălucitor ca perlele. În general aceste eflorescențe nu erau înconjurate la aparițiunea lor de nici o zonă iperemică. Unele din aceste pustule, acelea mai mici, se uscau în timp de 2 zile și epidermul se exfolia. Altele, cele mai mari, crăpau la suprafața lor, dau naștere la o picătură de puroi și în urmă începeau a se usca.

La intrarea bolnavei în spital i s'a dat bromhidrat de chinină, mai în urmă polibromur, dușe de apă rece și dușe scoțiane. Asemenea une-orî, am prescris a se unge pentru a mai calma mâncărimea ulei de olive cu mentol și acid salicilic.

Sub influența acestui tratament bolnava a început să se simtă mai bine; mâncărimea a început să dispară și somnul i-a revenit. Mâncărimea însă este mai persistentă în regiunea axilară unde este o secrețiune de sudore abundentă. Bolnava spune că, de când este atinsă de această dermosă, transpiră foarte mult atât vara cât și iarna.

De asemenea sub influența acestui tratament rar mai apar pustule noi și aceste dispar lăsând numai urme de descuamațiune, pe când multe din pustulele vechi de și s'a mai turtit puțin tot persistă încă și ele au centrul erosiv și baze puțin îndurate. Iată în mod precis sediul acestei erupțiuni: parte din regiunea anterioară a gâtului, a toracelui, a abdomenului, partea posterioară a trunchiului, parte din fesă, fața internă a brațelor și parte din antebraț, și partea internă a còpselor până la partea mijlocie a acestei regiuni. Ca confluență a acestei erupțiuni pustuloase, constatăm că actualmente pustulele sunt mai numeroase pe partea anterioară a trunchiului, în axile, pe supra-

fața mamelelor; pe când pe spete, pe totă regiunea dorsală a trunchiului nu se observă de cât maculele indicate și acesta mai cu seamă pe părțile laterale ale trunchiului unde se vede câte o pustulă. Fața și cavitatea bucală au fost în tot-d'a-una respectate de această eflorescență pe când pe fața internă a labielor mari se ivesc așa pustule.

Sub influența tratamentului instituit ivirea eflorescențelor a mai încetat și bolnava a eșit foarte ameliorată din spital.

Analiza urinei:

Colórea galben citrin deschis.

Reacțiunea slab acidă.

Cantitatea emisă în 24 ore . . 1 $\frac{1}{2}$ litri aproximativ.

Frecuența de 3—4 ori pe zi.

Densitatea 1003.

Albumină n'are.

Glicosă n'are.

Săruri puțin abundente.

La 12 Iunie 1894, pacienta se prezintă la consultațiunea noastră și constatăm o izbucnire acută, foarte confluentă, de pustule mici, unele cât un grăunte de nisip, altele cât un bob de mei, de linte și în fine cât un bob de mazăre. Aceste din urmă sunt ombilicate și conținutul lor purulent în parte eșit.

Confluența erupțiunei este mai mare împrejurul gâtului, regiunea pectorală și mamară, pe abdomen și pe părțile laterale a liniei axiliare toracice unde cele mai multe pustule au aspectul varioliform ombilicat. Erupțiunea este asemenea confluentă sub mamele, pe regiunea epigastrică și în ipochondre, se întinde puțin pe cõpse. Pe fața internă a brațelor erupțiunea este confluentă.

Bolnava se plânge de usturime, *care o seacă la inimă*. Mâncărime puțină. În unele locuri aceste pustule sunt dispuse sub formă *de cercuri confluențe*. Bolnava se plânge că asudă mult, cea ce vedem și noi, în regiunea axilară. Erupțiunea este cu totul pustulósă și nu se observă nici o altă eflorescență. *Bolnava spune că nu poate dormi din cauza usturimei.*

Acest caz este după cum se vede foarte important; el poate fi pus, credem, în cadrul dermatitei lui Dühring și considerat ca o formă pur pustulósă. *Așa forme pur pustuloase până acum nu am observat și nu știm dacă alții au observat.*

Este asemenea de semnalat, că adesea ori peste pustulele erodate pe cale de cicatrizare, se ivesc altele.

S'a însemînat puroi dintr'o pustulă prósăată, pe agar, și am obținut culturî pure de *stafilococcus albus*.

Hidroa bulos recidivant

Numitul Ion Varvar, de 16 anî, a intrat în serviciul cliniceî la 26 Septembrie 1894 și a eșit sănătos la 15 Octombree acelaș an.

A intrat din noî la 17 Decembrie 1894 și a eșit la 2 Februarie 1895.

De ôre ce acest bolnav, dupe cum se vede, a fost în spital și primele două lunî ale anuluî 1895, ne rezervăm a arăta studiul ce l-am făcut asupra bólei sale, în o dare de seamă pe acest din urmă an.

Lupus tuberculos

Am observat diferitele forme ale acesteî bóle cu diferitele sale localisațiunî. Printre aceste, asupra unuî caz care presintă o formă particulară de *lupus epiteliomatos* al nasuluî, cu corpusculi alveolari în degenerescență coloidă, voî arăta mai la vale studiul ce am făcut.

Voî relata însă mai înainte observațiunea altor cazurî.

Observația I

Pacientul Grigore Ionescu, de anî, 18, intră în cura acestuî serviciu la 5 Ianuarie 1894 și ese sănătos, pe deplin vindecat, la 2 Iulie acelaș an. El era atins de un *lupus ulcero crustos al feței și al nasuluî cu gome multiple pe bolta palatină*, cu *artrită radio carpienă* de la mâna dreaptă.

Iată observațiunea acestuî pacient: Tatăl său este sănătos, spune că n'a suferit de nimic grav. Mama sa asemenea este sănătósă, dar acum doi anî a suferit de febră tifoidă, care însă nu i-a lăsat nici o consecință. Amândoi, ne spune bolnavul, nu tușesc nici nu presimă urme de scrofule. Are mai mulți frați, dintre cari trei mai micî sunt mai debilî și sunt atinși de paludism; mai mult încă, pacientul ne spune că acești frați au avut în copilărie adenopatie cervicală care a durat puțin timp. Două surori mai micî ca el, sunt de asemenea debile. Un unchi al său a suferit de scrofulosă.

Antecedente personale. Spune că în copilărie a suferit de pojar, dar până la etatea de 14 ani n'a suferit de nimic. La această epocă i-a apărut pe aripa stângă a nasului o pată roșie ca bobul de mei, care producându-î mănăcirime bolnavului se scărpinga foarte des, singera; pata se mai mări. Puțin în urmă această regiune a nasului a devenit roșie, tumefiată întinzându-se puțin și la narina dreaptă. Văzând acestea, bolnavul se duse la spitalul din Plocești, unde i s'a dat o pomadă pentru a se pansa. După 2 săptămâni începu a eși bășicuțe mici pe vârful nasului cari spărgându-se lăsașă să curgă o materie gălbenie. De ore-ce răul făcea progrese, că durerile deveneau mai simțitoare, se decise a veni în București și intra în serviciul D-lui Prof. Asaki.

Aci i s'a făcut 60 injecțiuni cu tuberculină; în primele a avut reacțiune, în urmă n'a mai avut. A stat în serviciul D-lui Prof. Asaki 6 luni, unde i s'a administrat în urmă pe rând: protoiodur de mercur și iodur de potasiu. Bolnavul ne văzând vre-o mare ameliorare a eșit din spital, când leziunile se întinsese la unghiul intern al ochiului drept și pe pometul drept. Reintrat la părinții lui la Plocești a fost căutat de alți confrăți însă bóla tot progresa: s'a întins pe buza superioară și inferioară și pe tot obrazul drept.

Maî în urmă leziunile s'aũ întins și pe obrazul stâng ocupând chiar și pleoapa superioară corespondentă. Pe urmă a venit și în București și s'a căutat și cu o femece. Leziunea întinzându-se din ce în ce și pe regiunea cervicală anterioară a fost îndreptat a veni în serviciul meu unde a și fost primit.

Starea presentă. Bolnavul este de statură înaltă, temperament limfatic, este debil, sistemul musculo-celular este puțin dezvoltat, culórea tegumentelor palidă; nu este alcoolic, n'a suferit de sifilis nicî de blenoragie.

Fața bolnavului ne atrage atențiunea căci ea presintă destrucțiune însemnată și buza superioară fiind retractată, dinții maxilarului superior sunt descoperiți.

Aprópe tot centrul obrazului până la rădăcina nasului pe de o parte, precum și parte din regiunea laterală dreaptă a bărbicî și sub-bărbicî, găsim leziuni lupice.

Leziunile pe obraz se presintă ca placarde întregi neîntrerupte de pele sănătósă. Nasul peste tot este acoperit de cruste mai subțiri sau mai gróse de o colorațiune gălbue cenușie. Orificiile nasului sunt roșii, escoriate din cauza lipsei de epiderm și singerânde. Dedesuptul

Fig. 5.

Fig. 3.

septului nasal se constată o crustă grosă de aceeași colorație. Septul nasal, după cum se vede din fotografie, este redus la grosimea unui chibrit și amândouă nările comunică din cauza *perforației*. (fig. V și VI)

Buza superioară este enorm tumefiată și retractată; ea este roșie, lucitoare, cu epidermul în parte escoriat așa că dinții și gingiile sunt descoperite de mai mult de 1 cm. Pe unele locuri această buză este acoperită cu cruste gălbenușii și negricioase subțiri. Bolnavul nu poate să acopere dinții și gingiile maxilarului superior, chiar forțându-se; de aceea bolnavul are continuă salivă. Pe fața laterală dreaptă a obrazului începând de la șanțul nasolabial și chiar de la unghiul intern al ochiului corespondent constatăm un placard dirigindu-se în afară, acoperit de cruste și scuame, unele mai groase altele mai subțiri, care se întind în jos pe lângă comisura dreaptă a buzei și se termină pe marginea maxilarului superior, formând o linie ondulată, un asemenea placard se constată și în partea laterală stângă a obrazului, care se întinde pe de o parte la ochiul stâng, de la unghiul intern la unghiul extern și de acolo se dirigează în jos formând iarăși o linie sinuoasă și se întinde la comisura labială stângă. Astfel că, pe nas, buza superioară și părțile laterale ale obrazului nu există pe o sănătoasă ci pe infiltrată, roz violacee, lucitoare, sbârcită, cu asperități la pipăire și acoperită, după cum am zis, în mare parte de cruste galbene cenușii. Mai în jos de comisura labială dreaptă, placardul lupic este acoperit de cruste groase negricioase și pelea luată între degete se simte o infiltrație profundă. Pe unde nu sunt cruste și scuame, pe suprafața diferitelor placarde, mai cu seamă pe la nările și părțile lor laterale, constatăm *lupome proeminente cât un bob de mazăre*.

Pe pleoapa superioară stângă, care este ușor infiltrată, din care cauză bolnavul o ține mai mult închisă, se constată o mică crustă gălbuie cam grosă.

La partea internă a sprâncenelor se constată un placard crustos.

Dedusuptul bărbicilor se constată un alt placard lupic acoperit de cruste groase gălbenușii și cenușii, unde pelea este infiltrată.

Cavitatea bucală. — Aici constatăm că dinții sunt în bună stare. Pe linia mediană a boltei palatine, mai cu seamă spre stânga constatăm mai multe mici ulcerări cu marginile fongose neregulate, care interesează mucosa până la derm. Ele au dimensiunile unui bob de mazăre; de asemenea găsim în dreapta o tumefacțiune tare, proeminentă, cu centrul puțin cam molic și de o colorație violacee, este

o mică gomă scrofulo-tuberculoasă. Pe fața inferioară a vâului palatin și pe pilieri se observă o roșeață eritematoasă și bolnavul se plânge că-l dăre când înghite.

Regiunea radio-carpiană dreaptă este tumefiată, dureroasă la pipăire, pentru care bolnavul evită a face mișcări: este o artrită de aceeași natură. Ganglionii cervicali sunt puțin măriți de volum; asemenea și cei din regiunea inguinală cari sunt măriți în sensul lungimii lor.

Examenul organelor toracice făcut cu atențiune nu ne arată de cât puține ralură sibilante diseminate ocupând mai mult vârful pulmonilor.

Bolnavul tușește puțin și este puțin răgușit.

Cordul și vasele nu presintă nimic de remarcă.

Secrețiunea urinară și urina normală.

La 20 Ianuarie pentru a face să cadă crustele de pe obraz și a decongestiona regiunea, recomand a se aplica cataplasme reci de scrobeală boricată. Crustulele căzând, după două zile putem vedea mai bine leziunile ce presintă bolnavul nostru. Atunci observăm că toate placardele, ce erau acoperite cu cruste groase, sunt în parte suprafețe ulcerate, în parte constatăm lupome proeminente de un roș cafeniu de mărimea unui bob de mei și unui bob de mazăre. Asemenea vedem că pelea este de o colorațiune roș-violacee și luată între degete vedem că este infiltrată.

La 25 Ianuarie. După ce i s'a spălat bine regiunile bolnave, punându-se în stare de asepsie complectă, s'a cloroformizat bolnavul cu cloroform Dumouthiers și am procedat la raclaj. După suprafața multora din placardele lupice se ridică o substanță cazeo-lardacee prin ajutorul linguriței lui Volkmann. Se spală bine în urmă cu sublimat, se cauterisază cu nitrat de argint și se pune câte-va ore un Priesnitz cu acid boric. În urmă se pansază cu iodoform. Seara temperatura 37⁵. Se face în fie-care zi pansamentul regulat: spălături cu sublimat 1⁰/₁₀₀, pansament cu iodoform și presnitze boricăte. Pe globul ocular se aplică un bandajiu oclisiv. În fie-care săptămână suprafețele raclate se cauterisază o dată cu acid lactic pur, o dată cu nitrat de argint.

La 14 Februarie. Ulcerația de desubtul bărbiciei s'a cicatrizat, asemenea și cele din regiunea laterală a feței în dreptul comisurii. La rădăcina nasului s'a reformat câte-va cruste gălbenui.

La 18 Februarie se constată că buza superioară a diminuat foarte

mult de volum. Bolnavul p te să acopere mai bine orificiul bucal, să m n nce  i să bea bine.

22 *Februarie*.— S'a urmat acelaș pansament precum  i prafur  de arseniat de sodiu  i cu bicarbonat de fer. Placardul lupic dimprejurul narinei st ng  supurează pu in. Se observă niste cruste sub ir  gălbenii. Placardul de pe pleoapa superio r  st ng  este vindecat,  i aceasta este acum mobilă.

26 *Februarie*.—Bolnavul tușește pu in, se constata ralui  diseminate bronchice. Se dă o poțiune expectorantă, se urm z  prafurile de fer  i de arsenic, se continuă cu pansamentul. Ulcera iunile de pe bolta palatină, după ce se spală cu sublimat corosiv, se cauteris z  cu p r i egale de acid lactic  i glicerina, o dată sa  de două ori pe s pt m n .

8 *Martie*.—Una din ulcera iunile de pe bolta palatină, ne ced nd la tratamentul mai sus indicat se raclează complet  i pe urmă se cauteris z  cu nitrat de argint. Bolnavul tot are încă o u or  bronchit . I se dă expectorante ca mai înainte.

13 *Martie*.—Ultera iunca raclat  dupe bolta palatină a început să mugureze bine. Pe spr nceana st ng  se constata un mic nodul lupic care se ridică prin raclaj .

25 *Martie*.—Lesiunile de pe fața sunt cele mai multe cicatrissate, ins , o ulcer iune din partea st ng  a boltei palatine stă apr pe pe loc. Bolnavul este cam slab, are inapeten .

I se dă vin de quinquina cu t-r  nuca vomică, pilule cu creozot  i iodoform. Se cauteris z  ulcer iunea de pe bolta palatină cu nitrat de argint.

1 *Aprilie*. — Pe fața dorsală a nasului se observă un mic punct ulcerat, care dupe ce se spală bine se cauteriseas  cu acid lactic  i glicerina.

9 *Aprilie*. — Starea lesiunilor de pe bolta palatină nu s'a modificat mult. Ulcera iunile de pe fața dorsală a nasului s'a  mai mărit, se raclează, se spală cu sublimat, se aplică pansamentul iodoformat.

15 *Aprilie*. — La partea inferio r  externă a regiunei mentoniere din dreapta se constata o gomă mic , c t o alună, care s'a raclat  i din care a eșit materie cazeo-lardacee. Ulcera iunile de pe bolta palatină sunt apr pe vindecate. Bolnavul se pl nge de durer  în regiunea radio-carpiană dreaptă, unde palpa iunea este f rte durerosă. Se fac badigeon ri cu tinctură de iod, se face un pansament cu vată  i

tifon. Suprafețele ulcerate de pe obraz se pansează cu dermatol și aristol în părți egale. Se urmează acelaș tratament general.

25 Aprilie. — Cele mai multe leziuni merg spre cicatrizare. Bolnavul se plînge de mai puține dureri în mîna dicaptă, însă are aceiași inapetență și a slăbit foarte mult, așa că pe la 3 Mai, în timpul pansamentului s'a simțit foarte rău.

16 Mai. — Nodulele raclate de pe pleoape și regiunea mentonieră sunt complet vindecate; pe nas însă se mai raclează, se cauterisează cu galvano-cauterul câte-va ulcerățiuni. Se face acelaș pansament. Pe articulațiunea radio-carpiană dreaptă atinsă de artrită, se fac fricțiuni cu pomadă de calomel $\frac{2}{20}$. Se urmează cu acelaș tratament general.

29 Mai. — Forțele bolnavului au revenit, se simte bine. Mai toate placardele raclate sunt pe cale de vindecare, afară de câte-va cari ocupă regiunea dorsală a nasului.

5 Iunie. — Leziunile de pe față sunt cu totul vindecate, precum și acele de pe bolta palatină. Artrita radio-carpiană asemenea n'a lăsat de cît puține urme în mișcarea articulațiunei.

Se continuă acelaș tratament general și aceleași pansamente până la 2 Iulie 1894 când bolnavul ese pe deplin vindecat.

Observația II.

Lupus tuberculo-serpiginos plan și proeminent al feței, gâtului, membrilor inferioare și elefantiasic al membrului superior drept; tuberculoză verucosă pe regiunea dorsală a mînei stîngi cu deformația micului deget.

Lucreția Tulcan, în etate de 18 ani, intră în serviciul cliniceî la 28 Aprilie 1894 și ese ameliorată la 11 Octombrie 1894.

Anamneza. Tatăl și mama trăesc și sunt bine, sănătoși. Mama a născut 5 copii dintre cari 4 sunt sănătoși. Pacienta noastră, care este al doilea ca vîrstă dintre frați, este cea care este bolnavă.

Mama ei nu a avut nici un abort. Nimeni din familia ei nu tușește. Bolnava este nemăritată, de fel din Transilvania; ea a fost alăptată de muma sa.

Antecedente personale. — În prima copilărie, la etatea de un an a avut bube pe cap. La trei ani i-a apărut o gîlcă sub bărbie, care a spart și înainte de a se vindeca aceasta, i-a apărut o altă gîlcă înaintea urechei drepte, care gîlcă asemenea dupe cît va timp a spart.

Tot la acea epocă, pleoapele erau reși, bolnava avea dureri și nu

putea suferi lumina. Mai târziu pelea din prejurul acestor doua gâlcă a devenit roșie și a început a se acoperi cu brobonele mici de colóre roșie închisă. Tatăl bolnavei ne spune, că un medic din localitate ar fi cauterizat aceste eflorescențe cu nitrat de argint și s'ar fi exulcerat în urmă, acoperindu-se cu coji gălbenu. Pe urmă bóla, încetul cu încetul, s'a întins pe obrazul sting și pe cel drept, precum și pe gât, ast-fel că cea mai mare parte a obrazului s'a acoperit cu asemenea eflorescențe.

Pe la etatea de 5 ani a avut o gâlcă în dreptul plicei cotului drept, care asemenea a spart și de atunci totalitatea acestui membru a început să se acopere cu brobonele de un roș închis, cari, spune tatăl pacientei, că semănau cu acele ce le are acum pe față. Unele se vindecau și altele se iveau din nou.

Mai târziu a început să se mărească încetul cu încetul atât regiunea brațului cât și cea a antebrățului prin îngroșarea peleii care în acelaș timp era tare la pipăit.

Acum 5 ani i-a apărut pe fața dorsală a mâinei stângi un mic placard noduros de colóre roșie violacee, care încetul cu încetul s'a mai mărit prin ivirea altor noduri de mărimea unui bob de mei.

Ast-fel că mai totă fața dorsală a mâinei a fost acoperită de această erupțiune, trecând puțin și pe fața palmară a regiunii ipotenare, unde s'ar fi format un ulcer, care a dat naștere la o cicatrice fibrósă, aducând falangina degetului mic pe falangă în flexiune forțată, întinzându-se ast-fel peste tot degetul acesta.

Câte-va luni mai târziu i-a apărut un alt placard pe gamba stângă, care însă a fost precedat mai înainte de tumefacție cu roșăță, ocupând mai cu seamă fața internă și anterioară a terțului inferior a acestei regiuni, întinzându-se puțin în sus pe fața internă până la partea medie a gambei.

Un alt placard, tot în modul celui precedent, i-a apărut acum un an la nivelul liniei interarticulare tibio-tarsiene, care a început să se lătească, să prolifereze luând o formă vegetantă.

Un an mai în urmă, pelea de la degetul mare a acestui picior a început a se tumefia, a deveni roșie durerósă, așa că pacienta nu putea să sufere să umble nici cu papucii. În urmă, ne spune, că în totă întinderea feței interne a acestui deget i s'a ivit o exulcerație, care în urmă s'a acoperit de niște cruste tari de un alb cenușiu, cari ocupaū toate fețele acestui deget, afară de fața sa externă.

Dupe câte-va luni, a apărut un alt placard pe cotul stâng, care

avea mărimea unei piese de doi lei ; pe urmă mai în sus la fața posterioară a terțului inferior a brațului corespondent, s'a ivit un alt placard tot de aceeași dimensiune.

Pacienta mai adăogă, că două luni înainte de a intra în serviciul nostru, i-au apărut alți doi mici noduli de mărimea unui bob de linte, pe fața dorsală a mânei stângi împrejurul placardului descris mai sus.

Ca completare a anamnezei, bolnava spune că n'a suferit în tot decursul acesta nici de friguri, nici de altă boală. Menstruată la 14 ani, menstrele i-au venit tot de-auna regulat.

Starea prezentă.— Pacienta de talie mijlocie, constituție bună, sistemul oșos și muscular bine dezvoltate, ne spune că se simte foarte lesne obosită și că nu poate să facă curse îndelungate ; apetitul nu este prea alterat.

Examinându-o cu amănunțime constatăm leziunile următoare :

Regiunea cefalică La partea externă a regiunii frontale stângi se observă un placard de colorație roș-violacee, de mărimea unei piese de un leu, acoperit cu puține scuame albicioase—cenușii—galbeni. Deslipind scuamele prin ungere cu ulei, constatăm că acest placard este format de mai multe efflorescențe de mărimea unui bob de linte și cari nu sunt alt-ceva de cât lupόμε, parte proeminente, parte ocupând grosimea peleii subțiată prin descuamațiune epidermică. Pe restul frunței mai cu seamă la dreapta, observăm asemenea câte-va mici lupόμε cât bobul de mei de un roș palid și cari sunt diseminate.

Pleoapele. Pe suprafața pleoapelor superioare, constatăm asemenea așa efflorescențe ca cele de pe frunte, diseminate, mici cât bobul de mei, de un roș palid, cari sunt puțin proeminente. Genele de la pleoapele inferioare sunt foarte rare.

Nasul. Vârful nasului, dosul nasului până la rădăcină, aproape totă partea stângă precum și o parte din rădăcina nasului de la dreapta sunt indemne de leziuni. La rădăcina nasului însă se ved treî pete mici gălbenu, cari sunt probabil rest a lupόμεlor resorbite. Pe latura dreaptă a nasului mai cu seamă la partea sa mijlocie constatăm un placard cicatricial în mijloc și cu noduli lupici la periferie de mărimea unui bob de linte și care placard se continuă cu acel al obrazului de care vom vorbi.

Fața. Mai totă fața este atinsă de leziuni lupice, așa că pele cu aparență sănătoasă nu a rămas de cât în regiunea malară stângă cu pleoapa

inferiőră stângă și o parte din regiunea malară dreaptă, cu plcoapa inferiőră dreaptă, precum și o parte din buza superiőră, măi cu seamă partea stângă, care asemenea nu este atinsă de această bőlă. (veđi fig. 7)

Prin urmare, pentru obrazul drept, începând de la placardul regiunei laterale a nasului, care l'am descris, tot acest obraz este acoperit de un placard mare, neîntrerupt, care merge în afară întinzându-se în sus, dupe cum am spus, până la regiunea malară, continuând spre ureche până la tragusul urechei, mergând în jos în regiunea cervicală până la unirea regiunei laterale drepte a gâtului, cu regiunea posterioară a cefeii, pe urmă se continuă înainte interesând regiunea laterală și anterioară a gâtului, ridicându-se în sus spre a ocupa tóta pelea regiunei corpului tiroid, sushioidiană și mentonieră, pentru a se contopi pe de o parte la dreapta printr'o linie festonotă cu partea inferiőră a placardului din această regiune la buza superiőră, iar pe de alta, acest placard din regiunea anterioară cervicală se întinde în sus pe regiunea laterală stângă a gâtului, întinzându-se la partea posterioară a urechei și mergând înainte pe tot obrazul stâng spre a se termina la nivelul șanțului naso-labial din această regiune. Așa că atât obrazul drept, cât și obrazul stâng, bărbia și regiunile : laterală dreaptă, anterioară și laterală stângă cervicală formează un vast placard de un roș violaceu, presărat în parte și măi cu seamă în centrul întregului placard de cicatrice albiciose, tari, precum și de un număr considerabil de noduli lupici, unii proeminenți, mari cât bobul de mci, alții simțindu-se prin pipăire, măi ales pe unde epidermul este în exfoliațiune.

Întregul placard ast-fel descris, presintă marginile festonate, atât la extremitatea sa superiőră, cât și la stînga. De asemenea pe linia aceasta festonată lupómele sunt măi proeminente. Mucósa buzei superiøre este tumefiată, scuamósă și pare ast-fel măi proeminentă, puțin în ectropion. În timpul șederci în spital am observat, că multe din nodulele lupice ale feței s'au rezorbit, pe când altele au devenit măi mari, măi proeminente la suprafața peleii și că chiar pe suprafața cicatricelor deja existente s'au ivit alte noi eflorescențe. Pielea din regiunea anterioară a gâtului, care se întinde spre regiunea mentonieră este retractată, încreșită, producând óre care jenă bolnavei în extensiunea regiunei cefalice pe regiunea occipitală.

Fig. 7

Vom remarca asemenea, că toate lupómele sunt mai puțin aparente când o zi sau două lăsând bolnava fără nici un tratament, placardul se acopere de o descuamațiune fină, cenușie, și din contra ele devin foarte aparente când se unge bolnava cu o pomadă de lanolină cu câte 10 % de acid pirogalic și calomel.

Asemenea vom semna un mare număr de noduli lupici care sub forma unei salbe se prelungeste în jos pe corpul tiroid.

Membrele superioare.— A— Membrul superior drept. Acest membru, dupe cum se vede pe fotografie, prezintă o stare elefantiasică foarte remarcabilă, este cea-ce se numește pseudo elefantiasis scrofulo-tuberculos, care constituie o raritate, fiind-că regretatul profesor Leloir a găsit într-o mie de cazuri de lupus, șapte cu acest pseudo-elefantiasis; iar regretatul Vidal, patru din cinci sute de cazuri, însă în toate aceste cazuri, starea elefantiasică ocupa membrele inferioare.

Rayer, citat de Leloir¹⁾ ar fi observat un singur caz la membrul superior, ast-fel că al meu ar fi al doilea caz în știință, până acum cunoscut. Acest membru superior al pacienței noastre este acoperit în totă întinderea sa de cicatrice, de lupome resorbite și altele proeminente, de un roș cafeniu și de mărimea unor bobe de mei și de mazăre, care sunt mai confluențe pe braț de cât pe antebrăț. Prin situațiunea lor aceste diferite leziuni dau unei părți a acestui membru, aspectul unei rețele cu mări pătrate sau lungărețe.

Dacă luăm pelea între două degete constatăm foarte bine starea ei sclerósă și aceasta mai în totă întinderea acestui membru. În timpul șederii în spital s'a mai ivit la partea internă și mijlocie a acestui braț o gomă scrofulo-tuberculoasă, care cu timpul s'a muiat și a dat naștere la o secrețiune de serosități grunjurósă.

Mâna proprie a acestui membru.— Pe regiunea dorsală a acestei mâni, corespundând la nivelul degetelor, începe un placard lupic și cicatricial format din lupome în evoluțiune și cicatrice datorite lupomelor resorbite, corespundând la degetul mic și la cel inelar, aceste degete, dupe cum asemenea se vede în fotografie, sunt foarte mărite de volum. Degetul mijlociu și indicator prezintă mai puțin leziuni la suprafața lor. Inapoi acest placard lupic, corespundând la regiunea carpo-metacarpiană, pelea prezintă un aspect cicatricial și puțin deprimat în centru, stare care este datorită asemenea leziunilor care s'au resorbit. Leziunile semnalate de la cele două degete, inelar și cel

1) *Traité de la scrofulo-tuberculose* p. 131—132.

mic, consituesc cea ce se numește tuberculosa verucosă sau sclerოსă.

B. *Membrul superior stâng*. Pe întinderea acestui membru constatăm un placard de leziuni lupice cele mai multe resorbite cari ocupă regiunea cotului; însă leziuni mai importante se observă la extremitatea inferiორă a acestui membru.

Mâna propriu zisă. Aici constatăm un placard de tuberculosa verucosă sau sclerოსă care ocupă regiunea dorsală a acestei mări începând de la regiunea mijlocie metacarpofalangienă. Centrul acestui placard este cicatricial, puțin deprimat, periferia lui mai ridicată, neregulată, infiltrată cu leziuni tuberculose. Pe lângă aceasta, ca și degetele de la mâna dreaptă, și aceste de aici în cea mai mare parte sunt mărite de volum, au un aspect de ridiche roșie, stare care este datorită *sinovitelor tuberculose*.

Membrele inferiore. A gamba stângă.—Puțin mai sus de regiunea tibio tarsienă, partea anterioră și externă, regiunea este tumefiată și găsim un placard lupic ca și cele lalte, care are dimensiunile de vre-o 10 c. m. Puțin mai în jos, la interlinia articulară tibio tarsienă constatăm asemenea un alt placard mai mic, unde leziunile însă sunt vegetante.

B. *Gamba dreaptă*. Aici constatăm un mic placard lupic, care ocupă degetul cel mare, și din care causă acest deget este mărit de volum.

Pe lângă tratamentul pe care-l întrebuițăm de obicei în cazuri analoge, ca: cauterisațiunile cu galvano-cauterul; aplicațiuni de pomexi cu lanolină, vaselină, calomel și acid pirogalic cu care se făcea chiar masagiul membrului superior drept, și care de alt-fel a avut proprietatea de a modifica în mod simțitor acest pseudo elefantiasis, am mai întrebuițat la această pacientă aplicațiuni de emplasure roș de Vidal, Vigo, traumaticină cu calomel, precum și la interior preparațiuni arsenicale, sirop de iodur de fer, gaiacol, creozot, iodoform.

Lupus vulgar Epiteliomatos al nasului și impetiginos al feței și al urechei cu corpusculi alveolari în degenerescență coloidă

(Lucrare cu mai multe desene colorate și fotografii)

Asupra acestui caz, după cum am spus deja, nefiind încă bine descris de autori, am făcut studii speciale ca să demonstrez această varietate de lupus, pentru care am făcut să se desincze cu culori mai multe preparate. Se înțelege că nu putem în această lucrare

intercala aceste desemnuri pe care însă le voiu tipări într'o lucrare deosebită. Iată observațiunea și studiul privitor la acest caz.

I.

Printre diferitele varietăți ale lupusului vulgar sunt câte-va tipuri clinice care, de și semnalate de câțiva autori, merită prin raritatea lor de a fi studiate din nou.

Un ast-fel de cas am avut de tratat în timpurile din urmă în clinica mea și fiind-că studiind istologicește fragmentele luate, am putut descoperi combinațiunea țesutului lupic cu cel *epiteliomatos*, cred folositor de a vă presenta fotografia bolnavei înainte și după tratament.

Unele și altele vor servi cred de a ușura cu totul descrierea ce voiu face. Dar înainte de a intra în studiul observațiunii noastre, trebuie să aruncăm o privire asupra celor ce autorii au scris în ce privește această formă de lupus. Orth¹⁾ pare a fi cel întâiu care a atras atențiunea dermatologilor asupra complicațiunii posibile a lupusului vulgar cu epiteliom, emițând părerea că există o formă de lupus identic epiteliomului.

Jacobson²⁾ spune că în casurile în care s'ar fi observat o transformare a lupusului în epiteliom, în realitate nu era vorbă de cât de carcinomă granuloasă.

Lewin citat de Raymond a semnalat 17 observațiuni în care degenerescența cancerosă a lupusului nu era îndoișă. Observațiunea II-ua datorită lui Thoma (Arch. de Virchow 1875) și consemnată în memoriul lui Raymond, fiind mai ales interesantă din punct de vedere istologic, pentru a susține opiniunea noastră, o copiam aici în rezumat: » Un individ este atins de lupus în diferite regiuni ale corpului, pe fața posterioară a antebrațului sunt plăci lupice ulcerate a căror margine se întărește mai târziu și luare aparența unui epiteliom ulcerat. La microscop se găsește structura lupusului și în grosimea dermului se găsesc prelungiri foarte întinse, ramificate și anastomosându-se dese-oră, compuse din celule prezentând caracterele celulelor din rețeaua lui Malpighi. Un mare număr din aceste pre-

1) Viertlj. Dermatol. und Syphilis 1875.

2) Paul Raymond. De l'épithélioma développé sur le lupus vulgaire en évolution. Annales de Dermatologie et de Syphilis. Paris 1887.

lungiri epiteliomatoase conțin sfere epidermice stratificate și chera-
tinisate.

Este vorba deci de un epiteliom pavimentos lobulat și sunt dater
să spun că la această varietate de epiteliom fac alusiune în comuni-
carea aceasta.

Cât privește epoca la care carcinomul s'ar desvolta pe lupus, *saŭ
maŭ biun zis s'ar combina cu el*, nu este o regulă absolută, cu toate
cele ce s'a scris până acuma, Căci dacă de ordinar epiteliomul nu
înăvălește de cât lupusul vechiŭ, s'a observat totuși cazuri în care se iveste
numai după câte va luni de la ivirea lupusului (S hultz); și al nostru
face parte din acest număr. Acest din urmă autor a publicat obser-
vațiune (1885) de lupus epitelimatoid. Causa intimă a acestui com-
plicațiunii saŭ a acestei transformări ne scapă. S'ar putea totuși pre-
supune, că sub influența unei oare-care stări organice, saŭ a unei
iritațiuni particulare a rețelei malpighene aceasta ar fi cuprinsă de
un proces de proliferare pe care țesutul lupic nu l'ar putea împedica.
Poate că în cazul meu starea de sarcină a contribuit la această pro-
liferare și ipertrofie epitelială.

Mibeli 1) crede că poate admite, că țesutul canceros se desvolta
chiar pe socoteala elementelor lupice. Dar spune mai departe: «Punc-
tul de plecare al cancerului ar fi în rețeaua epitelială, pătura lui
Malpighi saŭ glandele, pe când învălirea ulterioară a neoplasmului
s'ar face mai cu seamă prin transformările celulelor fixe saŭ a celu-
lelor voiajoare ale țesutului conjunctiv». Cu toate acestea autorul in-
sistă mai ales asupra originii epiteliale a cancerului.

Leloir 2) zice că n'a văzut nici odată elementele lupice transfor-
mându-se în țesut epitelimatos și că nu trebuie luat drept celule malpi-
ghiene, celulele epiteloidale ale lupomelor. Dar acest învățat autor ad-
mite și sunt de aceeași părere, că epiteliomul dezvoltându-se pe lupus
are drept origină corpul lui Malpighi. Și pentru a preciza mai bine,
Leloir spune: «decă corpul lui Malpighi și în particular prelungirile
sale interpapilare trebuiesc considerate ca punctul de plecare ordinar
al lupusului complicat de epiteliom.» Cu toate acestea adaugă autorul
că în cazuri foarte rare glandele pilo-sibacee și sudoripare ar putea
de asemenea (fără de a putea afirma) să fie punctul de plecare al e-
piteliomului.

1) Annales de Derm. et. Syph. Paris 1888, p. 348—349

2) Traité de la scrofulo-Tuberculose. Paris 1892.

Invăţatul profesor Kaposi 1) la finele lecţiuneî sale asupra lupusului vulgar zice: Este important de a cita încă o altă specie de hiperplasie epitelială, care a fost descrisă de Busch, Lang, de alţii şi de mine. Ea consistă în dezvoltarea reţeleî mucoase sub forma de conuri epiteliale simple sau ramificate, care se prelungesc în chorion şi care întâlnind prelungiri analoage formate de celulele glandelor sudoripare şi din teaca rădăcinei perilor, formează o ţesătură reticulată, pătrunzând chorionul în toate direcţiunile şi formată exclusiv din elemente epiteliale.

Este după cum am arătat într'o lucrare specială din 1869, ţesătura istologică pe care se dezvoltă cancerul epitelial în mijlocul unui lupus încă în florie sau stins.

II

Se vede deci, că atunci când lupusul este învălit de epiteliom, se găseşte la microscop o proliferare a reţeleî malpighiene dispusă sub formă de ramificaţiuni sau de conuri epiteliale în trama lupică, *care adese-orî este umplută de neoplasia epiteliomatoasă; globii epidermieî nu lipsesc aproape nici odată.* Aceste noţiuni de istologie patologică fiind admise să vedem observaţiunea care formează subiectul acestei comunicaţiuni.

Maria G. 30 anî, israelită, fără profesiune, intră la 17 Iunie 1894 în clinica mea din spitalul Colţea. Părinţi săi sunt sănătoşi, unul în vârstă de 70 anî, cel-l-alt de 60 anî. În copilăria sa bolnava spune că a avut o erupţiune pustuloasă pe pavilionul urecheî stângî, ocupând mai cu seamă lobulul în locul străbătut pentru a pune cerceî. În urma aplicaţiunei unor medicamente, aceste leziuni se vindecară, de şi cu greu. Menstruată la 15 anî, nu a avut tot-deauna regulat menstruele sale. Sunt trei anî de când văzu că-î apare pe lobul urecheî stângî leziunile ce avusese în copilărie. Acestea consistau în mici vesico-pustule, care dedeau *loc la mici crustişoare umede, şi care ridicate puneau în evidenţă o suprafaţă roşă lucitoare.* Dar la finele lui Decembre al anului 1893, bolnava devenind însărcinată pentru întâia oară, observă dintr'o zi în alta că nasul îî deveni roş, că este sediul unei oare-care mâncărimi şi puţin timp după aceea se iviră papule acoperite cu vezicule pe lobulul nasului.

1) Path. et trait. des maladies de la peau. Edit. fr. Paris 1881, page 419.

De astă dată mâncărimea pe locul acestor leziuni era foarte vie. Bolnava consultă un medic, care îi prescrie o pomadă roșie pentru pansamentul acestor leziuni, dar cu toate aceste aplicațiuni, nasul continuă a crește de volum și a se acoperi de cruste. În acelaș timp ea 'și vede nasul mugurând (propria expresie a bolnavei) din ce în ce mai mult așa că după două trei luni luă dimensiunile unei castane mari acoperită de asperități keratinizate. La aceeaș epocă îi apăru pe centrul obrazului de partea dreaptă câte-va eflorescențe vesiculo-pustuloase, transformate curând în cruste și formând un placard de dimensiunea unei piese de 5 franci. Aceleaș leziuni i-au apărut pe lobulul urechei drepte. În tot acest interval bolnava n'a acuzat nici un alt fenomen de cât mâncărimea de care am vorbit.

Starea prezentă la intrarea sa în serviciu. Bolnava de constituție bună, de talie mijlocie, sistemele osos și muscular bine dezvoltate. Nu prezintă nimic pe pelea capului, nici pe frunte, nici pe sprincene. Părul e negru și foarte abundent. Nasul atrage atențiunea observatorului, căci el reprezintă o tumore aprópe sferică pe suprafața lobulului său.

Tumora acesta este mare, cât o nucă de cele mari, făcând parte integrantă din lobulul nasului, môle la pipăit, nedurerósă, de colorațiune roșă, acoperită pe ici pe colo de cruste keratinizate, de un galben cenușiu. Dedesubtul crustelor se observă o suprafață mugurată mamelonată și prin compresie iese câte-va picături de o materie purulentă. Tumora sângerează ușor, ceea-ce face că se observă de asemenea și cruste negricioase; așa că nasul are aspectul unei tumori fungóse, acoperită cum am spus, în parte de producțiuni epidermice keratinizate. (Fig. 8)

Pelea care înconjură această neoplazie prezintă o stare eritematósă, *dar fapt rar, nu găsesc nici o eflorescență, nici un tubercul sau lupom pe restul nasului.*

Intrarea nărilor și mucósa foselor nasale, sunt de asemenea îndemne de orî-ce altă alterațiune.

În centrul părții drepte a obrazului se constată un placard mai mare de cât o piesă de 5 lei, format printr'o suprafață eritematósă acoperite de cruste aderente de un galben cenușiu. La periferie câte-va pustule mici în parte uscate. Pelea acestui placard este îngroșată, infiltrată, dar bolnava nu acuză nici o senzațiune în această parte, pe când ea se plânge de o jenă și de o mâncărime vie insuportabilă la

Fig. 8 (Dupe Tratament)

Fig. 8 (Inainte de Tratament)

nas. Această mănărire a decis mai mult pe bolnava de a intra în spital.

Pelea lobulului urechei stângi este puțin îngroșată, de colorațiune roșă lividă și acoperită în parte de scuame groase foarte aderente.

Nimic de notat din partea cavității bucale, faringiene sau laringiene. Dar bolnava e puțin răgușită din pricina unui catar ușor traqueo-brachial.

Nimic de notat din partea organelor vederei și ale auzului. Ganglionii limfatici cervicali, axilari și inguinali nu sunt măriți de volum.

Plămâni, cordul și cele lalte viscere par a fi normale.

Bolnava este însărcinată în a 8-a lună și se constată că fetul care este viu se află în poziția O. I. St. A.

Examenul organelor genitale externe arată aspectul gravidității. Secrețiunea urinei este normală, nu conține nici albumină, nici zahăr.

Bolnava se plânge de dureri de cap, care recunosc drept cauză ptoe starea sa de sarcină.

Nu constatăm nici un stigmat de sifilis și bolnava ne spune de alt-fel că n'a avut nici odată vre-o altă bôlă.

În prezența acestor leziuni diagnosticul nostru a fost : *Lupus vulgar vegetant al nasului și lupus impetiginos al obrazului și al lobulului urechei.*

Cefalalgia a dispărut sub influența unui purgativ și a două dose de antipirină. Am prescris apoi pilule cu iodoform și creozot.

Fotografia bolnavei fiind făcută de către d. medic secundar, Dr. Haralamb, am procedat la 29 Iunie la raclagiul leziunilor descrise.

După ce s'a spălat regiunile cu sublimat, bolnava fiind culcată în pat, am ridicat repede cu ajutorul unei lingurițe de Volkmann totă neoplasia care acoperca lobulul nasului, ștergând sângele, care curgea în mare abundență.

În câte-va secunde totă tumôrea a fost ridicată și lobulul nasului pus ast-fel în evidență, puturăm vedea că nu era tocmai distrus așa de mult. Totă partea raclaiă a fost conservată pentru studiul istoric.

După ce s'a oprit sângele am cauterizat cu un creion de nitrat de argint și s'a făcut pansament cu tifon iodeformat, menținut cu ajutorul sparadrapului lui Vigier.

În acelaș timp am procedat la aceeaș operațiune în ce privește placardul lupos al obrazului și s'a făcut un pansament identic. Le-

bulul urechei, după ce a fost anesteziat s'a cauterizat cu galvano-cauterul.

A doua zi pensamentul fiind imbibat de sânge se ridică și se spală cu acid boric. Plaga are aspect bun, n'a supurat.

S'a pansat cu aristol și cu tifon iodoformat.

Bolnava n'a avut febră, dar se plânge de dureri de cap, prescriu antipirină, două grame în 4 pachete ca să le ia în timpul zilei. Două zile după aceea, placardul de pe obraz este pe cale de cicatrizare foarte înaintată, cauterisez cu nitrat de argint un mic nodul lupomatos ce'l zăresc pe lobulul nasului.

La 4 Iulie, leziunea obrazului este vindecată, nu se observă de cât roșata și îngroșarea peleii.

Prescriu o pomadă cu rezorcină, acid salilic și oxid de zinc, pentru a se face masagiul lobulului urechei stângi.

La 5 Iulie, roșata placardului obrazului aproape dispărută, cicatricea ia o colorie alburie. De asemenea marginile leziunii nasului sunt pe cale de vindecare; în centrul acesteia se observă câțiva mici noduli înmugurați, pe care îi cauterisez cu acid lactic.

Se observă ore-care secrețiune la lobulul urechei bolnave. Se spală regiunea cu sublimat, se usucă și cauterisez cu galvano-cauterul. Bolnava are o ușură bronhită; urmăză pilulele sale cu creozot și iodoform.

12 Iulie. Plaga nasului are un aspect excelent. Cicatrizarea continuă de la periferie la centru. Cauterizare cu creionul de nitrat de argint. Pansament cu aristol.

Lobulul urechei nu măi supurează. Pentru leziunea obrazului, care le vindecată, recomand aplicațiunea de pulbere de magnezic și de talc.

19 Iulie. Se zăresce câțiva mici noduli mugurați pe lobulul nasului de partea stângă. Se cauterisază cu galvano-cauterul. Se înlocuește pilulele prin sirop de iodur de fer cu licórea lui Fowler, glicerină și clorur de sodiu. Bolnava nu măi tușește.

23 Iulie. Plaga nasului este aproape vindecată, nu rămâne de cât o eroziune de o întindere ca o piesă de 50 bani.

3 August. Bolnava fiind vindecată și aproape de a naște, cere a se duce acasă. Bolnava e congediată.

În locul leziunilor, la nas și la obraz, cicatricea avea o colorație rozată și un foarte subțire strat de epiderm pe cale de exfoliație acoperirea aceste regiuni.

Îndată ce s'a dus acasă, bolnava noastră ne a scris că a născut o fată foarte bine dezvoltată.

La 14 Septembrie bolnava reintră din nou la clinică și se constată că prezintă pe lobul și pe părțile laterale ale nasului câte-va mici rădicături epidermice cenușii și câte-va mici puttule.

Producțiunii cornoase se mai constată și pe placardul lupic al obrazului.

Copilul e sănătos. Se prescrie pilule cu creozot și iodoform.

26 Septembrie. După antisepsie, procedez a racla cu ajutorul lingurei menționate toate producțiunile keratinisate și pustulele descrise cauterizând în urmă cu creionul de nitrat de argint. Pansament cu aristol și cu tifon iodoformat.

La 6 Noembrie bolnava era aproape vindecată, când după o scenă cu bărbatul său, o găsim plângând, cu figura congestionată și se observă puțină exudație pe lobul nasului. Se spală cu sublimat și se face pansamentul cu aristol și acid boric.

La 20 Noembrie, bolnava e vindecată. Lobulul nasului nu prezenta de cât o ușoară roșăță.

De atunci n'am mai văzut pe bolnava noastră și sperăm că vindecarea se menține, căci dânsa ne promisese că se va întoarce să ne vadă, dacă i-ar surveni ore-care noi leziuni.

III

Istologie patologică.

Fragmentele tumoarei nasului rădicate când bolnava a intrat pentru prima dată în salele noastre, au fost fixate unele prin soluția de sublimat, după formula lui Nicolle, pe urmă trecute prin acetona, xilol și parafină; altele prin alcool din ce în ce mai tare.

Secțiunile făcute cu microtomul au fost colorate prin dubla colorație, eosină și ematoxină, prin violetul de metil și picrocarminat de amoniac a lui Ranvier. Câte-va secțiuni au fost colorate prin procedeul lui Ehrlich, cu fuximă pentru căutarea bacilului lui Koch.

Examinul microscopic al acestor diferite secțiuni ne arată.

A. *Preparațiunile colorate cu eosină și ematoxină.* (În număr de 33). Cu toate că la ochiul liber fragmentele, ce au servit la secțiuni

aveau aspectul unor muguri cărnoși, examenul la microscop ne pune în evidență existența unui strat cornos.

Stratul cornos. Partea profundă a acestuia este colorată în roșu-cărămiziu prin eosină și celulele, care nu reprezintă de cât niște simple lamele uscate fără urmă de nucleu, sunt dispuse pe două, trei sau patru rânduri.

În mai multe locuri, acest strat este pe cale de exfoliațiune, în alte locuri lipsește și stratul malpighian este descoperit aci. Stratul extern sau superficial al stratului cornos, care lipsește pe o mare întindere este rău colorat. De asemenea există locuri unde acest strat cornos profund este dispus sub formă de dopuri, căci pătrund mai mult sau mai puțin profund în stratul mucos.

Dar ceea ce e mai important este că aceste fragmente sunt înconjurate complet de acest strat cornos, prin urmare neoplasmul poate fi considerat ca format prin muguri papilomatoși, acoperit de un strat cornos. Nu e vorba aici de secțiunile care interesează numai părțile superficiale, părțile profunde oferă aceeași dispoziție.

În fine în mai multe locuri suprafața stratului cornos prezintă grămezi mai mult sau mai puțin mari formate de o împăslire de celule epidermice cu aspect fusiform și cu nucleii vesiculoși, ovoizi, transparenti, ipertrofiați și mai rar se întâlnește blocuri de celule malpighiene altrate, mici celule granulose, rețele fibrinoase și un mare număr de globuli de sânge mai mult sau mai puțin distruși. Pe ici pe colo se ved globi epidermici în mijlocul acestor mase fibrino-epiteliale colorați în roș-cărămiziu.

În alte secțiuni aceste blocuri sunt deslipite complet de la suprafața stratului cornos și tot așa se observă și cu *mici muguri papilomatoși ovoizi*, cari sunt pe cale de a se deslipi de pe suprafața stratului cornos. Aceștia oferă la mijlocul lor, care este format de celule embrionare, niște noduli sferici epiteliali, vase embrionare și papile secundare la periferie.

Stratul granulos. Stratul granulos nu formează un strat omogen câte odată este foarte subțire format numai de două sau trei rânduri de celule, în alte părți este foarte gros și alte-ori lipsește în oarecare întindere a rețelei malpighiene și în acest caz formează mase mai mult sau mai puțin groase, situate dedesuptul dopurilor epidermice descrise, urmând despicăturile și brasdele stratului malpighian. Mai mult, se găsește un mare număr de blocuri sferice formate de celule cu cleidină, fiind așezate în mijlocul prelungirilor stratului mu-

cos, și alte orî globî epidermici ocupând aceste prelungiri sunt înconjurați de două treî sau un număr mai mare de rînduri de celule cu eleidină. Cele câte-va rare tecî malpighiane cari încunjoară foliculî păroși lipsiți de păr, sunt de asemenea mărginite de câte-va rînduri de micî celule cu eleidină.

În general în aceste preparațiuni celulele reprezentînd stratul gra-eulos sunt de dimensiuni mijlocii. În mai multe locuri celulele stratului superior a corpului lui Malpighi sunt ifiltrate cu granulațiuni de eleidină.

Stratul lucidum. Acest strat nu este nicî el omogen și lipsește în mai multe locuri fiind exfoliat. Într'adevăr masele fibrino-epiteliale descrise și în care am găsit *celule cu aspect fusiform* și cu nucleî transparenți și ovoizi sunt în mare parte formate de celulele din stratum lucidum. Aceasta ne o dovedește examenul celor-lalte preparațiuni unde acest strat ocupă locul său obicînit și prin acelaș examen am putut constata că acest strat este foarte îngrozat în câte-va din secțiunile noastre.

Corpul și prelungirile lui Malpighi. În genere corpul lui Malpighi e foarte ipertrofiat; se întîlnește cu toate aceste în fie-care secțiune locuri unde rețeaua malpighienă e subțiată, prin urmare avem o proliferare malpighienă, dar nu e uniformă. Totuși este stratul mucos cu infiltratul embrionar lupomatos, care constituie cea mai mare parte a secțiunilor noastre.

Celulele zonei celei mai superficiale a rețelei malpighine sunt sbăr-cite (ratatinate) cu micî nucleî puțin cam transparenți, pe cale de vesiculație și liniile de separație dintre celule au dispărut. Această alterație este și mai întinsă la locurile unde lipsește stratul keratinizat cornos. Tot în aceste locuri se întîlesc celule malpighiane cu nucleu fragmentat, constituied ast-fel niște celule mari cu nucleî multipli cari nu trebuie confundate cu celulele gigante. În alte locuri atrofia celulelor, nucleii fragmentați și limitele inter celulare devenind ast-fel mai pronunțate, avem aspectul unui țesut reticulat. Pe ici pe colo la același nivel se întîlesc micî infiltrate de sânge acoperite numai, de câte-va celule cornoase, keratinizate.

Aceiași alterație atrofică a celulelor și dispariția limitelor care le separă se observă în câte-va locuri a restului corpului malpighian, pe cînd în alte locuri celulele fiind tot atrofiate, periferia lor prin liniile albe și striate de separație fiind mai evidente, avem atunci aspectul unei bogate rețele rericulate. Stratul basal este în mai multe

locuri atrofiat, dar foarte manifest cum vom vedea în prelungirile epiteliale.

Prelungirele malpighiene. Prelungirele malpighiene sunt foarte numeroase în aceste secțiuni, foarte variate în dispoziția și în grosimea lor și trebuie prin urmare, să ne ocupe mai mult. În câte-va locuri ale secțiunilor noastre, ele sunt scurte, subțiri, și în formă de pâlnie sau de pară, dar cele mai numeroase sunt lungi, ramificându-se din ce în ce în profunzime și fiind-că în oare care locuri ramificațiile se unesc în traectul lor, rezultă niște piramide formate de celulele malpighiene.

Există prelungiri, cari ramificându-se ast-fel străbat din o parte într'alta toată secțiunea.

Există și altele, cari deși foarte lungi și îndestul de groase sunt separate de stratul fundamental prin distanțe mai mult sau mai puțin mari, aceasta este fără îndoială chestie de dispoziție în momentul secuneii. Tot în acelaș mod îmi explic existența unui foarte mare număr de sfere malpighiane în mijlocul și în diferite locuri ale preparațiunei.

În câte-va secțiuni ramificațiile malpighiene formează rețele cu ochiuri mari umplute cu țesut papilar.

De asemenea în traectul lor aceste prelungiri divizându-se și subțindu-se se termină prin sfere malpighiane mai mult oval și mai mult sau mai puțin mari. În fine există prelungiri de acestea, cari subțindu-se se termină prin mici bande formate de două sau de un singur rând de celule și acestea se amestecă atunci spre a se confunda în infiltratul lupic.

Toate prelungirele afară de acelea din categoria din urmă, sunt mărginite de stratul lor de celule bazale și celulele malpighiane care le formează, par indemne de alterația semnalată.

Sfere, sferule malpighiene și globi epidermici.

Noi constatăm un foarte mare număr de sfere malpighiane, sferule și globi epidermici în secțiunile noastre.

Acestea sunt sau libere sau sunt situate pe prelungirele malpighiane.

Unele au structura globilor epiteliali a epiteliomului lobulat, pavimentos, având în aceste cazuri în centrul lor o sferă de epiderm keratinizat, mărginită câte odată de un ușor strat de celule cu eleidină. Aceste sfere cuprind câte odată celule mari cu nucleii transparenți care simulează coccidiile. Celelalte nu sunt de cât simple prelungiri malpighiane tăiate transversal și limitate câte odată de un strat

de celule cilindrice. Printre acestea sunt câte-va a căror celule epiteliale centrale sunt atrofiate sau chiar distruse. O ast-fel de alterațiune a celulelor malpighiene se întâlnește în câte-va locuri pe una din părțile laterale ale prelungirilor lungi epiteliale pe care le am descris.

Papilele. Intr'un mare număr din secțiuni papilele sunt ast-fel de ipertrofiate și ramificate în cât constituesc aproape totalitatea preparațiunei. Am spus deja că ochiurile formate de rețeaua malpighiană prelungită sunt pline cu papilele tăiate transversal.

Suprafața lor este infiltrată mai mult sau mai puțin de celule granuloase inflamatorii. Se întâlnesc asemenea la suprafața lor sfere de celule malpighiane.

Vasele papilelor. Acestea sunt tăiate în lung și transversal; unele sunt deșerte, altele umplute în parte cu sânge, altele au endoteliul în proliferare și cea mai mare parte au pereții embrionari. În general vasele sunt foarte numeroase și ecsistă cel puțin un vas pentru fiecare diviziune a unei papile mume în papilă fiică. Grămezi de celule embrionare înconjoară vasele.

Dermul. Din cauza ipertrofiei papilelor limitele dermului sunt foarte restrânse. Nu se observă de loc fibre conjunctive sau elastice, ci numai câte-va celule rare ratatinate. Din derm nu se constată de cât substanța amorfă mai mult sau mai puțin infiltrată cu țesutul lupic și tapisată cu un mare număr de vase sanguine. Să descriem deci cea ce observăm.

Vasele sanguine ale dermului. Vasele aparținând dermului sunt foarte numeroase și se ating chiar în mai multe locuri. Multe sunt dilatate și aproape toate au pereții embrionari. Unele sunt deșerte, dar poate un mai mare număr sunt dilatate și pline de sânge, cuprinzând asemenea reticuli fibrinoși cu celule mononucleare și celule granuloase. Se întâlnesc câte-va vase limfatice, care cuprind celule numeroase. Se întâlnesc de asemenea infiltrate emoragice mai mult sau mai puțin întinse cuprinzând asemenea celule epiteliale keratinizate. În câte-va vase mari pline cu globuli de sânge distruși și care formează o masă unică, se observă un mare număr de elemente ovoide, de un alb gălbenu, care pot fi globuli de sânge ce au suferit o alterațiune particulară. Leucocitele care sunt mononucleare sunt asemenea numeroase în vase. În câte-va vase celulele endoteliale sunt ipertrofiate.

Muguri coloizi alveolari. În multe din tăeturile noastre am constatat la suprafața stratului cornos, desprinzându-se un mare număr

de muguri coloizi, mari, de formă ovoidă, care sunt formați în modul următor: suprafața lor periferică este formată de celule epidermice fără nucleu, colorate în roșu-vișiniu cu eosină și ematoxină. Acestea formează peretele, de la fața internă a căruia pleacă traverse care formează alveolele de formă sferică sau ovoidă; dar trebuie să spun că alveolele, de și par a avea originea lor în peretele extern al mugurului, au aspectul unui țesut reticulat mai mult sau mai puțin manifest. Așa ca la suprafața acestor traverse și reticule se văd mici granulațiuni, care au un centru luminos și care sunt poate resturile nucleilor celulelor epidermice. Aspectul acestor muguri amintește tăctura corpului tiroid al unui animal tânăr. Printre alveole sunt unele foarte mici ca globuli mari de sânge, dar cel mai mare număr au dimensiuni care se aseamănă, după cum am spus, cu alveolele corpului tiroid. Substanța care le umple este de un galben omogen sticlos, prezentând din timp în timp la suprafața lor aceleași granulațiuni mici ce se observă pe traverse sau reticul. Potasiu în soluțiune concentrată disolvă această substanță coloidă, care de la aspectul său sticlos trece în stare granuloasă înainte de a se dizolva. Acidul acetic n-o influențează mult.

Care este originea acestor muguri coloizi? După mine nu se pot admite de cât două ipoteze: sau că sunt muguri papilomatoși și epitelomatoși care au suferit degenerescența coloidă, sau, și această din urmă ipoteză o cred mai plauzibilă, e vorba de muguri formați de epiderm, cari au suferit această degenerescență. În unele din preparațiuni una din extremitățile acestor muguri este infiltrată de sânge, ceea ce face că la un examen superficial s'ar putea lua substanța coloidă drept sânge și vice versa.

În tot cazul până în prezent n'am întâlnit formațiuni identice și nu știu dacă alții înaintea mea au observat-o.

Leloir¹⁾ a întâlnit grămezi coloide într'un vas sanguin. De asemenea el descrie o varietate de lupus coloid. Dar în acest caz noduli lupoși sunt accia care suferă această degenerescență, lipsesc complet vasele sanguine pe când în cazul meu acești muguri își au originea lor în stratul cornos, de unde se exfoliază și sunt infiltrați de sânge.

Grămezi și noduli lupoși. Dacă în unele preparate țesutul epitelial dispută locul infiltratului cu celule embrionare; sunt însă multe din acestea, în care jumătatea preparatului cel puțin este ocupată cu

1) loc. cit. p. 230 și 247.

celule epiteliale, pe când restul și chiar trei părți sunt datorite celulelor granulose lupice. Aceste celule care sunt destul de diseminate pe papile, unde încep, formează grămezi, cele mai adese ori foarte compacte în profunzime și nu sunt separate între ele de cât prin numeroase vase sanguine și prin sferele malpighiene pe care le am descris. Dar trebuie să spun că pe când într-o mare parte din aceiaș preparațiune predomină infiltratul celulelor inflamatorii, imediat la dreapta sau la stânga acestuia se găsește din contra o alt-fel de proliferare de celule malpighiene, în cât s'ar putea spune că avem a face cu altă preparațiune, cu un epiteliom lobulat pavimentos. Am insistat asupra acestui punct descriind prelungirile malpighiene. Figura noastră I din desenhurile ce posedăm reprezintă o parte a unei din preparațiunile noastre unde se vede un lupus papilomatos din cele mai tipice.

Figura II este aceiaș preparațiune reprezentând partea stângă a figurei I. Această din urmă (fig II) este formată cum se vede, dintr'un țesut epitelial din cele mai manifeste, alt-fel că ea reprezintă zona epiteliomatoasă a preparațiunei.

Infiltratul celulelor embrionare este foarte diseminat aici, țesutul epitelial și papilomatos predomină. Dar în acelaș timp pentru că țesutul lopic să nu-și piarză predominența să găsim la suprafața unor papile care sunt de alt-fel foarte puțin infiltrate cu țesut inflamator, celule gigante.

Se știe¹⁾ că pe stratul papilar al dermului nu s'a găsit celule gigante. Acestea se găsesc de alt-fel în mijlocul infiltratului lopic dispus sub formă de mase compacte din preparatele noastre.

În oare care locuri din tăieturile noastre, țesutul embrionar este dispus sub formă de noduli, dar această dispozițiune este mai puțin pronunțată. Vase sanguine dilatate și focare emoragice se găsesc adesea în mijlocul maselor de celule embrionare. Câte-va prelungiri malpighiane sunt infiltrate așa de tare de masele de celule granulose embrionare, că nu s'ar putea spune unde începe unul și unde sfârșește cel-l-alt din aceste țesuturi. Cu toate acestea, această dispozițiune nefiind foarte frecventă, nu pot spune că țesutul epiteliomatos și-a luat origina din țesutul sau din celulele lupice, dacă putem să ne exprimăm ast-fel și vice-versa.

Totuși se pare că prelungirile malpighiane sunt acelea, care înă-

1) Leloir, *Traité de la Scrof. Tuber.* Paris 1892 p. 228.

vălesc și acoperă masele lupice, dacă judecăm după suprapunerea aparentă a acestor două țesuturi.

În masa lupică a celulelor embrionare se întâlnesc de asemenea celule conjunctive fusiforme și leucocite mono și polinucleare, pe când din țesutul conjunctiv al dermului nu găsim de cât urme, dar nimica din țesutul elastic.

Cred deci că țesutul epiteliomatos s'a suprapus țesutului lupos cu care s'a combinat mai mult sau mai puțin în oare-care părți ale neoplasmului.

Glandele și foliculii pilo-sebacei. N'am găsit în tăcturile noastre cea mai mică urmă de glande sebacee sau sudoripare. Cât privește foliculii piloși îi am constatat în mai multe locuri din preparațiunile noastre, însă toți erau reduși la mici resturi, atât în secțiunile transversale cât și în secțiunile longitudinale. Numai stratul celulelor cilindrice din teaca foliculului era mai manifestă; cât privește periile, erau foarte atrofiate, chiar dispăruți. *Disparațiunea completă a glandelor sebacee într-o regiune unde în stare normală sunt atât de numeroase și dezvoltate este un fapt foarte important.*

Nervi. N'am întâlnit nervi în secțiunile noastre.

Preparațiuni în număr de 19, provenind dintr'un alt fragment tot al nasului și colorate cu violet de metil.

Pe lângă acelea ce am observat și descris în secțiunile precedente colorate cu eosină ematoxică, mai observăm aici papilele hipertrofiate, dispuse sub formă de muguri mari pe cale de a se desprinde de stratul malpighien.

În mijlocul unora din acești muguri găsim nodulii lupici de formă sferică, înconjurați de 3—4 vase.

Preparate în număr de 60 colorate cu picrocarminatul lui Ranvier și provenite din alte două fragmente tot de ale nasului.

În unele din aceste preparațiuni nu-î nimica particular, dar în altele în afară de cele ce am descris observăm o vascularizație foarte abundentă. Ast-fel mugurii papilomatoși care se găsesc pe cale de exfoliare sunt înconjurați de infiltrate emoragice amestecate cu celule epidermice. Vasele sanguine sunt așa de numeroase mai ales în mijlocul secțiunei, că formează un adevărat țesut cavernos-angiomatos și trebuie să notez că, contrar cu ceea ce am văzut în alte preparațiuni, aici vasele dilatate și așa de abundente își au sediul în mijlocul țesutului epitelial, dar nu în zona maselor lupice. De asemenea

întâlnim aci vase sanguine cu păreți scleroșate și altele obliterate cu globuli de sânge.

Preparațiuni cu albastru de metilină și fucsină. Examenul a douăzeci de preparațiuni colorate, pentru căutarea bacilului lui Koch, n'a dat de cât rezultate negative.

Din studiul istologic pe care l'am făcut pe un număr de 132 de de preparațiuni provenite din neoplasia nasului rezulta că avem a face în acest caz cu un lupus vulgar epiteliomatos, cu muguri de degenerescență coloidă.

În adevăr îmi pare că acest caz nu poate fi asimilat cu un lupus simplu papilomatos, dacă voim să ținem seamă, pe de o parte de descrierea ce am făcut asupra secțiunilor noastre și pe de altă parte privind desemele colorate ale acestor preparate. Profesorul Leloir ¹⁾ la pagina 252 a operei sale, studiind anatomia patologică a lupusului complicat de epiteliom zice: «Studiul istologic al acestei complicațiuni arată că nu este vorba aci de o formă specială de lupus cum a susținut Orth în 1875 și câțiva dermatologiști Americani în 1883, ci de un epiteliom dezvoltat pe o tuberculă locală cu care se amesteca câte odată pentru a forma un țesut ibrid, după cum se vede că epiteliomul se combină cu sifilomul.»

De sigur când clinicește și istologiceste epiteliomul nu este de cât o complicațiune a lupusului vulgar, nu se poate admite o formă specială a acestuia, *dar când se prezintă cu caractere particulare ca evoluție, mers clinic și structura istologică, trebuie admis o formă specială.*

Cazul meu nu trebuie confundat cu lupusul vulgar papilomatos, cum se vede un tip într-o frumoasă planșă a operei lui Leloir (vezi pl. IX fig. VII) și dacă ne raportăm la desenele noastre, de și am fi putut reprezenta și altele în preparațiunile noastre unde numărul și evoluția lobulelor epiteliomului pavimentos este din cele mai manifeste.

Numeroșii muguri alveolari în degenerescență coloidă ce am constatat în secțiunile noastre vin încă în sprijinul acestei forme speciale de *lupus epiteliomatos*, fiind că pe lângă globii epidermici ce se întâlnesc în epiteliomul lobulat pavimentos și care se văd în preparațiunile noastre, se mai găsesc în plus acești muguri mari de degenerare coloidă, pe care nu i-am văzut semnalati de autori până azi.

1) Leloir, *Traité de la scrofulo-tuberculose*, Paris 1892.

Am văzut la prima pagină a lucrării noastre că Thoma, citat de Raymond, în cazuri de lupus complicat de epiteliom, a găsit structura istologică ce am constatat-o *în cazul nostru. Așa că noi credem că această formă de lupus* epiteliosarcomat trebue să fie admisă și poate cum spune Raymond 1), că multe din cazurile de lupus vorax al nasului nu sunt de cât cazuri ibride ale acestor două neoplasii. În preparațiunile noastre se vede pe aceiași secțiune când predominarea masei lupice, când acelea ale epiteliosarcomului.

În fine pentru a sfârși voiți zice că oricum în lupusul papiliosarcomat chiar cel mai exuberant, prelungirile malpighiene sunt mai puțin profunde, mai puțin ramificate și globii epidermici dacă există sun în foarte mic număr.

După cum am spus, forma specială a lupusului epiteliosarcomat în cazul meu, n'a fost descoperită de cât făcând studiul istologic al secțiunilor. Va trebui deci în cazuri analoage să se facă cercetări istologice pentru a se putea stabili definitiv această formă particulară a lupusului vulgar.

Lepră sistematizată nervoasă. Erupțiune de bule pemfigoide. Ulcerațiunea cotului stâng consecutivă bulelor. Căderea perilor de pe sprincene. Constatarea bacilului leprei prin procedeul meu.

Pacientul Axente Leonte, de 46 ani, de profesiune pescar, născut în comuna Brăila, care a intrat la 7 Aprilie 1893 în acest serviciu și despre care am făcut darea de seamă cuvenită în anul 1893, a fost în serviciu în tot anul 1894; prin urmare nu vom mai da aici, anamnestica și alte amănunțimi ale observațiunei, care se pot vedea în anul trecut, mărginându-mă a continua observațiunea în 1894.

Ceea ce supără mai mult pe bolnav sunt durerile vii ce spune că simte, care plecând de la cranele genitale, de la penis, se răspândesc în membre și mai cu seamă în coloana vertebrală.

În decursul acestui an, 1894, s'au mai ivit și am mai constatat oarecare leziuni tegumentare. Ast-fel prin Aprilie se constată o nouă

1) Raymond loc-citato.

placa eritematoasă pe dosul mânei stângi, de o colorațiune de un roș-cafeniu, care se întindea pe suprafața metacarpienilor; și într-o zi observ o ridicare epidermică la suprafața acestui placard, conținând un extravasat seros, în care însă n'am găsit bacilul leprei. În mai constatăm pe pulpa degetului anular de la mâna dreaptă o bulă de mărimea unei alune și pe degetul mediu, în regiunea palmară, pe a doua falangă, o altă bulă de aceeași mărime. Ambele aceste bule conțin un lichid citrin. În Octombrie, reluând observația din nou constatăm :

Starea generală. Bolnavul este încă bine nutrit, însă pelea feței este foarte sbârcită; sistemul pilos bine dezvoltat și are un început de caniție. Cordul, ficatul și splina par în stare normală. Se constată însă o mică mărire a fosfatelor și a uratelor din urină.

Examenul tegumentelor din punctul de vedere al colorațiunei lor.

Nici o pată pe pelea feței. Pe frunte se constată trei pete albe, resturile bulelor anterioare. De asemenea pe gât și pe părțile laterale ale acestei regiuni, se constată mai multe mici cicatrice albe, care recunosc aceeași origine. Pe pelea trunchiului se constată câte-va mici cicatrice sferice; pe regiunea toracelui și a abdomenului de asemenea se observă un lentigo

Fese. De fie-care parte se constată dispuse în mod simetric, patru pete mari aproape circulare, mai mari de cât o piesă de cinci lei de o colorațiune violetă, prezentând sbârcituri pronunțate la suprafață și câte-va puncte albicioase, cari erau resturi de vechi bule voluminoase. Aceste pete cicatriciale sunt complectamente insensibile la contact și la durere, și aplicațiunea de gheața nu este de loc simțită. Totă pelea acestor regiuni oferă aceleași turburări de senzațiune, ceea ce se constată și pe partea posterioară a coapselor.

Membrele inferioare. Se constată de asemenea patru mari pete cicatriciale simetrice în regiunile poplitee și gambiere posterioare.

Genuchiul. Toată pelea genunchiului drept este sbârcită, de colorațiune violetă și bolnavul zice că ar fi avut aici bule care s'aș ulcerat; și mai constatăm ast-fel de leziuni și în timpul șederei lui în serviciu. Constatăm aceleași leziuni pe genunchiul stâng prezentând chia ulcerațiunii cari au fost precedate de bule. Pelea gambelor în toată

întinderea lor, este pătată de cicatrice, resturi de bule vechi, colorațiunea peleii în această regiune este violacee, pe când ea este de o colorațiune albă strălucitoare pe regiunea marginei externe a tibiei. De asemenea se constată că epidermul acestor regiuni este în exfoliațiune fină.

Picioarele. Pelea părții anterioare este puțin pigmentată și la suprafața se constată scuame. Ungchia marelui deget a piciorului drept prezintă striaiuni transversale și este fragmentată la extremitatea sa liberă; micul deget s'a resorbit în mare parte în urma unui ulcer astfel că, de și prezintă unghia sa fragmentată, dar are jumătate din lungimea sa normală, oferind astfel aspectul unui lobul situat la baza celui de al patrulea deget. Inutil de a vorbi de aceste regiuni despre turburările sensibilității de vreme ce am vorbit mai sus. Extremitatea liberă a degetului cel mare, este deprimată și la suprafața sa se constată o crustă epidermică foarte îngroșată.

La *piciorul stâng* se constată de asemenea, că degetele sunt în flexiune și că extremitatea liberă este îngroșată, unghiile sunt deformat, astfel că au luat aspectul degetelor în formă de ghiare.

Unghia marelui deget este îngroșată și prezintă striaiuni la suprafața sa, pe când extremitatea liberă a acestui deget prezintă de asemenea o crustă epidermică neagră. Unghia celui de al doilea deget este în parte distrusă oferind un aspect fragmentat și negricios. La partea posterioară a bazei micului deget se constată o calositate epidermică negricioasă făcând o proeminență la suprafața peleii, este un început de ulcer perforant.

Membrele superioare. Pielea nu prezintă nici o pată maculoasă după cum am mai spus-o deja, dar se observă mari pete cicatriciale în regiunile inferioare ale brațului de ambele părți, care sunt datorite unor vechi lepride buloase. Aceleași pete cicatriciale se constată în mai mare număr pe pelea antebrațelor și pe regiunea dorsală a mânelor. La cot se observă de ambele părți ulcerațiuni, care au fost precedate de bule. La stânga pelea în această regiune este foarte subțiată și foarte aderentă cu scheletul, din cauza atrofiei părților moi.

Se găsește și un traect fistulos în această regiune, iar bolnavul nu poate să întindă complectamente membrul superior astfel că leziunea interesează de asemenea și scheletul.

Nervii cubitali. În trecerea lor prin regiunea cotului sunt foarte măriți de volum, și în câte-va locuri dureroși.

Mâna. Pielea este aici foarte subțiată mai cu seamă în regiunea

sa dorsală, este sbârcită, subțiată și de un roșu strălucitor pe falange. Degetele cele mici din fie-care parte presintă dispozițiunea în ghiare, care de abia este începută la cele-l-alte degete, ast-fel că bolnavul nu poate să întindă bine aceste degete.

Mușchii membrelor superioare. Mușchii mari dorsali sunt puțin subțiați, de asemenea și mușchii brațelor care par puțin atrofiați. Mușchii antebrățelor sunt mai puțin atinși și mai cu seamă în partea dreaptă, căci din partea stângă regiunea posterioară a antebrățului este turtită în terțul său inferior. Mușchii eminențelor funcționează foarte bine și nu par atrofiați.

Același lucru 'l observăm și pentru mușchii gambelor și picioarelor, care nu sunt atrofiați.

Dar ceea ce ne atrage atenția, este că de la intrarea în spital pe el 'l neliniștește o durere ce resimte în regiunea dorsală a penisului și care se iradiază în tot corpul. Această nevralgie, zice el, îl împiedică de a-și continua mâncarea, când 'l apucă, lucru ce se întâmplă cam des.

Starea sensibilității. Fața este simetrică, mușchii feței nu sunt de loc atrofiați. Bolnavul poate fluera foarte bine, de asemenea poate apropia și depărta pleópele. Sensibilitatea la durere este complet dispărută pe aproape toată pelea feței, ast-fel că dacă înfigem acul fin al estesiometrului bolnavul nu simte nimic. Se constată același lucru pe pelea nasului, unde bolnavul simte puțin durerea, pe când aceeași senzațiune este complet dispărută pe pleoapele superioare.

Aceeași insensibilitate există pe pelea urechilor. Sensibilitatea tactilă a acestei regiuni este puțin dispărută, ast-fel că dacă trecem atingând ușor pelea cu un corp fără vârf ascuțit, bolnavul nu simte nimic, pe când dacă plimbăm acest corp pe pele, apăsându-l în acelaș timp, bolnavul simte contactul.

Sensibilitatea termică. Pe frunte nu simte de loc temperatura de 50°, de asemenea și pe urechi, pe când la pelea feței simte puțină căldură. La 55° constatăm același lucru. La 62° nu simte nimic pe frunte și pe pleope, pe când pe față simte că-l arde. Aceeași constatare a fost făcută pe pelea membrelor superioare, a feselor, a coapselor și a gambelor, unde am fi putut rădica temperatura, dacă nu ne am fi temut de a nu arde pelea.

Pe trunchiū această sensibilitate este mai dispărută, ca și pentru durere, mai cu seamă pe părțile laterale, pe când pelea regiunii vertebrale este sensibilă.

Pe pelea mânelor și a picioarelor această senzațiune este încă și mai dispărută. Aceeași constatare s'a făcut asupra sensibilității la frig.

In 14 Noembrie apar 3 bule în dreptul articulației metacarpo-falangiene, pe fața dorsală a mânei, una la index, una la anular și una la micul deget; aceste bule sunt pline cu un lichid citrin, și după ce au spart au lăsat în locul lor o suprafața denundată și ulcerată.

18 Noembrie. Se constată la articulațiunea metacarpo-falangienă a indexului stâng, o bulă de formă ovală de o lungime de 3 cm. și largă de 1 cm. 50.

20 Noembrie. Bula s'a întins mai mult având diametrul lung de 5 cm. S'a aplicat un Priesnitz cu acid boric.

8 Decembre. Pe fața dorsală a penisului se constată 3 bule de mărimea unui bob de mazăre.

10 Decembre. Una din cele 3 bule de pe penis s'a rezorbit în timpul nopții.

12 Decembre și cele-lalte două s'a rezorbit.

16 Decembrie. În timpul nopții bolnavul a fost cuprins de un fior urmat de căldură și dimineața la vizită se constată pe regiunea anterioară a antebrățului stâng două plăci roșii eritematoase, având cea mai mare un diametru de 8 cm. și cea mai mică unul de 5 cm. Pe indexul drept se constată o bulă mare cu lichid citrin.

Temperatura D. 39⁴

» S. 38⁵

Se aplică Priesnitz cu sublimat corosiv 1/1000.

Decembrie 17. Temperatura D. 38. Plăcile eritematoase s'au reunit, dar au luat un aspect mai palid. Pe degetul mediu al mânei stângi se constată un panarițiu lângă unghie.

După ce se face atisepsia locului operator se incisează și se scurge un lichid purulent. Epidermul ridicat se lasă în loc și se face un priesnitz cu sublimat. În același timp se prescrie la interior cloridrat de chinină 1 gr. 50 ctgr. în 2 pachete.

De asemenea fiind-că bolnavul se plângea că are sete mare îi se prescrise limonadă citrică 500 gr.

18 Decembre. Temperatura a scăzut, însă fiind-că bolnavul n'are poftă de mâncare îi se prescrie cloridrat de chinină 1 gr. în 2 pachete ca tonic.

Până la 25 Decembre nu se constată nimic nou. Panarițiul e vindecat. Ulcerul însă de la cotul drept precum și fistuleta de la cotul

stâng persistă tot așa. Se atinge regulat de 2 orî pe săptămână cu acid lactic și odată pe săptămână cu creionul de nitrat de argint.

26 *Decembre*. În locul plăcilor eritematoase, ce le am descris mai sus a rămas o ușoară descuamare epitelială.

30 *Decembre*. Se schimbă tratamentul ce l'a avut până acum și se prescrie oleul de Cholmoogra și se începe cu 4 picături pe zi.

31 *Decembre*. Patru picături de ol. Cholmoogra.

Trebue să arătăm aci tratamentul care l'a urmat în cursul acestui an. Bolnavul lua două băi de pucioasă în fie-care săptămână pentru stimularea circulațiunei și favorisarea nutrițiunei; pilule cu ichtiol începând cu 20 ctgr. pe zi și mergând până la un gram; mai în urmă poțiunea următoare cu Resorcină :

Resorcină 1 gr.

Tra. Cinamom.

Sirop cortex aurantiorum aa 75 gr.

2 linguri de masă pe zi.

Maî în urmă licoarea lui Fowler cu doză progresivă; iar uneori din cauză că bolnavul se plîngea de dureri vagi, nevralgice, difuze, a luat polibromur precum și valerianat de amoniac formula Pierlot, 2—3 lingurițe pe zi.

Din această observațiune putem trage următoarele conclusiuni. Turburările de sensibilitate, ulceratiunile precedate de bule, cu un ușor grad de atrofie a mușchilor membrelor superioare se pot observa atât în siringomieliie cât și în lepră sistematisată nervoasă. În adevăr, se știe că în favoarea leprei s'a dat ca caracter principal atrofia mușchilor feței și la bolnavul nostru nu există nici de cum această atrofie. Astfel în favoarea leprei în acest caz se poate învoca numai căderea sprîncenilor și a genelor. Dar fiind-că acest singur semn nu este suficient pentru diagnostic, trebue să facem ceea ce am făcut noi, anume să căutăm bacilul. În adevăr numai găsind acest agent patogen, în puroiul vesicatorei maî întâi, pe urmă în număr mult maî mare într'un fragment de pele luat de la braț, noi am putut stabili acest diagnostic.

În sfârșit pentru a termina trebue se maî amintim că în favoarea siringomieliiei, afară de integritatea mușchilor superficiali ai feței s'a maî dat ca semn și absența petelor, și maculelor pe pele. Bolnavul nostru n'a avut pete, cum am văzut în observațiune și mușchiul feței erau de asemenea indemni de atrofie.

Iată acum oare-care cercetări ce am făcut pentru căutarea bacilului, studiind aceste cazuri de lepră sistematizată nervoasă, la care de multe ori nu se poate ajunge la un diagnostic sigur de cât prin punerea bacilului în evidență.

Bacilul în Lepra sistematizată nervoasă.

I

În ultimul timp, diagnosticul leprei sistematizate nervoase a preocupat un mare număr de autori și aceasta mai cu seamă, de când se cunoște poate mai bine siringomielia și s'a descris boala lui Morvan, cu care trebuie să se discute adesa diagnosticul.

Zambaco este unul dintre aceia, cari au căutat mai mult să dovedească, că multe cazuri de siringomieliie și boala lui Morvan nu sunt de cât cazuri de lepră nervoasă mutilantă. Trebuie să fim recunoscători către acest învățat autor, precum și lui Leloir, cari au făcut sacrificii în scopul de a îmbogăți știința în această privință.

Ast-fel Zambaco atât în numeroasele sale călătorii în Orient ¹⁾ cât și în acelea ce le-a făcut în timpuri din urmă în Bretania (Franța) a ajuns să descopere cazuri de lepră mutilantă, cari au trecut sau neobservate, sau au fost luate drept boalele menționate mai sus.

Iată ce zice autorul în *Semaine Médicale* ²⁾:

«Après mes longues recherches et mes nombreux voyages en Orient j'ai voulu me rendre à Lannilis pour examiner les malades du Dr. Morvan lui même. J'ai cherché par la même occasion la lèpre dans diverses parties de la Bretagne avec le concours de plusieurs confrères de la Marine résidant à Brest et qui connaissent la lèpre pour l'avoir étudiée dans les Colonies. Cette enquête nous a convaincus de la survivance de la lèpre dans l'Armorique et de l'identité de la Maladie de Morvan avec la lèpre mutilante.»

Mai mult încă, în această lucrare, acest învățat autor zice că scle-

1) *Zambaco. Voyages chez les lépreux* 1891.

2) *La Semaine Médicale* 10 Juin 1893, No. 37 pagina 289.

rodermia și sclerodactilia par că trebuie a fi considerate de asemenea cazuri de lepră mutilantă. În figurile, care însoțesc acest articol vedem într'adevăr alterațiuni ale degetelor, care par că trebuie să fie puse pe sama boalei ce ne ocupă. ¹⁾

Dar boala cu care această formă de lepră a fost mai mult confundată este Siringomielia. Trebuie deci, să căutăm mijlocele prin care să putem ajunge să deosebim aceste două boale între ele. S'a dat ca semne caracteristice leprei : abolirea sensibilității tactile, atrofia și paresia mușchilor superficiali ai feței, îngroșarea nervilor cu umflare nodulară și prezența petelor pe corp mai cu samă dacă ele sunt insensibile; alterațiunile trofice ale falangelor, unghiilor și căderea completă sau incompletă a sprincenilor și a genelor. Din contră trebuie să admitem siringomielia dacă se va constata la un bolnav mai întâi dissociatiunea turburărilor sensitive, integritatea sistemului fano-rofor, precum și lucru foarte important integritatea mușchilor superficiali ai feței, absența petelor pe piele și în fine deviațiunea colonei vertebrale.

Dar astăzi, nimene numai e așa de absolut în aprecierea acestor semne clinice și s'a găsit, că disociatiunea sensibilității nu este un apanagiu al siringomieliei, ci se poate să-o întâlnim și în lepra nervoasă. Aceasta am constatat-o și noi într'un caz. De asemenea tumefacția fusiformă a nervilor, chiar nodulară, nu aparține numai leprei. În alte cazuri se întâlnesc cazuri de melanodermie, care simulează forma maculoasă a leprei. Gaucher în 1893 a prezentat societății de Dermatologie din Paris un caz de melanodermie la o femeie în vârstă de 24 de ani, simulând perfect o lepră maculoasă ; dar sensibilitatea tactilă și durerea erau conservate. În discuțiunea, ce a urmat prezența acestei bolnave, Prof. Fournier și E. Besnier au considerat cazul ca un eritem terțiar, în timp ce Zambago a zis, că dacă bolnava ar fi la Constantinopole s'ar diagnostica o lepră.

De ore-ce cliniciani mari sunt adesea ori încurcați în stabilirea diagnosticului adevărat între lepră și siringomieli, precum și cu unele melanodermii, noi din parte-ne trebuie să căutăm mijloce pentru a rezolvi mai bine această chestiune. După noi aceste mijloce constau în căutarea bacilului lepros.

Într'adevăr se știe, că Hansen a descoperit în această boală un

1) A se vedea mai multe amănunțiri în Bulletin de l'Academie de Medecine de Paris, 10 8 anul 1893.

agent patogen, un bacil care seamănă foarte mult cu bacilul tuberculozei. Se știe de asemenea, că acest bacil a fost în urmă mai bine studiat de profesorul Neisser din Breslau. Prin urmare căutarea acestui bacil punerea lui în evidență se impune, când voim să stabilim un diagnostic exact și aceasta mai cu seamă pentru lepra nervoasă, pentru motivele, ce le am invocat.

În timp ce bacilul este în mare abundență în lepromele leprei zise tuberculose, pe care prefer să-o numesc lepromatoasă, el n'a fost constatat, relativ, în mare număr de cât în nervi, și mai cu seamă în nervii cubitali, și numai în timpul din urmă în petele și maculele acestei bóle, de către mult regreatul Quinquaud dia Paris.¹⁾

Trebue să amintim că Leloir²⁾ este acela, care a dat numele de lepră sistematizată nervoasă și iată cum se exprimă în incomparabila sa operă la pagina 9 definind lepra: «Lorsque le leprôme se localise surtout dans les nerfs on a la forme anesthésique on trophonéurotique, que l'on pourrait appeler lèpre systématisée nerveuse. La systématisation étant rarement absolue, complète, il en résulte que les différentes formes existent rarement à l'état pur, pendant toute la durée de leur évolution tout au moins. Leur localisations, leur lésions et surtout leur symptômes se combinent le plus souvent au bout d'un temps plus au moins long. C'est ce qui constitue la forme dite mixte. Ces formes mixtes représentent le type complet de la lèpre»

Prin urmare după acest ilustru coleg o lepră nu este completă de cât atunci când ea este mixtă. Totuși la pagina 179 el spune: «j'ai vu des sujets atteints de lèpre systématisée nerveuse depuis 20 ans. 25, 30, 44 ans»

Iată de ce eu nu înțeleg de ce autorul nu admite în acest de pe urmă caz o lepră completă. Voiu să zic — bazându-mă atât pe observațiunile sale, cât și pe doī din bolnavii mei, ce-ī am acum în serviciu — că trebue să admitem o lepră sistematizată nervoasă pură, completă, când după atâția anī, ea rămâne ast-fel. În această categorie intră cazurile din serviciu meu, la carī fac aluzime. Pentru a pune în evidență bacilul în această formă de lepra, s'a avut recurs la mai multe procedee.

Pitres într'o comunicație făcută Academiei de Medicină din Paris la 29 Noembrie 1892 à propo de un caz considerat de alți medicii

1) Bullentin de la Société Française de dermatologie et de Syphiligraphie 1890 page 131.

2) Leloir. Traité pratique et théorique de la lèpre. Paris 1886.

ca o seringamelie a mers până acolo, că a secționat un fragment de nerv musculo-cutanat pe marginea radială și spune, că găsind bacilul a diagnosticat lepra. În același timp spune, că n'a găsit bacilul în puroiul luat de la ulcerăriile trofice, nici în sânge, nici în lichidul vezicătorilor, unde rezultatele nu sunt sigure. Terminând autorul zice, că nu trebuie să facem diagnosticul decât căutând bacilul în leprom, când există și în caz contrar în nervii de pe părțile anesteziolate.

Vom vedea că sunt procedee mai practice pentru a pune acest bacil în evidență fără ca se fie nevoie să tăem nervii.

Veți fotografia unui bolnav la care am găsit bacilul în pelea anestesiata dar ne pătată. (fig. 8 și 9).

II

Bacilul leprei în sânge

Prezența unui mare număr de bacili în sângele lepromelor este bine cunoscută; pentru a ne asigura de aceasta e de ajuns de a face o mică incizie într'un leprom — după ce mai întâiu am făcut antisepsia — și de a primi sângele care se scurge pe o lamelă și de a colora aceasta prin procedeul lui Ehrlich. Nu este însă tot astfel, când voim să căutăm bacilul în sângele circulațiunei generale, din pulpa degetului de exemplu, când bolnavul are lepră lionienă. În acest de pe urmă caz căutarea bacilului este foarte grea; cea mai mare parte din autori au negat chiar existența sa. Cu toate acestea Kōbner deja de mult timp a semnalat prezența acestor bacili în protoplasma leucocitelor sângelui și chiar liberi în serul sanguin.

Hansen, care n'a găsit bacilul în sânge a însemănat acest lichid și a constatat bacili în culturile făcute.

Pe de altă parte Leloir¹⁾ spune că a văzut, deși foarte rar, bacili în interiorul vaselor sanguine. De asemenea căutarea bacilului în sângele circulațiunei, departe de leprom, a permis lui Leloir într'un caz de a găsi 3 bacili pe 20 de preparațiuni. Acesta era — zice autorul — un caz de lepră cu multe leprom cutanate. Aceiași cercetare în alte patru cazuri a rămas infructuoasă din acest punct de vedere.

Noi suntem în totul de acord cu Leloir și cu ceilalți autori

1) Loco. citato. pag. 234

Fig. 9.

Lepră sistematizată nervoasă.

cară admit — deși în foarte mic număr — prezența bacililor chiar în circulația generală, numai că trebuie să examinăm un mare număr de preparațiuni pentru a găsi câți-va bacilii. Ast-fel în cercetările noastre pe un mare număr de preparațiuni, am găsit în sângele luat de la pulpa degetului 2—3 bacilii pe o preparațiune și un mare număr de leucocite. Acest rezultat l'am obținut nu numai la leproși cu leprom tegumentare, dar și în 2 cazuri de lepră nervoasă. Prin urmare putem spune, că deși foarte rar, să poată totuși întâlni acest bacil în sângele din marea circulație, și așa să explice poată copleșirea organismului prin acest agent patogen. Acest bacil fuge decă din sânge pentru a merge să se înmulțească în medii mai liniștite, unde poată să se multiplice mai bine. Pentru ce, aceasta nu se știe; poată temperatura acestui lichid sau poată mișcarea circulațiunei 'i face să iasă din acest mediu. Iată de ce obținem acest bacil numai din întâmplare în preparațiunile noastre. Se va vedea mai departe, că acești bacilii sunt numeroși în infiltratele cară înconjură vasele dermului.

III

Bacilul în serositatea vezicătorilor și a bulelor.

Noi n'am examinat un mare număr de preparațiuni din serositatea lepidelor bulóse, pentru a ne asigura dacă există sau nu bacilii în această serositate. În această privință Leloir¹ având în vedere prezența bacililor, în două cazuri, în vezico-pustulele formate la suprafața tuberculului lepros ȝice :

«À ce propos je remarquerai que la présence des bacilles dans la serosité des bulles de pemphigus lépreux signalé par F. Müller ne me parait pas prouver qu'il existe des bacilles dans le pemphigus de la lèpre systematisée nerveuse pure, car le lépreux de Müller était atteint de lèpre systematisée nerveuse devenue tuberculeuse»

Prin urmare Leloir, pe când admite existența acestui bacil în bulele unei lepre mixte, nu-l admite în bulele unei lepre sistematizate pure. Ast-fel părerea acestui autor, care admite în această formă de lepră, leprom în nervi, prin urmare bacilii departe de suprafața cutanată, acești agenți patogeni nu pot să se găsească superficial, numai

1) Loco citato pag. 140

pentru acest motiv. Cu toate acestea, voi spune, că acest bacil chiar în lepra sistematizată nervoasă nu este așa de profund situat, căci îl găsim chiar în pele și am preparațiunii care probează aceasta.

A priori aceasta trebuia să fie bănuț, căci oră-ce ar zice profesorul Pitres, acest bacil se găsește destul de ușor în puroiul luat din ulcerațiunile ce rezultă din lepridele buloase. Ast-fel la bolnavul, acă-rei observațiune o voi da-o în rezumat mai jos, am găsit în ulcerațiunea în urma unei bule a regiunei dorsale a mânei un mare număr din acești bacili, dispuși cei mai mulți în gramezi, deși în mare parte fragmentați. În alte locuri 'i-am văzut dispuși în zooglee sferice, ce s'au luat câte-odată drept celule leproase. Totuși se găsește într'o preparațiune unul sau doi bacili nefragmentați, cari împreună cu cele-alte simptome sunt deajuns pentru a stabili diagnosticul.

IV

Bacilul în puroiul din vezicători

Să cunoaște acest procedeu, care este datorit distinsului nostru coleg Profesorul Kalinderu și dacă a fost pus la îndoială de către Pitres, aceasta a fost că colegul nostru de Universitate n'a insistat asupra numărului restrâns, de bacili ce se găsește în aceste cazuri; cea ce face, că suntem siliți tot-de-a-una pentru a ne asigura adesa-oră de prezența acestui bacil în puroiul produs priu vezicători, să examinăm un mare număr de preparațiuni. Noi am pus 3 zile pentru a examina 20 de lamele făcute cu aceste produse și ne-a trebuit de multe ori mai bine de jumătate de oră pentru a aprofunda una din aceste lamele. Voi spune deci, că prin acest procedeu ajungem câte-o-dată de a pune bacilul în evidență în lepra sistematizată nervoasă, dar trebuie să avem răbdare și timp pentru acest fel de cercetări.

În 22 de preparațiuni, ce am examinat de la acest bolnav, am găsit acest bacil câte-o-dată situat în celule mari limfatice, unde să vede pe lângă unii, cari sunt foarte fragmentați, alți cari reprezintă volumul lor normal.

În unele din aceste celule se găsește la suprafața protoplasmei 3, 4, 5 până la 6 bacili; mai rar îi întâlnim între aceste celule sau la suprafața substanței amorfe. Tot de-a-una în câmpul acestor preparațiuni se întâlnește câte-o-dată mici gramezi formate prin bacili

distruș. Trebuie să reamintesc că une-orî într'o preparație întreagă, pentru examenul căreia trebuie cel puțin o jumătate de oră, nu se întâlnește de cât 15 până la 20 de bacilî.

De asemenea trebuie se amintesc că în-câmpul microscopului nu trebuie se ne așteptăm se întâlnim, când acésta are loc, mai mult de o celulă care conține bacilî.

De asemenea trebuie știut, că numărul acestor bacilî nu este în raport direct cu intensitatea leziunilor trofice, căci examinând ast fel de preparațiuni de la un bolnav la care lepra sistematizată nervoasă a fost însoțită de cele mai mari leziuni trofice și de o dublă paralisie facială (vezi fig. 9 și 10), am găsit mai puținî bacilî și mai greu în acest caz, de cât la un altul, care nu oferea după-cum se va vedea în observațiune, de cât un grad puțin înaintat de ast-fel de leziuni. Știu de asemenea că destinsul nostru confrate D-rul Thibierge atunci când n'a găsit bacilul prin procedeul vizicătorei, a găsit acest agent patogen în secțiuni.

De unde vine acest bacil în supurațiunea produsă prin vezicătore în lepra sistematizată nervoasă?

Fiind-că, după câte am văzut, în circulațiunea cea mare nu se află de cât un număr restrâns de agenți patogeni, ar fi greu de a presupune, că bacilî recunosc în acest caz, aceasta origine. Totuși, când ne gândim, că pentru a obține supurațiunea cu ajutorul vezicătorei, trebuie să-o ținem 2-3 zile aplicată pe regiunea insensibilă, determinând o inflamație artificială, experimentală, prin urmare o diapedeză a elementelor figurate ale sângelui, suntem obligați până la un oare care punct de a admite, că un ore-care număr din acești bacilî găsiți în aceste preparațiuni provin din masa sanguină; în timp ce cel mai mare număr recunoaște pelea ca origină.

V

Bacilul în pelea anestezică

Este cunoscut, că în petele anestetice a acesteî forme de lepră se găsesc bacilî, dar nu se știe dacă acești agenți patogeni se găsesc și în toată întinderea peleî anesteziate și nepătate. Din această cauză,

având în serviciul meu doi leproși fără macule, am studiat fragmente de pele luate deasupra cotului, făcând secțiuni fine colorate prin metoda lui Ehrlich, în care am constatat prezența acestor bacilii.

Iată situațiunea lor.:

În epidern nu se întâlnesc.

Stratul superior al dermului. În acest strat am întâlnit în câte-va preparațiuni acești bacilii umplând câte-va vase limfatice. Puțin mai jos, acolo unde vasele capilare sunt încojurate de un mare strat de celule embrionare, acești bacilii sunt în număr mai mare la suprafața acestor celule. De altminterlea pe aceeași linie într-o direcție orizontală puțin dedesubtul extremității inferioare a stratului Malpighien, se văd mai multe mase de celule embrionare, pe care se găsește un mare număr de acești bacilii. Într'unu folicul pilos care vine să se deschidă pe suprafața peleii, n'am observat nici un bacil. dar am întâlnit câțiva în zona embrionară, care înconjură extremitatea inferioară a acestui folicul.

Stratul mijlociu al dermului, Și în acest strat se întâlnesc bacilii mai cu seamă în infiltratele embrionare, care înconjură vasele sanguine, a căror pereți sunt de asemenea tapisați prin acești agenți patogeni. În acest strat se observă nu infiltrat embrionar, care se întinde sub forma unei bande largi de la un mare vas la altul și la suprafața acestui infiltrat se observă un mare număr de bacilii.

Stratul profund al dermului. Aici se observă, aproape în toate preparațiunile, acești bacilii în mare număr. Ei se găsesc în tot-de-auna pe suprafața infiltratelor embrionare, care înconjură vasele sanguine. Îi găsim de asemenea în mare număr pe celulele embrionare, care infiltreză țesutul grăsos, unde au o dispoziție asemănătoare cu mările rețelei capilare. De asemenea se întâlnesc acești bacilii în pereții vaselor glandelor sudoripare. Îi-am întâlnit chiar în câte-va glomerule a acestor glande, care aveau celulele în proliferațiune.

VI

Așa încât dacă voim să constatăm repede acești bacilii în fragmentul de pele, ce am examinat, trebuie să ne îndreptăm atenția noastră în acest de pe urmă strat și mai cu seamă în spre țesutul grăsos.

Prin urmare am văzut, că în pelca nepătată, nemaculoasă luată de pe părțile insensibile a doi bolnavi atinși de lepră sistematizată

Fig. 10.

(Acelaş bolnav ca în fig. 9).

nervosă de 8 și 10 ani, se găsește constant în toate straturile peleî baciliî acestei bôle, lucru care până acuma, dnpă cât știm noi, n'a fost semnalat încă de alți autori. De asemenea eu cred că din moment ce prin acest procedeu se găsesc bacilî mai numeroși, mai ușor, mai sigur, de cat în puroiul produs prin vezicătorî, *acesta este pôte procedeul de alegere, când voim să stabilim diagnosticul acestor cazuri de lepră.*

Nu mai rămâne indoială, că nu sunt de părere a alerga la procedeul propus de către Pitres: secțiunea unui fragment de nerv, când avem la dispoziție procedurî mai ușore. De altă parte eu trebuie să spun, că nu trebuie să ne mulțumim astă-zî în a afirma că în această lepră, lepromele își au sediul între fasciculele saū împrejurul nervilor, agentul patogeu își are sediul în totă pelea, care este insensibilă, așa încât pe de o parte în lepra zisă tuberculósă, bacilul este dispus în lepromel, pe tegumentele, carî constituiesc neoplaziile circumscrise și pe de altă parte în lepra sistematizată nervosă, tot acest agent patogen este dispus, după-cum am arătat mai sus.

Necesitatea căutărei bacilului este așa de indispensabilă în unele cazuri, că numai prin acest mijloc, Souza Martino (din Lisabona) a demonstrat într'un caz de siringomielie, care sëmăna așa de bine cu lepră, în cât pôte, dacă nu se făcea aceste cercetări, multe cazuri de lepră cu formă siringomielică au fost descrise sub acest de pe urmă nume; căci după-cum ne spune autorul cavitatea siringomielică a măduvei, care era umplută de o masă difluentă și brună, conținea un mare număr de baciliî leprei (Semaine Médicale No. 20 din 4 Aprilie 1894.)

Lepră anestesică maculósă. Constatarea bacilului leprei într'un fragment de pele maculósă.

Pacienta Maria Demetrescu, de națiune română, înăritată; în etate de 48 ani, domiciliată în București, intră în serviciul clinicei dermato-sifiliopatie, în ziua de 12 Septembre 1894.

Antecedente ereditare. — Tatăl pacientei a murit în vârstă de 35 ani, în timpul când ea era încă copilă. I s'a spus că a murit de piept (atac).

Mama pacientei a fost tot de-a una sănătósă, până la etatea de 50

ani, a suferit de la acea vârstă până la 58 ani, suferind de o în necăciune în piept, care a ținut-o până la sfârșitul vieții sale și care pare a fi fost accese de astm.

Mama pacientei, dupe mórtea bărbatului ei, s'a măritat de a doua órá

Cu primul bărbat, maíma bolnavei a avut 2 băeți și 2 fete. Din aceștia un băiat a murit fără ca să putem cunoște cauza morții sale; iar un băiat și 2 fete trăesc și sunt perfect sănăsoși.

De la cel de al doilea bărbat există doi copii, frați vitregi ai pacientei, cari asemenea sunt sănătoși.

Cercetând cu atențiune nu găsim nici între ascendenței, nici între colaterali pe cine va care să fi suferit de o bólă identică cu a bolnavei nóstre.

Antecedente personale. — Bolnava e născută în Ploești, unde și-a petrecut copilăria. A suferit de pojar, angină, febră intermitentă și alte bóle ușóre ale copilăriei. La etatea de 15 ani a fost menstruată. La 18 ani s'a maritat și a născut un copil care a murit în etate de 6 luni, fără ca să ne pótă spune cauza morții lui.

Dupe 7 ani de viață cu bărbatul său, care a fost complect sănătos, s'a divorțat de el. A stat văduvă 5 ani, în care timp a fost în Buzeu, și s'a măritat a doua órá cu bărbatul cu care trăește și azi.

Acum 11 ani văzând că n'are copii, a adoptat o fetiță. Atât bărbatul cât și fetița sunt fórte bine.

În timpul resbelului din 1877, a găzduit doi turci la dânsa, dar cari au stat fórte puțin.

Istoricul bólei. — Bolnava ne spune că este mai rău bolnavă de vre-o 3 ani, însă primelor simptome ale bólei le atribue o vechime de 11 ani, când era în etate de 37 ani. În acest timp a observat că menstrele au început să-i vie în mod neregulat, odată la 2—3 luni, și cu dureri. În timpul dintre menstrele era indispusă, aprópe chiar bolnăviciósă. Aceasta a ținut vre-o 2 ani, dupe care timp i s'au oprit menstrele cu totul. Atunci era în vârstă de 39 ani.

Timp de 2 ani a fost fórte bine și n'a simțit nimic. Dupe aceasta, (acum 7 ani), a fost apucată subit de niște accese de căldură («aprinderi», expresia bolnavei) cari se diseminau pe tot capul. Fața i se roșea și apoi avea nădușeli, Ele îi reveneau de 3—4—5 ori pe zi și erau atât de violente în cêt bolnava făcea băi reci de riu ca să se răcorească. În acelaș timp avea și dureri de cap violente, cari erau însoțite și de dureri în muschii cefei și cari o țineau 12—24 ore, revenind la 5—7 zile odată.

Acum 3 ani făcând băi reci de râu, cele lante femei cu cari se scălda, i-au atras atenția asupra unor pete cari se aflau pe spatele ei. Observându-se atunci mai de aproape, a văzut că ele sunt localizate pe spate și pe fața internă a cōpselor. Ele aveau diferite mărimi, de la a unui bob de linte, până la o piesă de 2 lei și erau de o culóre roșie care devenea mai pronunțată dupe bae. Când apăreau mai multe, ele se confundau și formau plăci cu marginile neregulate,

Pelea obrazului pacientei era roză și avea mănărimă; scârpînându-se avea furnicături.

Pelea de pe fața posterioară a antebrațelor, a căpătat o culóre mai închisă, terosă aproape și simțea furnicături în ea. Nu ne pōte da relețiuni asupra sensibilităței acestei pete. În acelaș timp a început să aibă o durere în tâlpile piciōrelor, așa în cât nu putea umbla cu ușurință.

Dupe cât va timp a simțit niște furnicături în talpa piciōrelor și apoi un fel de amortire a lor. Accastă amortire a coprins progresiv degetele, piciorul propriu zts, gamba pâna d'asupra genuchelor, în timp de un an. Ca probă că nu simțea de loc în acel timp, bolnava ne spune că umblind cu piciōrele gōle prin odae, i-a intrat un mic cui de fer în talpă fără să simtă.

Dupe cât va timp, în acel loc s'a format un mic focar de supurație care era însoțit de o limfangită a întregului picior și îngurgitarea ganglionilor din regiunea inguinală. A supurat în 3 rinduri și în urmă abia, bărbatul său cu un cuțitaș i-a extras cuiul ruginit din talpa piciorului și atunci s'a făcut bine.

Acum 2 ani a observat că i-a apărut o bășică (bulă) în regiunea olecraniană stingă, care avea un conținut albicios și limpede și era de mărimea unei prune. Pelița care o acoperea, era subțire ca o fōie de ceapă și bolnava a înțepat-o cu un ac, dînd scurgere liquidului și rămăind o ulcerație acoperită de acea peliță. Această ulcerație a ținut 2 luni până să se vindece lăsând în urma ei o cicatrice albicioasă care se vede și acum.

Dupe o lună, a apărut altă bășică alături, care avea și ea mărimea unei prune și care spărgând a lăsat o ulcerație, care într'un punct al ei dădea scurgere unei mari cantități de singe, ca și cum ar fi fost înțepat un vas cu o lanțetă (expresia proprie a bolnavei).

Intr'o nōpte, emoragia în acel punct a fost așa de mare încât deșteptându-se dimineața, a găsit un chiag destul de pronunțat la ridicarea pansamentului, care era fōrte imbibat. Apoi această ulcerație s'a vindecat. În acelaș timp, a avut fōrte des și *epistaxis*; sensațiunile

de căldură și frig persistă încă. Dupe acest timp, erupțiunea de beșici a încetat timp de un an de zile.

La 6 luni (1 an și $\frac{1}{2}$ de la data prezentă) a început să simtă furnicături în mâni și să-i amortească treptat, începând de la degete până puțin d'asupra cotelor. Dupe alte șase luni (acum un an) a început să-i apară niște beșici pe degetele mânilor și cari erau pline cu serosități limpede și aveau marimi deosebite, de la a unui bob de linte, până la a unui de fasole. Erupțiunealor era succesivă. Așa dupe o lună a avut o erupțiune de trei bule la cotul stîng, una la cotul drept, trei mari ca prunele pe mijlocul feței dorsale a piciorului propriu zis stîng.

Aceste bule au spart, serositatea s'a scurs și a rămas o cicatrice în urma vindecării lor.

Dupe vre'o 5 luni, în Mai a. c. a observat o altă bulă pe fața plantară a piciorului drept, care avea mărimea unei nuci, care a spart și s'a vindecat și ea. — Puțin dupe aceea a observat că degetul mijlociu al mânei drepte se tumefiază și în urmă punând cataplasme i-a apărut și acolo o bulă care a spart și ea lăsând în urma vindecării o cicatrice. — În August a. c. a avut o durere la mijlocul bordului intern al piciorului drept și în acel loc, i-a apărut iar o bulă de mărimea unei alune, care de asemenea s'a vindecat.

În ziua de 11 Septembrie, cu o zi înainte de intrarea sa în serviciul nostru, a observat că-i apar două bule mari, cari ocupau fața plantară a degetului mare și partea anterioară a plantei piciorului. Aceste bule erau simetrice la ambele picioare, atât în mărime cât și în poziție. Ele aveau un conținut limpede și seros, și pelița lor era de o coloră albă și foarte subțire. Ele aveau mărimea unui ou de curcă, ocupând aproape $\frac{1}{4}$ din suprafața plantei piciorului. Nu avea de loc dureri la nivelul lor și erau așezate pe pele sănătoasă. — Dupe ce au stat 12 ore, ele au spart și serositatea lor s'a scurs.

Bolnava văzând că durerea de cap și petele nu mai dispar și că apar mereu beșici s'a hotărât să intre în serviciul nostru.

Starea generală. — Bolnava în vârstă de 48 ani, pare mult mai bătrînă. E bine constituită.

Sistemul osos bine dezvoltat.

Sistemul muscular din contra e foarte puțin dezvoltat și musculatura putem zice că e aproape flască și atrofiată în unele locuri, cum e regiunea tenară, hipotenară, fesieră. Pelea este sbîrcită și mobilă; do-

vadă că țesutul sub-cutanat a dispărut și a rămas pelea care pare a fi o haină prea largă pe un corp mic.

Nu găsim nimic de remarcat din partea aparatului digestiv, respirator, circulator și genito-urmar. Inteligența bolnavei normală.

Dacă privim bolnava, observăm că pelea sa presintă un aspect cu totul deosebit ca în stare normală. Presintă în unele regiuni o culoare mai închisă de cât în altele, ca la gât și fața posterioară a antebrățului, în regiunea laterală a toracelui, pe spate la nivelul regiunii lombare presintă pete în formă de plăci, diseminate în mod neregulat, însă aproape simetrice pe ambele părți a le corpului. Aceste pete se văd mult mai bine dacă punem bolnava în lumină. — Membrele inferioare și regiunea fesieră par a fi ocupate de o singură pată continuă, care le ocupă în mod simetric.

Starea prezentă. — Fața. — Părul bolnavei e rar și ne spune că i-a căzut în parte. Sprincenile și genele normale. Pielea feței de o culoare albă este străbătută de mici frișore roșietice, rezultat al dilatațiunii vasculare — Pe pomete presintă 2 pete eritematoase simetrice, străbătute și ele de frișore roșietice. Ele sunt de culoare roșie și lucitoare. Prin presiunea degetului roșata dispare. Epidermul este neted și neingroșat. Fața nu e de loc diformată. — În partea stângă a obrazului, aproape de nas, observăm un mic nevus de mărimea unui bob de linte de culoare roșie-violacee.

Pielea din *regiunea gâtului* are o culoare brună închisă, pe partea posterioară a regiunii cefei și pe părțile ei laterale fiind mărginită de pele de culoare albă mată. Aceste pete se termină în mod neregulat în partea lor inferioară, confundându-se cu pelea normală a spatelui.

Pielea de pe fața anterioară a *toracelui* este normală până sub mamelă. Pielea dupe fața posterioară a toracelui e de asemenea normală. afară de mici nevi materni diseminați neregulat și cari au mărimi diferite, de la a unui bob de linte până la o piesă de 50 bani, de o culoare roșie sau negricioasă și din cari unii sunt proeminenți.

Pe fața laterală dreaptă a toracelui găsim alte două pete cari au dispozițiune transversală cu un diametru de $4\frac{1}{2}$ c. m. așezate una d'asupra celei lante.

În regiunea laterală stângă a toracelui găsim alte 2 pete urmând un spațiu intercostal și sunt mai mari ca o piesă de 2 lei. De asupra lor e o pată mult mai mare, cu marginile neregulate, aproape cât palma mâinei. Aceste pete au partea centrală de o culoare puțin mai închisă

ca pelea normală, însă periferia lor e limitată de o margine de culoare roșie-brună, foarte bine delimitată.

Membrul superior sting. — Culoarea pelei brațului normală, antebrațul și mâna propriu zisă, presintă mai ales pe fața posterioară pelea de o culoare mai închisă, brună, apoi terosă. La palpație ea e aspră și uscată.

Pe fața posterioară a articulației cotului și în partea superioară a părții identice (fața posterioară) a antebrațului se văd 5 cicatrice, urmele bulelor, unele rotunde, altele eliptice de mărimi diferite, unele de o culoare albă lucitoare, altele mai cenușii. Ele nu sunt aderente de straturile profunde.

Membrul superior drept presintă aceleași caractere ca și cel sting, cu deosebire că cicatricile cari există pe fața posterioară a articulațiunii cotului sunt mai mari, și în număr de trei numai. Una din ele are un diametru de aproape 4 c. m.

Mușchii membrelor superioare par atrofiați și flasci, totuși motilitatea e perfect conservată.

Ambele mâni presintă eminențele tenare și hipotenare aproape dispărute, atrofiate; de asemenea și mușchii interosoși.

Degetele îngroșate, tumefiate pe la articulațiuni mai ales. La mâna stingă articulația ultimei falange a indexului este îngroșată și deviată spre medius, iar pe fața palmară a pulpei degetului există o cicatrice profundă, neregulată, pe care bolnava o atribue unui panarițiu care l'a avut acum 30 de ani, consecutiv înțepături unui ac.

Unghiile sunt îngroșate, mai mult sau mai puțin recurbate și striate longitudinal. Aceste alterațiuni se observă mai ales la unghia degetului mare a indexului mânei stingi și la mediul mânei drepte.

Pelea din *regiunea abdominală* normală.

În *regiunea lămbară* găsim pete de o culoare roză-violacee cu marginile mai marcate și centrul mai deschis. Nu sunt proeminente și au caracterul de a fi aproape simetric așezate în dreapta și în stinga colonei vertebrale.

În partea superioară a lombilor găsim două pete longitudinale, una în dreapta, alta în stinga colonei vertebrale, cari se întind spre părțile laterale ale abdomenului și având o lățime de 3—4 c. m. Marginile lor sunt sinuoase și neregulate. D'asupra petei din dreapta găsim o cicatrice crucială de culoare albă-violacee care este consecutivul unui furuncul operat acum un an. D'asupra acestei cicatrice găsim o altă pată care coprinde și puțin din regiunea dorsală a toracelui, de

culóre identică cu precedentele, cu margini neregulate și puțin mai mare ca o piesă de 5 lei.

În mijlocul regiunii lombare, sub petele descrise mai sus, în partea dreaptă, găsim o pată mare, care este mai îngustată în unele părți ale ei, ca și cum ar proveni din unele pete fuzioneate. Această pată este de o culóre roșie-violacee, cu marginile mult mai pronunțate ca partea centrală, care e de o culóre mai deschisă. La stînga colónei vertebrale, simetric cu pata din dreapta, găsim 3 pete mai mari, cari sunt lățite transversal și au tendința de a se fusionsa, și alte 2 mai mici dedesupt. Cea mai mare are un diametru de 6—8 c. m. transversal, și 3 c. m. longitudinal. Cele lante sunt puțin mai mari ca o piesă de 2 lei, culóre identică cu cele precedente.

La partea mijlocie a *sacrului* aprópe de plica interfesieră se găsește o pată eliptică, cu marginile neregulate, de o culóre rază-violacee, și care e mai mare de cât o piesă de 2 lei, având marele diametru așezat în direcție teansversală.

Ambele *regiuni fesiere*, fețele posterióre și laterale a cópselor, genuchii și jumătatea superióră a gambelor sunt ocupate de o vastă pată de culóre roză voilacee, cu marginea superióră neregulată însă bine pronunțată și de o culóre mai închisă care contrastează cu restul pelei. — Culórea părților centrale este mai deschisă, și prin unele locuri se găsesc diseminate părți de pele acromică de culóre albiciósă. Marginea superióră a acestei vaste pete ar fi formată de o linie ce se întinde orizontul în dreapta și în stînga vârfului sacrului în spre marele trochanter merge simetric pe ambele cópse, pe marginea internă a muschiului croitor și se termină pe fața internă a cópsei lăsând indemná la ambele cópse, numai pelea regiunii triunghiului lui Scarpa și partea superióră a feței interne a cópsei.

Marginea inferióră se termină pe nesimțite pe restul pelei jumătăților inferióre ale gambelor. Pelea jumătăților inferióre ale gambelor este indemná.

Piciorul propriu zis presintă pe ambele tălpi simetric, dedesuptul degetelor celor mari 2 ulcerăriuni superficiale cari ocupă aprópe $\frac{1}{4}$ din talpa piciorului, rezultate din spargerea bulelor. Pe pulpa degetului mare a piciorului se află o altă mică ulcerăție, ca un bob de mazăre, rezultatul spargerei altei bule mai mici.

Unghiile piciórelor sunt îngroșate și striate longitudinal.

Nervii cubitali. — Dacă punem degetul între olecran și condilul

intern al humerului simțim nervii cubitali îngroșați ca o pană de găscă și foarte sensibili la presiune.

Reflexul rotulian normal.

Sensibilitatea tactilă simplă, e obtusă numai în jumătatea inferioară a feței posterioare a antebrațului drept și fața posterioară a mâinei propriu zise drepte. Ea e complet abolită pe fața posterioară și internă a antebrațului sting și fața posterioară a mâinei propriu zise stingi. Sensibilitatea tactilă a tălpilor picioarelor e obtusă și e complet abolită la nivelul cicatricelor consecutive bulelor. La nivelul petelor e micșorată puțin. Pe restul pelei corpului ea este complet conservată.

Văzul, auzul și olfacțiunea normale. Gustul normal.

Sensibilitatea termică atât la căldură cât și la frig este abolită pe fața externă și posterioară a membrelor superioare, rămânând sensibilă numai pe fața anterioară și internă, precum și palma mâinei propriu zisă.

Pelea sănătoasă dnce fața anterioară și posterioară a toracelui și regiunea lombară, are sensibilitatea termică normală. Ea este însă foarte obtusă la nivelul petelor.

La membrele inferioare este compect abolită afară de terțul superior al feței anterioare și interne al cōpselor și regiunile poplitee.

Sensibilitatea la durere este abolită la nivelul petelor unde se poate infunda un ac de estesiometru fără ca bolnava să simtă. — De asemenea pe fața anterioară și posterioară a ambelor antebrate. — Fața posterioară a mâinei propriu zise este insensibilă la durere, care însă persistă în fața palmară, unde chiar este exagerată. E obtusă pe fața externă a ambelor brațe. La talpa piciorului este abolită.

La *electricitate* contractibilitatea musculară normală.

Sistemul muscular normal.

La intrarea în spital i s'a luat un fragment de pele din o pată așezată pe lătura stângă a toracelui și examinându-se secțiunile la microscop, s'a găsit bacilul leprei.

La intrarea în spital i s'a prescris Creozot și lic. Fowler.

Acest tratament l'a urmat până la 23 Septembrie, când bolnava se plinge de dureri în regiunea obrazului și cefalalgie violentă.

24 Septembrie. — Durerea de cap persistă și pleoapele ochiului drept sunt edemațiate. I se prescrie antipirină.

25 Septembrie. — Edemul a coprins jumătatea dreaptă a feței și urechia dreaptă e de o culoare roșie închisă; seara un fior. În spre dimineață i-a apărut o bulă pe fața posterioară a urechei drepte care avea mărimea unei alune. I se prescrie chinină sulfurică și antipirină.

26 *Septembre*. — Edemul feței a dispărut puțin; al urechei persistă. Temperatura 38°. a avut vărsături și anorexie. Repetă chinina.

27 *Septembre*. — Limba saburală. — Temperatura 38°. Cefalalgie. Se observă o placă de erisipel pe partea mijlocie a frunței. I se prescrie la exterior colodiu cu sublimat; temperatura scade, bolnava se face bine, rămânând însă locul, unde a fost placa de erisipel de pe trunte, de culoare brună mai închisă. I se prescrie vin de chinchina cu fosfat de sodiu.

I se fac electricizări cu curenți în fie care zi.

22 *Octobre*. — I se dă o bae de pucioasă și electricizarea obișnuită; către seară se observă pe tot abdomenul, dar mai ales pe părțile laterale și pe tot spatele o erupțiune de mici pete roșii, dese, pruriginoase, apröpe confluențe, cât un bob de linte.

24 *Octobre*. — Aceiași stare.

26 *Octobre*. — A apărut pe membrul superior sting la nivelul articulațiunei metacarpo-falangiane și la articulația ultimei falange a mediului câte o bulă de mărimea unui bob de fasole, cu un conținut seros și limpede, înconjurat de o aureolă inflamatorie în jurul său. Aceste bule au spart, scurgându-se serositatea lor.

27 *Octobre*. — O altă bulă la membrul superior sting, la partea externă a articulației ultimei falange a policelui, are mărimea unui bob de mazăre.

29 *Octobre*. — Altă bulă de aceeași mărime la partea internă a articulației ultimei falange a policelui mânei stingi, având o poziție opusă bulei precedente.

2 *Noembre*. — O bulă pe degetul indicator al mânei drepte, cât o fasole. S'a luat lichid și s'a examinat.

4—6 *Noembre*. — O mare bulă eliptică pe antebrațul sting, și alta la genuchiul sting, așezată pe un fond eritematos. — În acest timp, bolnava urmează regulat cu electricizările și cu vin de chinchina și fosfat de sodă. De asemenea ia în fie care zi picături din licórea lui Fowler.

Din descripția observației precedente, rezultă că bolnava suferă de o lepră sistematizată nervoasă, în primă perioadă de erupțiune de macule și bule pemfigoide.

Sensibilitatea tactilă. — Pe față, pacientă face distincțiuni între un corp dur și altul môle. Este cu mult mai apreciabilă la menton și pe frunte, puțin mai slăbită pe umerii obrazului. Pe gât e conservată, asemenea și pe torace și pe partea dorsală. Pe pete, face foarte

bine diferența între un corp dur și altul môle. Pe partea axilară însă, este mai manifestă ca în cele lante părți.

Pe braț este conservată această diferență între partea internă și externă. Pe antebraț, mai ales pe partea internă este conservată, puțin diminată pe partea externă, asemenea și pe fața dorsală a mâinei.

Pe fese asemenea este conservată; puțin este diminată pe partea inferioară a cõpsei. Pe gambe este conservată. Pe picior și pe talpă este aproape abolită.

Sensibilitatea tactilă în cea ce privește diferența de cald și rece se observă o diminuțiune la față, pe umeri obrazului însă foarte puțin, încolo, pe față este conservată.

Pe membrele superioare e conservată, însă pe antebraț e foarte puțin diminuată pe partea externă și pe partea dorsală a mâinei. Pe partea anterioară a toracelui, pe abdomen și pe partea dorsală este conservată. Pe pete asemenea, diferența este foarte pronunțată.

Pe membrele inferioare. — Pe cõpse e conservată, dar e puțin diminuată în terțul inferior al cõpsei, d'asupra genuchiului. Pe gambe si conservă diferența. Pe picior însă, la partea dorsală și plantară e mai abolită.

Sensibilitatea la durere e conservată mai ales pe frunte și pe bărbie; pe umerii obrazului este însă puțin diminuată. Pe fața anterioară a gâtului e puțin cam exagerată. Pe fața posterioară asemenea.

Pe membrele superioare. Pe braț este diminată mai ales pe fața externă. Pe antebraț asemenea e mai diminată, abolită aproape pe partea externă și mai ales pe partea dorsală a mâinilor. De remarcat însă că nu mai simte că o înțepă cineva fără să aibă de loc dureri.

Pe partea anterioară a toracelui și pe abdomen există sensibilitatea, e chiar puțin exagerată. Pe partea dorsală asemenea intactă. Pe pete asemenea.

Pe fese foarte puțin e diminată. Pe cõpse e mai manifestă pe partea externă. Pe gambe sunt puncte, unde sensibilitatea la durere e complet abolită și în alte locuri conservată și anume la partea superioară. În partea inferioară și anume în cele două terțuri inferioare e diminată dar nu abolită. Pe partea dorsală a piciorului și mai ales pe planta piciorului este abolită.

În timpul luni Decembre bolnava urmează vinul de chinchina fosfatic și i se fac curenți electricei de 10 minute ședința, variind regulat de la 20 la 27 elemente. Se repetă pilulele de Ichtiol 4 grame în 40 pilule, urmându-se câte 4 pe zi.

La 5 Decembre au apărut 2 bule mari, precedate de dureri prin gambe și tălpi. O bulă în călcâiul sting și alta în planta aceluiași picior întinzându-se până lângă degete, și având dimensiunea unei piese de 5 lei. De asemenea o bulă cât o piesă de 2 lei în mijlocul plantei drepte. Bolnava prezintă greață, vărsături, fiori de frig, căldură, dureri în spate și cefalalgie.

Seara se constată că au apărut bule și pe degetele piciorului drept, partea plantară, atară de marele și micul deget. O mică bulă a apărut în regiunea plantară în partea corespunzătoare a capului primului metatarsian. Temperatura 38°.

În ziua de 6 Decembre temperatura a scăzut la 37°. Cefalalgia a dispărut. Durerile s'au micșorat. Se dă antipirină cu bicarbonat de sodă.

La 8 Decembre noi bule au apărut precedate de un fel de sfârșeală, de frig, furnicături prin locul pe unde trebuie să apară bulele întrerupte din când în când prin dureri. O bulă mare cât o piesă de 1 leu și d'asupra ei una mai mică au apărut pe partea posterioară a articulațiunei pumnului sting. O alta cât o piesă de 50 bani pe partea dorsală a articulațiunei metacarpo-falangiane a degetului mijlociu. Pe partea dorsală a articulațiunei pumnului membrului superior drept, aproape de apofiza stiloidă a cubitusului se află o bulă cât o piesă de 5 lei; o alta cât una de 50 bani, la articulațiunea metacarpo-falangienă a pumnului drept.

Se constată că ganglionii crurali ai membrului inferior sting sunt îngurgitați și dureroși la presiune.

Pelea conservă aspectul normal. Se face pansament cu vaselină boricată pentru bule dupe ce s'a făcut prealabil spălături cu sublimat corosiv, și se face un Priesnitz pentru îngurgitarea ganghlonară. — La interior se dă antipirină cu bicarbonat de sodă, alternându-se cu chinină clorhidrică, un gram pe zi.

La 16 Decembre, bolnava începe a lua câte 6 pilule de Ichtol urmând pansamentul, curenți electrici, vin de chinchina fosfatic și 2 bai de puciosă pe săptămână. Din când în când antipirină cu bicarbonat de sodă, 2 grame pn zi pentru a 'i mai calma nevralgiile răspândite de care se plângea.

Acest caz, după cum se vede, din observațiune, este unul din cele mai importante din domeniul leprei, fiind că în așa cazuri nu se poate nicî o dată prevedea dacă lepra se va stabili ca lepră sistematizată nervoasă sau ca lepră sistematisată tegumentară. Totuși ținând

seamă de alte cazuri pe care le am observat, aş pute spune că aceste lepre maculoase, ca cazul de faţă, devin mai probabil lepre sistematizate nervoase de cât tuberculoase.

Pentru a stabili diagnosticul în aşa caz era înieros a pune bacilul leprei în evidenţă, ceea ce s'a făcut după procedeul indicat aici în urmă.

Să vedem acum o altă observaţiune de lepră sistematizată tegumentară, foarte importantă din punctul de vedere al volumului leziunilor, după cum se poate vede din fotografia alăturată. (fig. 11).

Lepră Nodurósă Leonienă

Pacienta Joiţa Neculae de 39 ani căsătorită, din comuna Isvóre Judeţul Ilfov de naţiune Română religiune orthodoxă, de profesiune menageră, a intrat în spital la 18 Maiu 1894.

Antecedente erediare. Tatăl trăeste este bine sănătos, mama a murit după ce a suferit în timp de un an de tuse şi slăbise foarte mult în acest interval. Fraţi are doi, surori două, care trăesc şi sunt bine sănătoşi. Nimeni din familie n'a suferit de vr'o bôlă analógă cu a ei. În satul Colibaşi, ne spune pacienta, ca ar fi mai existând persoane între care o femec ar avea brobône pe faţă întocmai ca ea.

Antecedente personale. În copilărie a fost în tot de a una bine sănătosă, nu-'şi aduce aminte să fi suferit de cât puţin de friguri. A fost menstruată la 16 ani şi de atunci până la apariţia bólei de care suferă actualminte a fost tot-de-a-una bine menstruată. La părinti ei a trait tot de a una foarte bine şi a fost bine hranită, asemenea şi de când este măritată nu póte să se plângă de nimica, a trait bine şi a avut în tot de a una tóte îndestulările. A avut un copil care a murit la etatea de 4 ani de angină difterică; în intervalul acesta a avut şi o lepădătură în a 3 lună. Doi copiii, cari trăesc sunt bine sănătoşi, nainte de apariţia bólei a mai avut o lepadatură.

Isioricul bólei. În timp de 2 ani înainte de a apărea ce va pe pele a avut dureri în óse, atunci avea şi friguri şi călduri. În tómna a început să o mănânce pelea şi în primă-vară adică acuma 2 ani a început să apară pe *antebraţe*, întâiu în regiunea posterioară mică nodule, cât o alună, cari în urmă s'a resorbit încet încet.

De atunci au început să iasă mereu nodule pe gambe, pe coapse,

pe piciore, pe mână, pe brațe și pe urmă pe față, unde sunt de un an de zile.

Atunci a apărut și pe bolta palatină, căci a început să o doară în gât și să vorbească răgușit. Bolnava ne atrage atenția, că înainte de a apărea aceste tubercule, eșiau mici rotogoale vinete, după expresia bolnavei, care erau de mărimea unei alune întocmai ca tuberculele, cari apăreau în urmă.

Măncărimea era atunci mai mare și senzația de furnicătură prin membre asemenea. Tot în acest interval avea și dureri mari de cap, care le are și acuma, însă mult mai puțin. În iarna anului acesta îi-a căzut și părul.

Starea prezentă. Bolnava de constituție bunicică, musculatura puțin dezvoltată mai cu seama pe alocurea se observă chiar o diminuție în masa mușchilor; sistemul osos bine dezvoltat.

Capul. Pelea capului nu prezintă nimic particular de notat.

Fruntea. Observăm că plicele frontale sunt mai aparente, în regiunea sprincenelor, cari sunt cu totul dispărute; vedem tuberculi de diferite mărimi, de la mărimea unui bob de mazăre și până la mărimea unei alune. Acești tuberculi sînt de culore galben roșietică lucitoare sunt duri la palpație, fac un relief mare pe suprafața peleii, aproape tot atît cît au diametrul lățimei, au și diametrul grosimii. Pe arcada sprincenată dreaptă sunt situați unul lângă altul ocupând toată arcada și începînd de la rădăcina nasului, unde este un tubercul foarte mare. Arcada stîngă sprincenată este puțin ocupată de tubercule, aci tuberculele sunt mai izolate, unul situat ceva de asupra arcadei. Pe anbele pleoape superioare vedem situate în mod simetric tubercule, cele din stînga sunt ceva mai mari și sunt în număr de două, din care unul foarte voluminos, care are dimensiunea de vre o 2 centimetri în lățime și unu și jumătate în grosime, un altul mic cît un bob de mazăre situat de desuptul celui precedent. Pe pleopa dreaptă superioară sunt vre-o patru mici tuberculi de mărimea unui bob de mazăre, din care vre'o trei sunt strînși la un loc în cît formează o masă comună spre unghiul extern al ochiului.

Pe peretele extern al nasului în dreapta se observă un alt tubercul de mărimea unui bob de porumb de culore roșiu vișinie la periferie și galbenă la centru prezentînd o crustă mică negricioasă. *În total putem număra pe frunte și pleoape vre o 16 tuberculi de diferite mărimi.*

Globii oculari sunt normale, conjunctivele puțin injectate, atît cea bulbară, cît și cea palpebrală și irisul drept puțin deformat, puțin tras

maî în spre stânga sau înăuntru. Pupila stângă maî mare ca cea dreaptă. Nasul prezintă o colorație roșietică și aripele nasului sunt maî îngroșate și se simt prin palpație maî mulți tuberculi sub cutanași, acești tuberculi nu sunt vizibili de cât în stânga, unde sunt vre o 2 mici, cât un bob de mazăre. Pe marginile orificiilor narinelor se observă și mici cruste galbenii, cari se întind și în interiorul narinelor. Pe ambele pomete cari sunt ceva maî roșii se observă vr'o câți-va tuberculi, însă la palpație simțim maî mulți, cari sunt infiltrați în pele. În regiunea buzei superioare sunt trei tuberculi mari lași de coloro roșie-galbenă, puțin cam turtiți și de formă neregulată; cel maî mare de mărimea unui bob de fasole marc. În șanțul naso-labial stâng, maî găsim unul de mărimea unui bob de mazăre. (Fig 11).

Pe marginea liberă a buzei superioare spre unghiul drept vedem și palpăm un tubercul de mărimea unei mazăre mari; spre unghiul stâng, altul maî mic, Pe marginea inferioară a buzei sunt iarăși vre o câți-va, spre unghiul sau comisurile labiale, acești tuberculi sunt însă maî mici.

Pe buza inferioară sub marginea ei liberă un alt tubercul de mărimea unei mazăre mari. Pe bărbie asemenea sunt vre o 3 tuberculi mari, cât un bob de mazăre. Pe ambele pavilione ale urechilor sunt tuberculi, maî cu seamă pe marginea helixului și în regiunea lobului urechei unde a rămas cicatricea orificiilor transformate în despicături ale cerceilor.

Părțile laterale ale feței sunt indemne de tubereule atât la palpație cât și la inspecția exterioară.

În regiunea sub-maxilară dreaptă și stângă se simte un ganglion de mărimea unei alune.

Pe gât nu se observă absolut nimic. Culorea și grosimea peleî atât la palpație cât și la inspecție pare a fi normală.

Cavitatea bucală. Dinți normali și bine dispuși. Limba puțin maî supțiată și acoperită de un strat albicios și prezintă pe suprafața ei superioară maî mulți (vre o 3) tuberculi mici, cât un bob de mei și maî mari. Pe bolta palatină începând de la implantația dinților incisivi aprópe, și până la luetă, mucósa este infiltrată, îngroșată și prezintă tuberculi. Lueta este mică ratatinată și mobilă. Vocea este răgușită și bolnava pare a vorbi maî mult pe nas. Examenul laringoscopic nu s'a făcut.

Pe torace atât pe partea anterioară, cât și pe cea posterioară nu se observă nici o modificare cutanată, nici prin inspecție nici prin palpare.

Fig 11

Pe brațe. Brațul drept. În regiunea internă nu observăm nimic însă în regiunea externă și posterioară spre regiunea cotului sunt mai mulți tuberculi de mărimea unui bob de mazăre de culoare violetă, alții sunt sub-cutanați, chiar în derm infiltrați și nu prezintă o modificare în colorație. Un ganglion cât o alună, mobil în regiunea epitrocleea.

În regiunea cotului drept. În regiunea olecranienă un tubercul de mărimea unei piese de un leu lat cu suprafața lucitoare pe cale de resorbție. În regiunea cubitalului o cicatrice albă lucitoare de lățime de vreo $2\frac{1}{2}$ cm. și lungime 5 cm.

În regiunea anterioară a cubitalului se simt prin palpație și prin inspecție mai cu seamă spre articulația radio-carpiană tuberculi, cari devin mai aparenți și mai confluenți, în această din urmă regiune.

Pe fața anterioară a antebrațului acești tuberculi sunt mai numeroși și spre articulația radio-carpiană devin enormi, unde trecând pe fața dorsală a mâinii merg până la degete. Aci iau o colorație brună și sunt în număr de vreo 30 aproape pe totă regiunea descrisă mai sus. Cel mai mare tubercul cât o nucă situat la interlinia articulară de formă cam neregulată și acei situați pe metacarpianul al II-a, sunt cei mai mari. Cei l'alți sunt ceva mai mici. Toți acești tuberculi sunt foarte duri la palpație și unii din ei infiltrează și țesăturile sub-cutante, astfel că, pelea este imobilă pe țesăturile sub-jacente în regiunea dorsală a mâinii. Pe falanga și falangina iarăși vedem și palpăm infiltrațiuni noduroase sau tuberose și pelea este ceva mai înroșită. Falangetele și unghiile sunt normale atât în colorație cât și la palpație.

Regiunea palmară este aproape indemnă (cicatricea de pe antebraț este o urmă de beșică, care bolnava a avut-o de vreo 15 ani și nu-și aduce aminte, astfel că nu s'a pus la anamneză).

Brațul stâng. Pe fața antero-internă nu se observă nimic particular. Pe fața postero-externă se simt puțin tuberculi mai cu seamă spre regiunea cotului. În regiunea epitrocleea un ganglion mare cât o migdală, mobil.

Pe fața anterioară a antebrațului, cam pe la mijlocul antebrațului, o cicatrice albicioasă mai mare și altele mai mici, iarăși urme de bule datând de vreo 10—15 ani. În regiunea radiului spre articulația radio-carpiană sunt vreo patru tuberculi mari voluminoși de culoare brună palidă. Pe traectul cubitalului iarăși vreo 5 tuberculi mari.

Cei după osul radiu ajung până la dimensiunile unei alune mari. În regiunea articulațiunei radio-carpene devin mai numeroși și conflueză între ei formând aproape un placard noduros pe fața dorsală a mânei făcând pelea ast-fel foarte puțin mobilă. Și aci ca și la mâna dreaptă acești tuberculii se întind și pe fața dorsală a falangelor și falanginelor lăsând și aci falangetele și unghiile indemne. Regiunea palmară presintă mică nodulă tuberosă la palpație și chiar la inspecție mai cu seamă în regiunea eminentei tenare. Pe fața palmară a falangei degetului anular un nodul dur, mobil de mărimea unui bob de porumb. În regiunea abdominală nu se observă nimic. În regiunea lombară asemenea; însă în regiunea fesieră mai cu seamă la întâlnirea fesierilor se simt prin palpație și se și observă mai mulți tuberculii, cari n'au cam schimbat culorea tegumentelor și sunt de mărimea unui bob de mazăre mic, până la acel al unui bob mai mare de mazăre.

În regiunea inguinală și crurală se simt ganglionii măriți de volum, cei crurali ajung până la mărimea unui ou de porumbiță. Pielea corpului este infiltrată de tuberculii, și pătată violet.

Membrele inferioare. Aici tuberculii sunt mai proeminenți spre fața anterioară și inferioară a cōpselor, regiunile interne și cea poplitee stângă nu presintă nimic la palpație; în regiunea poplitee dreaptă se simte câțiva noduli. În regiunea rotulienă stângă un placard mare cât pumnul de formă rotundă, de coloră violacee și acoperit de cruste galbene brune murdare. Acest placard este restul unei bule mari rezultată și ea din mai multe alte mici. (Aceste bule și-au făcut apariția în 2 rânduri acum vr'o câte-va luni). Pe gambe observăm mai multe pete brune violacee și pelea este lucitoare întinsă mai cu seamă pe gamba stângă, unde spre partea inferioară este împăslită.

Pe picioare. Fața dorsală. Pielea este infiltrată brună și să simt la palpație noduli, cari sunt infiltrați în derm.

Regiunea plantară a ambelor picioare nu presintă nimic de notat. La nivelul articulațiilor degetelor de la picioare observăm de asemenea urme de mică ulcerățiun.

Unghiile de la picioare se fragmentează și sunt în mare parte distruse pe jumătate.

Examenul Sensibilității. Sensibilitatea tactilă este conservată pe mai totă suprafața corpului; puțin diminuată, pe partea externă a brațelor și a cōpselor. Sensibilitatea durerosă și cea termică este cu totul abolită, pe partea externă a brațelor și posterioară a antebrățelor, ast-fel

că s'a putut foarte bine lua o gută de sânge de la un leprom situat pe fața dorsală a mânei, care gută a fost examinată la microscop de Dl Prof. Dr. Petrini-Galatz, unde s'a găsit bacilii caracteristici ai leprei. Pe partea anterioară a toracelui, pe abdomen sensibilitatea tactilă și termică este conservată; pe partea posterioară însă mai puțin.

Organele toracice precum și cele *abdominale* nu prezintă nimic de notat. Secreția urinară și urina normală, nu conține nici albumină nici zahăr.

La intrarea pacientei în spital îi se prescrie :

Resorcină

3 gram.

Apă de mentă piper.

80 gram.

Sirop cortex aurant.

20 gram.

2 linguri de masă pe zi.

19 Mai. La vizită plângându-se de insomnii îi se prescrie sulfonal 1,50 centgr. în două pach. pentru a lua seara în interval de o oră.

20 Mai. Continuă aceiași poziune.

21 Mai. I se prescrie o pomadă compusă din :

Resorcină 10 gram.

Lanolină 80 gram.

Vaselină 20 gram.

pentru a se fricționa local pe fie care tubercul.

22 Mai—1 Iunie. Bolnava continuă același tratament și tuberculele par a fi mai deprimare.

2 Iunie. Se prescrie Acid Lactic.

Glicerină aa 10 gram.

pentru a cauteriza cavitatea bucală.

5 Iunie. Se prescrie.

Creczot 3 gram.

Iodoform 2 gram.

Bals. Tolu q. S.

f. pilule No. 50.

D S. 5 pe zi.

Continuă ast-fel cu tratamentul de pilule și resorcină până la 10 Iunie, când după insistențele bolnavei ese din spital relativ ameliorată, căci lepromele s'au turtit într'un mod destul de apreciabil.

După cum se vede, pacienta fiind de la țară și având familie n'a mai voit să stea; am fost nevoit s'o concediăm.

Din observațiunea acestei paciente, reese faptul foarte important că leziunile la ea au început pe membrele superioare, pe antebrate și este știut că în generalitatea cazurilor boala începe prin părțile descoperite și mai cu seamă prin față. Prin urmare este bine de știut că sunt cazuri în care lepra poate să înceapă și prin alte regiuni.

A fost concediată la 10 Iunie 1894.

Moluscum necontagios generalisat, confluent, congenital, diseminat pe trunchi și membrele inferioare.

Tănase Vasile, 50 de ani, profesiune servitor, intră în serviciul Cliniceî secțiunea Dermatologică la 23 Aprilie 1894.

Antecedente ereditare.—Părinții lui au murit de bătrânețe, nimeni în familia lui n'a suferit de vre-o bôlă care seamănă cu a lui.

Antecedente personale.—În copilărie a suferit de vărsat (bubatul cel mare) și dupe care a zăcut un an rămâind cu durere în ochiul stâng și slăbindu-se vederea foarte mult. Acest lucru a durat cu intermitențe de ameliorare până acum 5—6 ani când a pierdut vederea cu totul.

Pacientul a mai suferit de o blenoragie și apoi de retenție de ruină, care a trecut după cât-va timp.

Pe mai totă suprafața corpului, afară de membrele superioare, și față a avut mică proeminențe de mărimea unui bob de mei și altele până la un bob de mazăre; nu-și aduce aminte de când au început și spune că s'a pomenit cu ele, dar erau mai mici.

La 22 Aprilie, a. c., intră din nou în serviciul d-lui Prof. Severeanu pentru retenția de urină și de acolo este trecut în serviciul Dermatologic.

Starea prezentă.—Pacientul mic de talie, de constituție mediocră, sistemul osos și cel muscular puțin dezvoltat, toracele lărgit mai cu seamă la bază și pe laturi, prezintă pe față câte-va mică cicatrice și vre-o două mică tumoră de mărimea unui bob de mazăre mic, în regiunea temporală dreaptă. Pelea feței este de culoare palidă și acoperită de pigmentațiuni.—La ochiul stâng se observă ptosis și este închis în permanență, nu vede de loc.

Aspectul întreg al pacientului este ca al unui individ slăbit.

Pe față nu se mai vede nimica. În cavitatea bucală nu este nimic de remarcat.

Pe fețele laterale ale gâtului sunt o mulțime de mici tumori analoge cu acele de mai sus, unele din ele sunt cât un bob de cânepă, altele mai mari cât un bob de porumb. Ele au culoarea normală a peleii, unele sunt pediculate, altele nu.—Apucate între degete, aceste mici tumori sunt moi la palpație, strânse între degete se lasă să fie reduse și chiar a fi aproape distruse fără a produce cea mai mică durere. Aceste mici tumori sunt dispuse unele confluând, altele sunt mai distanțate între dînsle.

Vre-o 5 din cele care sunt pe gât sunt mai mari de cât un bob de porumb.

Pe torace, până în regiunea lombară și ombilicală găsim o mulțime de aceste mici tumori cu aceleași caractere ca cele descrise mai sus.—Proeminențele sunt aci mai confluente și tumorile aceste mici sunt mai aparente pe regiunea mediană. Cu toate că sunt foarte apropiate, aceste mici tumori se disting foarte bine.

În locurile unde aceste tumori sunt mai distanțate apare pelea mai pigmentată.—Aci putem găsi vre-o 30 cât un bob de porumb și din care 2—3 ajung la mărimea unei alune.

În regiunea dorsală, pe linia mediană și în regiunea anterioară a toracelui sunt cele mai confluente. Pe abdomen sunt deja mult mai diseminate.

În regiunea lombară sunt de mărimea unui bob de mazăre turtite și în partea laterală stângă patru sunt de mărimea unei alune, celelalte sunt mici și diseminate.

În regiunea sacrală sunt vre-o 15 de mărimea unei alune, așezate mai toate pe linia mediană.

Pe membrele superioare, pe brațul drept nu există de cât un număr de 5—6, diseminate mai ales în direcțiunea lungului supinator.

Pe membrul superior stâng, mai ales pe antebraț sunt mai multe, 10—15 unele ca un bob de cânepă, altele sunt mai mari. Pe partea posterioară însă sunt vre-o 4—5.

În plicile inguinale, pelea este foarte pigmentată totuși nu se găsesc tumori de loc.

Pe membrele inferioare sunt foarte puține, în număr de vre-o 3—4 pe fața internă a cîmpsei drepte.

Pe ambele fese, care iarăși sunt foarte pigmentate găsim numai pe latura dreaptă.

Pe membrele inferioare, câte-va desiminate, dintre cari, una în regiunea externă a cõpsei drepte și pe șolduri nu există de cât pele pigmentată.

Examenul organelor genitale nu presintă nimic de notat.

Sistemul ganglionar limfatic nu presintă nimic anormal, ganglionii nu sunt măriți de volum.

Organele toracice : pulmonii puțin cam emfisematoși, bolnavul tușește puțin.

Organele splashnice, nimic particular de notat.

Urina normală, secrețiunea asemenea.

Starea generală relativ bună, starea intelectuală cam slăbită.

Tratamentul.—I s'a dat o poțiune de iodur de potasiu, a lua un gram pe zi.

Bolnavul a eșit la 29 Aprilie ameliorat puțin de emfisenu l său și în aceeași stare relativ la tumorile aci descrise.

PEMFIGUS FOLIACEU

Observație culeasă de Dr. Demetriade, Asistentul Clinicei

Betti Sufrin, în etate de 30 de ani, menageră, religiune mosaică, intră în serviciul clinicei de la Spitalul Colțea la 31 Martie 1894 ; eșită la 20 Aprilie acelaș an, dupe cererea sa.

Antecedente ereditare. — Părinții trăesc, sunt bine, sănătoși, are doi frați și o soră cari sunt sănătoși ; nimeni în familie nu a suferit de vre o bôlă de pele, nici de vre o bôlă nervôsă.

Antecedente personale. Nu-și aduce aminte să fi suferit de vre-o bôlă în copilărie. N'a avut nici friguri, nici abuzuri alcoolice n'a făcut nici odată.

Este măritată de 9 ani și a fost menstruată ia 13 ani, și de atunci a avut regulat menstruele.

Are 4 copii, un băiat și trei fete ; sunt toți sănătoși ; cel mai mic copil este de sexul femenin are acum patru luni și a fost alăptat de pacienta până acum o lună când pretinde dânsa că a început bôla de care a inițiat în spital.

Pacienta și-a alăptat toți copii.

Tôte facerile au fost normale și fără asistență medicală.

În luna lui Iulie, anul trecut, a început să aibă puțină durere în gât; asemenea limba, precum și bolta palatină au început să o jeneze și chiar să o dóră.

Dupe spusele bolnavei nu era la început de cât epidermul erodat, ast fel că mucósa era roșie vie și avea dureri la înghițit și în timpul mâncărei.

Acest lucru s'a ameliorat în urma tratamentului cu doctorii Cantemir, Mancaș și Steiu cari i-au prescris gargare boriccate și cu clorat de potasiu precum și colutorii cu miere rozată boraxată, și intern i s'a administrat licórea lui Fowler.

În acest timp a plecat la băile de la Slănic (Bacău).

Acest episod morbid în cavitatea bucală a durat vre-o 15 zile și apoi o ameliorație relativă s'a produs.

Sunt de adăogat două lucruri: că această erupțiune bucală n'a fost febrilă de loc și că bolnava era la începutul sarcinei.

Cu toate acestea, durerea din gură n'a dispărut complet și avea mai mult o jenă, care devenea mai accentuată în timpul mâncărei.

Ca medicațiune în acest timp a avut o soluție boricată și aceasta îi calma puțin această jenă.

În Decembre, jena din gură s'a mărit, a început să aibă dureri simțițóre și gargara care o întrebuița cu succes înainte a început a nu mai avea nici un efect. O lună în urmă, bolnava a născut. — Durerile deveneau din zi în zi mai mari și pe la finele lunei lui Ianuarie a fost silită să consulte din nou pe d-l dr. Cantemir. Acum leziunile erau evidente atât pe limbă cât și pe bolta palatină. — Limba era îngroșată la vârf și pe margini, roșie sângerândă; pe bolta palatină, aprópe în totă întinderea exista aceeași roșată și sângerare.

— În acelaș timp simțea dureri în gât la deglutiție.

Cu tratamentul medical a urmat vre-o 20 de zile; i se făcea pen-sulații în cavitatea bucală (pe limbă, etc.) Dupe acest timp a urmat numai cu o gargară cu clorat de potasă, leziunile din gură ameliorându-se mult. — Patru zile în urmă răul s'a agravat, aceleași fenomene morbide au reapărut, inflamație, sângerare etc. pe regiunile indicate.

Bóla a mers ast-fel cu agravări și ameliorări până acum 14 zile, când a observat împrejurul ombilicului câte va mici bășici.

În timpul acesta leziunile din gură se agravasera ca nici o dată, mucósa bucală și linguală tumefiate și atât de dureróse în cât nu putea să mănânce de cât lapte. — A avut o salivație abondentă, in-

Fig. 12

somnie în timp de două zile, febră și transpira foarte mult, așa în cât trebuia să și schimbe rufele de 2—3 ori.

S'a dus din nou la d-rul Cantemir care i-a administrat un tratament care i-a ameliorat leziunile din gură. — Bășicile de cari vorbirăm mai sus s'au întins, s'au înmulțit în fie care zi, s'au întins de la ombilic în jos și au coprins întreg peretele abdominal și mai cu seamă regiunea ipogastrică.

În acelaș timp alte bășici apăreau pe ipocondru și pe șpate. Aceste bășici, dupe explicațiunile bolnavei se iveau pe pelea sănătoasă, erau de mărimea unui bob de linte, bolnava avea mâncărime în locurile unde trebuia să apară bășicile, iar bășicile se spărgeau singure.

Starea prezentă. — Pacienta de talie mijlocie, musculatura puțin dezvoltată, pe alocurea mușchii sunt emaciați, tesutul grăsos subcutanat în mare parte dispărut. Sistemul osos bine dezvoltat. Tegumentele exterioare palide. — Bolnava este într'un grad foarte mare de slăbiciune, abia se ține pe picioare (veđi fig. 12).

Craniul. — Pielea și părul nu prezintă nimic particular, asemenea și pe față nu observăm nimic de cât o cicatrice veche pe frunte urma unei leziuni din copilărie, de care bolnava nu-și aduce aminte.

Cavitatea bucală. Buzele, atât cea inferioară cât și cea superioară sunt acoperite de eroziuni cari sunt produse din apariția de vezicule cari s'au spart și unele s'au transformat în exulcerațiuni și altele în crustisore gălbui. Dinții superiori sunt artificiali, cei inferiori sunt alterați (acești dinți artificiali îi are de vre-o 5 ani). Gingiile palide, secretă puțină materie galbenă cenușie.

Limba de mărime normală, acoperită de un strat cenușiu, prezintă o eroziune pe laturea stângă și superioară. Această eroziune este superficială, interesează epiteliul, și dă un aspect roșu smeuriu, ocupând ast-fel totă suprafața laterală stângă și superioară a limbei. Aceiași culore roșie-smeurie o observăm și pe luetă, pilieri și bôlta palatină, porțiunea laterală stângă. Epiteliul este erodat în aceste locuri. Tóte aceste părți din cavitatea bucală sunt dureroase la ori ce atingere și sângerează cu mare ușurință, ast-fel că, bolnava mănâncă cu mare anevoință.

Conjunctiva bulbară și palpebrală a ambilor ochi puțin cam roșie.

Gâtul nu prezintă nimic de notat.

Pe *fața anterioară a toracelui* observăm o emaciațiune notabilă a mușchilor pectorali și intercostali. Membrele flasce cu totul. D'asupra mamelei drepte observăm un placard mic cât o piesă de un franc, de formă

neregulată, roșie și prezentând urmele unei bule sau a mai multor bule care s'au reunit, s'au spart și s'au transformat într-o exulcerație, pe marginele căreia se observă o ridicătură cenușie care este constituită din epidermul macerat, exfoliat și retractat spre margini.

Înprejurul mamelonului vedem mai multe vezicule cât un bob de linte, și altele mai mici. Veziculele sunt pline cu un liciid galben citrin și lucru de remarcat, pelea este cu totul sănătoasă împrejur. Când aceste vezicule sparg, apare dermul înroșit și sângerând.

Pe mamela stângă se observă iarăși câte-va vezicule, însă sunt mult mai mici, și unele sunt uscate aprôpe, adică fără liciid, ast-fel că par a fi sbârcite. Mărimea lor este de la un bob de mei până la un bob de linte.

Pe *abdomen* observăm un placard mare de formă piramidală, cu baza în sus, ocupând aprôpe întreg ipogastrul și mergând până la ombilic. Suprafața acesta pôte să aibă vre-o 15 cm. la bază și vre-o 12 cm. de fie-care latură.

Aceste suprafețe prezintă o vastă plagă epidemică, ast-fel că dermul apare sângerând în multe locuri, în alte părți mai găsim lambouri cenușii de epiderm, în stare de macerație, ceea ce dă în totul aspectul unei combustii de gradul al doilea. Acest placard enorm provine din bulele care au apărut succesiv, s'au mărit, s'au contopit una într'alta.

D'asupra ombilicului sunt iarăș placarde, însă mai mici, cât o piesă de 2 lei, rotunde; aceste placarde au acelaș aspect ca al acelora descrise mai sus. Forma lor este puțin insulară și cu marginile cam festonate.

Afară de aceste, mai găsim pe abdomen încă o mulțime de bule, unele mari cât o alună, altele mai mici, cât o mazăre, și unele sunt isolate, altele forméză diferite grupuri între ele și sunt situate mai cu seamă pe părțile laterale ale trunchiului. Tôte aceste bule sunt înconjurate de pele sănătoasă ceea ce probéză că sunt de nouă formațiune pentru că unele sunt încunjurate de un mic cerc roșu inflamator ceea ce probează că sunt mai vechi.

Acesta este prima evoluțiune; apoi a doua este cea că veziculele se sparg sau cum sunt acelea două placarde de d'asupra ombilicului, unde liciidul s'a scurs sau s'a resorbit și a ramas o veziculă cu pereții foarte flasci, și acești pereți rupându-se au dat naștere la două excoriațiuni înconjurate de lambourile epidemice.

Pe *regiunea dorsală* sunt câte-va bule, vre-o 5 sau 6, de mărimea

unei piese de 50 banî sau a unei alune, situate între omoplaţi, şi două mici situate pe omoplatul drept.

În *regiunea lombară* sau *dorso-lombară* sunt foarte multe bule, de diferite mărimi, de la o mazăre mică, până la un bob de porumb şi chiar o fasole, situate cam în regiunea falselor cõste şi mai jos.

D'asupra, găsim un placard mare, de formă neregulată, constituit tot din reuniunea mai multor bule, are mărimea cam de vre-o 8 centimetri patraţi, exulcerat pe alocurea, acoperit de lambouri epidemice cenuşii şi sangerând cu mare uşurinţă.

Acest placard se întinde până în regiunile osului sacral şi până la coccix. Acest placard este ca şi cel după abdomen foarte dureros şi bolnava ţipă la cea mai mică atingere cu degetul chiar.

În *regiunile inguinale* asemenea, de ambele laturi, găsim două placarde pemfigoide, de mărimea unor piese de 5 lei, de culõre cenuşie roşetică, de formă rotundă şi cu marginile puţin neregulate. Sunt întocmai ca placardele descrise mai sus.

Mai jos, găsim pe *faţa internă a cõpsei* două sau trei bule mici, cât un bob de porumb.

Pe restul membrelor inferiõre, cari sunt foarte emaciate, nu se mai vede nimic.

Pe *membrele superiõre* găsim câte va papule isolate pe braţul stîng de puţină importanţă şi o bulă de mărimea unui bob de porumb mare

Organele toracice nu prezintă nimic particular, cu tõte cu examenul este şi foarte greu de făcut, avînd în vedere slăbiciunea bolnavei şi durerile cari se produc prin ascultaţie sau percuţia imediată.

Organele abdominale sunt şi mai greu de explorat, cu tõte acestea splina nu este mărită de volum.

Organele genitale externe şi interne nu prezintă nimic de menţionat.

Sensibilitatea generală exagerată pe tõtă suprafaţa corpului.

Bolnava mai acuză o arsură şi o mîncărime foarte mare, şi lucru caracteristic, fie care mîncărime şi arsură locală este predecesorul unei sau unor erupţiuni vesico-buloase.

Apetitul este conservat, însă bolnava nu põte mîncă, de cât numai bea lichide din cauza erosiunilor ce le-am descris mai sus.

Secreţiunea urinară normală. Urina nu conţine albumină, dar cu reactivul lui Fehling denotă urme de zahar.

Temperatura axilară 37²; cea rectală 38. Pulsul 98.

Starea generală este destul de rea, bolnava este într'un grad de lăbiciune care se exagerază zilnic din cauza insomniilor.

Ca tratament i s'a instituit prafuri de fer și arsenic și o pulbere compusă din :

Amidon. 300 grame
 Subnitrat de bismut . . 50 grame
 Acid boric. 30 grame
 Dermatol 20 grame

D. s. externe.

Cu această pulbere a fost acoperită totă suprafața exulcerată a peleï precum și bulele existente.

Intern i s'a dat sulfonal un gram divizat în două bulinuri.

Bandaj cu vată peste tot corpul.

2 *Aprilie*. În regiunea anterioară toracică, d'asupra mamelei stângi aū apărut alte două bule mici ca un bob de mazăre, și una pe mamela dréptă dedesubtul mamelonului.

Pe abdomen, în regiunea epigastrică vre-o două bule mici împrejurul ulcerațiilor descrise.

În ipochondrul drept o serie de cinci bule dintre cari cea mai mică e cât un bob de mazăre, cea mai mare ca o alună.

În regiunea toracică laterală dréptă vre-o patru bule dintre cari trei apropiate, gata să conflueze.

În ipochondrul stâng vre-o șese bule cam tot de mărimea celor descrise.

Pe fața posterioară a toracelui, în partea stângă, iarășî vre-o cinci bule, de mărimea unui bob de mazăre.

În partea laterală vre-o cinci sau șase bule, apropiate unele de altele, și una mică izolată, cât un grăunte de mei în fossa supra-spinosă.

Pe abdomen, d'asupra ombilicului, vre-o 3 bule, cât un bob de porumb. Pe membrul inferior stâng, partea internă a cōpscî, în apropiere de articulația genunchiului încă vre-o câte-va bule.

Pe cōpsa dréptă, vre-o două sau trei vesicule mai mici, una în regiunea poplitee, o bulă mică cât un bob de porumb și alta cât un grăunte de mei pe fața internă și superioară a gambei stângi.

Tratamentul acelaș.

Bolnava n'a dormit de loc nóptea.

Temperatura 37° dimineța și séra; pulsul 82.

3 *Aprilie*. Puține bule mici aū apărut și diseminate 3—4 pe partea anterioară a toracelui, 5—6 pe spate, una pe brațul stâng și una în regiunea fesieră dréptă.

Bulele vechi, descrise deja s'aū mărit și tind a conflua una către alta.

Bolnava a dormit ceva mai bine și a putut mânca o cafea cu lapte. Acelaș tratament intern și extern.

Temperatura 37^5 ; pulsul 90.

4 *Aprilie*. Bule mici n'aū apărut, însă mai mari aū apărut în flancul stâng vre-o 4 bule cât un bob de fasole. Unele din ele aū început să conflueze mai cu sémă pe abdomen, pe spate, asemenea în regiunea omoplatului drept bulele s'aū mărit, aū devenit cât o fasole mare și cu tendința de a conflua una într'alta.

Bolnava a avut iarăși o nópte de insomnie.

Temperatura 37^2 și 37^5 . Pulsul 118.

S'a administrat la interior :

Infusie de digitală $\frac{1}{150}$ grame

Extract de chină 4 grame

Sirop de eter 40 grame

D. s. la oră o lingură.

Dieta : lapte.

5 *Aprilie*. Pe la torace bule noi n'aū apărut însă cele vechi aū devenit mai mari, unele aū confluat și sunt flasce.

Starea generală lasă foarte mult de dorit, bolnava foarte mult slăbită. Apetitul persistă, pulsul însă slab și frecuent.

Pe cósă stângă se observă vre-o 2 bule.

Temperatura tot 37^4 dimineața și 37^6 seara.

Continuă cu tratamentul.

6 *Aprilie*.—Bule n'aū mai apărut, cele existente aū devenit mai bine flasce și nu mai sunt întinse.

Starea generală a început să se amelioreze, bolnava a dormit mai bine și este ast-fel foarte mulțămită. Temperatura se menține la cea normală, pulsul 100.

Baia fiind instalată acum se administrează o bae de 30^0 centigrade în care se pune și borat de sodă 100 grame; la eșirea din bae se pansează cu pulberea indicată mai sus în care s'a mărit proporția de dermatol și s'a aplicat gaz iodoformat în loc de tifon simplu peste ulceratiuni și placardele ulcerate.

7 *Aprilie*.—Continuă dimineața a lua o bae cu borax. Bule noi n'aū mai apărut. Bolnava n'a dormit a avut usturime.

Placardele din regiunile inguinale saū întins mai mult, acele din regiunea sacrală sunt asemenea mai mari, însă cel după regiunea abdominală este acoperit de membrane cenușii și nu sângerează așa de mult, pare că ar avea intenția săse cicatrizeze.

Temperatura tot normală, pulsul 110.

Continuă cu baia și cu pansamentul, la interior i se repetă sulfonalul 1 gr. 50 în 2 doze.

8 Aprilie,—Nicî o bulă nouă, bolnava este foarte slăbită, pulsul slab, 126 pe minut. Temperatura tot normală.

S'a cauterizat puțin în gură.

Pe buze s'a format câte-va vezicule noi.

Continuă tratamentul.

9 Aprilie.—Local nu se observă nimic, atât că bulele mari s'a transformat în placarde exulcerate, cari n'a tendință de vindecare de loc.

Seara temperatura s'a urcat la 38°.

Pulsul 120.

10 Aprilie.—Noaptea a fost puțin mai liniștită, nicî o erupțiune de bule pe toată suprafața corpului.

Se administrează din nou infusie digitală 1/150 gr. și o limonadă salicilică, precum și sulfonal 1 gr. 50.

Temperatura 37. Pulsul 108.

11 Aprilie.—Nicî o modificare în starea generală. Nicî o bulă nouă n'a apărut. Noaptea a dormit foarte puțin.

Placardele s'a întins și mai mult, ast-fel că ocupă acum aproape totă regiunea dorso lombară.

12 Aprilie.—Starea generală nu s'a modificat. Bule noi găsim în regiunea dorsală câte-va diseminate și în regiunea trochanterină dreaptă. Bulele cele vechi s'a golit, după ce a confluat împreună, așa că formează placarde cari ocupă actualmente mai totă suprafața dorso-lombară și tot abdomenul precum și partea superioară a cōpselor.

S'a făcut bac și s'a continuat cu medicațiunea precedentă.

Temperatura 37² dimineața, 38 seara.

Pulsul slab, filiform. Se repetă sulfonalul.

13 Aprilie.—Pulsul slab filiform. S'au format mai multe bule dintre aări câte-va chiar pe alte placarde de pemfigus. Aceste bule nu trec de mărimea unei alune; cele lente s'a reunit, formând placarde enorme în regiunea internă a brațului stâng și în regiunea inguinală.

Temperatura 37² dimineața, 37⁸ seara.

Pulsul 100. Continuă cu medicațiunea.

14 Aprilie.—Acciași stare generală dimineața. Seara însă, către orele 4 p. m. bolnava dorme și se deșteaptă de odată neliniștită. Are greșcală, temperatura 39. Pulsul 160, aproape neperceptibil. Seara târziu

i s'a dat sulfat de chinină 0.75 centigr. și la ora 8, are temperatura 38° iar pulsul 120. Starea generală ceva mai bună.

15 Aprilie.—Placardele pemfigoide au devenit enorme, ocupă aproape toată suprafața dorsală precum și pe abdomen.

Bule noi n'au apărut de loc, toată ziua a fost agitată. Are greață, spune că o ia cu frig, scôte țipete îngrozitoare din cauza usturimei ce o are în tot corpul și nu o lasă să se repauseze pe nici o parte a corpului, de și este pansată cu vată.

S'a repetat medicațiunea din ziua precedentă, adică sulfat de chinină în 2 pachete și seara un pachet cu morfină de 0.02 centigraine.

Noaptea a fost puțin mai liniștită, a dormit puțin.

Temperatura 37° dimineața, 38° seara.

Pulsul 112.

16 Aprilie.—Desfăcându-se pansamentul se observă că placardele denudate sângerează fărte mult, ast-fel că au îmbibat aproape pansamentul.

În regiunea dorsală nu se mai văd de loc bule sau vezicule. Cele existente au confluat și au format acuma un placard ce ocupă aproape totă regiunea dorso-lombară.

În regiunea epoletului drept, un placard ulcerat cât o piesă de 2 leî.

La unghiul inferior al omoplatului stâng un placard reniform ca o piesă de 5 leî rezultat din confluarea mai multor bule cu fundul puțin proliferant, unele cam mugurând, ast-fel că au aspectul puțin al pemfigusului vegetant.

Dedesuptul omoplatului stâng iarăși vre-o 3 placarde ca o piesă de 2 leî și cari sunt gata de a se reuni.

Cam de la mijlocul colónei vertebrale în dreptul celei de a 7a, 8a vertebră dorsală, începe un placard enorm eare înconjură pe ambele laturi până sub memelă și de aci se întinde pe abdomen, ocupându-l în întregime. Inapoi însă acest placard se limitează în regiunea mușchilor masei sacro-lombare lăsând astfel de ambele părți peninsule.

În regiunea anterioară, d'asupra mamelelor în dreapta și în stânga observăm mai multe placarde ulcerate, ca o piesă de 2 leî și mai mari. Epidermul, se găsește pe aceste placarde în lambouri de culóre cenușie macerat și nu se vede nici o tendință spre cicatrizare.

În regiunea abdomenului, ceva mai sus de ombilie este o centură cam de lățime de 5 cm. formată de pele sănătoasă.

În regiunea spinei iliace anterioare stîngi este o insulă de piele sănătoasă.

În regiunile inguinale și în partea superioară și internă a cîmpurilor, există două placarde enorme ce sîngerează cu mare ușurință, cu marginile neregulate și puțin deslipite, se găsește un placard rotund de 4 cm. în regiunea fessieră dreaptă, altul mai jos în regiunea posterioară și mijlocie a cîmpului drepte, neregulat mare, cât podul palmei.

Starea generală este tot foarte gravă. Bolnava este în grad de slăbiciune extremă.

I se fac 2 injecțiuni cu eter. Seara, se mai dă 0.02 cetigrame de morfină. Abia poate să se mai țină în bae.

Local se aplică o pomadă cu dermatol și vaselină și se suprimă pulberea căci nu mai poate suferi de durere.

Temperatura 37°, pulsul 100

17 Aprilie.—Nici o modificare în starea generală. Ca local iarăși nu se observă o mare schimbare. Hemoragiile mici din placardele descrise continuă și se mai observă pulsul slab, abia perceptibil cu intemitențe 120 pe minut, temp. 37,5 dim., 38 seara. Aceiași medicațiune.

18 Aprilie.— N'a dormit de loc noaptea. Pulsul ceva mai foarte dar mai frecuent 140. Durerile sunt mărite în timpul pansamentului și chiar în timpul zilei, astfel că bolnava abea se mișca. Temperatura 38 dimineata, 39,2 seara.

Se administrează pe lângă cele luate și bromhidrat de chinină 1 gr. 25.

19 Aprilie.— Aceiași stare. Local nu se observă de cât vre-o 2 bule noi pe spate, ivite chiar pe placardul descris. Temperatura 38 dimineata, 38,5 seara.

20 Aprilie.— Nici o schimbare. Rudele bolnavei o cer cu insistență acasă, cea ce s'a acordat.

S'a luat de mai multe ori din bule, serositate cu o baghetă sterilizată și cu siringa s'a extras puțin lăptos și examinat de D-nul Profesor D-r Petrini-Galat, nu s'a găsit de cât stafilococi atât în culturi cât și în preparațiuni microscopice.

Cheloid spontan

Femea Marie Nistor, de 27 ani, catolică, ungară, servitoare, intră în cura clinică la Februarie 1894 pentru a fi tratată de accidentele sifilitice ce prezintă la organele genitale. La examenul nostru cons-

tatăm că bolnava prezintă sifilide condilomatose perianale, uretrită și vaginită blenoragică, adenopatie inguinală indolentă; sifilide erosive bucale și angină specifică. Pe lângă acestea însă, cea ce trebuie să remarcăm este existența cheloidelor cari se prezintă pe *regiunea anteroinferioară a sternului precum și la partea mijlocie a regiunii scapulare stângi*.

În privința ivirii acestor cheloide, bolnava ne spune că acum 9 ani în urma unei faceri, a observat pentru întâia dată o mică pată roșie puțin proeminentă de mărimea unui bob de linte, tare la pipăire și care ocupă spațiul care separă în sus mamelele.

Noi constetăm că în această din urmă regiune, există o placă de un roșu vînos, proeminând la suprafața peleii cu 4—5 milimetri; acesta este prin urmare grosimea acestei plăci. În diametrul său cel mai lung, această placă are 2 cm., este însă de remarcat că această placă prezintă în mijlocul său o strangulațiune, mergând în profunditate, la bază ca de 3 mm., așa că aceasta ar arăta, dupe cum și bolnavei i se pare, că la început ar fi fost 2 plăci apropiate între ele, și cari la un moment dat s'au contopit, astfel că acum avem o singură placă cu o strangulațiune centrală. Prin compresiune roșeața dispare, pentru a reapărea destul de repede. Suprafața ei nu este în totul netedă, ci prezintă ore care dungi și mici proeminente de aceeași culoare ca restul plăcii. Luată între 2 degete, constatăm că această placă interesează numai dermul, că este lipsită de ori-ce aderență.

Puțin în stînga ei, se constată o altă placă, care este separată de cea laltă într'un mod foarte sensibil, prin 2 cm. abia, de piele sănătosă. De aici în afară, cheloida se prezintă ca o placă longitudinală oblică de sus în jos și din năuntru în afară. Ea are o lungime asemenea ca de 2 cm. și o lățime ca de 5 mm. Această placă la punctul său de origină, care este în vecinătatea plăcii descrise mai sus, abia face relief la suprafața peleii; mergând însă în afară, începe din ce în ce a deveni mai proeminentă și la punctul său terminal, ea proeminează cu 2 mm. la suprafața peleii. Colorațiunea asemenea variază de la origină la terminarea ei; așa că la origină culoarea este aproape a peleii normale, pe urmă devine pemie și în partea cea mai grosă a acestei plăci colorațiunea este vișinie, *cea ce arată că la început cheloidele încep prin o colorație pemie*.

Accastă din urmă placă, dupe spusele bolnavei a început acum 5 ani. Asemenea pacientă ne epune că la ivirea acestor plăci a simțit mâncărime, în aceste puncte, și că această mâncărime, din cînd în cînd există și astăzi.

Bolnava nu acuză alte dureri de senzațiune, n'are dureri. Aceste plăci sunt puțin analgesice, însă sensibilitatea tactilă e normală.

Acum o lună bolnava spune că a avut sub mamelă stângă câte-va vesico-pustule cari erau însoțite de mâncărime, și găsim în adevăr pelea puțin pigmentată, însă nici o cicatrice, nici o inegalitate, dar constatăm sub această mamelă o altă placă, lată, de mărimea unei piese de 50 banii, de colorație vișinie, cu epidermul foarte puțin exfoliat la suprafață, și care placă, privită cu ochiul liber seamănă cu o simplă pată eritematoasă, însă, trecând de mai multe ori cu degetul pe d'asupra ei, ne-am asigurat că ea infiltrează dermul, că este prin urmare o placă cheloidienă și mâncărimea care spune bolnava că a avut acum o lună a fost probabil cauzată de ivirca acestei plăci și de scărpinăturile făcute s'a ivit acea erupțiune vesiculo-pustuloasă ce spune bolnava că a avut.

Placa din regiunea scapulară. — La partea mijlocie a regiunii scapulare stângi, constatăm asemenea o placă cheloidienă, care are exact aspectul de altere. Intr'adevăr, această placă care are o lungime de 3 cm. prezintă o colorațiune vișinie. Ea face relief la suprafața peleii ca de vre-o 3 m. m, și are o strangulațiune în mijloc, în că în acest loc, lățimea acestei plăci este de aproape 1 cm. pe când extremitatea externă e de 15 mm. lățime iar extremitatea internă de 2 cm. Suprafața acestei plăci de și este de o colorațiune vinosă cum am spus, tu tuși ea pare puțin mai colorată în mijlocul celor două extremități sferice menționate. Negreșit că aceasta provine din acea că acesta placă este adese ori comprimată prin stațiunea bolnavei în pat. De sigur că și aci la început au fost două plăci cam sferice cari s'au reunit printr'o punte cheloidienă, constituind astă-ză o placă unică, cu aspectul descris aci. Prin presiune asemenea dispare și în această placă colorațiunea sa.

Această placă nu prezintă însă anestezie, nici analgezie. Sensibilitatea termică e intactă în toate plăcile; și această placă e însoțită de mâncărime ca și cea laltă.

Bolnava are pe ici pe colea cicatrice de variolă.

La 2 Martie am excizat porțiunea stângă a cheloidiei presternală și am făcut studiul istologic. Mai în urmă am cauterizat cu galvano cauterul cea laltă porțiune, s'a făcut apoi pansamentul cuvenit.

Pacienta ese din spital la 16 Aprilie 1894 vindecată de sifilis și foarte ameliorată de cheloide.

Vitiligo, Siringomielie și Chiromegalie

Niculac Ion Nica, de 30 ani, june, din comuna Albești, Jud, Argeș de profesiune muncitor, intră în spital la 7 Decembre 1894.

Anamnesa. Antecedente ereditare. Tatăl său trăește, e bine, sănătos. Mama sa a murit în urma unei zaceri de trei săptămîni. Frații și surorile sunt bine, nu suferă de nici o boală. Nimeni din colaterali sau chiar prin vecinătate nu suferă de boală de care este atins pacientul.

Antecedente personale. În copilărie a suferit de friguri în mai multe rânduri. Neagă absolut orî-ce maladie venerică. N'a făcut nici odată escese alcolice sau venerice.

Istoricul boalei. Acum trei ani a început să simtă răceală în picioare și această răceală era însoțită de înjungeturi și după cît-va timp a început să apară bășici. Aceste bășici au apărut în oridnea următoare. *Întîin pe piciorul stîng și erau de mărimea unui bob de asole și altele și mai mari.* Aceste *bășici spărgeau*, se vindeau și locul rămânea puțin pătat în roșiu și în acel loc rămânea o amorțelă. Fapt important este că aceste besici apăreau tocmai pe locurile unde pelea era foarte sănătoasă. În modul acesta a început să apară și pe piciorul drept, vindecându-se la rîndul lor, după cum am descris mai sus.

De aci au apărut pe genunchiul drept bășici care au spart și au lăsat cicatrice, în urmă au apărut în regiunea fesieră stîngă iarăși o bășică mare și spărgându-se a lăsat o cicatrice care se vede și astă-zî Asemenea se mai observă și astă-zî cicatricea de pe gamba stîngă.

Acum un an bolnavul fiind la tîrg la curtea de Argeș iarna, întorcându-se seara acasă fiind un frig foarte mare și apele vailor umflate, calul cu care era pacientul a căzut și neputându-se rădica, pacientul s'a căsnit mult timp pînă 'la tîrăt după ghiață. *Atunci chiar a simțit amorțelă* în degete și cînd a ajuns acasă au apărut bășici înprejurul degetelor de la mîna stînga care apoi spărgînd au lăsat răni pe care pacientul le a vindecat cu diferite doctorii luate de la spițerie.

Vindecându-se aceste bășici, au rămas degetele (mediul și anularul) retractate și îndoite, a rămas cu dificultate în mișcări. Întreaga mîna a rămas amorțită după espresia bolnavului (aceasta se va vedea mai departe la starea prezentă). Tot atunci a observat că mîna stîngă a devenit mai slabă și după cum esplică bolnavul probabil că atunci

a început să se atrofieze mușchii interosoși, precum și mușchii tenari și ipotenari.

În timpul acesta mâna dreaptă era bine de tot și putea să facă toate mișcările cu degetele precum și sensibilitatea era normală.

Bolnavul nu ne poate preciza de când gamba stînga precum și piciorul stîng a început să se hipertrofieze. De atât își aduce aminte că poate să fie două ani când, sînd lângă foc, a observat sau mai bine zis a băgat de seamă că s'a ars la glesne și piciorul precum și gamba s'au umflat; au fost edematiate, după câte ne spune pacientul și atunci a apărut și o bășică la călcăi.

Nu știe însă de când prezintă pe trunchiu un vitiligo cu plăc-acromatice destul de pronunțate. Cu vreo cinci zile înainte de a intra în spital, bolnavul fiind la pădure la lemne și afară fiind foarte frig, a adus boii de frînghie. Puțin câte puțin a început să simtă puțină răceală în degetele mânei drepte și în cele din urmă au amorțit fără ca să mai simtă ceva. Ajungînd acasă și neputîndu-le mișca le a pus înaintea focului spre a se încălzi și atunci a văzut că-î apar bășici pe toată întinderea degetelor. A doua zi bășicele spărgînd, s'a scurs o serositate și lăsînd în loc suprafețe roșii sîngerînde, denudate de epiteliu. Și acum la intrare în Spital prezintă aceste suprafețe roșii sîngerînde și pelea dinprejurul lor este puțin violacee.

Starea prezentă. Pacientul brun, de talie înaltă, de constituție forte sistemul osos și muscular bine dezvoltate. Constatăm următoarele:

Regiunea cefalică. Pielea capului este indemnă de alterațiune, prezintă însă oare-care rarefiere a părului, pe care o are din copilărie.

Pe față și pe regiunea cervicală nu constatăm nimic. Nu prezintă nici o paralizie facială, Închide bine globii oculari, pleoapele se mișcă bine poate fluera și limba se mișcă bine. Țesutul grăsos din centrul feței este în parte scăzut. Capilarelele sanguine ale peleî urechilor se prezintă ca o rețea roșietică fină.

Sensibilitatea tactilă este intactă pe toată întinderea cefalică, asemenea când trecem ușor cu acul estesiometrului simte acest contact pe toată regiunea cefalică. În același timp constatăm ivirea unei zone roșii foarte pronunțată pe acolo pe unde am trecut cu acul (autografism), făcînd relief la suprafață. Această sensibilitate tactilă este însă diminuată în regiunea fesieră stîngă și aceasta am constatat-o în mai multe rînduri comparativ cu regiunea dreaptă. De asemenea lucru foarte important pe când partea anterioară a coapsei stîngi are același simț dispărut, el este conservat de la plica fesieră în josul restului

coapsei a acestui membru. Această sensibilitate este asemenea intactă pe toată pelea coapsei drepte. La gamba dreaptă constatăm că pe când sensibilitatea tactilă e normală în regiunea anterioară și posterioară a acestui membru, ea este abolită pe părțile laterale. Această turburare a sensibilității se continuă în mod exact cu diferențele indicate pe piciorul propriu zis, unde pe regiunea calcanienă e dispărută. Pe pelea regiunii plantare sensibilitatea tactilă e conservată de și epidermul e destul de gros.

Gamba stângă. Pielea pe această gambă, pe când prezintă o alterație a sensibilității tactile la partea anterioară, contactul se simte bine la partea posterioară și pe părțile laterale.

Sensibilitatea tactilă la pelea piciorului stâng fără a fi abolită nu este însă în totul intactă. Bolnavul nu-și poate da samă cu siguranță de impresiunile primite. Sensibilitatea tactilă este cu totul abolită pe planta piciorului stâng.

Sensibilitatea la durere

Regiunea cefalică. Pe frunte înțepat cu acul fin al estesiometrului, bolnavul simte puțin înțepătura pe când simțul durerei este cu totul abolit pe față, pe regiunea cervicală unde pătrundem profund cu acest instrument fără ca bolnavul să simtă vre-o durere. Chiar și pelea pleoapelor este cu totul insensibilă la durere, asemenea și pelea urechilor. Mucosa buzelor, a limbei și a cavității bucale simte atât contactul cât și durerea în mod normal, precum și mucoasa pituitară prezintă sensibilitatea ei în stare normală.

În regiunea cervicală laterală dreaptă sensibilitatea la durere este abolită cu totul pe când aceasta este normală pe toată regiunea sus scapulară, claviculară, acromio-claviculară și umerală. *La stânga* din contra pelea regiunii cervicale laterale este foarte sensibilă la durere și din contra această sensibilitate este foarte abolită pe regiunea sus scapulară, acromio-claviculară, care nesimțire la durere se întinde spre partea posterioară a regiunii scapulare, pe când la dreapta corespunzând exact la această regiune scapulară posterioară, sensibilitatea la durere, e foarte manifestă. Asemenea pelea regiunii cervicale posterioară conservă această sensibilitate la durere, pe când ea este cu totul abolită la partea anterioară pe o întindere cât podul palmei, căci îndată mai jos, la furculița sternului sensibilitatea peleii e cu totul normală.

Începând de la claviculă în jos la dreapta până la ombilic sensibilitatea la durere e normală însă, imediat sub mamela dreaptă găsim o placă albă lipsită de pigment, mare cât podul palmei, unde asemenea simțul la durere este abolit. Asemenea pe toată regiunea sternală, mamară, atât la dreapta cât și la stânga până la ombilic sensibilitatea la durere e normală; pe când pelea în regiunea sub-claviculară stângă într-o întindere cam de vr'o 10 cm.p. acest simț este cu totul abolit. Voiu remarca asemenea că în urma înțepăturilor ce facem cu acul pentru a constata acest simț se ivesc niște puncte roșii de mărimea unui bob de mei.

Asemenea pelea regiunii abdominale inferioare își conservă această sensibilitate, poate chiar că există un grad de iperestesie; pe când pe o mare întindere începând de la 8-a coastă stângă în jos, atât spre regiunea lombară pe de o parte precum și înainte corespunzând la regiunea epigastrică și ombilicală, întinzându-se până la ipocondru drept, unde pelea este decolorată, acest simț este abolit. Această sensibilitate este normală pe o mare întindere a regiunii posterioare a trunchiului însă pe toată regiunea scapulară stângă precum și mai în jos de unghiul omoplatului drept, unde pelea este depigmentată într-o mare întindere precum și o asemenea placă mică puțin înlăuntru și în jos de unghiul inferior al omoplatului stâng, această sensibilitate este abolită. Asemenea în regiunea mijlocie a sacrului precum și în părțile laterale a regiunilor toraco-abdominale unde asemenea constatăm o lipsă de pigment, această sensibilitate este abolită.

Pe fese acest simț este asemenea cu totul abolit, de asemenea această insensibilitate se întinde pe toată întinderea membrilor inferioare atât la dreapta cât și la stânga, atât pe părțile posterioare și anterioare cât și pe părțile laterale externe ale cōpselor și gambelor. Această aboliție a sensibilității la durere se constată și la partea internă a coapselor și gambelor unde înțepătura e simțită numai la tact ear nu și la durere. În urma acestor înțepări se câte-va picături de sânge negru ca cerneală.

Pelea penisului, a glandului și a burselor își conservă sensibilitatea atât la durere cât și la tact.

Acest simț este asemenea abolită cu totul pe toată pelea picioarelor.

Membrele superioare. Pelea membrului superior stâng în toată întinderea ei a pierdut simțul durerei; asemenea această sensibilitate este abolită cu totul de la partea mijlocie a regiunii umerale drepte în toată întinderea ei până la vârful degetelor, unde simțul la durere

e cu totul abolit; însă lucrul important pe o mică întindere corespunzând la regiunea scapulo-umerală, unde pelea este depigmentată acest simț este normal, pe când tot pe suprafața acestei plăci de vitiligo puțin măi îndărăt acest simț este abolit.

Sensibilitatea termică.

Temperatura de 80° aplicată pe brațe este suportabilă. Asemenea și pe antebrațul stâng și drept, însă terțul superior al umărului drept bolnavul spune că-l arde. Aplicarea însă a unei spatule înfierbântate pe restul acestui braț nu producea arsură de și temperatura acestui corp era destul de intensă, fiind-că a doua zi am constatat pe locul aplicat o arsură de gradul II-lea.

Această temperatură pe regiunea cervicală dă senzațiunea unei arsură, asemenea și pe regiunea omoplatului drept, pe când pe cel stâng această senzațiune este abolită. Asemenea acest simț este abolit la o temperatură de 85° pe plăcile acromice ale trunchiului pe care le vom descrie. Același lucru îl constatăm pe fese pe coapse și pe gambe în toată întinderea la o temperatură de 70°, unde putem ține aparatul mult timp fără ca bolnavul să simte arsură, ci numai puțină căldură. Acest lucru se constată și la picioare și la tălpi. N'am voi să încerc cu o temperatură măi înaltă, ca să nu-î fac arsură.

Aplicarea de gheață pe regiunea cervicală unde am constatat analgesia este simțită ca un corp rece. pe când pe membrele superioare simte numai contactul iar nu răceala gheței. Pe fese același lucru, numai contactul se simte ear răceala nu; asemenea pe coapse și pe gambe acest simț este abolit cu totul. Pe când pe regiunea ipogastrică simte răceală, însă suportabil. Prin urmare pe membrele superioare și pe cele inferioare acest simț este cu totul abolit.

Pe plăcile de vitiligo când aplicam o bucată de gheață simte măi întâiu contactul și puțin după aceea simte și răceala; cu toate acestea gheața stă aplicată măi mult timp și totuși bolnavul poate suporta.

Colorațiunea pelei.

Pelea prezintă colorația ei normală pe toată regiunea cefalică. De remarcat este volumul considerabil al cartilagiului tiroid, pe care bolnavul spune că la avut tot-de-a-una așa de voluminos. Mișcările împiimate nu sunt dureroase.

Trunchiul. Pelea prezintă măi multe suprafețe unele mari altele mici, acromice de Vitiligo; aceste sunt: O placă care ocupă măi toată regiunea pelei scapulei stângi cu puține insule de pele pigmentată pe ici pe colo la suprafața ei. Mărginele acestei plăci care sunt

pigmentate cafenii sunt puțin neregulate. Regiunea corespundentă la dreapta prezintă în parte această placă acromică însă prezintă la suprafața ei suprafețe mai mare de culoare normală pigmentate, însă aici această placă de vitiligo se întinde de la articulația scapulo-umerală pe toate suprafețele până la terțul mijlociu al umărului respectiv. De asemenea constatăm o placă mică acromică înlăuntru și la 3 latură de degete de la unghiul omoplatului stâng. Pe când constatăm o placă mare acromică, care începând sub unghiul inferior al omoplatului drept se întinde până la partea mijlocie a colonei vertebrale și în jos pe o linie dreaptă până la ultimele coaste, apoi merge înainte spre regiunea abdominală unde se termină la ipochondrul drept de o parte și pe de alta în sus la a 8-a costă pe linia axilară, având astfel o formă aproape pătrată. Această placă dă o senzație mult mai netedă ca restul peleii în sus și în jos. O asemenea placă de Vitiligo, încă ceva mai mare, în mod aproape simetric există la stânga care se întinde în regiunea epigastrică până deasupra regiunii ombilicale și este separată de cea din dreapta numai printr'un spațiu de piele de culoare normală ca de un lat de mână, alt-fel am avea o centură completă de vitiligo.

Asemenea constatăm o placă acromică, care se întinde de la spina iliacă anterio-superioară dreaptă până în regiunea crurală corespundentă formând o bandă ca de 5 c. m. lărgime.

Pe fessa stângă constatăm o cicatrice mare cât podul palmei, sbârțită, neaderentă însă cu părțile moi subiacente și care după spusa bolnavului este restul unei bule mari ce a avut acum un an. Asemenea pelea acestei regiunii fesiere la dreapta și la stânga, precum și în părțile corespundente a regiunii trochanteriene, colorațiunea este și mai închisă și pelea aci este mai aspră și sbârțită.

Începând de la partea externă și superioară a coapsei, atât la dreapta cât și la stânga, constatăm iarăși câte o placă acromică netedă la pipăire, lipsită de perii și care se întinde în jos într-o lungime de 15 c. m. interesând atât partea externă cât și puțin și din cea anterioară a coapselor. Pielea regiunii abdominale prin colorația sa mai pigmentată face un contrast frapant cu părțile acromice descrise.

Pe suprafața restului coapselor și a gambelor nu constatăm nici o placă acromică.

Pe gamba stângă găsim trei cicatrice albicioase sbârțite, de la mărimea unei pese de un franc până la mărimea unei piese de 5 fr. și mai mari chiar, care sunt rezultatul bulelor ce le a avut bolnavul

acum 2 anî. Asemenea găsim în terţul inferior al acestei regiuni câte va pete pigmentate negricioase. Pe când pelea de la baza degetelor de la acest picior şi chiar la suprafaţa lor e uscată scuamoasă lucru ce se observă pe marginile şi planta acestui picior, unde epidermul, care e foarte îngroşat, are un aspect făinos.

La partea externă a genunchiului drept constatăm o cicatrice de o coloraţie de un alb roşietic, sbârcită la suprafaţa ei, de mărimea unei pieşe de 5 lei, care se rădică foarte bine între două degete, care de asemenea este restul unei bule ce a existat. Pielea de la piciorul corespondent prezintă pe suprafaţa sa diferite puncte şi pete negricioase, iar epidermul asemenea, mai cu seamă la suprafaţa degetelor pe margini şi pe talpa piciorului este în descuamaţiune făinoasă ca şi la piciorul stâng.

La membrele superioare constatăm că pelea este acromică, pe lângă cea ce am descris deja, pe o mare parte din întinderea ei, în cepând de la partea anterioară a cotului pînă aproape de partea inferioară a antebraţelor, unde asemenea pelea e decolorată, dând impresia catafelei la pipăire şi perii în parte sunt căzuţi, pe când pelea îşi conservă coloraţia ei aproape normală în celelalte regiuni ale membrelor superioare.

Autografismul

Dacă tragem liniî în diferite direcţiuni cu unghia, se iveşte după câte-va secunde o linie roşie, care din ce în ce devine mai pronunţată şi puţin proeminentă. Acest semn l'am constatat pe membrele superioare, pe trunchiu, pe regiunea toracică şi abdominală şi pe regiunea dorsală. Nu l'am căutat în alte regiuni.

Litera D făcută cu acul estesiometrului acuma 4 zile persistă încă şi azi în a 5a zi şi credem că va mai persista încă. Această literă era foarte în relief în primele 3 zile, în urmă a început liniile a se mai turti, însă litera tot se cunoaşte încă bine.

Sistemul muscular şi turbnrări trofice. Mişcările muşchilor feţei sunt normale precum şi ale globului ocular şi limbei. Pupilele sunt normale, nu sunt nici dilatate nici strâmtate. Muşchii trunchiului par a oferi volumul lor normal. Acei scapulari par însă puţin atrofiaţi. În timpul examenului constatăm tremurături fibrilare în regiunea fesieră stângă precum şi în muşchii scapulari de la stînga. Pe când constatam o

atrofie musculară destul de pronunțată a regiunii tenare și ipotenare stângi, care pare a interesa și mușchii interosoși, pe când la dreapta numai primul interosos este atrofiat, unde constatăm o depresiune foarte pronunțată, pe când mușchii membrilor inferioare și a picioarelor propriu zise prezintă volumul lor normal.

Mănele propriu zise. Amândouă mânele puse una lângă alta ne arată că cea din dreapta are un volum mai considerabil ca cea din stânga și aceasta începând de la articulația radio-carpiană. Nu este însă un edem sau existența mușchilor interosoși sau lombricoși care face această diferență, ci o îngroșare a metacarpienilor și a tuturor falangelor. Prin presiune asupra acestor oase nu se deșteaptă nici o durere, și bolnavul spune că n'a avut nici odată durere.

Degetul cel mic de la mână dreaptă este în semi-flexiune de mai multă vreme, acel inelar prezintă un grad mai puțin de flexiune în urmă vine mediul și apoi degetul indicator, care prezintă un ușor grad de flexiune, abia un început. Unghiile de la degetul cel mic, de la mediul, indicator și degetul cel mare sunt în parte ditrsuse, ratatinate, prezentând striatiuni la suprafața lor și se confundă, mai cu seamă acele de la degetul indicator și mediul, cu epidermul îngroșat al pulpei degetului. Unghia degetului inelar prezintă numai o colorație negricioasă, ast-fel această unghie n'a încercat altă alterațiune. În urma flictenelor ce au acoperit degetele de la mână la intrarea bolnavului în spital se constată azi 6 Ianuarie la toate degetele, începând de la a doua falangă pe regiunea dorsală a lor, cicatrice liniare de colorație pembe și o pată negricioasă pe degetul cel mic. La regiunea palmară epidermul în mare parte de la aceste degete este rădicat și parte în exfoliație.

Mâna stângă. Flexiunea degetelor de la această mână e mai pronunțată încă ca la cea dreaptă, în cât ele au aspectul unor chifle (cornuri, croissant). Epidermul de la suprafața dorsală a acestor degete este pe ici pe colo descuamat. Alterația unghiilor este mai puțin pronunțată ca la mână dreaptă, ast-fel numai unghia degetului indicator prezintă o striatiune în partea sa liberă și o îngroșare a părții sale libere și această leziune este puțin pronunțată la unghia degetului mic. Celelalte unghii ale acestei mâni par a avea aspectul lor normal. În podul palmei de la această mână se constată la nivelul primei falange o placă groasă de epiderm care se întinde într-o lungime de 3. cm. Asemenea și pe suprafața degetelor, fața palmară, epider-

mul este distrus ici și colo. Forța dinamometrică de la mâna dreaptă este de 60. La stânga 40.

Picioarele propriu zise. Piciorul stâng. La partea inferioară a marelui deget (gros orțel) constatăm un ulcer de mărimea unei piese de 1 leu cu aspect negricios, crustos, din care iese puțină materie purulentă la intrarea sa în spital. Degetele de la acest picior au pielea uscată, scuamoasă și stau în flexiune forțată. Ungھیile sunt toate aproape dispărute, resorbite și numai unghia de la degetul al 4-lea mai există și aceasta e rudimentară. De asemenea constatăm un început de ulcer perforant la partea posterioară plantară a acestui picior.

Piciorul drept. Degetele. Ele stau asemenea în flexiune, mai puțin însă ca la stânga, unghiile însă și aci sunt cu desăvârșire distruse resorbite, pe când ca și la stânga, unghia de la degetul al 4-lea te mai prezintă încă ca o unghie embrionară, mică ceva mai alțesată însă ca la stânga. Asemenea constatăm și aci, în mod cu totul simetric, un *ulcer perforant* la partea inferioară a marelui deget cu aspect negricios, necrotic, uscat, din care însă nu se scurge nici o materie.

Gambele. Se constată o diferență între volumul gambei stângi care e mai groasă ca cea din dreaptă.

Această grosime, ține pe de o parte de îngroșarea peleii în terțu inferior al gambei stângi, care prezintă un grad de elefantiază, urme de unflături ce bolnavul spune că le a avut mai înainte; însă această diferență ține asemenea și mai mult încă de volumul considerabil al tibiei din stângă. Nu putem însă aprecia grosimea peroneului din această parte. Diferența dintre grosimea tibiilor e de 1 cm. în favoarea tibiei stângi. Bolnavul nu acuză nici o durere când explorăm gambele. Asemenea această diferență o constatăm între piciorul stâng propriu zis, care este mult mai gros ca cel drept și aci această grosime ține tot de îngroșarea ouselor, a metatarsienilor și a falangelor. La nivelul articulației tibio-tarsienă în dreptul maleolei interne circumferența gambei drepte e de 26 c. m., la stânga 29 c. m. circumferența piciorului propriu zis luat la mijlocul metacarpienilor arată o diferență de 2 c. m.

Reflexii rotulienii sunt normali.

Simțul genital al bolnavului e conservat, însă de 6 luni de când e bolnav se abține de la acest act de bună voie.

Coloana vertebrală pare puțin deviată în porțiunea ei superioară.

Bolnavul spune că a avut amorteală întâiu în mâni și picioare acum vr'o 3-4 ani.

Bolnavul stând cu picioarele goale pe ciment nu simte de cât tactul, nu simte însă dacă e cald sau rece.

Turburări trofice.

Bolnavul a intrat în serviciu din cauză că toate degetele de la mâna dreaptă, mergând la pădure., au degerat și au făcut bășici având pelea în stare de flictenodermie.

Sensibilitatea tactilă și termică a pulpei este abolita cu totul.

Noțiunea de licide asemenea dispărută.

Simțul muscular. La acest bolnav simțul muscular este normal, punându-l să închidă ochii am constatat că-și dă seama bine în ce parte se află un membru al lui. Asemenea punându-l să închidă ochii și dându-i diferite greutateți să țină în mână, am observat că are noțiune de greutatea care o suportă.

Temperatura 37,5 în regiunea axilară, 36,7 în regiunea gambei stângi și 36,5 în regiunea gambei drepte (partea internă). Pulsul 88, potrivit, puțin depresibil, *artele dau senzația unor cordoane puțin cam dure.*

Transpirațiunea. La bolnavul acesta este de remarcat că e turburare în secrețiunea sudorală pe mâni, antebrațe până la coate, asemenea și pe picioare, gambe până la genunchi, unde bolnavul spune că transpiră foarte greu și foarte rar. Pe restul corpului transpirațiunea este normală.

Secrețiunea urinară este normală, urina nu conține elemente straine chimice sau figurate.

Reacțiunea electrică începând cu mușchii feței am constatat că este normală, atât la curenți faradici cât și la curenți galvanici. Nu numai atât, bolnavul chiar prezintă durere când aplicăm polul pozitiv pe față și mușchii feței se contractă foarte bine. Asemenea și pe trunchiu toți mușchii răspund atât la curenți faradici cât și la cei galvanici.

Pe membrele superioare, mușchii epoletului și mușchii brațului se contractă toți în mod normal. Nu există întârziere.

Mușchii antebrațului se contractă mai greu de cât cei l-alți și anume *extensorul comun al degetelor* atât la mâna dreaptă cât și la cea stângă, mai ales la mâna stângă, pune o mică întârziere de câte-va secunde pentru a se contracta. Asemenea și ceil-alți ca lungul supinator etc. *Cu curenți galvanici notăm acest lucru că bolnavul nu*

simte închiderea și deschiderea curentului care este destul de forte și care produce o roșeață pe locul unde se aplică electrozii și care în alte regiuni produce o usturime foarte simțită.

Pe fese contracțiunea galvanică și faradică e normală. Asemenea și pe coapse.

Este de notat că reacțiunea la degenerescență descrisă de Erb nu s'a putut constata nici la membrele superioare, nici la cele inferioare.

Alte fenomene generale nu constatăm, bolnavul doarme bine, are poftă de mâncare.

S'a luat un fragment de piele de la brațul drept, de la brațul stâng și un fragment de piele acromică de la partea dorsală dreaptă a toracelui pentru studiu.

Aceste fragmente studiindu-se cu toate amănunțimele, au arătat că nu conțin bacilii.

Acest bolnav a rămas în spital pe 1895.

Zona Zoster Lombo-Abdominală.

Pacienta Anica Ciucureanu, văduvă din comuna Iași, de națiune Română, religie ortodoxă, de profesiune bucătăreasă, intră în spital la 27 Februarie 1894, ese la 12 Martie 1894.

Antecedente ereditare.—Tatăl și muma nu mai trăesc; tatăl a murit de tifus și mama de bătrânețe. O soră a pacientei a murit de lehuzie.

Antecedente personale.—Când a fost micăa suferit de pojar și vârsat. Friguri are mai în tot anul vara. A fost în tot d'auna bine menstruată. La etatea de 18 ani s'a măritat și a abortat la 3 luni (spune că o femeie a învățat-o să introducă în uter un pai de pelin). De atunci a avut o scursore mereu și n'a mai avut copii de loc. A rămas nervoasă și cu o amețeață; une ori perdea cu totul cunoștința aceasta dura vre-o 20 de minute, apoi își revenea în simțire.—Când își perdea cunoștința cădea jos.

De un an nu mai are amețeli; cefalgia însă, revine la câte o săptămână; are greață, vărsături, timp de 24 ore se liniștește iuând un purgativ. De trei ani nu mai are menstruație.

Acum o săptămână s'a sculat dimineața cu obicnuita-i cefallalgie

a vărsat în măi multe rânduri și ziua aceea și în noaptea consecutivă Dimineața următoare a observat în dreapta ombilicului o fâșie roșie, care se întindea pe flanc înapoi; pe suprafața ei erau numeroase bășicuțe ca bobul de mei. Avea dureri mari în acel loc, pe care le compară cu o arsură. Cefalalgia și vărsăturile încetară, însă durerea a persistat devenind din ce în ce mai intensă, până la venirea pacientei în spital. Bășicuțele s'a mărit în timpul acesta, s'a făcut cât bobul de porumb, s'a unit între dânsule.

Starea prezentă. — Bolnava de constituție debilă, tegumentele palide, anemiate foarte mult, prezintă pe față în regiunea malară stângă o mică papulă roșie înconjurată de un cerc mic inflamatoriu. Conjunctiva pleoapelor foarte anemiata. Cavitățile bucale, dinții puțin alterați, gingiile palide, exsangue, limba și în restul cavității buco-faringiene nu se observă nimic.

Pe partea laterală dreaptă a feței, aproape de comisura labială se observă o cicatrice de mărimea unei piese de 2 lei, care nu interesează de cât pelea.

Pe fața anterioară a toracelui nuse se observă nimic, nici pe spate, pe brate, ante-brate și mâini.

În regiunea anterioară a abdomenului și începând din regiunea posterioară observăm o erupțiune caracterisată prin vezicule de mărimea unui bob de mei până la mărimea unui bob de mazare, unele sunt pline de un lichid turbure (purulent), altele sunt umplute cu un lichid mai transparent. Aceste vezicule sunt înconjurate cu un cerc roșu inflamatoriu viu, și sunt grupate între ele. Când apar sunt mici (ca pâsatul, după expresia bolnavei) și apoi se reunesc transformându-se într-o bulă de mărimea unui bob de cânepă. Mâncărime n'are; are însă dureri foarte mari în pele ca și când aă frige-o cine-va cu gaz. Aceste dureri devin une-oră așa de violente, în cât bolnava se agită țipă, și a trebuit să vie internul de gardă și să-î facă o injecție cu morfină pentru a o calma.

Această erupțiune este localisată și dispusă în modul următor: Se întinde din regiunea vertebrelor lombare, unde vedem mai multe vezicule grupate la un loc formând o bandă lată de 3 cm. și lungă de 6 cm. dirigindu-se de sus în jos.

De aci vedem încă un grup mic. situat ceva mai jos, compus din mai multe vezicule diseminate și alt grup care s'a reunit și care este ceva d'asupra. O altă serie de vezicule ceva mai jos, d'asupra crestei iliace drepte, și dedesupt o bulă neagră de mărimea unei piese

de 50 banii, deprimată la centru, cu un cerc mic alb cenușiu, care conține lăcid la periferie și un alt cerc roșu inflamator.

De aci vesiculele se grupează din nou, însă, d'asupra grupului precedent cu un lat de mână, ocupând tot flancul drept; și ajungând pe fața anterioară, grupele se mai răresc.

În regiunea muschilor oblici dispar pentru a reapărea pe mușchii drepti abdominali, unde formează un placard constituit din adunarea mai multor vezicule, cari sunt pe cale de a se reuni între ele, formând deja în centru o placă de mărimea a 3 cm. pătrați.

Măi vedem vezicule izolate pe alocurea sau grupate. Traiectul însă al acestor vezicule e cam sinuos.

Sensibilitatea generală. Bolnava se plânge de dureri de cap. insomnie. Urina nu conține nici albumină, nici zahăr. Temperatura e normală.

Organile toracice nu prezintă nimic particular. Splina normală. Ficatul asemenea.

La 2 Martie veziculele de pe abdomen din regiunea umbilicului s'a reunii împreună într'un placard.

La 3 Martie durerile din regiunea lombo-abdominală au încetat și culoarea roșie vie a devenii mai palidă. Asemenea și durerile de cap au încetat; bolnava a dormii bine.

Local se pune un praf de amidon și acid boric părți egale și la interior bromhidrat de chinină.

La 9 Martie eflorescențele au dispărut cu totul, veziculele s'a uscat și cicatrizat și bolnava este complet vindecată.

Zona Zoster Cervical.

Pacienta Polixenia Colibășanu, de 4 ani, din București vine la policlinica acestui serviciu la 21 Martie 1894.

Antecedente ereditare puțin însemnate.

Antecedente personale. A suferii de pojar, a avut o tuse convulsivă care a durat un an aproape. Friguri a avut în mai multe rânduri. Pe toamna trecută s'a deșteptat noaptea țipând speriată, voia să fugă din pat. Aceasta a durat vre-o jumătate de oră, apoi și-a revenii în fire. Are incontinență de urină noaptea. Tresare noaptea dese ori.

Acum o săptămână a început o erupție pe fața laterală dreaptă a gâtului caracterisată prin bășicuțe mici situate pe niște pete roșii

mică și de aci s'a întins pe toată suprafața gâtului. Această erupțiune a început cu febră, care durează și astăzi. Urechile i-au curs în mai multe rînduri.

Starea prezentă. Copila este binișor desvoltată, puțin cam palidă. Tegumentele blonde.

Presintă pe fața laterală a gâtului mai multe erupțiuni caracterizate prin vezicule mici cât un bob de mei înconjurate de un cerc roșu viu; altele sunt mai mari și ajung până la mărimea unui bob de mazăre. În unele locuri mai multe vezicule sunt reunite și uscate lăsând în urma lor o crustă. Situația veziculelor este pe traiectul mușchiului sterno-cleido-mastoidien și puțin pe marginea externă a trapezului, în toată latura mijlocie din dreapta gâtului.

Copila nu tușește, mănâncă cam puțin, are puțin febră.

Sensibilitatea normală. Simte puțină mâncărime, mai cu seamă noaptea.

Revenind din nou la Policlinică la 28 Martie, copila a fost deja complet vindecată, în urma tratamentului local da pulvere de amidon și acid boric în părți egale.

Patogenia și inoculațiile în serii în șancărul simplu.

I

Este admis astăzi de marea majoritate a sifilografilor că șancărul simplu este datorit unui agent patogen și că cu puroiul luat de la acest șancăr se poate inocula un altul fie pe aceeași persoană, fie pe un alt individ. De oare-ce diverși autori au ajuns la rezultate diferite în ceea ce privește prezența bacililor în puroiul acestor șancăre și pe de altă parte chiar din punctul de vedere al inoculațiilor în serii, ne-am hotărât să interpretăm o serie de cercetări, din care rezultă că în parte suntem de acord cu cea mai mare parte din autori, dar pe lângă aceste credem că am observat, că cu toate că se obțin inoculațiuni succesive, aceste inoculațiuni nu recunosc poate în totdeauna drept cauză prezența bacilului însuși.

Iată de ce ne-am hotărât de a spune și noi câte-va cuvinte asupra acestei chestiuni, pe care o vom studia cu o altă ocaziune într'un mod cu totul aprofundat. Boala aceasta fiind contagioasă, inoculabilă

e vorba de știut în ce consistă principiul contagios. Există un bacil patogen sau nu?

Didier ¹⁾ a emis părerea, că în șancărul moale există mici viermi, cari fac ouă, și recomandă ca remediu eficace, mercurul.

Se știe, că la aceea epocă se descoperise sarcoptul răei și Didier credea, că în șancăr se află de asemenea un animal, care produce ouă. Mult mai târziu Hausmann ²⁾ oredea, că a descoperit în puroiul acestor ulcere insecte. microscopice. Dar o părere cu mult mai fantastică e aceea emisă de Adams ³⁾ care credea că principiul patogen al acestei boale e datorit unui parazit hibrid eșit din insecta bărbătească a sifilisului și din parazitul femel al răei.

În 1837 Donn   a descris în acest ulcer un parazit, pe care l'a numit «vibrio lineola» dar care n'a fost găsit în puroiul buboanelor consecutive acestor șancăre.

Prin urmare fără a fi descoperit bacilul patogen al boalei—  i nici nu se putea face la aceea epocă a  a descoperiri, căci lentilele microscopice nu erau bune—noi credem că Donn   a văzut bacteriile lungi, cari se observă în oare care șancăre r  u   ntre  nute   i a făcut o bună observație când a spus, că n'a găsit *această bacterie în buboane*.

Deci după mine Donn   este acela, care a deschis drumul descoperirilor   i cercetărilor moderne.

Profesorul Straus din Paris în 1884 se gândi a izola bacilul acestei boale   i pentru a evita prezența mai multor microbi, care se găsesc în puroiul șancărului,   in  nd seamă de idea predominată, că buboanele care   nso  esc șancărele simple sunt de aceeași origin   ca   i șancărul, profesorul Straus zicem   i-a îndreptat cercetarile asupra puroiului extras din buboanele, care nu   u fost deschise.   n mai mult de 50 de examene microscopice făcute, Straus n'a găsit un singur microb în aceste buboane.

Fără să căutăm a intra în am  nun  im   asupra virulentei   i inoculabilit  tei buboanelor menționate, trebuie mărturisit, că mul  i autori   u observat că această virulen    cu prezen    de microbi în aceste buboane se manifestă 24—48 ore, dupa ce bubonul a fost incizat. Pentru unii ar fi inoculațiunea consecutivă a șancărului către bubon care ar provoca virulen    acestui din urmă, după alii bacilul se dezvoltă

1) Dissert. med. sur les maladies vénériennes. Paris 1710.

2) Dissert. de morbo vener. larvat G  ttingue. 1778.

3) Observat. on. morbid poisons phagedena and Cancer. London 1759.

mai bine în aer, el voiajează de la șancăr prin vasele limfatice spre regiunea inguinală și îndată ce se incisează bubonul, acești bacili se multiplică și se pot întâlni atunci în buboane. Cu toate acestea, Fournier și Leloir, au susținut la primul congres de Dermatologie, în urma comunicării lui Ducrey, că sunt unele buboane virulente chiar înainte de a fi incizate. Ei au experimentat și au reușit a produce un șancăr de inoculațiune cu puroiu de la buboane, înainte de a fi fost deschise.

Primo Ferrari ¹⁾ colorând cu violet de gențiană puroiul șancărului moale întins pe lamele, a găsit totdeauna un bacil mult mai mic de cât al tuberculoșei și pe care l'a socotit patogen. Acest bacil ocupă protoplasma celulelor purulente și marginile celulelor epiteliale. Dar afară de acest microb, acest autor a observat încă și alți diferiți micrococi.

De Luca (de Catane) ²⁾ a constatat de asemenea în puroiul șancărului moale diferite bacterii, dar pentru dănsul una singură era patogenă «micrococus ulceri» pe care a cultivat-o pe diferite medii de cultură, între altele pe ser uman și pe cartofe.

Mai târziu Manino, Obrassow, au constatat aproape acelaș lucru.

Dar trebuie știut că adevăratul agent patogen al acestei boale nu poate fi cultivat pe mediile de cultură întrebuintate până în prezent.

Ducrey ³⁾ ținând cont de faptul, că virusul acestui șancăr de la început până la sfârșit, adică până la cicatrizarea sa completă, dă un șancăr moale când se inoculează puroiul șancărului și bazat pe descoperirea compatrioților săi, Luca și Primo Ferrari, a interpretat numeroase cercetări bacteriologice, microscopice și experimentale.

Amicul meu Ducrey a prezentat la primul congres de dermatologie și siligrafie ⁴⁾ un memoriu menționat aici și în care probează existența unui bacil patogen în șancărul simplu. Cu toate acestea, acest microb n'a putut fi cultivat, cum am spus-o, pe diferitele medii nutritive cunoscute.

Pentru a-l obține în cultură pură, el a făcut inoculații în serii în condiții de antisepsie și astfel a obținut în șancărele de inocula-

1) Pathogénie de l'adénite chancreuse. Gaz. degli ospitali Junio 1885 et de bacille du chancre mou. Comunicat ă l'Academia Gionia. Iul. 1885.

2) Il micrococo del. ulc. molle. gaz deg. ospitali.

3) Ricerche sperimentali sulla natura intima de-l contagio dell'ulcer venere e sulla patogenesi del bubone vener. Milano 1889.

4) Congrès internat. de Dermatologie et de syphil. Paris 1889 pag. 229—248

ție un singur bacil. Prin urmare acest bacil n'a fost cultivat până astăzi de cât pe pelea umană.

După Ducrey, acest virus pur, obținut prin inoculație de la braț la braț, demonstrează în totdeauna și în mod exclusiv o singură formă specială de microorganisme, ceea ce se vede și în preparațiunile noastre. Acest bacil are o lungime de 1.48 microm și o lărgime de 0.50 microm. Deci el este scurt și gros, are extremitățile foarte rotunde, prezentând totdeauna *după Ducrey*, o depresiune laterală ca microbii în forma unui 8. Câte odată această depresiune lipsește, atunci microorganismul prezintă mai mult forma unui bacil scurt și gros.

Formele rotunde ce se observă câte odată pe lângă acest bacil rezultă, după Ducrey, din aceea că în acest caz bacilul este privit verical. Aceasta se înțelege.

Aceste bacterii, numeroase în unele preparațiuni, sunt din contra foarte rare în altele și eu în câte-va preparațiuni din șancărie de inoculație la a 2-a sau a 3-a generație, n'am găsit nici un bacil sau foarte puțin.

Ei sunt dispuși în grupe de câte 3, 4, 5 sau chiar și mai mulți și sunt așezați, cum se poate vede în preparatele mele, între celulele purulente precum și în protoplasma lor, adese ori în lanț.

Descoperirea lui Ducrey nu i s'a dat imediat mare importanță ce o merita, așa în cât până la 1892, această descoperire nu-și luase dreptul de cetățenie printre descoperirile patogenice moderne.

După Ducrey, Welandier ¹⁾ a repetat aceleași cercetări și a publicat, că a descoperit bacilul în pustulele de inoculație ale șancărului moale.

Krefting ²⁾ zice că a găsit bacilul lui Ducrey înainte de a fi avut cunoștință de lucrările acestuia din urmă și a ajuns la aceleași rezultat relativ la descoperirea acestuia bacil a lui Ducrey.

El a publicat acum în urmă de tot alte lucrări confirmând iarăși prezența bacilului în pustulele de inoculație ale șancărului moale.

Dar cu toate că descoperirea lui Ducrey a fost fundată și bazată pe cercetări numeroase și conștiincioase, cum am spus deja, ea n'a făcut atâta senzație de cât atunci când Unna ³⁾ din Hamburg a de-

1) Welandier Arch. für Dermat. und Syph. 1891. Versuche eine Abortivbehandlung der Bubonen.

2) Krefting Nord. Medicin Archiv. 1891.

3) Der Streptobacillus des weichen Schankers. Monatschrift für prakt. Dermatologie. 1892.

monstrat prezența acestui bacil în secțiunile șancărului de inoculație.

Acest distins observator a constatat, că în secțiunile microscopice bacilul este dispus în formă de lanțuri constituind ast-fel un streptobacil, și în publicația sa, el spune că acest bacil este poate acela descoperit de Ducrey.

După acest autor, cei ce s'aū ocupat în urmă de această chestie importantă, Krefting, Quinquaud, Nicolle și amicul meū Hallopeau aū admis ceea ce și noi admitem, anume că bacilul găsit în secțiunile lui Unna este acelaș cu cel descoperit de Ducrey.

II

Prin urmare e demonstrat astăzi, că în puroiul șancărului simplu pe lângă alți microbi banali, există un bacil special, patogen, care nu poate fi cultivat de cât pe pelea umană, căci, cel puțin pîn'acum el n'a putut fi cultivat pe mediile nutritive pe care se cultivă alți microbi patogeni.

Dar acest bacil poate fi obținut aproape în cultură pură pe pelea umană.

Noi vom vedea acum, cum poate fi colorat și cum poate fi pus în evidență în puroiul șancărului meale și în secțiunile acestui șancăr

Ducrey 1) a colorat lamelele de puroi cu fuxină alcoolică, violet de metil, violet de gențiană, el a preferat fuxina și desemnul memoriului său arată baciliți colorați în roșu.

Se întinde un strat subțire de puroi pe lamelă. E preferabil de a lua puroi de la un șancăr inoculat în mod experimental. Se usucă pe o lamelă după regulile cunoscute, se colorează cu fuxina, se spală cu apă distilată, se usucă la lampă și se montează în balsamul de Canada. Ca și Ducrey, noi am constatat că acest bacil nu se colorează prin metoda lui Gram.

Trebue să facem o antisepsie riguroasă a păuților unde vrem să inoculăm șancărul, pentru că pe lângă microbul șancărului se găsesc microbi ordinari. Așa se inoculează la braț, la coapsă, pe abdomen; și din pustula care se va desvolta în aceste regiuni, se va lua, a 3-a sau a 4-a zi, o picătură din această secreție purulentă, care va fi colorată cu violet de metil, albastru de metilen, fuxina apoasă, sau cum recomandă Nicolle, cu următorul colorant.

1) Ducrey. Loco cit. Congres international de Dermatologie. page 240—241.

Violet de gențiană 1 gram
 Alcool 10 grame
 Apă de anilină 100 grame

În acest amestec, care trebuie să fie cât se poate de proaspăt, se ține lamela imbibată de puroi timp de 30 secunde. Se spală cu apă distilată, se usucă și se închide în balsam. Preparațiunile vor fi examinate de preferință cu imersiunea omogenă. Observat la microscop bacilul lui Ducrey în aceste condițiuni prezintă atunci caracterile menționate. Dar cu acest colorant bacilul pare mai colorat la extremități de cât în centru, de unde se poate zice, că se vede mai umflat la extremități și este puțin strangulat în centru. El ocupă părțile laterale ale nucleilor divizați ai leucocitelor. Acești bacili sunt deci intra celulari dar se văd câte patru sau cinci împreună și între celule în lanț.

Pentru a nu mai avea îndoeală de prezența acestui bacil în preparațiunile făcute prin acest mod¹⁾ trebuie să fie tratate preparațiile de la început prin metoda lui Gram, prin care bacilul lui Ducrey va rămâne incolor.

Pentru a pune în evidență bacilul în aceste preparațiuni din urmă se va colora din nou lamelele, cum a recomandat Nicolle, prin fuxină lui Ziehl, timp de 30 secunde. ¹⁾

În cazul din urmă, se obțin piese foarte demonstrative, pe cari am avut onoarea de a le presenta la un congres și Dr. James Newin Hyde din Chicago mi-a cerut autorizație a le reproduce într-o lucrare a sa.

Microbiți banali sunt colorați în violet cu violetul de gențiană, pe când bacilul patogen e colorat în roșu cu fuxina lui Ziehl. Se distinge deci foarte ușor acești bacili, sunt destul de numeroși în protoplasma celulelor și printre celule, aceste preparațiuni provin de la un șancăr inoculat la braț.

Krefting ²⁾ colorează lamelele cu soluțiunea cu care Bceck se servește în căutarea bacililor pelei și care conține un amestec de o soluție de borax 5%, soluție apoasă saturată de albastru de metil și de apă distilată.

După cercetările mele am constatat până acum că acest bacil e găsește mai ușor și în mai mare număr în prima pustulă de inoculație; în a doua generație și cu atât mai mult în următoarele, cu n'am găsit aproape de loc bacili.

1) *Médecine moderne* No. 99 de 1893 et *Annales de l'Institut Pasteur* 1892

2) *Annales de Dermat. et. de Syphilis*. 1893.

Cum se poate acum explica că se poate inocula șancărul în serii de mai multe generațiuni? Bacilul lipsind în unele pustule inoculate suntem în drept a admite că secrețiunea sa este suficientă pentru a produce un șancăr de inoculație. Eu îmi propun de a mai face cercetări ulterioare proprii spre a ne lumina asupra acestui punct.

Am spus, că ceea ce a contribuit mai mult la faptul că descoperirea lui Ducrey să fie cu totul admisă, este demonstrarea bacilului în secțiunile din șancărele făcute în mod experimental, după ceea ce știm, mai întâi de Unna ¹⁾, pe urmă de Quinquaud și Nicolle ²⁾ și apoi de Krefling. ³⁾

III

Eu n-am găsit bacilul în câte-va secțiuni provenind de la un tórte frumos șancăr inoculat la braț și care fuseseră colorate cu albastru de toluidină, culoarea fiind fixată prin tanin cu eter. Este necesar de a secționa un șancru inoculat în mod experimental la om și nu șancărul original, căci se știe, ca în acesta există mulți microbi banali, mai cu seamă la suprafața preparațiunei. Cu toate acestea dacă bolnavul permite și dacă regiunea este favorabilă, putem să ne servim chiar din șancăre inițiale.

Unna întărește șancărul excizat în alcool slab, apoi în alcool absolut, ține secțiunile fine făcute cu microtomul timp de 2 minute în colorantul lui : albastru de metil, carbonat de potasiu, apă distilată și alcool, cari se încălzesc la un loc și la care se adaogă o soluție de albastru de metil, borax și apă distilată. Iată și formulele.

Albastru de metil {	} Cari se încălzesc până când se reduce la 100 grame.
Carbonat de Potasiu { aa 1 gr.	
Apă distilată 100 gr.	
Alcool 20 gr.	

Apoi se adaogă :

Albastru de metil

Borax {	aa 1 gr.
Apă distilată	100 gr.

Preparația fiind deja pe lama de sticlă și decolorată cu stiron. care este un amestec de eter și glicerină, se usucă preparația, se des-

1) Monatshefte für prakt. Derm. 1892 T. XIV. p. 485.

2) Annales de Dermat. et de syphiligraphie 1892 p. 819.

3) Ueber die für Ulcus molle spezifische Microbe. Archiv. f. Dermatologie et syphilis 1892 et Annales de Dermat. et Syphil. No. 7 Juillet. 1893.

hidratează cu alcool absolut, se clarifică cu esența de bergamot, și închide în balsam.

Vechile soluțiuni de albastru de metil cu potasiu sunt, după Unna încă și mai bune de cât soluțiunile proaspete.

În aceste preparațiuni, bacilul e dispus sub formă de lanțuri răsucite înodate, de unde numirea de strepto-bacil, după Unna. Toată zona externă a preparațiunii este căptușită cu acești bacili, dar, când ulcerul nu există de cât de câte-va zile și prezintă o depresiune cu margini tăcute a pic' bacilul se găsește exclusiv în această zonă superioară necrozată, mai puțin chiar în părțile neatinse de acest ulcer.

Dar, după Unna, când șancărul este mai vechi, cu un fund prezentând crăpături profunde în diferite direcțiuni, atunci se poate întâlni bacilul puțin mai profund precum și pe părțile relativ sănătoase, urmând aceste diferite crăpături în profunzimea lor. În aceste șancăre vechi dispozițiunea bacilului în lanț este cu mult mai acuzată, lanțurile putând conține în acest caz până la 100 bacili dispuși în treștratură.

Câte-va lanțuri de bacili sunt uai lungi altele mai scurte, unele mai drepte, altele mai întortochiate.

După Unna, dispoziția lor în lanțuri e caracteristică, lanțurile lungi sunt mai ondulate și se găsesc atât în șanțurile limfatice cât și în celulele țesutului. Prin urmare, ei pot înainta puțin în vasele limfatice vecine și să producă, une-oră buboane șancăroase virulente.

Krefting, Mermet ¹⁾ n'au găsit dispoziția în lanțuri a bacilului în aceste preparațiuni, de aceea ei nu admit absolut opiniunea lui Unna.

În puroiul examinat pe lamele noi știm că acest bacil nu se prezintă totdeauna sub formă de strepto-bacil, dar acest punct nu are o mare importanță, bacili pot să se prezinte în lanțuri, sau izolați, sau în grupe. Aceasta depinde de modul cum sunt dispuși, când se fac secțiunile.

Am văzut că, după Durey, bacilul prezintă pe margini o mica pierdere de substanță, care este câte odată foarte marcată, altă dată aceasta lipsește, atunci bacilul are aspectul unui bastonaș.

Am spus, că centrul acestui bacil este mai puțin colorat ca extremitățile și Mermet ²⁾ își pune întrebarea, ce o aprob, dacă aceasta aparență nu depinde de faptul lipirică cap la cap a doi bacili formând

1) Archives générales de médecine. Août 1893.

2) Archives générales de médecine. Août 1893.

ast-fel un diplobacil, sau dacă nu trebuie să vedem în acest fapt indicele unei segmentații începând de la bacilului. Mai mult, eu am întâlnit mai în totdeauna în preparațiile mele, de lamele, cu dublă colorație niște bacili cu totul mici și niște simpli cocci colorați în roșu ca și bacilul lui Ducrey.

Quincaud și Nicolle au reușit a colora microbul acestei boale cu albastrul de metil fenicat, după deshidratare cu alcool, se luminează preparațiunile cu oleiul de anilină amestecat cu xilol, cu mai multă anilină ca xilol. Ei au constatat prezența bacililor în lanț și răsuciți printre spațiile limfatice. Dispoziția lor este așa de caracteristică în cât, după acești autori, orî și cine poate stabili diagnosticul etiologic al acestei afecțiuni.

În fine o metodă mai nouă, pe care noi n'am întrebuințat-o încă este aceea a lui Riviere ¹⁾ și care, după autor, ar fi superioară celor precedente. Inconvenientul tuturor metodelor precedente este dificultatea de a obține preparațiuni demonstrative, din cauza puținei afinități a bacilului pentru colorile de anilină și ușurința cu care el se decolorează sub acțiunea agenților cu care noi luminăm preparațiunile; chiar și alcoolul l'ar decolora.

După Riviere, procedeul său ar evita acest inconvenient.

În acest scop, autorul a căutat un reactiv, care decolorează suficient țesutul și care lasă bacilul mai colorat, mai evident.

Iată tehnica lui Reviere. Șancărul excizat e fixat timp de o oră în alcoolul acetic, o altă oră stă în alcoolul absolut agitând puțin, după aceea se trece prin cloroform pentru a-l supune la infiltrația cu parafină.

Secțiunile făcute la microtom trebuie să fie foarte fine și bine întinse pe lamă prin întrebuințarea albuminei lui Mayer sau a lui Fol. ²⁾ după ce le-am fixat 10 minute cu colorantul următor:

Soluție de carbonat de amoniac 1/200. . . 4 grame

Soluție alcoolică concentrată de albastru de metilen X picături

Se spală apoi cu apă distilată, decolorând în același timp 2—3 secunde cu o soluție conținând 5 picături de acid cloridric la 500 gr. apă.

După Charles Nicolle ³⁾ aceasta este o metodă dificilă și care nu dă rezultate sigure.

1) Riviere. Sur le bacille du chancre mou. Soc. d'anat et de physiologie de Bordeaux.

2) Boll's Lee et F. Henneguy. Traité des méthodes techniques.

3) Recherches sur le chancre mou. Paris 1893 p. 45.

După Mermet 1) câte-va șancăre ast fel studiate au demonstrat bacilul în abundență, pe când în alte preparatii a lipsit.

Am spus, că n'am găsit bacilii în ore-care secțiuni provenind de la un șancăr tipic experimental, colorate cu albastru de toluidină.

Altă dată am făcut o inoculație pe abdomenul unui bolnav din clinica noastră, care bolnav avea două șancăre simple ale penisului, însoțite de bubon inguinal flegmazic, care a rămas steril. Câte-va zile după aceia i-am făcut o altă inoculație pe brațul drept, apoi după patru zile o altă la brațul stâng și toate au fost negative.

Tot așa în alte cazuri unde la prima vedere s'ar fi putut cine-va gândi la un erpes, diagnosticul șancărului simplu n'a putut fi stabilit de cât punând în evidență bacilul lui Ducrey, prin inoculații pozitive.

Nu pot termina acest studiu fără a vorbi de metoda de fixație și de colorație indicată în teza sa de Ch. Nicolle²⁾. Iată această metodă.

Șancărul de inoculație excizat este pus întreg în următorul fixator, timp de 24 de ore.

Sublimat corosiv 3 grame

Apă distilată 100 gr.

Acid acetic cristalizabil 1 gr.

Spălarea cu apă după sublimat timp de 24 ore, indicat de autor, n'ar fi necesar, după confratele nostru Dr. Jean Cantacuzène.³⁾

Dar, dacă aceasta este adevărat când după sublimat se trec piesele prin alcool, care distruge depozitele de albuminate mercurice, nu este poate și când trebuie să stea organele în acetona.

Prin urmare când piesele au stat timp de 24 ore în soluția de sublimat, trebuie să spălăm continuu cu apa curgătoare tot 24 ore, pentru a dizolva tot sublimatul ce-l conțin, sau dacă vrem să câștigăm timp, să trecem piesele prin lichidul lui Lugol înainte de a le colora.

După spălarea cu apă, se pune șancărul tăiat în mici bucăți în acetona unde stă 48 ore, dar trebuie reînnoită acetona de 3 sau 4 ori în acest timp.

Și mai mult, vasul cu acest lichid și piesa va fi ținut la etuvă la 55 de grade, pentru a înlesni pătrunderea parafinei.

1) Archives générale de Médecine. Août 1893

2) Loc. cit. p. 51, 52, 53.

3) Recherches sur le mode de destruction du vibron cholérique dans l'organisme. Paris. 1894. P. 29.

Pe urmă se pune piesă în xilol, tot la termostat, reînoid de 2 sau 3 ori xilolul în 24 ore.

După aceea se pune timp de 48 ore într'un amestec de părți egale de xilol și de parafină, tot la etuvă la aceeași temperatură.

În fine, încă 24 ore în parafină, tot la termostat, pe urmă se pot turna în formele, care vrem pentru a fi tăiate la microtom.

Secțiunile trebuie să fie foarte fine pentru a vedea bine situația bacililor și fixate pe lamă cu lichidul lui Mayer, mai cu seamă când sunt foarte subțiri.

După Nicholle 1) se poate, fără a lipi secțiunea cu lichidul lui Mayer, să ajungem a o face să adereze pe lamă prin procedeul următor: secțiunea, cum e făcută, este primită într'un cristalizor plin cu apă caldă, unde se întinde bine.

Cu o bucată de hârtie sugătoare care se vîră de desupt se ia și se întinde pe o lamă.

Se pune deasupra câte-va picături de alcool absolut, apoi se rădică alcoolul și se pune xilol pentru a dizolva parafină. Cu hârtie sugătoare se ia xilolul și se pune din nou câte-va picături de alcool absolut.

Se pun apoi lamele cu secțiunile într'un cristalizor plin cu apă distilată.

Apoi se colorează cu albastru fenicat a lui Kühne timp de 3 minute, se spală cu apă distilată, pe urmă se fixează colorarea cu soluția următoare:

Tanin eterat 1 gr.		Se ține preparațiile în acest lichid 10 până la 20 secunde.
Apă distilată 10 gr.		

Taninul trebuie să fie pur.

Se spală cu apă distilată. Se desidratează cu alcool ordinar și cu alcool absolut, se trece prin xilol și se închide în balsam.

În toate aceste manipulațiuni, preparația trebuie să rămâie în totdeauna pe lamă.

Se poate colora de asemenea și cu colorantul lui Unna, sau și cu toluidina fenicată, care după Nicolle și Cantacuzéne 2) ar da cu mult mai bune rezultate. Iată formula:

Albastră de toluidină 0.50 ctr.

Alcool absolut 10 gr.

1) Loc. cit. pag. 54

2) Loc. cit. pag. 32.

Dizolvă și adaogă puțin câte puțin.

Acid fenic 1 gr.

Apă distilată 100 gr.

Se pune câte-va picături pe preparația care e lipită pe lamă, se lasă trei minute, se spală cu apă distilată, pe urmă se tratează cu tanninul eterat, cum se face cu albastru de metilen și se continuă tot așa pentru a termina închiderea în balsam.

Să notăm că aceste preparațiuni, ca și cele alte, trebuie să fie ținute la adăpostul luminei soarelui.

Trebuie de asemenea să ne ferim, după desidratarea cu alcool absolut, de a întrebuița esența de cuișoare, din care câte-va urme se amestecă cu balsamul și sfârșesc prin a face secțiunile palide.

Tionina fenicată ar fi încă superioară ca colorant al bacilului Ducrey, după autori, ce i-am menționat.

Iată formula lor :

Tionina 0,50 ctr.

Alcool absolut 10 gr.

Dizolvă și adaugă puțin câte puțin.

Apă distilată 100 gr.

Acid fenic 1 gr.

Se supun lamelele la acest colorant aproape 45 secunde. Trebuie să spălăm bine căci colorația e foarte intensă.

Se desidratează cu alcool, se trece prin xilol, pe urmă se închide în balsam.

Bacili sunt foarte bine colorați în violet.

IV

Din cele ce am spus rezultă că noi admitem un bacil patogen al șancărului simplu. La chestiunea pentru ce acest bacil n'a putut fi cultivat pe mediile de laboratoriu cunoscute astăzi, noi putem răspunde că mai sunt alți bacili, pe cari nimenea nu i pune la îndoială ca bacilul leprei, a căruia cultură, cu toate că am reușit a obține, nu este un ce stabilit încă, nu se reușește lesne și tot deauna.

Tocmai din această cauză Ducrey a fost obligat să se mulțumească cu rezultatul, ce se obține prin inoculațiile de la braț la braț. Noi vom încerca cu substanțe cu care încă nu s'a încercat.

Mermet ¹⁾ relativ la inoculațiile în serie zice : «Puroiul pustule-

1) Loc. cit. p. 215.

lor succesive de inoculație conține în adevăr bacilul în stare de puritate și reproduce constant șancărul moale, când se inoculează la cel ce-l are. Acest caracter de auto-inoculație pozitivă a virusului șancros saū al bacilului este constant. Microbul lui Ducrey—Unna are decī acțiune locală, de oare ce poate fi reinoculat la purtător în mod indefinit».

E bine înțeles, că aceste inoculațiuni reușesc la orī-ce persoană, dar, după cercetările mele, nu se găsește acest microb în mod regulat de cât în puroiul primei pustule de inoculație.

Prin urmare în pustulele de inoculație în serie, în carī nu se găsește bacilul, suntem obligați de a admite, că șancărul este datorit secrețiunilor acestui microorganism.

Cum intervine acest bacil pentru a da naștere șancărului simplu? E probabil că aci, ca și aiurea, aceasta se produce prin iritația țesuturilor, care duc la necroza moleculară și apoi microbii supurației adaogându-se, ulceratiia este ast-fel formată.

Iată ce trebuie să se știe și aș putea formula ca o axiomă: *Bacilul patogen deschide pōrta bōlei baciliī ōspei suut pōle cei mai periculoși ei fac in parte ulceratiia.*

V

Se știe că adese orī șancărul simplu este însoțit de un bubon inguinal supurat. Câte-odată aceste bubōne sunt virulente, adică conțin bacilul șancărului care le provoacă și cu puroiul luat de la aceste buboane ne incisate, se poate câte-odată obține un șancăr experimental. Cu toate acestea alte orī aceste buboane cum am spus deja nu sunt virulente, nu conțin acest microorganism, iată de ce noi suntem nevoiți să admitem, că une-orī baciliī voiajează de la șancărul inițial al organelor genitale prin calea limfaticilor, până în regiunea inguinală și alte orī nu.

Eū în câte-va cercetări ce am făcut, n'am putut constata virulența acestor buboane.

Admitem decī, că șancărul simplu constituie o boală locală, fără nici un resunet asupra organismului. Iată de ce nu pot admite opiniunea emisă de Mermet, ¹⁾ elevul lui Balzer, care tinde a admite infecțiunea generală a organismului prin virusul șancărului moale.

1) Mermet. loc. cit. p. 211.

Dacă din întâmplare un bolnav atins de un ast-fel de șancar, prezintă o stare febrilă sau o deranjare gastrică, trebuie oare atunci să admitem în acest caz o infecțiune generală? de loc.

În sfârșit pentru a termina cu agentul patogen al șancărului simplu, care cum știm este inoculabil, trebuie să mai adăogăm ca Durey a parvenit ca cu virusul unui ast-fel de șancar să obție pustule de inoculație la acelaș individ până la a 15-a generație și Iullien a ajuns până la a treia.

Eū nevoind să țin mai mult timp bolnavi sub experiență n'am continuat de cât până la a 4-a generație.

În acelaș timp voiū spune că agentul patogen al acestei boale, poate fi distrus prin cauterisațiuni făcute la începutul evoluțiunei sale, cu nitrat de argint, sau mai bine cu acid fenic în soluțiune alcoolică concentrată. Cu acest mod, se transformă un ulcer, șancros într-o plagă simplă, care plagă decī se va vindeca ușor.

Câte-va cuvinte asupra șancrelor sifilitice extra-genitale.

I

În timpul prezent, relativ la sifilis, nu se mai pôte zice, după cum zicea marele sifiligraf Ricord «on est puni par ou l'on a pêché» de ore-ce se pôte infecta pe cale extragenitală—fără să fi păcătuit cătuși de puțin.

De acea cea mai mare parte din autori ¹⁾ au atras luarea aminte mai cu seamă asupra frecuenței acestui mod de infecțiune prin virusul sifilitic, propunând metode profilactice contra acestei afecțiuni.

Asemenea D. F. Reboul ²⁾ a publicat anul trecut un studiu, asupra 19 cazuri de șancre sifilitice cefalice, în care el s'a ocupat mai ales de etiologia lor. De asemenea se cunoaște lista a 581 cazuri de șancre sifilitice extra-genitale ale Doctorului Nivet. Încă de mai mulți ani diferiți șefi de clinică ai D-lui Profesor Fournier din Paris, publică o statistică a șancrelor extra-genitale observate în timpul fie-cărui an.

1) Peter. Seance du 1-ier Novembre 1893. Communication faite à la Société Berlinoise de Dermatologie.

2) Annales de Dermatol. et de Syphiligraphie 1893 page 1244. Paris.

Resultă dintr'acele statistice, că la clinica acestui învețat profesor se observă vre-o cincî-zeci de ast-fel de cazurî.

Acum în urmă, excelentul meu amic și confrate; Doctorul Feulard 1) a făcut un foarte frumos studiu cu materialul Cliniceî din Paris. Din acest studiu resultă că de la 1 Februarie 1890 până la 1 Noembrie 1891 s'aû observat 75 de cazurî. Nu mai este nevoie să menționez numărul, din ce în ce mai mare, de șancru extra-genitale care se observă astă-zî. Ținta mea, publicând cele trei cazurî carî fac subiectul acesteî micî lucrări, este de a atrage atențiunea confrăților, asupra gravităței și precocităței accidentelor maline carî se observă în urma lor.

Intr'adevăr, mi se pare că accidentele sifilisului sunt mai precoce diferitele stări saû periode ale bólei merg mai iute, când virusul pătrunde prin partea de sus a corpului de cât când pătrunde prin cea de jos. Se înțelege însă, că cû nu zic că orî ce șancru extra-genital, orî care ar fi sediul seû, trebuie considerat ca având un pronostic mai serios; dar zic, că acele care își aû sediul pe regiunea inferioară a corpului, adică la organele genitale, la membrele inferioare coprinzând și picioarele, aû după mine, un pronostic mai favorabil, de cât acelea care își aû sediul pe membrele superioare, pe mamele, pe abdomen, pe trunchiu și pe regiunea cefalică. Zic însă, că acelea carî ocupă extremitatea cefalică și membrele superioare, trebuesc considerate ca fiind mai grave.

Si pentru ce? S'a zis că șancrule extra-genitale sunt mai grave pentru că trec neobservate, că nu se începe un tratament până ce nu apar accidentele secundare. Dar această explicațiune nu este îndestulătoare dupe mine de ore ce autorî numeroși, cu tôte că asupra acestuî pînt eu nu împărtăsesc opinia lor, sunt de părere de a nu începe tratamentul specific, de cât atunci, când acele accidente au apărut.

De asemenea s'au semnalat drept cauze, carî influențează asupra gravităței sifilinului în general, mai întâi alcoolismul, scrofulo-tuberculoza, diabetul, paludismul, guta, în fine vâista înaintată, și ori ce stare cachectică produsă de ori și care cauză. La acestea, profesorul Fournier adaogă surmenagiul fiisic și intelectual.

Doctorul G. Salsotto²⁾ care arată 128 cazurî de șancru ale mamele la doicî, ciede că gravitatea sifilisului ține de lăptare și de

1) Annales de Dermatol. et de Syphil. 1892 pages 805—815.

2) Chancres extra-génitaux. Annales de Dermatol. et de Syphil. Paris 1893 p. 663

modificațiunile ce produc șederea la oraș, asupra existenței femeilor, cari mai toate vin de la țară.

Prin urmare, autorul admite că șancreele sânuului sunt mai grave aceasta este esențial pentru mine, cât despre cauza pe care o invocă, nu o cred îndestulătoare, ba chiar zic că doicele venind chiar de la țară la oraș, să găsească mai bine aci, se hrănesc mai bine și urmează o igienă pe care nu o cunoșteau acasă.

Dupe noi aceste șancree trebuesc considerate ca fiind mai grave pentru că ocupă una din acele regiuni care intră în grupa asupra căreia ne emitem opiniunea, ținând seama de gravitatea șancrelor.

Anul trecut, Doctorul Galezowski făcând o comunicare, la Societatea franceză de Dermatologie, asupra accidentelor șancrelor extra-genitale pe un număr de două șancree ale pleoapelor, arată la un caz o keratită punctată, un iritish cu sinechie posterioare și o coroidită cu o erupțiune pe tot corpul.

Dar cea ce este mai important, în această observațiune, este că cu tot tratamentul mercurial și iodurat (pe care bolnava spune că nu l'a urmat regulat) șancrul mai era evident în Mai 1892, epocă în care bolnava s'a prezentat la D. Galezowski spunându-i că este bolnavă de câte va lună. Doctorul Galezowski i-a făcut fricțiuni mercuriale și loțiuni cu sublimat, și chiar atinse ulcerul cu cianură de mercur în dosă slabă. Dănsul își termină comunicația zicând: Acest tratament a dat o ameliorare considerabilă, și am putut constata prin luna Noiembrie 1892 (adică după 6 luni) o micșorare a ulcerului și coroidita sifilitică cu depozite către ora serata mai puțin accentuată, dar corpul sticlos era încă deviat și presenta semcele caracteristice ale coroiditei sifilitice.

Profesorul Fournier care a luat cuvântul dice: «D. Galezowski consideră iritis-ul ca un indice al gravității sifilisului? Eu m'am gândit că iritis-ul nu se întâlnește mai des de cât în sifilisurile grave și avea o valoare pronostică prea puțin cunoscută.»

Aceiași este și părerea noastră, de ôre ce într'un număr de cazuri estul de mare de sifilis, pe cari le-am văzut până acum, n'am găsit iritis de cât în sifilisurile grave, precocce, de origină extra-genitală.

Barthélemy, în aceeași ședință, arătând un caz de șancru al pleoapei, insistă asupra tenacității leziunii, care nu cedă de cât după patru luni de tratament și aceasta prin pilulele de proto-iodur în doză de 0.20 centigr. pe zi.

În fine Galezowski pentru a arăta cât de grav este iritis-ul, pre-

conisează pentru asemenea cazuri fricțiuni mercuriale timp de doi ani.

În această notă, se vor vedea trei observațiuni, de-ale noastre, de șancre extra-genitale cu accidente grave precocce. O observație se raportează la un tânăr care în urma unui șancru al detetului mare de la mână, avu în același timp cu sifilomul primar manifestațiuni terțiare, cărî s'au repetat unele dupe altele (a se vedea prima observație) la intervale scurte, cu tot tratamentul, care era unul din cele mai bine combinate.

Cazul acesta m'a frapat și m'a hotărît să întreprind această lucrare, și sunt foarte fericit de a putea să-mî sprijinesc opiniunea mea pe cea a profesorului Fournier.

Acest ilustru sifiligraf, relativ la șancrele mânei zice : Aceste șancre sunt dintre accidentele puțin comune, pe 10000 de cazuri de șancre cu sediul diferit nu sunt de cât 49 a le mânei. Póte că aceste șancre trec neobservate. De asemenea este de notat că dintre aceste 49 cazuri; 30 se raportă la medici infectați prin contaminațiunea profesiunei, rămân ast-fel 19 cazuri observate la alte persóne.

Dece cazuri erau în urma mușcăturilor făcute de persóne cu sifilide crosive bucale.

Cazul primei noastre observațiuni este din cele mai rare pentru că este rezultatul unei tăeturi pe care bolnavul și-a făcut-o la un deget cu o sticlă probabil contaminată. Nu-și aduce aminte să-și fi băgat degetul în altă parte, cu tóte că nu se pot crede în totdeauna spuselor acestor feluri de bolnavi.

Fournier zice încă : « Aceste șancre se observă mai mult la mâna dreaptă de cât la cea stângă și înprejurul unghiei. » Este decî ca la bolnavul nostru care presintă leziunea sa inițială la degetul cel mare al mânei drepte și înprejurul unghiei.

Cât despre pronosticul acestor șancre, D. Fournier remarcă că ele aduc dupe ele manifestațiuni grave, dânsul a întâlnit în totalul de 49 de șancre ale mânei, dintre cărî 14 cazuri observate în oraș, cu accidente terțiare, între ele 6 cazuri de sifilis Cerebral și 1 caz de Tabes.

Pentru D. Fournier cauza acestei gravități vine de acolo că răul ne fiind cunoscut, nu se caută la timp; în urmă, când medicii sunt atinși, aceștia fiind surmenați fizicește și moralicește, și îngrijindu-se în definitiv rău infecțiunea prinde rădăcină, sifilisul se agravează.

Prima cauză póte să nu fie invocată în tot deauna, *dar surmenagiul, trebuie luat în considerație mare.*

Din partea sa, Duncan Bulkley¹⁾, căruia îi mulțumesc de trimeterea frumuscii sale lucrări, cu ocazia a două cazuri noi de șancre ale amigdalei observate în timpul din urmă, arată 111 cazuri de sifilis extra-genital cu sediuri diferite. În statistica sa găsim: 15 cazuri de șancre ale degetelor; relativ vorbind, este un număr destul de mare. Cât despre cele două cazuri noi de șancre ale amigdalei, zice: Sifilisul care urmează *infecțiunii amigdalene este "grav, câte o dată chiar din cele mai grave*. Iar despre modul de contaminare, zice: «Probabil că trei omecii au fost infectați prin pahare și pipe pline de virus».

Primul nostru caz, acuză de asemenea acest mod de contaminare

În fine, acum în urmă, doctorul Tschistiakof, semnalând la Societatea de Sifilografie și Dermatologie din St.—Petersburg mai multe cazuri de șancre ale amigdalei, notează pe acela al unui bolnav care a avut în urma aceluși șancru, destul de iute, ectima, nodosități cutanate și subcutanate multiple, alterațiuni ale ochilor; nu spune de alterațiuni.

Autorul consideră nodositățile ca gome secundare, eu sunt de aceeași părere, dar consider aceste leziuni ca manifestațiuni maligne, precoce.

II.

În primul nostru caz, se va vedea că atunci când șancrul degetului nu era bine cicatrizat, s'a ivit ectima, nodosități sub cutanate care s'au ulcerat; pe urmă o *epididimită stângă*, pe urmă supurația ganglionilor limfatici, în urmă o epididimită considerabilă *la dreapta*, a urmat gome sub cutanate, pe urmă o altă gomă mai voluminoasă, în fine alături de ganglionii care au supurat o dată și au rămas cicatrice în locul lor, au revenit alte gome sub-cutanate.

Vedem deci, prin aceste câte va observați că șancrele extra-genitale au un prognostic mai grav.

Cu toate acestea, dupe excelentul nostru coleg și amic, profesorul I. Neumann din Viena, ar fi indiferent pentru organism ca sclerosă să fie genitală sau extra-genitală; numărul de sifilisuri grave ar fi dupe autor, tot același în ambele cazuri.

Îmi pare rău că nu pot fi de aceeași părere cu ilistrul sifiligraf

1) Clinical Notes on chancre of the Tonsil With Analysis of Fifteen cases 1893

și cred că dacă s'ar face o statistică asupra acestei chestiuni, dacă s'ar urmări bolnavii mai mult timp, s'ar ajunge să se găsească că șancreele extra-genitale sunt acompaniate de accidente terțiare mai precoce și că ele sunt mai tenace la tratament.

Pentru ce acest lucru? Iată chestiunea pe care trebuie să o discutăm acum.

Se poate invoca, după cum s'a făcut până acum, că calitatea germenului este cauza malignității multor șancree, sau trebuie să se ție socoteală de terenul pe care germenul este pus? Eu cred că până la ore care punct, trebuie să se ție seama de amândouă aceste fapte, dar pentru chestiunea care ne preocupă, trebuie să căutăm o altă explicație.

Am spus-o mai sus, cum că cred în malignitatea șancrelor extra-genitale care își au sediul pe regiunile superioare ale corpului, și aceasta ținând seama de faptele observate de mine și de autori menționați mai sus.

Acesta ține de faptul că virusul pătrunzând prin regiunile care sunt supuse la mișcări mai multe, este introdus mai ușor în organism, s'ar putea zice chiar, mai repede. Se admite că circulația sanguină și limfatică este mai activă în partea de sus de cât în partea de jos a corpului, prin urmare, pe de o parte, după cum am spus virusul pătrunde de odată și în mare cantitate, pe de altă parte, prin acest mod este pus într'un mediu intern unde poate prospera mai bine.

Călătoriile cele lungi, însoțite de o hrană proastă surmenează pe individul constituit din milioane de celule și la care un bogat sistem nervos nu lipsește, de ce nu am admite că agenții patogeni a-î si-filisului, când pătrund prin partea de jos a corpului sau prin organele genitale, să nu fie mai mult sau mai puțin surmenați și distruși în mare parte, traversând ganglionii limfatici inguinali, crurali, înainte de a interesa extremitatea cefalică și regiunile din partea de sus a corpului? Prin urmare, un număr mai mic de agenți patogeni introduși de o dată în organism găsindu-se într'un mediu mai puțin nutritiv, va avea o influență mai puțin gravă asupra organismului de cât în primul caz.

Se cunoaște cât de bogată este rețeaua de capilare și limfatice în pulpa degetelor și în mucoasa buzelor, și iată cum se pot proba aceste supoziții ale mele prin fapte anatomice.

Numai ast-fel se explică precocitatea accidentelor terțiare la persoane al căror teren nu poate fi acusat. Asemenea, aș putea zice, că

agenții patogeni, bacili, dacă se pot admite, multiplicându-se din ce în ce în acest mediu bogat în nutriție, rezultă ca accidente să se urmeze mai repede unul după altul, cum se vede în prima noastră observație.

N'am putea ôre admite că virusul pătrunzând prin regiunile superioare ale trunchiului, prin degete sau buze, unde după cum am mai spus capilarele sunt mai abundente ca în alte părți nu influențează ast-fel mai repede asupra sângelui masei encefalice, de unde un resunet asupra celulelor și a întregii mase a creierului și ca consecință ôre care slăbire în funcționarea celui mai important sistem? Aceasta nu ar aduce după ea o micșorare de rezistență, a întregului organism, la năvălirea agenților patogeni și punându-l în condițiunile unei stări de cachexie, etc.?

Ast-fel îmi explic eu lucrurile pentru cele trei cazuri cari voi urma aci.

Iată acum cele trei observațiuni.

III

OBSERVAȚIUNEA I-ia

Șancru sifilitic al degetului mare. Sifilide ectimate cutanate. Gome și pseudo-gome. Epididimită sifilitică dublă.

La 18 Noembre 1893 intră în serviciul Cliniceî. Simion P... în vârstă de 21 ani, chelner.

Antecedente ereditare.—Nu știe cauza morței tatălui său, nici nu poate să ne dea relațiuni asupra sănătăței sale. Mama sa suferea de dureri de stomac și avea dese ori cefalgii, fără să aibă erupțiuni pe corp. Unul din frații săi, care a murit pe când pacientul era copil avea o tumoră la axila dreaptă. Are patru frați și o soră cari sunt sănătoși și nu suferă nici unul de vre-o boală cronică.

Antecedente personale.—În copilărie a avut variolă, mai târziu friguri. În vârstă de 19 ani a avut o blenoragie care s'a vindecat aproape în două săptămâni și în luna August 1893 a avut o altă blenoragie de care s'a vindecat tot în două săptămâni. N'a avut nici o dată vre un șancru. La 12 Octombrie, spălând vase într'un restaurant mare din capitală, și-a făcut o sgârăitură la degetul cel mare de la

mâna dreaptă, mare cât o mazare, unde mai târziu observă o pustulă care se rupse și în locul ei apărură un ulcer, care se mări încetul cu încetul întinzându-se de la matricea unghiei până d'asupra falangetei. O lună după aceasta, observă că i se făcu în axila dreaptă o adenită de mărimea unui ou mic.—A aplicat mai multe pomezi și tumora s'a micșorat, lăsând în locul ei o tumefacțiune dureroasă, care-l împedea de a-și ridica brațul. De la 13 la 15 Noembre îi apărură pe față, pe pelea capului și pe tot restul suprafeței culanate o erupțiune sub formă de proeminențe de mărimea unei linte; a intrat în spital cu această erupțiune.

Starea prezentă.—Bolnavul este de constituție debilă, sistemul muscular și țesutul celulo-adipos puțin dezvoltate. Examenul organelor toracice și abdominale nu ne arată nimic particular; dar examinând sistemul limfatic ganglionar sub-cutanat observăm că ganglioni occipitali, cervicali, antero-laterali și posteriori sunt ca niște mazăre mari sau ca niște alune. Ganglionii sub maxilară au dimensiunile unor fasole. În axila dreaptă găsim că ganglionii sunt măriți de volum, mai mulți reuniți între ei, care formează o adenită de mărimea unei nucii mari, ganglionii epitrochleeni atât la dreapta cât și la stânga sunt măriți de volum și se simt ca niște bobe de fasole. Acei din regiunea inghinală atât cei transversali, cât și cei de desuptul arcadei crurale sunt de câte-va zile, puțin măriți de volum. Pe totă suprafața corpului se observă o erupțiune caracterizată prin papule lenticulare, care sunt proeminente și unele acoperite de cruste mici negricioase, care ridicându-se pun în evidență o papulă roșie ca șunca afumată. Unele cruste sunt rupiforme și dispuse ca o spirală; mărimea acestor papule este de la aceea a unui bob de mazăre până la grosimea unei pieșe de 50 de bani; unele sunt mai mari, dar nu așa de numeroase și nu se găsesc de cât pe anume locuri.

Iată topografia acestor ciorescențe :

1) *Regiunea cefalică.*—Pe frunte se găsesc mai multe papule de diferite mărimi în număr de 5—6, Pe obraji și pe bărbie sunt 2—3 Pe pelea capului găsim un mare număr de cruste mici care se deslipesc; dar cum bolnavul are părul des și cam lung, papulele se pun în evidență dând părul într-o parte. Aceste papule sunt ipertrofice, mari cât o piesă de 1 leu, care s'a transformat după câte-va timp în pustule de ectima profunde ale căreia ulcere cicatrizându-se au lăsat în urma lor cicatrice profunde care se văd și astăzi.

Pe membrul superior drept pe tața posterioară a brațului se ob-

servă mai multe papule izolate și pe fața postero-externă a antebrațului, patru papule dintre care două mai mari.

Membrul superior stâng.—Pe braț nu se observă nimic. Pe antebraț aproape de extremitatea inferioară a radiului, se văd mai multe papule dintre care două mai mari; *pe fața palmară dreaptă nu se observă alt ceva de cât un ulcer care este situat pe marginea internă a degetului mare.*

Acest ulcer prezintă direcția și conformația următoare: Ulcerul are o lungime de aproape de 3 centi-metri și o lărgime un centi-metru și trei sferturi; el se întinde din mijlocul pulpei degetului la matricea unghiei pe care o interesează până la articulațiunea celor două falange între ele. Culoarea lui e roșie vie, sângerează și este acoperit de muguri cărnoși care îi dau un aspect lucitor; *acest ulcer este poarta de intrare a infecțiunei, este un șancru sifilitic.*

Bolnavul nu a avut nică o dată o eroziune la organele genitale, lucru pe care-l constatăm și noi.

Pe regiunea anterioară a toracelui precum și pe abdomen există mai multe papule diseminate și acoperite de scuame; în general, ele sunt mici.

Pe dosul regiunii subspinose stângi se văd două papule mai mari și pe suprafața corespondentă a omoplatului, mai multe papule mai mici, izolate, altele grupate în semicercuri, una mai mare spre mijlocul regiunii axilare stângi, mare cât un bob de fasole. O alta având dimensiunile unei alunce se observă aproape de a nouă vertebră dorsală, în fine 6 cm. la stânga de a doua vertebră lombară, se observă o altă papulă mare ca o migdală.

Membrele inferioare. — Pe căpsa dreaptă în fața marelui trochanter se constată patru papule de mărimea unor piese de 1 leu și la o distanță de 2—3 cm. una de alta formând un arc intrând înapoi; pe cele lante fețe câte va pustule de ectima, având dimensiunile unor piese de 50 bani diseminate pe ici pe colea.

Pe gamba corespondentă papule mici, numeroase și cel mai mare număr dintre ele au mărimea unui bob de linte, altele formând semicercuri. Între ele pe fața externă și în mijlocul gambei drepte se văd trei papule, mari cât o piesă de 50 bani, separate unele de altele numai printr'un centimetru de piele sănătoasă și formând un arc mic intrând dinapoi, la unirea a două terțuri inferioare cu terțul superior se vede o mare pustulă ectimată având dimensiunile unei piese de un leu,

Pe fața posterioară se găsesc mai multe papule dintre care trei sunt mai mari, așezate pe o linie ușor curbă înainte.

Pe cósă stângă găsim câte-va mici papule, Pe gamba corespunzătoare, începând de la tuberositatea externă a tibiei și mergând pe o linie curbă înainte până la lărgimea unui lat de mână dedesuptul articulației genuchiului, se observă numeroase papule așezate pe o linie dreaptă, din care cele mai multe au dimensiuni foarte mici, altele sunt mai mari și ajung la mărimea unei piese de 50 bani, și chiar de un leu. Pe marginile acestei linii pe tibia se observă două papule mari cât o piesă de 2 lei și altă având mărimea unei piese de 50 bani în mijlocul muschilor gastro-cnemienți acoperiți de alte papule mici și numeroase.

Examenul cavității bucale, făcut cu multă atențiune nu ne arată nici o ulceratiune nici pe buze, nici pe gingii, nici pe limbă, nici în fundul gâtului, nici pe vâlul palatului.

Organele toracice funcționează normal; organele abdominale nu prezintă nici ele nimic anormal. Splina normală.

Organele genitale, penisul, pelea prepuțului examinate cu cea mai mare atențiune posibilă nu prezintă nici o cicatrice.

Testiculul stâng este dureros și epididimul puțin îngroșat. Prosta-examinată prin tușeul rectal nu prezintă nimic important.

Secrețiunea urinară normală: 1600 grame în 24 ore, culórea citrină, nu conține nici albumină nici zahar.

Virusul sifilitic ne găsind altă pórta de intrare la acest bolnav de cât ulceratiunea erosivă a degetului mare, însoțită, lucru important de un bubon axilar m'am crezut autorizat să a considera acea *ulceratiune ca un șancru sifilitic*. De aceea i-am instituit un tratament antisifilitic cu pilule de tanat de mercur. În acelaș timp i-am dat câte doua linguri de masă pe zi din siropul umător:

Rp. Sirop de iodur de fer 150 gr.

Glicerină pură 50 gr.

Clorur de sodiu 10 gr.

Licóre arseniacală Fowler L. gutte.

Șancrul a fost pansat cu aristol și acid boric.

În timpul tratamentului bolnavul are dureri rumatoide, vertige-cefalagie, anoroxie. I se administrează afară de tratamentul antisifilitic un tratament feruginos.

Papulele devin dureroase și cea mai mare parte se transformă în pustule de actina profundă, având dimensiunile unei piese de 2 lei.

Cât va timp a avut un ușor acces febril.

La 6 Decembre se observă pe antebrațul corespunzător sifilemului de la deget, pe trajectul lungului supinator că cele trei tumori cari erau mai mici iau dimensiunile unei alune și pelea la suprafața lor devine roșie. Tumorile fac un lanț moliniform, cea ce indică o îngurgitare a vaselor și ganglionilor limfatici, cari plecând de la deget se dirige către axilă unde se găsește o adenită mare cât un ou mic de găină.

Câte-va pustule de ectimă după gambe iau dimensiunile unei piese de 5 lei.

După câte-va zile, tumorile limfatice cari formau lanțul moliniform descris mai sus au început a se ramoli.

La 14 Decembre se constată epididimită stângă.

La 20 Decembre substitues: pilulelor de tanat de mercur injecții intra musculare de bichlorur de mercur. Cu tot tratamentul, alie papule de pe frunte și pelea capului se transformă în ulcerațiuni ectimate. Continue cu siropul de iodur de fer, cu injecțiile și cu licore Fowler.

La 1 Februarie bolnavul se plânge de dureri în testiculul drept și constată că capul epididimului e dur, dureros și mare ca o castana. Nu are scursoare urctială.

La 8 Februarie. Bolnavul acuză o cefalalgie violentă, mai ales noaptea și dureri pe trajectul mușchilor peronieri laterali unde se constată o tumoare mare cât o migdală. Este o gomă subcutanată care-l împedica de a merge cu ușurință.

La 20 Februarie epididimită a dispărut aproape complet, dar goma menționată mai sus a devenit mai mare cu tot tratamentul.

Mai mult, durerile de cap, anorexia, slăbiciunea persistă.

Tumorile cari fac lanțul moliniform s'au ramolit mai mult, le deschid și ese din ele o materie caseoasă gălbenie. Examenul bacteriologic n'a descoperit bacili.

La 1 Aprilie.—Pe traiectul muschiului biceps din partea stângă o gomă mică ovalară, puțin dureroasă la pipăit.

La 12 Aprilie. Lângă două tumori cari formează lanțul moliniform descris, care, după cum am spus-o, după ramoliția lor au fost deschise și au lăsat cicatrice în locul lor, se ivesc dureri, tumefacție și după trei zile se constată de fie-care parte apariția unei noi tumori de mărimea unei nucii mici.

Goma de pe brațul stâng a luat dimensiunile unui ou mic de

găină; în mișcări ea pricinuește dureri. Tocmai la finele lui Mai bolnavul ese din spital vindecat; dar având pe dânsul numeroase cicatrice urmele ulcerelor ectimatoase.

După cum se vede, această observațiune este una din cele mai interesante; ea ne arată un caz de sifilis malign, precoce, la un tânăr care primește infecțiunea sifilitică sgarîndu-se la un deget pe când spăla un pahar.

Bolnavul nu este nici alcoolic, nici scrofulo-tuberculos nici impaludat, și cu toate că nu este de constituție robustă, nu are nici un; din viscere atinsă; este destul de bine dezvoltat pentru vârsta sa de asemenea a fost recrutat la armată.

La intrarea sa în serviciu, constatăm șancrul degetului mare, bubon axilar indolent voluminos, ganglionii limfatici secundari însoțind o erupțiune papulo-ectimatoasă, etc.

Puțin după aceea, cu tot tratamentul specific și un sirop arsenical și feruginos, un lanț de ganglionii se ivește pe ante-brațul drept.

Aceștia încep încetul cu încetul a se ramoli; îi deschid, se face pansamentul necesar, se continuă tratamentul. Bolnavul are dureri de cap, anorexie.

În urmă, papulele se transformă în pustule mari de ectima; apoi apar nodosități subcutanate pe membrele inferioare, cari se ramolesc încet încet.

În urmă apare o gomă pe traiectul muschilor peronieri laterali dintr'o singură parte.

În fine, alături de cicatricile rămase în urma supurației tumorilor cari au format lanțul moliniform descris, apărură de fie-care parte câte o gomă nouă, și în fine, curând după aceasta o altă gomă destul de voluminoasă, pe brațul stâng.

Iată deci un bolnav, care acum șase luni își inoculă virusul sifilitic, urmează un tratament antisifilitic din cele mai regulate, unul feruginos și unul arsenical și cu toate acestea nu s'a vindecat de cât după mai mult de șase luni.

În fine, pentru a termina această observațiune, voi spune că examenul microscopic al sângelui ne-a arătat numai o ușoară augmentare de globule albe și celule rare eosinofile.

Urina nu conține nici zahăr nici albumină. Bubonul axilar s'a resorbit încetul cu încetul și nu a supurat de loc.

Am arătat mai sus opinia mea asupra cauzelor cari fac ca infec-

țiunea sifilitică pe cale extra-genitală să dea loc la accidente mai precoce și mai grave.

Ca probă întru susținerea aceștia, s'a văzut observația 1-ii.

Dar eram departe de a crede că unul din bolnavii a cărui observațiune va urma aci, ne va da, din nenorocire o probă mai mult la susținerea celor ce am zis deja.

Intr'adevăr, această bolnavă R..., H..., intrată în serviciul clinicei mele la 25 Ianuarie anul curent pentru o sifilidă papulo-serpiginosă a feței și o osteosifilosă gomosă a frunței ne presentă la început o stare de sănătate atât de mare în cât era aproape să o congediez.

Dar în acest timp, ea căpătă un erisipel al feței de la o bolnavă venită de afară, și móre câte-va zile după aceea, cu accidente cerebrale.

Oare din cauza erisipelului a murit această nenorocită bolnavă? Nu cred, cu atât mai mult că în acelaș timp trei dintre bolnavele mele, una atinsă de favus și două de lepră, au fost de asemenea atinse de erisipel al feței și s'aũ vindecat după câte-va zile; ceva mai mult, aceste bolnave nu aũ prezentat nici un simptom cerebral în timpul erisipelului lor.

Văzând, la bolnava în chestiune, simptome alarmante din partea creierului, am spus elevilor cari mă înconjură că ostiosifilosa gomosă a frunței, nu era cu totul streină de accidentele encefalice, cu totă vindecarea aparenta a leziunilor pentru cari R... H... a intrat în serviciul meu. Ceea ce mă făcea a spune acest lucru, era puțină întindere a erisipelului pe pelea capului. Dese oră am văzut ast-fel de erisipele (vezi observația 3-a) și tot deauna aũ avut un s.ârșit favorabil. Asemenea ținând seamă de infecțiunea sifilitică la această bolnavă și în prezența accidentelor cerebrale neusitate cu un erisipel puțin întins pe pelea capului, dar însoțit de o temperatură de 40° și de tachicardie, am spus elevilor mei că pronosticul imi pare grav.

Cu toate acestea, dacă mă așteptam a găsi la necropsic leziuni de meningo-encefalită acută, nu-mi era permis de a mă gândi nici un minut că voi găsi perforațiuni intinse, pe frontal, pentru că după am spus-o bolnava se bucura de o sănătate atât de bună că, cu câte-va zile înaintea boalei sale cele noi, era aproape să easă din spital.

Accasta zisă, iată cele două observațiuni:

OBSERVAȚIUNEA II-a

Șancru sifilitic papulo-ipertrofic al buzei inferioare. Sifilide erosive ale pilierului anterior și posterior. Adenopatie cervicală. Adenopatie sub-maxilară. Pitiriasis versicolor.

Sifilide erosive vulvare. Irido keratită dreaptă.

Adenopatie inguinală.

Această bolnavă care a intrat în serviciul cliniceî la 2 Martie 1894 este în vârstă de 30 de ani și a eșit la 13 Aprilie 1894.

Din lipsă de spațiu sunt obligat de a suprima observația acestei bolnave; voi spune numai că, după cum ne arată și titlul, este un caz de sifilis malign precoce, care, de regulă, nu se vede așa de repede după infecțiunea sifilitică. Voi termina deci prin concluziunile căr es din această observație:

Coincidența sifilidelor ectimatease numeroase diseminate pe trunchi și pe membrele superioare, cu șancrul buzei inferioare, și aceasta după patru luni. De altă parte un iritis și o keratită însoțesc aceste eflorescențe.

Cum însă apariția acestor eflorescențe și atingerea ochilor vine de obicei la o epocă mai îndepărtată a infecțiunei, trebuie să admitem o sifilidă malignă precoce și să punem această agravație pe socoteala pătrunderii virusului prin extremitatea cefalică, prin buza superioară. În fine trebuie să notăm, că la eșirea bolnavei din serviciu, i-au apărut alte papule noi, ast-fel că nu știu ce i se va mai întâmpla. De altă parte trebuie să ne amintim opiniunea lui Galezowski și A. Fournier, cari consideră sifilisul însoțit de iritis ca fiind de o gravitate excepțională.

OBSERVAȚIA III-a

Sifilidă papulo-serpiginosă a feței. Osteosifilose gomóse frontale și a le claviculei drepte. Erisipel al feței. Mórte. Necropsie. Necrose perforante ale frontalului cu resorbția țesutului mortificat. Congestiune și ușóră meningo-encefalită.

Prezența streptococului piogen pe focarele gomóse ale frontalului.

R.... H..., în vârstă de 18 ani, a intrat în serviciul cliniceî la 25 Ianuarie 1894.

În privința antecedentelor nimic de notat.

Menstrată de la 13 ani, a fost în totdeauna regulat. A avut pojar acum 3 ani

Bóla actuală durează de acum 5 ani și a început în modul următor:

Maî întâi a observat apariția unei pete roșii ușor proeminente pe partea laterală stângă a nasului. Puțin dupe aceea, această papulă s'a acoperit de cruste, cari ridicate se reformează din nou; pata, dupe expresia bolnavei se despóie de crusta sa, se întindea din ce în ce, ast-fel că dupe doi ani ea ajunsese la comisura labială din aceeași parte. Cam la aceeași epocă, observă apariția unei pete asemănătoare cu cea descrisă pe arcada sprincenei stângi, care s'a întins în jos pe pleoapa superioară. Maî târziu o papulă roșie i-a apărut pe partea laterală dreaptă a nasului, acoperindu-se de cruste. Dimeosunile acestei plăci nu au întrecut pe cea a unei piese de 50 bani.

Bolnava spune că de la aparițiunea primei papule, ganglionii sub-maxilarî au fost prinși, îngurgitați; după cât va timp, în urma badijeonării cu tinctură de iod, acești ganglionî s'au micșorat de volum.

Bolnava a pus pe acest placard diferite pomezî pe cari i le recomandase babele. Pe urmă, consultând medicii i s'a prescris untură de pește, care a luat-o timp de trei erni, în acelaș timp, pe vremea sezonului a făcut băi sărate. Cu toate acestea, răul nu a fost influențat. *Acum un an, bolnava spune că a avut dureri de cap violente*, maî ales în timpul nopței; în urmă observă câte va boseluri pe frunte, cari crescând din ce în ce au ajuns la volumul unei alune. Veđi fig. 15.

Starea presentă la intrarea în serviciu. De talie maî mult ca mijlocie, bine constituită, părul de culoare neagră, destul de des. Pelea capului este îndemnă de óre-ce leziune, periî nu au căzut nicî o dată

Fața și fruntea ne atrag atențiunea, și cum ne gândim că avem a face cu o sifilida o întrebăm în acest sens.

Observând totă suprafața cutanată nu descoperim nimic. Examenul organelor genitale ne arată că ea e virgină. N'are ganglionî inguinalî. Căutând în regiunea cefalică, pórtă de intrare, nu găsim nicî un semn în cavitatea bucală, dar cercetând ganglionii din această parte *găsim un ganglion submentonier*, mare, de volumul unei nucî micî. Acest ganglion este indolent, bolnava ne spune că era mult maî voluminos înainte.

Fruntea. În mijlocul frunței, se vede cu ochiul liber în direcțiunea transversală a regiunei, o ridicătură destul de întinsă. Cu toate acestea, observând-o maî de aproape, se vede că centrul acestei ridicături este maî pronunțat de cât marginile. Sunt trei bose, cea din mijloc este mare ca o nucă, cele lalte, una de fie-care parte a celei dintâi sunt ca niște alune. Prin palpație, se constată că ele sunt

Fig. 13

de o rezistență elastică cu mărginele tari, pelea este puțin mobilă pe cea din mijloc, absolut de loc pe cele lante ; prin palpație sunt dureroase. *Aceasta este o osteo-periostită.* În acest loc colorația peleii nu este de loc schimbată.

Tot în această regiune, în partea internă a marginei arcadei sprâncenei stângi, se constată un placard eritematos de o culoare violacee; marginile sunt sinuose și de formă aproape pătrate sau paralelograme dintre cari una din părți este de 3 centimetri iar altele de 2 centimetri numai. Acest placard infiltrază tot dermul, face relief la suprafața tegumentului, și luată între degete pelea pare îngroșată. Cea mai mare parte din acest placard este acoperit de cruste mici sau

scuame, de o culoare brună gălbenie. Ridicând aceste cruste se pune în evidență o suprafață roșie, lucitoare, cu picături de sânge.

O parte din regiunea orbitală stângă și cu pleoapa superioară corespondentă ne prezintă aceeași leziune. Bolnava nu acuză nici cea mai mică jenă din partea vederii, și nici noi nu constatăm nimic dintr'această parte. Dar cel mai mare placard îl găsim pe partea stângă a feței și aproape de nas. Iată topografia aceluși placard: Incepe imediat de desuptul unghiului intern al ochiului stâng, merge pe partea laterală a nasului și lărgindu-se în afară pe obraz, se coboră cu această lărgime în jos interesând o parte din buza superioară și din comisura labială stângă pentru a se termina pe marginea alveolară a maxilarului inferior, puțin în afară de linia mediană. Dar cum acest placard este mai strîmt jos rezultă că forma sa care este pătrată la partea lui superioară devine conică și aproape ascuțită la cea inferioară. De altă parte, marginile fiind festonate și ridicate, și având în centrul său părți mai proeminente, aspectul său s'ar putea compara cu acela al unei chărți murale. În traiectul său în jos, acest placard acopere și șanțul naso-labial corespondent. Acest placard are o culoare roșie ca șunca. Pe marginile precum și în centrul său, am spus că se observă ridicături, proeminente. Acestea sunt datorite existenței papulelor care se ating prin marginile lor, care se constată în cea mai mare parte a centrului, limitând ast-fel marginile placardului, ast-fel că acesta face un relief mare, mai mare încă în centru unde papulele sunt turtite. La suprafață, aceste papule lenticulare hipertrofice sunt acoperite de cruste galbene brune, destul de rezistente. Pe suprafața placardului, în terțul său superior, este o zonă pigmentată, urma papulelor resorbite. Iată dimensiunile placardului: marginea superioară are 5 centimetri; cea internă care se întinde pe partea laterală a nasului are 10, iar cea externă 8 centimetri.

Când se ridică scuamele și crustele care acoper eflorescențele placardului, se pun în evidență elementele papuloase de un roșu închis. După două zile scuamele și crustele se reproduc din nou. Grosimea placardului prins între degete este de câți va milimetri, și se constată prin mijlocul acesta, infiltrația întregului derm, chiar acolo unde lipsesc papulele. Către comisura labială stângă, puțin mai înăuntru de placardul cel mare, se constată un altul mai mic cât o piesă de un leu, care are același aspect și aceeași țesătură ca și precedentul, ast-fel că nu mai insistăm asupra lui. Tot izolat de placardul cel mare, se

constată, către partea externă a acestei comisurî, două plăci mici papulo-erustose, care fac relief la suprafața peleî.

Către partea mijlocie, a latureî drepte a nasuluî, se constată o papulă voluminoasă, cât o piesă de 50 banî, făcând un relief de patru milimetri d'asupra niveluluî peleî. Și această placă este acoperită de cruste negricioase, carî, ridicate, lasă în locul lor o suprafață puțin deprimată, puțin sângerândă, și cu marginile tarî.

Ganglionul limfatic.—Nu are adenopatie cervicală, axilară și inguinală, dar, după cum am spus, se constată *un ganglion limfatic mare, în regiunea supra ioidiană* și care este indolent.

Sensibilitatea este normală, are poftă de mîncare, nu are dureri de cap. Pe totă suprafața cutanată nu găsim nici o leziune; viscerele, cavitatea bucală, dinții sunt în stare normală.

Cu toate că nu am găsit pîria de intrare a infecțiunei sifilitice, prezența ganglionuluî submentonier, care este încă foarte voluminos și indolent, ne autorisează a crede, că virusul sifilitic a pătruns, probabil, prin cavitatea bucală, pentru că, (până la probe mai multe,) eu nu admit sifilisul dis «d'emblée» mod de contaminație destul de frecuent la multe persoane și că, în cazul present, placardul de sifilidă papulo-serpiginoasă, are de origină un șancru sifilitic extra-genital. Negreșit, că înainte de a pune diagnosticul, m'am gândit la un lupus eritematos, la un lupus tuberculos, la un lupus eritemato — ipertrofic, cum este cazul observat de Hallopeau; dar după un examen amănunțit, am îndepărtat toate aceste supozițiuni, și am instituit un tratament antisifilitic. Acesta mi-a întemeiat presupusurile, după un ôre-care timp; placardele, cu totc că încet, dar au fost influențate prin tratament.

Iată tratamentul la care a fost supusă bolnava de la intrarea sa: în fie care zi o fricțiune metodică cu trei grame de unguent mercurial forțius, și gargară cu clorat de potasă.

În acelaș timp lua două linguri de supă pe zi, din siropul următor: Sirop de de iodur de fer 150 grame, licóre de Fowler L gutte Clorur de sodiu 10 grame, glicerină pură 30 grame. Pentru a judeca mai bine efectul tratamentuluî nu am aplicat nimic local.

Fricțiunile hidrargirice le-a urmat până la 9 Februarie, când se constată micșorarea relicfuluî placardelor descrise și dispariția papulelor.

La 12 Februarie am aplicat pe osteo-periostitele frontale unguent napolitan, întins pe fâșii de flanelă, iar pentru placardele de pe față am prescris aplicarea unei pomeđi cu 2 grame de calomel la 30

grame vaselină, tot pe fâșii de flanelă. Continuă cu siropul prescris.

La 21 Februarie se mărește dosa de fricțiuni mercuriale cu un gram.

Infiltratul, relieful au dispărut, dar rămâne încă colorația roșie închisă a placardelor, cu toate că în centrul placardului celui mare ea este roșie palidă.

La 1 Martie am oprit fricțiunile și am prescris, ca să ia în fiecare zi, câte o lingură, înaintea fiecărei mese, din siropul următor:

Sublimat corosiv 0.20 ct. gr.

Sirop de gențiană 120 gr.

f. l. a.

Continuă cu acest tratament fără nici o aplicare de ceva local.

La 12 Martie adaog două grame de iodur de potasiu pe zi. Starea generală este excelentă, asemenea și starea locală, unde nu se observă de cât o oră care roșată, violacee, mai ales la periferia placardelor; centrul este de culoare pembe. Câte odată, pe aceste placarde se găsesc scuame mici.

Osteo-periostitele se micșorează încetul cu încetul. Am spus să se aplice emplastru de Vigo pe osteo-sifilose și, pe placardele eritemato-scuamose; la interior continuă cu acelaș tratament.

2 Aprilie. Bosa mijlocie, după frunte predusă de osteo-periostită a început a se ramoli; nu mai face un relief atât de mare. Acca după claviculă a diminuat de asemenea; apăsând pe ea, produce dureri.

Continuă acelaș tratament la interior.

10 Aprilie. Aplicări de emplastru roșu de Vidal pe leziuni; acelaș tratament la interior.

Bosa frontală mediană (osteo-periostită) și acca din partea dreaptă dispar din ce în ce mai mult, pelea din această regiune nu-și a schimbat aspectul.

22 Aprilie. Ganglionul submentonier este încă mare ca un ou de porumbel și indolent; el este mobil sub pele. Osteo-periostitele au mai diminuat de volum prin resorbție. Placardul după pleoapa superioară dreaptă nu mai face relief, centrul este de un roșu deschis, periferia externă este încă roșie.

Placardul de pe arcada sprâncenei nu mai face relief, dar are încă colorația șuncei afumate. Placardul cel mare de pe față este deprimat, marginile lui nu mai fac relief, colorația roș-galbenă în centru, este roșie ca șunca pe margini.

De asemenea se mai observă două nodosități lenticulare lângă comisura labială stângă.

Tratamentul urmat de la 12 la 24 mai a fost acelaș ca mai înainte, adică iodur de potasiu și mercur.

La 24 Mai sifilosele frontale s'a ramolit ast-fel că, după ce am consultat pe D. Dr. I. Kiriace chirurg primar la Colța, m'am decis a face o incisiune exploratrice, care a dat scurgere unei materii gróse gălbenui, amestecată cu sânge; un stilet introdus în această plagă ne arată că există un traject fistulos de 2 la 3 centimetri, care merge până la os, urmând țesutul subcutanat. Se simt asperitățile osului frontal. Această mică plagă s'a vindecat, în urma unui pansament cu iodoform și salol, într'un timp foarte scurt, căci la 9 Iunie plaga era vindecată și osteo-sifilosa mediană (unde am făcut incisiunea), asemenea și cele lante două laterale erau pe cale de completa resorbție.

Tratamentul general iodic și mercurial s'a urmat în acest timp și sifilida feței s'a ameliorat mult. Dar ganglionul submentonier era tot hipertrofic.

De la 9 la 21 Iunie bolnava n'a luat de cât iodur, pe urmă i s'a prescris din nou tratamentul mercurial consistând în pilule de protoiodur de mercur.

S'a urmat cu acest tratament până la 10 Iulie fără a se observa o mare schimbare în starea locală. S'a încetat din nou cu tratamentul mercurial rămâind numai iodurul de potasiu. Bolnava plângându-se de o stomatită ușoară i s'a prescris clorat de potasiu.

Local, pentru a face să dispară plăcile eritematoase, am cercat fricțiuni ușoare cu apă oxigenată.

La 10 August, examinând bolnava, am găsit schimbarea următoare.

Starea generală foarte satisfăcătoare. Bolnava este veselă și foarte mulțămită de dispariția leziunilor locale, care sunt pe cale de a se șterge cu totul. Sifilosele frontale nu mai sunt aparente. Sifilida feței nu mai are marginile proeminente, și placardul situat pe obrazul stâng s'a transformat într'o placă mare roșie, acoperită cu scuame mici albe, aderente. Placardul cel mic care există pe obrazul drept a luat aproape culoare normală, a peleii. De asemenea pleoapa stângă a revenit la culoarea ei normală, tumefacția dispărând complet.

Însă hipertrofia ganglionului submaxilar persistă încă.

Clavicula dreaptă a revenit aproape la starea ei normală; grosimea sa diminuând mult.

Până la 20 Septembre, nu a fost vre-o schimbare apreciabilă, în sifilosele frontale, dar starea locală a sifilidei s'a schimbat văzând cu ochii, roșata dispărând și fiind înlocuită cu o culoare roș deschisă.

La 28 Septembre, la visita de dimineață, bolnava se plânge de dureri de cap, însoțite de un fior ușor și de grețuri și pe pleoapa ochiului stâng (chiar în locul unde exista urmele sifilidei descrise), se observă o *placă roșie lucitoare, mare cât o monedă de 2 lei, având marginile bine limitate*. Aceasta este o placă de erisipel. Bolnava fiind constipată i se prescrie un gram de calomel. La vizita de seara toată partea laterală stângă a obrazului, chiar pe locul ocupat de siflida serpiginoasă, a devenit roșie lucitoare și prezintă un relief bine limitat. Cefalalgia este mai intensă. Calomelul nu a făcut nici un efect. Temperatura 40° , pulsul 120.

29 Septembre. — Placardul este mai manifest, acum este dureros la pipăire și cald.

Temperatura 40° , pulsul 130. Constipația persistă; i se prescrie resină de scamonee și de Jalap aa 0.50 ctgr.; se face antisepsia tubului digestiv. Placardul descris se confirmă ca placă de erisipel.

La vizita de seară observăm extensiunea placardului către cele două pleoape, cei doi ochi, cari sunt tumefiați. Temperatura 38° pulsul 128.

În timpul nopții bolnava are un delir ușor care a început chiar seara prin a vorbi a iurea.

30 Septembre. Temperatura 40° , pulsul 120. Delirul a dispărut, bolnava se plânge de dureri de cap mai violente. Fața s'a umflat ușor.

Secrețiunea urinară normală. Urina de culoare roșie nu conține elemente anormale. I se aplică câte 3 lipitori după fie care ureche pe aprofisa mastoidă și i se prescrie fricțiuni stimulante și pilule de sulfat de chinină și de iodoform. Seara pulsul devine mai slab, i se face imediat o injecție sub-cutanată de cafeină. Cu toate acestea bolnava este în conștiință deplină, se plânge de dureri de cap atroce și zice în fiecare minut că o să moră. Temperatura 40° , pulsul 130.

A petrecut mai bine noaptea.

1 Octombre. — Starea locală s'a schimbat puțin. Placardul este mai puțin roșu, tumefacția persistă. Starea generală aceeași. Bolnava acuză slăbiciune mare și vertige când o pune să șcază în pat. Totuși este în plină cunoștință; i s'a făcut o injecție ipodermică cu camfor. Temperatura 39° , pulsul 140. Seara starea generală se agravează, bolnava este neliniștită, pulsul slab neregulat și chiar se observă câte va intermitențe. I se face îndată o injecție de cafeină și se repetă la fie

care două ore, până la 11 ore noaptea, când i se face o injecție de camfor. I se aplică o bășică de ghiță pe cap. Bolnava este puțin mai calmă. Durerile de cap persistă, nu are delir. Bolnava este în conștiința întreaga. Temperatura 38°, Pulsul 120.

2 *Octombre*. — Starea generală aceeași. Edemul feței s'a întins până pe urechi și pe gât, ast-fel că totă fața este umflată, și din cauza edemului nu se mai simte ganglionul submentonier.

Adinamia și intermitența pulsului continuă. Temperatura 39°. Către orele 11 dimineața, se observă o jenă la deglutițiune.

Cu toate astea, examinând fundul gâtului nu se vede nimic anormal. Bolnava varsă tot, alimente cât și medicamente, ast-fel că nutriția devine dificilă. Temperatura 40°. Noaptea a fost mai liniștită.

3 *Octombre*. — Temperatura 37°. Bolnava este puțin mai liniștită, dar nu este de cât o liniște aparentă, căci ea este într-o stare de moleșeală. Nu răspunde de cât cu greutate la chestiunile ce i se fac la vizită de dimineața. Până acum cerea să-și facă necesitățile, acum însă, la visita de seară, se constată prin percuție că vesica urinară este plină. Se face imediat cateterismul, nu fără ore care greutate, din cauza mișcărilor bolnavei și se extrage 300 grame de o urină roșie brună, care depune un deposit foarte abundent de săruri. Urina examinată nu conține nici albumină nici zahar. Constipația persistă, vărseturile asemenea. I se administrează un clistir, în urma căruia bolnava are un scaun.

Noaptea delirul reîncepe; bolnava țipă se plânge de cap.

4 *Octombre*. — Temperatura 38°, pusul 130, mic, neregulat. Placardul erisipelos se întinde puțin către regiunea cefeî, către umere și acopere întreg gâtul. Fața este puțin mai desumflată, i se repetă întreaga medicațiune și i se prescrie unguent napolitan în fricțiuni pe regiunea cervicală. Bolnava urinează bine, dar puțin. Seara bolnava este neliniștită și profesorul Petrină, venind el însuși să o revadă, recomandă un lavament cu cloral. — Temperatura 40; pulsul 136.

5 *Octombre*. — Temperatura 37°. Mișcările sunt cu totul desordonate, bolnava este în decubitus lateral drept, își aruncă plapuna în fie ce minut, nu răspunde la chestiunile puse și strigă, când cine-va se apropie de ea: *nu mă mai ciupiți*. Placardul de erisipel s'a întins către axile și pe față a început o descuamație. Sifilida descrisă a devenit palidă de tot și s'a modificat puțin. Bolnava varsă mercur; spre seară este mai liniștită. Temperatura 39; pulsul 136 e puțin mai regulat.

Se continuă tratamentul prin injecții subcutanate de camfor și de cafeină, asemenea și tratamentul intern.

Nóptea a fost rea cu tot clistirul cu cloral. Delirul este furios bolnava a voit să se ridice din pat.

6 *Octombre*. — Temperatura 38° ; pulsul 140 mic, neregulat. Bolnava care a fost foarte agitată în timpul nopții se găsește acum într'o stare de prostrație completă, nu mai cunoște pe nimeni, are carfologie și dă, din timp în timp, câte un țipăt. Se continuă aceeași medicațiune. O vezicătoare i s'a aplicat pe ceafă; seara, delirul persistă. Temperatura 39° , pulsul 148 este slab, mic, neregulat.

Nóptea a fost puțin mai calmă, cu toate acestea, bolnava vorbește fără șir.

7 *Octombre*. — Bolnava este într'o stare de insensibilitate completă decubitul dorsal, țipete slabe din când în când. Temperatura 39° . Constipația este persistentă; în urma unui lavament a avut câte-va scaune, dar involuntare. Strigându-și tare la ureche să scoată limba, ea deschide puțin gura, arată vârful limbei care presintă tremurături fibrilare, dar nu poate să o mai tragă înapoi. Mișcările sunt cu totul desordonate. I s'a făcut mereu injecțiuni ipodermice, dar pulsul rămâne tot slab, 130; câte o dată este imperceptibil și presintă intermitențe manifeste. Cu toate acestea, leziunea locală n'a progresat de loc, s'ar putea chiar zice, că de 24 ore, erisipelul s'a oprit de tot. Către orele 11 seara bolnava cade într'o adinamie completă, și moare la ora 1 dimineața.

NECROPSIA

Cutia craniică. — La început suntem isbiți de congestiunea destul de intensă a celei mai mari părți a frontalului și de usura tablei externe a părții mijlocii și inferioară a acestui os. Dar cea ce ne miră și mai mult sunt multiplele perforațiuni necrotice care se constată pe acest os.

Iată numărul și situațiunea lor :

La partea mijlocie a frontalului, acolo unde în timpul vieții observam o bosă mare, se constată un orificiu de formă ovalară triunghiular, mare, ca o monedă de 1 leu, coprinzând toată grosimea tablei externe. Acest orificiu este oblurat în parte, printr'o membrană fibroasă și o substanță gomoasă gălbenie. Imprejurul acestei perfora-

țiuni, tabla externă este foarte congestionată și în parte oferă caracterile unei osteite rarefiante. Intre tabla externă și cea internă, la nivelul acestei perforațiuni este un spațiu destul de profund, de un centimetru și jumătate, umplut cu țesut gomos și gălbenu.

În acest loc, tabla internă nu este perforată, de asemenea trebuie să notăm că marginile acestei perforațiuni sunt destul de regulate și nu se găsesc stalactite invaginate. La dreapta acestei perforațiuni găsim un alt orificiu corespunzând boscii craniene drepte unde, pe când trăia, constatasem o bosă mică.

Orificiul este acoperit cu o membrană fibroasă reticulată, roșie către periferie, și care separă tabla externă de cea internă. Marginile acestui orificiu sunt ușor neregulate. Părțile tablei interne care sunt aproape de acest orificiu au de jur împrejur, caracterile unei osteite rarefiante.

Grosimea osului frontal este aproape îndoit de mare ca restul oaselor cutiei craniene, care de alt-mintrelea sunt destul de groase. La partea externă a arcadii sprâncenei stângi acolo unde în timpul vieții se constata o tumefacție, se constată prin perforațiunea substanței osoase, o pierdere de substanță de formă triunghiulară, acoperită în parte printr-o substanță gălbenu viscoasă. Aici, perforația trece dintr-o parte într'alta a osului cu toate că o membrană fibroasă ocupă mijlocul acestei perforațiuni. Perforația aceasta a tablei externe are ca dimensiuni, un centimetru și jumătate de lărgime. pe când ea este mai strimă la tabla internă unde orificiul este circular și ne prezintă deschisături prin membrana fibroasă menționată. Am făcut câte-va însămânțări pe gelosă cu produsul gomos luat din-acest orificiu.

Tote oșele cutiei craniene sunt foarte injectate și au o grosime mai mare ca de obicei. Am oprit, pentru a fi păstrată în laboratorul meu această cutie cranienu.

Ridicându-o, constatăm o injecțiune foarte intensă a dursii mater, pe când aceasta la nivelul perforațiunei osoase din partea dreaptă era grosă la suprafața ei fibrasă, și încrustată de producțiuni osoase. Asemenea, în acest loc, dura mater este foarte aderentă de osul frontal pe o întindere de trei centimetri.

Sinusul longitudinal superior este foarte congestionat. De asemenea pia-mater este foarte injectată și vasele circonvoluțiunilor pline de sînge, par negre. Această congestiune este și mai pronunțată pe lobii occipitali, pe când la nivelul suturei osului occipital cu parietalul, se

constată câte-va zone de meningită. Cu aceste produse albicioase, am făcut câte-va însemnări pe gelosă.

Substanța albă și cenușie a circomvoluțiunilor este de asemenea foarte congestionată.

Piamater se ridică cu greutate depe circomvoluțiunî și pe locurile unde se poate ridica, se constată o consistență slabă.

Substanța circomvoluțiunilor lobilor frontalî este și mai môle la palpație. Prin secțiunî, substanța circomvoluțiunilor ne arată o congestiune foarte pronunțată, interesând atât substanța cenușie cât și cea albă.

Această congestiune se micșorează spre interiorul creierului.

În ventriculile laterale se constată câte-va grame de un lichid sero-sanguinolent. Plexul coroid este foarte injectat.

Basa creierului este de asemenea foarte injectată și vasele sunt pline cu sânge. Piamater este aderentă și prima frontală dreaptă corespunde leziunii osului frontal descrisă.

Sub membrană se constată o serositate albicioasă, și la acest nivel țesutul este foarte môle.

Creierul este foarte congestionat.

Bulbul și protuberanța sunt însă mai puțin.

Cavitatea toracică. — Pulmonî, la partea lor inferioară sunt foarte congestionați.

Cordul este de volum normal. Arterele coronare sunt congestionate, valvulele normale.

Ficatul este foarte congestionat și puțin cam granulos, din lobul stâng se scurge sânge.

Splina este normală.

Rinichiî. — Rinichiul stâng are dimensiunile normale; el este foarte congestionat. Din loc în loc capsula se ridică cu țesutul rinichiului.

Rinichiul drept este de asemenea foarte congestionat. Piramidele se desinează foarte bine.

Stomahul și intestinele sunt de asemenea foarte congestionate.

Epiploonul este foarte tare încărcat cu grăsime.

Voiu expune într'un resumat scurt, studiul microscopic și bacteriologic relativ la acest caz. Voi zice deci:

Că am găsit streptococul erisipelului în culturî aproape pure pe produsele gomose ale părții interne a perforațiunei arcadei sprincenî

stângi, și stafilococul alb în serositățile ventriculilor laterali. Acelaș streptococ, cu cocți foarte mici în partea inferioară a rețelei malpigiene pe un fragment de piele dintr'o placă de erisipel.

În cele lante viscere n'am găsit nici o bacterie, dar numai o congestiune foarte pronunțată a rinichiului și a ficatului.

Asemenea și sângele este îndemn de bacterii.

Prin urmare, cu toate că nu am găsit nici o infecțiune generală a organismului prin agentul patogen al erisipelului, nu este mai puțin adevărat că acesta a jucat un rol foarte important în agravarea stărei aceste bolnave, la care leziunile necrotice osteo-gomose constatate nu așteptau de cât o ocazie pentru a o omorî.

Am văzut, că observația acestei bolnave este foarte interesantă:

Mai întâi, pentru că în urma unei infecțiuni extragenitale se văd apărând accidentele cele mai grave ale sifilisului, osteo-sifilosele gomose frontale cari duc la destrucția substanței osoase și la necroze perforante multiple; în urmă, constatarea unei iperostose destul de considerabilă a osului frontal și grosimea mai mult de cât de regulă a tuturilor celor lante ose ale cutiei craniene. Relativ la această, reproduc cuvintele ilustrului sifiligraf Mauriac¹⁾ care zice: «Sunt exemple autentice de iperostosă generală a craniului, datorită sifilisului. La-
«llemand a citat un caz observat de Sanson, D. Lancereaux citează un
«caz analog: bolnava muri în demență, cu diverse leziuni cerebrale
«osele craniului erau pretutindenți mai groase ca de obicei.»

Voî adăoga că aceste sunt cazuri foarte rare.

Cât despre faptul că osteo-sifilosele intră printre accidentele cele mai grave ale sifilisului, aceasta este o cestiune admisă de toți sifiligrafii. Dar, contrariu cu cea ce admit autorii, adică apariția osteo-sifiloselor prin propagațiunea sifilidelor cutanate, la bolnava noastră, procesul papulo-sepiginos al feței nu s'a întins la schelet, nu a fost continuitate între aceste două leziuni, fie care a evoluat într'un mod independent una de alta.

Doctorul Mauriac²⁾, vorbind de sifilosele osoase zice:

«Adevăratele osteo-sifilose gomose aparțin accidentelor sifilitice
«celor mai învechite.»

De acea, cu tot tratamentul mercurial, tonic, arsenical și iodurat leziunile osoase nu s'au oprit din mersul lor destructor.

1) Syphilis tertiaire et Syphilis héréditaire, Paris 1890 p. 356

2) Mauriac, loco. citat. p. 341.

De asemenea voi zice, că bolnava noastră, de și avea aerul de a fi îndemnată de o necroză a frontalului, totuși nu trebuie să ne surprinză acest lucru, de ore ce am avut ocazia de a vedea cazuri de tumori cerebrale, cari chiar după mai mulți ani, nu au prezentat nici un simptom alarmant dinspre partea creierului.¹⁾

Numai dupe ce secuestrul, tinzând a se elimina dinspre partea creierului, care fiind comprimat, pôte da loc la fenomene encefalice.

În cazul nostru, nu am constatat nici cea mai mică compresiune pe cele mai importante organe ; ast fel, absența fenomenelor în chestiune este legitimată.

În fine, voi zice, că dacă sunt sifilose din cele mai grave, cari adese ori se vindică, sunt, dupe cum zice și Mauriac²⁾ osteosifilose cari nu se vindică nici o dată, ori ce s'ar face contra lor.

Se știe că sifilosele gomóse ale craniului ni se presintă la început ca niște bosse tari, pe urmă devin moi la mijloc, prezentând o margine dură la periferie.

În acelaș chip s'a prezentat și aũ evoluat osteo-sifilosele la bolnava noastră.

În fine voi spune, că se știe, că agentul distrucției meculare progresive a osului s'aũ fagedinismul lui, este o gomă osósă, care de altmintrelea, nu este de cât o osteo-periostită rarefiantă foarte intensă.

Explicația, pe care putem să o dăm, în procesul necrotic a unei întinderi mari din osul frontal este următoarea :

Procesul gomos, în loc de a avea tendința de a se deschide în afară, s'a dirigit în spre partea internă a osului. Ast-fel s'a produs perforațiunea descrisă mai sus. Acest mers al osteo-sifilosei este din cele mai rari, pentru că, de regulă răul caută, spre binele bolnavilor, a se elimina în afară.

Am văzut că bosele gomóse situate la partea mijlocie a osului frontal cu toate că nu-și aũ făcut un drum în afară erau ținute într'o cavitate formată din spre partea externă de o membrană fibroasă, tabla externă resorbindu-se, pe când în spre partea internă mai era un strat subțire osos, care o separa de dura-mater.

1) Notă asupra unui caz de siflidă eritemato-tuberculosă a feței complicată cu sarcom cerebral Angiolitic, de Dr. Petrin-Galatz

Notă, asupra unei observațiuni de sarcom cerebral datând de patru spre zece ani. Comunicație făcută la Academia de Medicină din Paris de Dr. Petrin-Galatz.

2) Loc. citat p. 397

Marginile orificiilor de perforațiune necrotică descrise mai sus nu ne presentaū stalactite invaginate, saū grămădite în vecinătățile lor.

În resorbție, goma a luat și țesutul osos în detrimentul căruia procesul gomos a luat naștere.

Relativ la aceasta nu este trebuință de a zice ca Iullien 1): «Când două gome una intră cranienă, alta extra cranienă se întâlnesc în «tr'un strat diploic, rezultă o perforație.»

O singură gomă poate ajunge la acelaș rezultat, când începe resorbția.

Eū cred, că în cazul nostru, procesul gomos a luat naștere în diploe și s'a dezvoltat în acelaș timp în afară și înăuntru gonind tablele internă și externă pentru a determina gomele osteo-gomose observate în viața bolnavei.

Dar atunci când toți autorii sunt de acord pentru a admite că necroza este o consecință frecuentă a gomelor osoase, noi n'am găsit nici o lucrare care se arăte resorbția *in situ* a substanței osoase sifilomatose.

După cum am văzut, această bolnavă care era virgină s'a infectat probabil, de virusul sifilitic prin cavitatea bucală. Are în urmă o sifilidă serpiginosă a feței cu osteo-periostite, care timp de 5 ani, rămân pe loc în aceste regiuni.

În tot acest timp, ea a fost tratată cu untură de pește, i s'aū aplicat local diferite pomezi, și în timpul a trei sezone a făcut băi calde sărate.

Cu toate acestea răul nu s'a schimbat. Cu tratamentul antisifilitic urmat în serviciul meu, toate aceste leziuni au început, de și încet, a avea schimbări de regresiune, ast-fel eū mă gândeam că în curând bolnava va fi vindecată. Cu toate că leziunile nu au fost de cât cutanate și subcutanate (osteopariostitele gomose) durata lor cea lungă le face a fi considerate ca accidente terțiare. Evenimentele ne au confirmat această opinie.

Nu este locul de a ne gândi la o sifilidă ereditară tardivă.

Prin urmare, faptul esențial pe care voiam să-l pun în evidență prin această lucrare, când credem că bolnava va eși, vindecată, din serviciu, era durata cea lungă a acestor sifilide, precum și oprirea în

1) Traité pratique des maladies vénériennes 2-me edition, page 90).

timp de mai mulți ani a procesului sifiliomatos pe regiuni limitate și de altă parte, rezistența sa la tratament. Am arătat considerațiunile cărî rezultă din acest caz.

Cum eu însă, nu am mai avut ocazia de a observa un asemenea caz, și cum în acesta, infecțiunea s'a produs pe cale extra genitală, sunt autorizat a pune gravitatea accidentelor observate pe socoteala pătrunderii virusului, prin extremitatea cefalică.

La cele ce am spus, trebuie să mai adaog încă un cuvânt. Cea ce a determinat osteosifilosele frontale, este pe de o parte, absența orî căruî tratament antisifilitic în timpul perioadei de infecțiune primară și în momentul accidentelor descrise, și de altă parte, după cum am spus-o, infecțiunea prin regiunea cefalică.

Bolnava a fost în adevăr, tratată înaintea intrării se în serviciul nostru ca o scrofulosă, timp de cinci ani.

Două șancre indurate ale penisului. Roseolă și angină ușoară specifică.

David Eiseler, 36 ani, căsătorit, masor, intră în serviciul cliniceî la 27 Decembre 1893, ese în Februarie 1894.

Antecedente ereditare. De puțină importanță.

Antecedente personale. Pacientul ne spune că acum 3 ani i-a eșit o bășicuță mică pe penis care a spart și s'a vindecat în câte-va zile. A întrebuițat mai multe alifii, pentru vindecarea mai repede a acestor ulcerațiuni. Peste vre-o câte-va lunî au apărut din nou în acelaș loc iarăși niște beșicuțe cărî au avut aceeași evoluțiune. A întrebuițat acelaș tratament și au trecut din nou.

Acum o lună spune că a observat din nou pe pelea penisului 2 micî sgârîeturi, cărî nu-l dureau, nu-l jenau de loc, produceau puțină materie. A crezut că are a face cu niște erupțiuni analoage cu cele descrise mai sus, a întrebuițat diferite feluri de pomezî, însă aceste micî sgârîeturi se transformară în niște micî ulcerațiuni cărî se întindeau încet încet în suprafață, și ast-fel s'a decis să intre în spital.

Starea presentă. Bolnavul de constituție bună, de talie mijlocie (mai mult nalt) musculatura bine dezvoltată, sistemul osos asemenea presintă o ușoară conjunctivită. Alt ceva nu se observă nimic pe față și pe pelea capului.

Cavitatea bucală observată cu multă atențiune nu ne arată nimic. Dinții nu sunt tocmai buni, dar nu sunt alterați. Ganglionii cervicali și sub maxilarî nu se simt.

Bolnavul tușește și examinând organele toracice, găsim o mulțime de ralurî subcrepitante, mai fine și mai gróse diseminate pe ambiî pulmonî; cu toate astea, bolnavul nu expectorează mult. Sara, bolnavul a avut temperatura 37^8 .

Cele lante organe abdominale sunt normale.

Examinând organele genitale găsim pe pelea penisului și la partea inferioară corespunzând cu uretra, cam pe linia mediană a penisului și la jumătatea lui, două erosiuni ovalare, simetrice având fiecare dimensiuni de 1 și $1/2$ cm. în lungime și 1 cm. aproape în lătime, sîngerând cu mare ușurință și palpate aceste erosiuni par a fi puțin împâslite, adică pelea par a fi pergamentată. (vezi fig. 14)

Fig. 14.

În regiunea inguinala se găsesc ganglionî mobili, de mărimea unor fasolî, atât în dreapta cât și în stînga; în dreapta se pot număra 4 ganglionî, în stînga nu se pot bine număra.

Pe gland, pe coróna glandului și pe testicule nu vedem nimic.

Din uretră se scurge un lichid sero-mucos. Bolnavul când urinează are oare care dificultate și urinează în formă de stropitoare.

Pe membrele inferioare se observă vinile foarte dilatate, mai cu

seamă pe partea posterioară a gambelor, unde se văd adevărate varice.

Diagnosticul s'a pus imediat, de şancre indurate (două la număr descrise mai sus), însă tratamentul specific nu s'a indicat, aşteptând a se vedea consecinţele şi aceasta pentru ca bolnavul insistă cu cea mai mare stăruinţă că este imposibil să se fi contaminat.

I s'a administrat o decoctiune de poligală pentru bronchită, sulfat de chinină şi local se pansează cu o pulbere compusă din subnitrat de bismut şi de dermatol în părţi egale şi un gram de acid salicilic. Cu acest tratament al bronchitei şi cu pansamentul spus, a urmat bolnavul până la 14 Ianuarie 1894. Bronchita a dispărut încetul cu încetul, febra asemenea a dispărut chiar de a treia zi de la intrarea în spital.

În noaptea de 14 spre 15 Ianuarie, bolnavul a fost neliniştit, a avut puţină durere de cap şi jenă la înghiţit.

15 Ianuarie. Bolnavul examinat în privinţa leziunilor sale după penis găsim că aceste erosiuni nu au diminuat de loc şi par a fi staţionare cu toate că sunt mai mult de 2 săptămâni de când bolnavul se află în spital şi mai mult de 6 săptămâni de când i-a apărut aceste erosiuni.

Examinând cavitatea bucală găsim o uşoară roşată pe pilieri şi pe vâlul palatului.

Examinând şi suprafaţa cutanată a corpului, vedem mai cu seamă pe abdomen o mulţime de pete de forma şi mărime lenticulară, mai risipite pe torace şi pe spate şi mai confluenţe pe abdomen unde sunt foarte numeroase. Aceste pete fac puţin relief, sunt de culore brună, unele sunt mai palide şi nu dispar sub presiunea degetului, nu produc nici o mâncărime, ast-fel că bolnavul nici nu a ştiut că le are. Diagnosticul acum este foarte facil de făcut, ţinând seamă de angină care nu este de cât specifică, precum şi de roseola care nu este de cât o roseolă sifilitică. Diagnosticul fiind prin urmare cu totul confirmat, se institue tratamentul antisifilitic consistând în pilulele de tanat de mercur două grame în 30 hauri, iar local se pansează cu sublimat şi puţin iodoform. Starea generală relativ bună. Temperatura normală.

17 Ianuarie. Au apărut şi câte-va papule pe cõpse, roseola persistă, angina specifică a diminuat, erosiunile de la penis sunt tot staţionare, par însă a se modifica încet sub influenţa iodoformului.

20 Ianuarie. Nimic de notat în privinţa erupţiunilor şi leziunilor descrise, de cât că sunt tot încă staţionare, bolnavul se plânge de dureri atroce când urmează.

De la 21 Ianuarie și până la 1 Februarie bolnavul a continuat mereu cu tratamentul specific, însă atât roseola cât și crosiunile au diminuat foarte puțin.

La 1 Februarie se dă bolnavului o bac de sublimat compusă din 10 grame sublimat, alcool q. s. și apă 100 grame, pentru o bac generală.

3 Februarie. Roseola a început să dispară, erosiunile sunt pe punctul de a se cicatriza. Bolnavul se plânge de dureri la urinare și fiind examinat cu sonda exploratrice a lui Guyon se constată stricturi care nu sunt spasmotice ci cicatriciale.

8 Februarie. Șancreele cu totul vindecate, roseola a dispărut cu totul și bolnavul suferind mult din cauza stricturilor este transferat în clinica chirurgicală a D-lui Profesor Dr. Severeanu.

Ca compliment la această observațiune este important faptul următor: Soția lui legitimă a venit la consultațiile gratuite prezentând o erupțiune pe trunchi și membre, de papule; având un copil în etate de 9 luni pe care-l alăptează dânsa, copil care e sănătos și nu prezintă nici o eflorescență pe întreagă suprafață cutanată. I s'a indicat acestor femei tratament antisifilitic și i s'a recomandat pe cât va fi posibil a ține curate mamelele spre a nu se produce escoriațiuni și a observa în de aproape copilul.

Această femeie a venit în mai multe rânduri la consultațiuni și de cât va timp n'am mai văzut-o.

La 24 Iunie a venit să ne consulte pentru copilul ei care după spusa dânssei slăbește din zi în zi și are o coloră palidă terosă a tegumentelor. Erupțiunea care a avut-o dânsa însă, a dispărut cu totul

Sifilide Papilomatose Smeuriforme sau Papilome Sifilitice Cutanate Generalizate Confluente.

I.

La 18 Martie a. c. 1894 a intrat în serviciul clinice o bolnavă a cărei observațiune o să-o vedem mai jos. Cea ce ne a atras de o dată atențiunea a fost negreșit leziunile, care se observau pe fața bolnavei și începând examenul amănunțit, deși repede făcut în acel moment al întregii suprafețe cutanate am putut constata, că suntem în

prezența unui caz cu totul rar de eflorescențe de natură sifilitică. Cu toate acestea, deși aveam de odată impresiunea, că în cazul de față avem cum zisei a face cu o afecțiune sifilitică, totuși pentru a mă asigura și mai mult am făcut examenul organelor genitale și atunci am constatat cum că în adevăr poarta de intrare a acestei afecțiuni era descoperită. La ce putea cine-va să se mai gândească înainte de această din urmă constatare? Negreșit că eflorescențele, care vor fi descrise mai jos aveau ore-care asemenea deși depărtată cu un micosis fungoid, și mai ales avea cine-va ore-care drept de a se gândi la așa ce-va, când știm ca caz ca al nostru, cel puțin la cunoștința noastră, nu s'a observat.

În splendidul muzeu de la St. Louis din Paris n'am observat un asemenea caz; de asemenea și în alte clinici din Europa, pe care le-am vizitat, iarăși n'am observat așa casuri.

Cum dar am putut diagnostica cu siguranță cazul de față, când după cum zic, n'am mai văzut asemenea cazuri? Aceasta am făcut-o bazându-mă pe aspectul leziunilor curat zmeuriforme papilomatose și lipsa lor de zemuire și de orî-ce ulcerăriune. Am zis, că așa caz, după mine n'a fost încă observat. Să probăm această trecând în revistă diferite autori, care mai mult sau mai puțin au menționat această formă.

Mai întâiu vom cita câte-va cuvinte, care le găsim în opera clasică a Profesorului Kaposi 1) à propos de hipertrofiile circonscrise ale țesutului celular, unde se vede vorbindu-se de vegetațiuni roșii, verucose ale peleii, de papilome; acolo găsim după cuvântul Framboesia cuvintele următoare: «Cette maladie est caractérisée par le développement des végétations suintantes, rappelant l'aspect de mûres ou de framboises; quelques auteurs lui assignent une origine syphilitique pour d'autres au contraire, elle serait idiopathique.

«Alibert a substitué au nom framboesia, celle de Mycosis (fram-boesioide et syphiloide,) Il rapportait cette affection à la syphilis. Mais d'observation ultérieure a démontré que l'on avait confondu sous le nom de framboesia une foule de processus chroniques d'infiltrations et d'ulcerations de la peau très divers entr'eux, les uns syphilitiques les autres de nature différentes, mais en général associés à des productions papillaires.»

De asemenea nu găsim nimic în opera acestui autor privitor la cazul nostru citind lecțiunea sa de la pagina 565—579.

1) Pathologie et traitement des maladies de la peau, édition française 1891 page 147-148.

Cred de prisos să continu mai departe articolul acestui ilustru profesor. Din aceste câte-va cuvinte să vede după cum am zis, că există o mare confuzie în privința cazurilor ca atela, ce am observat și aceasta negreșit provine de acolo, că ast-fel de cazuri sunt cu totul exotice și chiar dermatologiștii cei mai vechi n'au avut ocaziune să le observe.

Trebue însă să zic aici mai înainte de a merge mai departe, că micozisul fungoid descris de Alibert nu-și are de loc origina sifilitică și chiar acest vechiu și învățat dermatologist prin cuvântul sifiloid n'a înțeles origina sifilitică a boalei.

Alibert ¹⁾ la pagina 259 à propos de sifilida vegetantă zice : « Cette syphilide se manifeste sur une ou plusieurs parties du tegument par des végétations le plus souvent indolentes, dont les unes adèrent à la peau par toutes leur surface et les autres n'y tiennent que par un pédicule plus ou moins aminci. Ces végétations prennent principalement naissance à l'anus, aux grandes lèvres, aux bords du vagin, aux bourses, sur le membre viril etc. Les variations dont cette forme spécifique est susceptible lui ont fait attribuer diverses dénominations : 1) La syphilide végétante framboisée (syphilis vegetans framboesia) (vezi planșa cu sifilide vegetante smeuriforme perianale, care nu este după mine de cât un papilon blenoragic confluent.)

« On nomme ainsi des végétations qui se composent d'un assemblage de grains divisés par des rainures profondes ; elles sont quelquefois semblables à des mûrs et diffèrent très peu des végétations nommées *fraises*, dont les sillons sont moins prononcés ; 2°) la syphilide végétante en choux fleurs (syphilis vegetans cauliflora). On qualifie de ce nom singulier les végétations, dont la surface est très inégale, leur volume est quelquefois si considérable, qu'il ferme l'entrée du vagin et du rectum ; 3°) La syphilis végétante en crête (syphilis vegetans crista-galli). Elle se compose d'excroissances spongieuses, aplaties à un tel point, qu'on les prendrait souvent pour des crêtes de coq, la similitude est frappante ; 4°) La syphilide végétante en poirreaux (syphilis vegetans porrifomis). Dans cette syphilide, le gland se trouve ordinairement recouvert de petites élévations dures, renitentes, grêles et filiformes, comme les racines des

1) Clinique de l'hôpital S-t Louis ou traité complet des maladies de la peau Paris 1833.

«poirreaux. 5°) La syphilide végétante verruqueuse (syphilis vegetans «verrucosa). Ce sont de petits tubercules indolents à surface dure et «grenue avec ou sans pédicule. 6° La syphilide végétante en condylome (syphilis vegetans condyloma). Ce sont des protubérances larges à base étroite : on les nomme condylomas, parcequ'on a cru «trouver une ressemblance entre ces végétations et les protubérances «que les anatomistes dessignent sous le nom de condyles.»

După cum am văzut, autorul reunește decî în descrițiunea sifilidei vegetante, diferitele forme de papilome blenoragice sau de alte originî cu sifilidele condilomatose, numite încă și condilome late, plate și ca probă iată ce zice la pagina 262 : «Les excroissances et les végétations sont beaucoup moins fréquentes que les pustules, mais elles «sont bien plus rebelles à l'action des remèdes sans doute parce qu'«elles sont beaucoup moins sous l'empire de la vie : Aussi est-on «contreint pour les détruire de recourir aux éscarotiques, plutôt qu'à «des rémedes intérieurs ; on emploie aussi les instruments tranchants, les ligatures etc.

După Prof. Hardy¹⁾ care arată portetul unui bolnav cu diagnosticul de sifilidă vegetantă a feței și peleî capului și care caz este pôte după noi considerând aspectul leziunilor de pe portet, mai ales cele ce ocupă fața, un Impetigo sau o sifilidă pustulo-crustacee. Hardy descrie 2 varietăți în sifilida vegetantă : Sifilida granulösă, care după Fournier să numește și sifilidă papilară ; și placa mucösă,

Iată descrițiunea autorului :

«On ya rattaché, encore les excroissances, quî surviennent aux «parties génitales et à l'anüs et qu'on a décrites suivant leur configuration sous le nom de crêtes de coq, de choux-fleurs etc, mais «ces excroissances survenant en dehors de la syphilis doivent être «rayées du groupe des accidents syphilitiques et ne peuvent être considérées que comme des complications lorsqu'on les rencontre associées à des manifestations bien réellement syphilitiques. La syphilide «granuleuse est assez rare, elle se montre presque exclusivement au «sillon naso-latéral pres de la commissure des lèvres et au menton. «Elle est [constitué par de petites saillies, inégales, sèches, souvent «associées les unes à côté des autres de manière a figurer une petite «trâinée. Leur coloration est d'un gris jaunâtre, à leurs contours on «trouve quelquefois la coloration cuivrée caractéristique.

1) Clinique photographique des maladies de la peau par le prof. Hardy et le Dr. A. de Montméja 1882.

«Au bout d'un certain temps et plus vite par l'effet d'un traitement mercuriel, ces saillies se détachent et ne laisse plus à leur place qu'une tache d'un rouge brun, laquelle s'efface peu à peu.

«Cette manifestation syphilitique est rarement seule, elle est associée le plus souvent à la syphilide papulense ou squameuse; elle apparaît de deux à six mois après le phénomène primitif.

«Mais la forme la plus commune de la syphilide végétante est la plaque muqueuse etc. etc.

Mauriac la pagina 562 din opera sa¹⁾, după ce descrie diferitele forme de sifilide papuloasă iată ce spune în cea ce privește sifilida papuloasă vegetantă :

«C'est une variété moins commune que les précédentes. Elle est produite par l'hypertrophie dans tous les sens de l'élément générateur qui devient tout à la fois plus large et plus proéminent. La lésion ressemble alors à une framboise (framboesia). Le mouvement hyperplasique s'empare surtout des papilles et c'est leur développement extraordinaire, qui donne à la tumeur l'aspect mamelonné. Toutes les régions du corps sont loin de présenter la même aptitude à ce genre d'éruption. On l'observe principalement sur celles qui sont pourvues de poils : à la barbe, au cuir chevelu, dans les aisselles, au pourtour des organes génitaux.

La surface des papules végétantes se couvre presque toujours de squames et de concrétions grenues et jaunâtres, qui résultent de la solidification de ce suintement sébacé si commun dans toutes les éruptions qui englobent des bulbes pilifères».

Autorul a observat un caz la care pe lângă câte-va papule mari vegetante, bolnavul prezenta ast-fel de eflorescențe la mână și la picioare între degete; cea ce după Mauriac constitue o curiozitate destul de rară. Aceștia au fost probabil sifilide erozive mucoase sau papule umede, condilome turtite.

Maî jos la aceiași pagină el zice :

«*Ces productions verruqueuses ou papillomes syphilitiques sont très rares sur le tronc.* Après les parties pourvues des poils, celles qu'ils préfèrent et où leur exubérance devient souvent prodigieuse, ce sont les régions de la peau mince, humide et à moitié muqueuses, comme celles qui entourent les orifices. Aussi retrouverons nous ces lésions quand nous nous occuperons des plaques muqueuses. Si on enlève la

1) Syphilis primitive et syphilis secondaire. Paris 1890.

«calotte granulo-squamense qui recouvre habituellement les papillomes syphilitiques cutanées, on met à découvert une surface rouge «herissée de villosités saignantes. Le sommet peut devenir érosif et «même ulcereux. On voit alors la végétation s'affaisser peu à peu et «par le fait de ce processus ulcéro-croûteux se convertir graduellement en ulcération.»

Și pentru a sfârși acest articol autorul zice :

«Il ya donc des papillomes cutanés syphilitiques, érosifs, ulcéro-croûteux et ulcéro-gangréneux.»

In cât privește regresiunea papulelor sifilitice în general la pagina 570 Mauriac zice : «Si légère que soit une syphilide papuleuse vous «devez compter que sa disparition spontanée demandera au moins six «semaines ; quelquefois deux à trois mois. J'en ai vu beaucoup, qui «se prolongeaient au delà du quatrième et du sixième mois, quand «elles n'avaient pas été traitées.»

Lesser ¹⁾ à la page 155 concernant cette syphilide dit : «Les papules «qui s'ègnt au sillon naso-labial (beaucoup moins souvent celles qui se trouvent au menton et au sillon auriculaire) présentent parfois une modification très rare pour ainsi dire pathognomonique de la syphilis. Ces «papules perdent leur aspect lisse ; elles se couvrent de petites excroissances papillaires et se transforment en petites élevures jaunâtres ou «gris jaunâtres, mamelonnées et qui rappellent la forme de certaine «verrues. Cette affection qu'on désigne sous le nom de syphilide papillaire (syphilide granulée de Fournier) ne doit pas être confondue «avec les excroissances papillaires qu'on rencontre parfois dans la syphilis pustuleuse ou sur des ulcerations tertiares et auxquelles on «a donné le nom de framboesia syphilitica. Comme cette forme ne «peut se développer que sur quelques régions bien limitées, il en «résulte que les éléments éruptifs sont très peu nombreux et que «parfois on n'en trouve qu'un seul ; néanmoins il suffit de voir une «seule de ces papules pour pouvoir affirmer l'existence de syphilis ; «à ces endroits en effet, aucune autre maladie ne produit de symptômes analogues.»

Negreșit că în operile speciale ale Prof. Fournier nu ne așteptam a găsi și nici nu am găsit indicațiuni asupra acestor forme de sifilide.

Am crezut util să reproduc aici descrițiunile autorilor, cari au

1) Traité des affections cutanées et vénériennes. Traduit en français sur la 4me édition allemande 1891.

menționat, sau cărî aū înțeles mai bine individualitatea acestei forme de sifilidă, pe de o parte ca aceasta să serve ca istorie a zisei sifilide iar pe de alta ca să facem să reiasă mai mult raritatea cazului, ce ne ocupă.

După cum am văzut Profesorul Kaposi nu este sigur de origina sifilitică a acestei forme și aceasta din cauză că probabil nu a observat așa cazuri. Asemenea am văzut că Alibert cuprinde în sifilida vegetantă toate eflorescențele vegetatiforme precum acele, cărî se observă pe suprafețele mucoase și cărî după cum am spus nu sunt de cît vegetațiunii sau datorite celei mai de multe ori virusului blenoragic sau altor paraziți mai mult sau mai puțin cunoscuți, iar nici într'un caz acest autor nu credem, că a cunoscut bine originea sifilidelor vegetante fiind-că el reproduce în atlasul său ca exemplu un papilom confluent blenoragic situat în regiunea vulvară. Alături cu aceste vegetațiuni blenoragice el pune ca și alți autori după cum vom vedea, sifilidele condilomatose.

De asemenea profesorul Hardy, se vede, că n'a observat un caz ca al nostru fiind-că după cum am văzut el admite în sifilida vegetantă o formă granulată sau papilară a lui Fournier, care de și poate fi considerat ca formă papilomatoasă a cazului nostru, autorul zice că locul de predilecțiune sunt câte-va regiuni foarte limitate ale feței. Alături de aceasta am văzut că autorul pune plăcile mucoase.

Mauriac după cum am văzut descrie foarte bine formațiunea și chiar aspectul sifilidelor vegetante. El recunoaște că sunt foarte rare pe trunchiu, frecvente însă în regiunile păröse, precum pielea capului, în barbă, în axile, la organele genitale și că sunt mult mai frecvente ca plăci mucose la organele genitale la femei. El dă foarte bine numirea, pe care o dădusem și eu, înainte chiar ca să citesc opera sa, de papilom sifilitic acestor eflorescențe. El însă zice, că aceste papule vegetante se pot termina prin deslipirea calotei granulo-scuamoase ce le acopere în ulcere și să devie papilome ulcero-crustose, ulcero-gangrenose.

Ca să terminăm în fine cu istoricul să menționăm pe Lesser, care după cum am văzut nu a observat decât sifilida papilară a lui Fournier, însă mă unesc cu el când zice că nu trebuie considerate ca sifilide smeuriforme aspectul ce-l ia une-ori unele sifilide pustuloase și ulcerose terțiare.

După cum vedem, cei mai mulți autori au confundat și confundă pe de o parte sifilidele papuloase vegetante erozive cu sifilidele zmeu-

riiforme sau papilomatose cum este cazul nostru. În sifilidele ipertrofice vegetante prin urmare avem după cum se știe papule proeminente mai mult sau mai puțin cu suprafață umedă ori nu, însă în tot-de-a-una chiar în sifilidele condilomatose de la organele genitale, suprafața lor este omogenă, netedă; căci chiar dacă une-ori ele sunt acoperite de cruste, aceste ridicate, vor pune în evidență, după cum spune și Mauriac o suprafață sângerândă une-ori și chiar poate să se observe și mici proeminente.

De aceia eu separ cu totul sifilidele vegetante de sifilidele zmeuriforme, fiind că în acestea, după cum să poate vedea din observațiunea cazului nostru, precum și din acuarelele respective, papulele pe cari pot să le numesc mai bine tumori papilomatose, dispoziția și aspectul suprafeței lor nu este omogen, nu este neted.

Din contra aici vedem, chiar și în cele mai mici din aceste tumori că ele au un aspect într'adevăr zmeuriform adică—ca să explic mai bine gândirea mea—privind aceste eflorescențe la bolnava, ele pot fi considerate ca tumori formate din mai mulți lobuli separați între ei, deși printr'un spațiu mic, însă în această separație este reală, mai mult sau mai puțin profundă în această formă de sifilidă. Prin urmare pentru a se evita confuziunile cari s'au făcut și a nu se mai cuprinde în descripția sifilidei zmeuriforme diferitele vegetațiuni; acelea în creastă de cocoș, sau în formă de conopidă; cred a se conserva numirea de *papilom sifilitic* în cazuri analoge cu acel de față. S'ar putea asemenea numi eflorescențele acestei sifilide, pentru a evita ori-ce confuziune: *tumorii sifilitice zmeuriforme cutanate*. Trebuie să remarc înainte de a intra în studiul observațiunei noastre lipsa de polimorfism în acest caz, când este știut că toate cele-alte erupțiuni secundare sunt adesea ori, dacă nu în tot-de-a-una polimorfe.

Acestate fiind acum stabilite să vedem observațiunea cazului nostru.

II

Pacienta Maria Kiriatic în etate de 22 ani necăsătorită (trăiește în concubinagiu) din jud. Neamțu comuna târgu-Neamțu de religie ortodoxă, națiune română, muncitoare intră în acest serviciu la 18 Martie 1894.

Antecedente ereditare. Părinții trăesc, sunt sănătoși; are o soră care asemenea e sănătoasă.

Antecedente personale. În copilărie zice, că a zăcut de friguri. Menstruată la 14 ani, a avut în tot-de-a-una menstruele regulat până

acum 6 luni, când au încetat. Bolnava a început să simtă fenomenele sarcinei și constatăm în adevăr că e însărcinată. Prin urmare după cum vom vedea concepțiunea a avut loc cu trei luni cel puțin înaintea infecțiunei sifilitice. De un an traeste cu un individ în concubinagiu. Acum 3 luni zice că i-a apărut întâiu la organele genitale niște butóne și după 2 săptămâni a simțit că-î apare asemenea butóne întâiu pe spate și că avea și febră. În urmă i-a eșit asemenea efflorescențe la față și pe fața anterioară a trunchiului. Pe față însă erupțiunea a avut loc mai târziu de cât în cele lalte regiuni după spusa bolnavei. La început aceste butóne erau mici, pe urmă încetul cu încetul au crescut, până ce au luat dimensiunile, ce le au astăzi. Bolnava ne spune, că n'are obicei să abuzeze de băuturi spirtoase și mai că nu bea.

Starea prezentă. Pacienta de constitutie mediocră, bine dezvoltată prezintă pe *pielea capului* mai multe papule umede erozive, de volumul unei piese de 50 banți, iar simetric pe vertex există două plăci mari zmeuriforme cât o piesă de 2 lei fie-care. Părul este negru, destul de des, n'a căzut și nu cade nici acum. Din cauză însă a secrețiunei menționatei papule, părul este lipit în mare parte în regiunea occipitală. Bolnava a avut violente dureri de cap, fiori timp de 5 săptămâni, aceasta pe timpul izbucnirii erupțiunei. Cu intrarea ei în spital aceste fenomene au dispărut.

Regiunea Cefalică. Pe frunte propriu zis nu se observă nimic. În regiunea internă însă a sprâncenei stângi se observă o papulă de mărimea unui bob de porumb, are aspect mamelonat și e acoperit în parte cu mici concrețiuni epidermice de un cenușiu gălbeniu. La extremitatea externă a arcadei sprincenei drepte se constată asemenea o papulă ipertrofică de mărimea unei piese de 50 banți făcând relief la suprafața pielei ca de 3 mm. și care papulă are colorațiunea de un roș de vișine și aspectul unei fragi, môle la pipăit.

Pe pleoapa inferioară dreaptă se constată iarăși un infiltrat papulos care ocupă toată lungimea acestei pleope. Ea este acoperită de concrețiuni gróse de un galben cenușiu și cari concrețiuni sunt separate între dânsule prin mici fragmente. Organul vederei este indemn de orî-ce leziune. În regiunea peretelui stâng al nasului puțin în jos pe unghiul intern al ochiului stâng se constată o altă papulă de mărimea unei piese de 50 de banți și ceva mai mare chiar, care și ea e acoperită de concrețiuni epidermice aderente, de un cenușiu-gălbeniu cu aspectul mamelonat, iar parte din această papulă are colorațiunea neagră, din cauză că bolnava fiind afară s'a cauterizat cu

nitrat de argint. În regiunea malară stângă, aproape de urechea stângă găsim o papulă cât un bob de mazăre acoperită în parte de producțiunii mică scuamose ; ea este de culoare vișinie. (vezi fig. 15)

Pe gât. În regiunea anterioară în dreptul osului ioid sunt două papule mari papilomatose, cu aspect zmeuriu și care ca localizațiune corespund la laturile larinxului. Aceste două papule sunt separate între dănsese prin 2 cm. de pele sănătoasă. Ele sunt rotunde și fiecare are dimensiunile aproape a unei piese de 2 lei. Aceste papule ocupă toată grosimea peleii. Acea din dreapta este puțin turtită prezentând parte din suprafața ei urme de regresiune, iar mărginile sunt mugurate de un roș palid făcând relief. Cea din stânga este acoperită de concrețiuni epidermice aderente dispuse în mai multe fragmente având aspectul mamelonat. Este elastică la pipăire.

În regiunea *laterală stângă a gâtului* corespunzând la mijlocul mușchiului sterno-cleido-mastoidien se constată o altă papulă de mărimea unei piese de 1 len de formă ovală, cu mărginile mai papilomatoase ca centrul, care este puțin atrofiat, pe cale de regresiune. Suprafața acestui centru este de un cenușiu negru. Mărginile acestor papule fac de asemenea un relief pronunțat.

Fig. 15.

În regiunea *laterală dreaptă a gâtului*, la partea mijlocie a regiunii găsim o altă papulă de mărimea unei piese de 2 lei, de formă sferică proeminând ca de 1 mm. la suprafața peleii. Centrul acestei papule este mai deprimat de o culoare galbenă cenușie, iar mărginile sunt proeminente, mugurate, de o culoare roșie, vișiniu palid. Palpată între degete mărginile acestor papule ne arată, că dermul e profund infiltrat.

Pe fața anterioară a toracelui se constată mai multe papule și anume: O papulă mare cât o piesă de 2 lei situată dedesubtul claviculei stângi, proeminând deasupra peleii mai cu samă centrul ei

ca de 4 mm. este acoperită de concrețiuni cenușii și în parte negricioase. Aspectul seî este asemenea mamelonat. Periferia este înconjurată de un cerc roș palid. Puțin la dreapta de aceasta corespunzând la mijlocul sternului vedem o altă papulă cât o pică de 50 banî de formă cam neregulată acoperită asemenea de concrețiuni aderente de un galben cenușiu dispusă iarăși sub formă de muguri deosebiți.

Dasupra mamelei stângi puțin în dreapta găsim asemenea o papulă de mărimea unei piese de 1 leu cu aspectul zmeuriu acoperită în parte de concrețiuni epidermice cenușii negricioase, pe unele locuri gălbenii, cari sunt dispuse pe muguri papilomatoși. Periferia este limitată de un cerc de concrețiuni de un galben cenușiu, puțin separate între ele și împrejurul acestui cerc, un altul de un roșu cafeniu palid. Centrul acestei plăci proemină cu 3 m. m. la suprafață. O papulă pe cale de regresiune de mărimea unei piese de 1 leu la circumferența areolei mamelonului stâng, care mamelon e foarte pigmentat (din cauza sarcinei).

Ridicând puțin această mamelă în sus se vede sub ea o papulă mare cât o piesă de 5 lei, având aspectul unei rozete cu centrul negricios și mai deprimat, iar marginile proeminente, proliferante, acoperite de concrețiuni epidermice gălbenii. O altă papulă mică cât o piesă de 50 de banî uscată și brună să află situată chiar sub mamelă.

Mamela dreaptă. La partea mijlocie a extremității superioare a areolei se constată o papulă mare de formă ovală de mărimea aproape a unei piese de 2 lei cu aspect papilomatos în centru și la periferie, iar parte din centrul acestei papule este pe cale de regresiune de culore vișinie.

Pe marginea internă a mamelei drepte o altă în mărimea unei piese de 2 lei cu centrul foarte mugurat cu aspect de fragă și uni din muguri fiind acoperiți de concrețiuni cenușii aderente. Partea externă a acestei plăci este puțin deprimat, pe cale de regresiune. Ridicând această mamelă constatăm un placard mare format prin aglomerațiunea a 5 papule. Dintre acestea una, care ocupă un loc mai în centru este mai mare ca o piesă de 2 lei, are aspectul unei căpșune mari fiind formată de numeroși muguri roș deschis, din cauză că fiind acoperit de mamelă prin exudațiunea locală, concrețiunile ce observăm pe suprafața altora, aici lipsesc cu desăvârșire.

Din cele alte patru, cari formează acest placard, două sunt în parte pe cale de regresiune cu centrul mai deprimat de un roș violaceu cu margini puțin proeminente, iar două au aspectul zmeuriu acoperite la

suprafața lor prin concrețiuni cenușii-gălbениi aderente, separate între ele prin ușore despicături.

Dimensiunile acestor patru papule sunt ca o piesă de 50 banii și ca o piesă de 1 leu. Cele două ce sunt pe cale de proliferațiune cu aspectul zmeuriu fac relief la suprafața pielii ca de 4 m. m.

Regiunea abdominală. În regiunea ipocondrului drept sunt 3 papule, două încă pe cale de evoluțiune, iar una aproape atrofiată cu totul. Cele două au dimensiunile unei piese de 2 lei de formă puțin ovală cu centrul mugurat, cari muguri sunt acoperiți cu concrețiuni de un cenușiu-gălbениu făcând relief ca de 5 m. m. iar periferia acestor papule, care este pe cale de regresiune are o colorație roș închis și în parte acoperită cu scuame cenușii.

Puțin mai în jos și la dreapta corespunzând prin urmare în flancul drept găsim o altă papulă hipertrofică proeminând cu un centimetru la suprafața peleii cu centrul puțin pe cale de regresiune, iar periferia este mugurată și acoperită de concrețiuni cenușii-aderente.

Deasupra arcadei crurale drepte puțin înlăuntru spre linia mediană o altă papulă asemenea papilomatoasă de mărimea unei piese de 1 leu cu centrul proeminent și mugurat, iar muguri acoperiți de concrețiuni aderente cenușii-gălbениi. Periferia acestei papule este înconjurată de un cerc roș palid, rest de regresiune a periferiei acestei efflorescențe.

Deasupra arcadei crurale stângi două papule de mărimea unei piese de 50 de banii făcând relief la suprafața peleii, prin centrul lor care este papilomatos, acoperite de cruste cenușii gălbениi, iar periferia e puțin deprimată, atrofiată și mai cu samă la aceia care este pe un plan inferior celei-alte.

În partea părsoasă a regiunii pubiene (muntele lui Venus) să constată o papulă de mărimea unei alune mari de formă sferică, aspectul mugurat și acoperită de concrețiuni cenușii.

Membrele superioare. Axila dreaptă. Se constată o papulă de mărimea unei piese de 1 leu cu margini puțin neregulate, cu suprafața deprimată, de un roș palid: este o papulă pe cale de regresiune. În axila stângă o altă papulă de mărimea unei piese de 2 lei în plină proliferațiune având aspectul unei fragi de culoare palidă.

Brațul drept. În regiunea anterioară la terțul inferior sunt 3 papule de mărimi diferite: cea mai mică are dimensiunea unui bob de porumb și cea mai mare dimensiunea unei alune. Ele sunt acoperite de concrețiuni galbenii-cenușii aderente. Aceste papule fac relief la suprafața peleii de 3 m. m. Ele sunt de o consistență elastică la pipăit, puțin tare.

Pe partea posterioară a acestui braț se constată patru papule, cără variază ca dimensiune de mărimea unui bob de porumb până la mărimea unui bob de fasole. Ele au același aspect papilomatos. Una din papule corespunde cu o cicatrice vaccinală, care cicatrice are dimensiunea unei piese de 2 lei. Alte 2 papule se constată în partea postero-internă a acestei regiuni și cără au dimensiunile unui bob de mazăre acoperite de aceleași concrețiuni făcând relief la suprafața pielăi ca de 2 mm. Pe laturea antero-internă a brațului alte două papule de mărimea unui bob de porumb fie-care. Cea inferioară situată la 3 degete deasupra plicei cotului. În regiunea plicei cotului drept se află 2 papule: una chiar în plică, alta ceva mai jos de mărimea unei piese de 2 lei, proeminând deasupra pielăi cu 1½ cm. constituind ast-fel mică tumoră papilomatoasă acoperite de concrețiuni gălbenii-negricioase și pe unde aceste concrețiuni au căzut se ved mugurii roșii-gălbenii având aspectul unei fragi. Ele ocupă toată grosimea pielăi cu care să pot mișca. În privința formei lor sunt ovale, ocupând cea de sus o direcție transversală, iar cea de jos o direcție verticală. Concrețiunile, ce le acoperă sunt cam dure la pipăit.

Antebrațul drept. Pe marginea externă a acestei regiuni se constată o papulă de mărimea unui grăunte de bob proeminând ca de 2 mm. la suprafața având aceleași caractere ca acelor descrise. La fața posterioară a acestei regiuni găsim una de mărimea unui bob de porumb de culoare roș-brună. Mai în jos o altă asemenea papulă de mărimea unui bob de linte și acoperit de scuame făcând puțin relief.

Pe marginea internă a acestui antebraț: 3 papule la un loc, puțin distanțiate una de alta. Cea mai mare cât un bob de porumb, făcând puțin relief acoperite de concrețiuni în parte negricioase, în parte galbene cenușii. Cele l'alte sunt mai mică ca un bob de mazăre proeminând puțin la suprafața pielăi. Ele sunt uscate cu totul.

Mâna nu prezintă nimic de notat nici pe fața palmară, nici pe cea dorsală. Unghiile sunt normale.

Brațul stâng. La depresiunea deltoidului pe latura externă se constată o papulă de culoare cenușie acoperită de concrețiuni puțin separate între ele făcând relief la suprafața pielăi ca de 1 cm. Această papulă are o formă ovală. Asemenea se constată o altă papulă de mărimea unei unei piese de 50 centime situată la partea postero-superioară a brațului de formă rotundă proeminând de 1 cm. la suprafața pielăi având același aspect fizic ca și cele alte. Pe partea an-

terioară aproape de plica cottului o mică papulă cât un bob de linte de culoare vișinie acoperită de o mică scuamă. Puțin mai în jos e altă papulă pe cale de resorbțiune reprezentată printr'o pată vișinie de dimensiunile unei piese de 50 de bani. O altă papulă de mărimea unui bob de mazăre situată cu 3 degete mai jos de trochle de culoare negricioasă acoperită de concrețiuni.

Antebraț. La partea antero-inferioară a acestei regiuni sunt 5 papule, din care una mai în sus cu aspectul mugurat acoperită de concrețiuni cenușii proeminând ca 3 mm. pe suprafața peleii, celelalte patru formează un patrulater aproape de articulațiunea radio-carpiană. Aceste sunt mici ca un bob de mazăre și ca un bob de porumb.

Mâna și unghiile nu prezintă nimic anormal.

Trunchiul. *Regiunea dorsală.* Pe această regiune sunt 12 papule din care cele mai mari ajung la dimensiunea unei piese de 5 lei, iar cele mai mici au dimensiunea unei piese de 50 centime. Aceste papule formează aproape un cerc rotund de jur împrejurul acestei regiuni dorsale.

Iată acum situația lor topografică precum și dimensiunile lor. (vezi fig. 16)

La jumătatea laturei superioare a mușchiului trapez stâng să constată o papulă de formă ovală făcând relief la suprafața peleii ca de 6 m. m. Ea este de o colorațiune arămie, în centru puțin depriată iar marginile înconjurată de o zonă de concrețiuni cenușii. Ea este pe cale de resorbțiune și de dimensiunea unei piese de 1 leu.

Puțin mai în jos pe linia fossei supra-spinose a omoplatului două asemenea papule: cea superioară de mărimea unei piese de 50 bani, cea inferioară de dimensiunea unei piese de 1 leu. Ele au amândouă

Fig 16

aspectul mugurat acoperite de concrețiuni cenușii și cea superioară e pe cale de resorbție.

O papulă mare având dimensiunea unei piese de 5 lei este situată pe traectul colonei vertebrale corespunzând la ultima vertebră cervicală. Această papulă are o formă sferică cu margini puțin neregulate proeminând la suprafața peleii ca de 6 m. m. cu aspectul mamelonat, mugurat, iar muguri sunt acoperiți de concrețiuni de un galben-cenușiu. Periferia acestei papule e puțin pe cale de regresieune,

La unghiul inferior al omoplatului drept o asemenea papula cu aceleași caractere și având o dimensiune a unei piese de 5 lei. având însă periferia pe cale de resorbție. Alături de această papulă: două altele una puțin mai în sus, alta puțin mai în jos de dimensiunea unei piese de 2 lei prezentând aceleași caractere.

O papulă situată pe omoplatul drept la 2 c. m. de papula mare descrisă la nivelul ultimei vertebre cervicale. Ea este pe cale de resorbție, căci reprezintă o pată de coloro roș cafeniu prezentând puțin relief și concrețiuni cenușii la periferie.

O pată pe unghiul extern al omoplatului aproape de articulația scapulo-umerală de mărimea unei piese de 50 de bani rest al unei papule pe cale de regresieune acoperită de concrețiuni negricioase cenușii.

La partea inferioară a acestei regiuni sunt patru papule zmeuriforme dispuse astfel una lângă alta încât ele fac un semi-cerc. Ele sunt mari, cea mai mare are dimensiunea unei piese de 5 lei fac relief la suprafața peleii ca de 1 c. m. Centrul lor are însă aspect mamelonat, mugurat, iar periferia puțin pe cale de regresieune; însă chiar la periferie ele fac relief tot papilomatos și un cerc roș le mărginește în afară. Acest lanț de papule care începe la mijlocul celei de a 7-a și a 8-a costă se dirigează înăuntru spre ultima vertebră dorsală, unde este papula cea mai mare, ce am descris.

Pe latura stângă a acestei regiuni corespunzând pe ultima falsă costă să constată o papulă de dimensiunile aproape a unei piese de 5 lei cu același aspect mamelonat și în centru zmeuriu făcând un relief de 1 c. m. la suprafața peleii. Periferia este pe cale de resorbție.

Regiunea Lombardă. În această regiune se constată zece papule cu aceleași caractere zmeuriforme, unele cât o piesă de 2 lei, altele cât o piesă de 1 leu dispuse aproape în mod simetric: șase la partea dreaptă și patru la partea stângă și inferioară a acestei regiuni. Trei din ele sunt în plină evoluție, celelalte în parte pe cale de re-

gresiune făcând relief la suprafața peleii de la 5 m.m. până la 1 c.m. Printre aceste papule sunt unele pete de colorie vișinie, urme ale papulelor resorbite.

Organele genitale externe. Labia mică dreaptă la partea superioară prezintă o infiltrație edematosă și la mijlocul ei se constată o ulcerăție erozivă, care ocupă atât fața externă cât și cea internă a acestei labii. Marginile ulcerățiunii sunt cam tari și se continuă în mod insensibil cu centrul ulcerului. Luată întră două degete această ulcerățiune ne dă o senzație pergamentată, în cât credem, că această erozime este poarta de intrare a infecțiunii sifilitice: este *sifilomul primar*.

La partea inferioară a labei drepte mari se constată o papulă condilomatoasă ca $2\frac{1}{2}$ cm. în lungime și $1\frac{1}{2}$ cm. în lățime având o suprafață granulată. Forma acestei papule este cam fuziformă. La 4 cm. în afară de labia mare stângă se constată o altă sifilidă condilomatoasă ca 2 cm. lungime și 16 mm. lățime având aspectul granulos.

Côpsa stângă. La partea internă și superioară a ei se constată o papulă vegetantă sferică având dimensiunea unei piese de 50 de bani.

Côpsa dreaptă. La partea mijlocie a feței interne se constată o papulă sferică proeminentă ca de mărimea unei piese de 1 leu acoperită de concrețiuni cenușii cu aspect mugurat.

Ganglionii limfatici. Ganglionii din regiunea inguinală atât de la dreapta, cât și de la stânga sunt măriți de volum, sunt câte 3 de fie-care lature constituind un lanț, iar mărimea fie-cărui ganglion e ca migdala; iar ganglionul anatomic al lui Ricord are volumul unei alune. Acești ganglionii sunt indolenți și se mișcă sub piele.

Ganglionii cervicali posteriori formează un lanț. Ei sunt de mărimea unei fasole, sunt 4 la stânga și două la dreapta.

Ganglionul epitrochleen drept are dimensiunea unei fasole este indolent la pipăire. Ganglionul epitrochleen stâng nu se simte. În regiunea sub-mentonieră este un ganglion mare cât o alună.

În regiunea axilară dreaptă un ganglion mare cât o alună, asemenea în regiunea axilară stângă tot de aceeași dimensiune.

Vaginul. Vestibulul vaginului de o colorățiune roșie, meatul asemenea roșu. Mucosa vaginului de colorăție vișinie. Prin orificiul uretrei se poate pune în evidență o picătură de puroi albicios; printre cutele vaginului să observă o secrețiune purulentă albicioasă.

Uterul. Orificiul gâtului uterin este puțin cam șters, ramolit, orificiul puțin întredeschis, atât buza anterioară cât și cea posterioară pre-

zintă un aspect granulos. Din orificiul gâtului uterin să scurge puțină materie scro-purulentă.

III

Toate aceste papule luate între două degete ne arată, că ele infiltră dermul, că ele sunt uscate, că numai acele ce sunt sub mamelă din cauza situațiunei lor sunt puțin mai umede. Aspectul lor este cu totul după cum vedem smeuriform. Papula este formată din muguri papilomatoși separați între ei în mod insensibil, cum sunt separate și granulele, ce formează smeura. Pe suprafața unora din aceste eflorescențe sunt concrețiuni epidermice cenușii-gălbenui, cari acoperă extremitatea liberă a mugurilor papulei. În regiunile, unde aceste concrețiuni au căzut, aspectul și colorațiunea smeuriformă este din cele mai caracteristice. Cu toate acestea de și acest aspect roș al mugurilor papulei nu se observă în eflorescențele a căror suprafață este acoperită cum am zis cu concrețiuni epidermice, aspectul lor nu este mai puțin mugurat, papilomatos. Pe de altă parte după cum văzurăm unele din aceste tumori smeuriforme sunt în perioada evoluției lor complete făcând un relief considerabil de la jumătate la unul și doi centimetri. Sunt însă unele din aceste eflorescențe, cari sunt pe cale de regresie, de unde aspectul unora din ele, cari să prezintă ca niște plăci de dimensiunile menționate cu centrul turtit, puțin scumoz, iar marginile mai făcând încă relief, constituind ast-fel un cerc mai mult sau mai puțin neîntrerupt de mici proeminente papilomatoase. Ast-fel că unele din aceste au un aspect aproape inelar având o colorațiune arămie. Asemenea unele din aceste eflorescențe au încercat încă un grad și mai mare de regresie și ele să prezintă ca niște pete plane pigmentate puțin scumoz; în fine altele în loc de a prezenta centrul atrofiat prezintă din contră o mare parte a periferiei pe cale de regresie, pe când centrul este încă destul de proeminent. Baza tuturor acestor eflorescențe cuprinde tot dermul, care este infiltrat. Trebuie să observ asemenea diferitele dimensiuni ale acestor tumori smeuriforme și am văzut în descrițiunea făcută de Dl. Dr. Demetriade, asistentul acestei clinici, că pe când unele din aceste papule au mărimea unui bob de porumb, de și acestea sunt foarte puține în număr, cele mai multe ating dimensiunile unei piese de 2 lei și de 5 lei. În privința dimensiunilor acestor papule putem zice că atât în regiunea dorsală, cât și în regiunea anterioară

a trunchiului să găsesc atât papule mari, cât și papule mici, încât n'am putea spune în mod absolut, că acele din regiunea dorsală sunt mai mari. Totuși putem zice, că relativ, aceste dimensiuni sunt ce-va mai considerabile, încât privește eflorescențele, ce ocupă regiunea dorsală în comparație cu acelea, ce ocupă regiunea anterioară a trunchiului.

Cât despre numărul acestor eflorescențe, el este aproape egal atât în regiunea dorsală cât și în cea anterioară a trunchiului și sunt dispuse până la orice punct în mod simetric mai cu seamă la regiunea cervicală anterioară a gâtului, pe trunchiu și pe membrele superioare.

De la intrarea sa în spital i-am prescris T-ra Bestuscheffi 40 picături pe zi. N'am instituit încă tratamentul specific, de cât după ce s'a făcut acuarela și portretul bolnavei și am excizat de la antebrațul drept o parte dintr'o papulă cu aspectul tipic smeuriform în plină evoluție. După aceasta am prescris bolnavei pentru ca să ia în fiecare zi câte 0,02 *ctgr.* sublimat corosiv în sirop de gentiană urmând și cu picăturile lui Bestuscheff. Fiind-că femeia este însărcinată, n'am găsit de cuviință să încep tratamentul prin injecțiuni intra-musculare idrargirice.

Timp de 15 zile bolnava a urmat cu acest tratament, să înțelege că sifilidele condilomatoase de la organele genitale precum și uretrita și vaginita descrisă, s'a tratat cum reclamă asemenea stări morbide.

Deja după acest timp unele din papulele, ce erau pe cale de regresivitate și acelea ce erau în plina lor evoluție au fost influențate de tratament, începând a se ratatina, de și încet, însă în mod constant. Fiind-că bolnava cerea să fie vindecată mai curând și pentru a evita frecarea acestor eflorescențe mai prin contactul cu hainele bolnavei și mișcării ei în pat, am prescris o pulvere de amidon cu 10 % de calomel pentru a supudra eflorescențele cele mai mari.

În urmă am mărit doza de biclorur de mercur la 0,03 *ctgr.* pe zi. Bolnava urmează însă și cu picăturile de Bestuscheff.

30 Martie. Cele mai multe din eflorescențele descrise sunt și mai mult micșorate, ast-fel că acelea, ce proeminau la suprafața pielii cu 2 c. m. și cu 1 c. m. au scăzut la jumătate din aceste dimensiuni.

Sunt însă vr'o 2 din ele, mai cu seamă aceia de la antebrațul drept și una de pe trunchiu, cari n'au scăzut de volum așa de mult și constituiesc încă adevărate tumori smeuriforme.

Observând bolnava negreșit zilnic am constatat, că muguri papi-

lomatoși, cari formează întregul acestor eflorescențe să ratatinează fără a se deslipi și a cădea, cum s'a descris de Profesorul Hardy în sifilida granulată. Asemenea am observat în tot timpul, că suprafața acestor eflorescențe era tot-dea-una uscată afară de una mare situa-tă sub mamela dreaptă și aceia care proeminează 2 c. m. la suprafața peleii din plica cotului drept, cari din cauza frecării lor erau puțin umede la suprafață.

IV

Istologie patologică

Vom vedea mai jos rezultatul studiului istologic al preparațiunilor noastre. Aici credem necesar să dăm descrițiunea pe care profesorul Cornil 1) a făcut-o asupra «plăcilor mucóse» transformate în vegetațiuni.

El se exprimă ast-fel :

«Que des plaques muqueuses bourgeonnent encore un peu plus, que leur papilles, en s'allongeant, se recouvrent de couches épaisses d'épithélium et que ces papilles s'isolent par groupes en bourgeons séparés et nous aurons de véritables papillomes ou choux-fleurs syphilitiques.

Entre les papillomes à ramifications multiples ou choux-fleurs et les plaques muqueuses hypertrophiques, il n'y a aucune différence au point de vue de l'origine et de la marche des lésions. L'état des papilles du tissu conjonctif, des cellules épidermiques est le même, on a seulement en plus, dans les choux-fleurs une ségmentation de la plaque en plusieurs petits bourgeons secondaires, due à ce que des groupes de papilles se sont isolés en se coiffant séparément de leur revêtement épidermique. Aussi je n'insisterai pas sur leur description; je vous rappellerai seulement que les choux-fleurs des organes génitaux ne sont pas toujours, tant s'en faut syphilitiques.»

Dupa părerea noastră, aceasta este cea mai bună descripție, ce se găsește în autori asupra acestei chestiuni. Credem, că e folositor a descrie și preparațiunile noastre. Pentru acest studiu am excizat câte o bucățica din 2 tumori simeuriforme de la bolnava noastră : una din plica cotului drept și alta de pe trunchi din aceeași parte. Amândouă fără concrețiuni epidermice și cu muguri simeuriformi.

1) Leçons sur la syphilis faites à l'Hôpital Lourcine à Paris. 1879.

Fragmentele întărite în alcool și trecute prin celloidina au fost tăcate în secțiuni subțiri de către preparatorul cliniceî noastre Dl Moisescu. Aceste secțiuni au fost colorate cu picrocarminul lui Ranvier, cu eosină și ematoxină, cu violetul de Dahlia, după metoda lui Ehrlich, cu violetul de Methyl, cu safranina ; în fine prin metoda lui Doutrelepon pentru căutarea bacililor. Examenul acestor preparațiuni ne-au dat rezultatul următor :

Aspectul general văzut la un grossissement mic (cc, I, Obj. O Verick). Fiind-că toate elementele acestor neoplasii sunt ipetrofiate și pe cale de proliferațiune, se vede foarte bine chiar la această mică mărime structura istologică a acesteî tumorî. Mai întâiu se observă dispoziția mamelonară sau papilomatôsă a suprafeței sale externe, cea ce se vede chiar cu ochiul liber ; dar să intrăm în descripția amănunțită.

Stratul epidermic. a) *Stratul cornos propriu zis.*

Acest strat lipește pe cea mai mare întindere a suprafeței mugurilor lobularî, cari formează tumorca. Cu toate acestea pe fie-care secțiune se găsește încă unul sau doi din acești muguri papilomatoși acoperiți de un ușor strat epidermic cornos, colorat în galben prin picro-carmin ; pe ici colo se întâlnesc chiar în acest strat câți-va nucleî ; și la suprafața câte-va detritusuri epidermice. În alte locuri, acest strat cornos este pe cale de exfoliațiune dispusă în formă de lamele ; în fine în preparațiunile colorate cu eosina și ematoxină și aceasta pe un al doilea fragment separațiunea între fie care mugure papilomatos nu este așa pronunțată ; stratul cornos străbate ca un dop în mijlocul prelungireî malpighiene. În preparațiunile cu eosină și ematoxină a aceluî de al doilea fragment, pe dopul epidermic ce se vede că intra printre prelungirile malpighiene, să găsim câți-va globi epidermici vechi și altele pe cale de formațiune.

b) *Stratul malpighien.* Pe secțiunile provenite din fragmentul luat de la îndoitura cotului, acest strat este descoperit la suprafața mai multor muguri papilomatoși, cea ce explică colorațiunea roșie a acestuî papilom văzut cu ochiul liber și în acest caz cea mai mare parte a acestuî mugure este format prin celule embrionare, mono-nucleare. S'ar putea zice de un astfel de mugure granulos, cârnes și mai cu samă cea mai mare parte din extremitatea externă a acestor muguri că este complet formată după cum am spus din celule embrionare. La extremitatea sa inferiôră se vede stratul Malpighien în proliferație, ramificându-se în profunzimea tumorî. Aceasta ne arată că celulele embrionare s'au substituit celulelor malpighiene pentru a da aspectul

smeuriform acestei neoplasii. Aceasta să vede la mărimea indicată mai sus.

La o mărime mai mare (oc. 1, obj. 7 Verick) tubul scos, să vede că periferia acestor muguri embrionari și epiteliali este acoperită în parte prin serii de celule în parte malpighiene, în parte embrionare dispuse câte cinci sau șase sub formă alveolară, a căror pereții par limitate prin linii subțiri gălbenui, aceste sunt celule malpighiene, care au suferit această schimbare. Mai înăuntru la suprafața acestor muguri și în mijlocul celulelor embrionare să ved de asemenea grămezi sferice de aceste celule înconjurată de un ușor strat protoplasmic. Acestea nu sunt celule gigante și eu nu știu dacă autori, care au descris astfel de celule în mijlocul papilelor vegetante sifilitice n'au luat, cele ce am descris drept celule gigante.

În masa embrionară ce o descriem să vede un număr considerabil de vase sanguine embrionare, unele conținând câte-va ematii distruse, altele având endoteliul în proliferatie astupă în parte mica lumină a acestor vase. Se înțelege de la sine că pe ici colo să găsim încă resturi de celule malpighiene manifestate prin nucleii celulelor în mijlocul protoplasmei degenerate.

Câte-va filamente protoplasmice subțiri, gălbenui devid masa embrionară a mugurilor într'un mod insensibil; la periferia acestui infiltrat embrionar se observă încă stratul celulelor bazale care sunt puțin alterate.

c) *Stratul granulos*. Pe unii muguri papilomatoși se vede acest strat dispus într'un mod neegal constituit prin 3 sau 4 rânduri de celule, dar acestea sunt mici; de asemenea și picăturile de eleidina nu au dimensiuni mari. Acest strat să prelungește cu stratul malpighien în unele locuri către pediculul mugurilor papilomatoși. De asemenea trebuie să observăm existența unui strat foarte gros de celule de eleidina în profunzimea neoplasmului unde după cum vom vedea în curând că au străbătut prelungirile malpighiene. De asemenea noi găsim acest strat granulos bine manifest la fața internă a tecilor epiteliale a foliculelor pilose. Prin urmare putem admite că acest strat a suferit o mare proliferatie, deși într'un mod inegal.

Corpurile și prelungirile malpighiene

Am menționat deja absența stratului malpighien pe conurile unor muguri papilomatoși. Aici trebuie să adăugăm că corpurile malpighiene în general sunt subțiate fiind năvalite de celulele embrionare, dar pre-

lungirile malpighiene sunt foarte gróse în unele locurî, dar chiar acolo unde aceste prelungirî sunt mai puțin gróse, ele sunt foarte lungî și străbat ramificându-se în toate sensurile în profunzimea tumorei; așa că le întâlnim în totă grosimea și în toate stratele acestei neoplasii. Distribuția și numărul lor este ast-fel, că fiind separate sau dissociate de masele celulelor embrionare dau până la un óre care punct imaginea unui țesut reticular. Prin urmare în profunzimea neoplasiei aceste prelungirî epiteliale sunt dissociate sau impiedicate de a se întinde mai mult prin zisele celule embrionare.

Cu toate acestea printre aceste prelungirî sunt unele cărî străbătând masa tumorei sub formă de mari ramificațiuni, se bifurcă în jos în 2—3 prelungirî secundare.

Din dispoziția proliferantă a acestor prelungirî malpighiene, rezulta că fiind dissociate după cum am zis, prin infiltratul embrionar, se întâlnește în preparațiuni sfere mai mult sau mai puțin mari de aceste celule înconjurate de celule inflamatoare, cea ce pentru un ochiu puțin exercitat ar putea fi luate drept celule gigante. În cât privește celulele malpighiene și voiú să vorbesc de acelea, cărî formează prelungirile malpighiene și cărî nu sunt atinse de infiltrațiunea menționată ele sunt foarte evidente și spinele lor foarte pronunțate, fac o frumoasă rețea albicioasă cu striatiuni transversale dacă îndepărtăm lentila. Cea mai mare parte din nucleii acestor celule, care oferă un perete evident sub forma unei linii albiciose prezintă un nucleol fragmentat în 2—3 segmente. Din cauza unui grad óre-care de subțime a protoplasmii acestor celule, rezultă că cele-alte părți constituante ale celulei sunt mai evidente. În cea ce privește năvălirea acestor prelungirî malpighiene de către celulele inflamatoare, aceasta se face când de jos în sus, când de sus în jos, după cum am zis-o deja. Să amintim în fine, că celulele stratului bazal sunt destul de mici în profunzimea neoplasiei. De asemenea trebuie să amintesc că celulele malpighiene și-au schimbat forma și-au devenit mai lungî pe prelungirile subțiri, în timp ce pe marginile acestor prelungirî celulele cilindrice au devenit cubice.

Stratul papilar. Se înțelege deja că cea ce constituie corpul mugurilor papilomatoși a acestei neoplasii sunt pe de o parte celulele embrionare, rețeaua malpighienă și ca schelet fundamental papilele dermice.

Acestea într'adevăr sunt foarte ipetrofiate și ramificațiunile lor numeroase se dirig atât în înălțime, cât și în lărgime în totă tumora.

Cea mai mare parte din aceste papile sunt separate între ele prin spații goale, altele sunt reunite prin dopuri epidernice. În fine sunt papile, cari se sue mai mult sau mai puțin în sus, așa că nu sunt toate pe aceeași linie. De asemenea sunt alte papile cari sunt foarte mari, cari la rândul lor ortează la suprafață alte papile secundare; întocmai după cum se vede la unele papile linguale. Putem reduce la 3, forma papilelor ce le întâlnim în preparațiile noastre. Unele au forma caliciformă, altele filiformă, în fine avem papile cu aspect conic; putem chiar spune că în vârful unora din aceste papile găsim pe ici colo un mugure papilar sferic sau oval separat prin câte-va celule epidernice de papila principală. Fiind urmărite toate ramificațiunile papilelor și aceasta în totă profunzimea tumorei prin prelungirile malpighiene, rezultă, că la suprafața acestor muguri papilomatoși, se găsesc muguri malpighieni de diferite dimensiuni.

Celulele embrionare. Toată suprafața papilelor este infiltrată de celule embrionare. În unele locuri infiltrațiunea embrionară este dispusă sub formă de insule mai mult sau mai puțin mari, cea mai mare parte sferice.

Vasele papilelor sunt în parte goale, în parte umplute de ematii distruse în fine altele sunt umplute de mici trombusuri.

Infiltrațiunea embrionară nu este limitată numai la papile, din contră o găsim sub formă de mase formând cea mai mare parte din aceste neoplazii. Într'adever elementele, cari constituie dermul, fibrele conjunctive, elastice, celulele conjunctive etc. nu să mai vedă din cauza acestei infiltrațiuni, de cât în partea profundă a preparațiunei, unde fibrele conjunctive sunt disociate prin zisele celule de infiltrație. Vasele sanguine în părțile profunde au aceeași dispoziție, care am descris-o pentru stratul papilar.

Glande. În fragmentul luat de la îndoitura cotului am găsit o proliferațiune de glande sebacee. Aceste glande au 6—7 acini glandulari cu celule cu protoplasma transparentă și nucleul bine colorat prin reactiv. Aceste glande sunt înconjurate de un infiltrat embrionar foarte gros, dar în locul canalelor secretore a acestor glande, se vede o prelungire malpighienă în locul foliculului pilos. Aceasta însă numai în unele locuri, în timp ce în altele să vede în mijlocul masei celulare o porțiune de păr înconjurată de un ușor strat de eleidină. În secțiuni transversale aciniile acestor glande sunt foarte largi. În fine să întâlnește la baza acestor de pe urmă în unele locuri o atrofiie a foliculului pilos. În unele secțiuni rețeaua malpighienă a foliculului

este ipertrofiată. Téca părului și părul fiind căzut să vede în centru unul saū două rânduri de frumoase celule cu cleidină.

Este de observat muguri malpighienī, ce să observă împrejurul acestor foliculī, în unele locuri. Noī n'am întâlnit glande sudoripare, nici nervi în preparațiunile nōstre, dar câte-va rarī canale exeretóre a acestor glande cu luminul în proliferație. Să amintim de asemenea că pe fragmentul luat de pe trunchiū n'am observat nici un fel de glande. De asemenea n'am găsit muschī netezī afară numai de puține fibre la baza foliculul pilos.

În fine pentru a termina descrițiunea acestor preparațiuni voiū menționa scleroza vaselor sanguine a ultimului strat din secțiunile nōstre, precum și proliferația endoteliulul vascular a acesteī regiuni.

Noī n'am găsit bacilī în preparațiunile făcute după metoda lui Doutrelepon. De asemenea noī n'am găsit figurī coccidiene, pe carī Ducrey ¹⁾ le a constatat în condilomele acuminate.

În cât privește asemănarea istologică între condilomele sifilitice și sifilidele smeuriforme, voiū spune că într'adevăr este o mare asemănare, dar în condilome nu să gălesc muguri papilomatoși, nu avem aspectul mamelonat al suprafetei tumorei.

Examenul microscopic al sângelui.

Am examinat câte-va preparațiuni făcute cu sângele luat de la deget. Am constatat că ematiile erau normale atât ca număr cât și ca formă. De asemenea și emoglobina nu era schimbată. Totuși am constatat o mărire a numărulul globulelor albe și prezența câtor-va celule eosinofile.

Urina examinată la microscopic nu denotă nimic anormal.

Nu conține nici zachăr, nici albumină.

Carī sunt cauzele carī au determinat această formă de sifilidă la bolnava nōstră?

S'a acuzat sarcina că prelungește și agravează accidente ale acesteī afecțiuni. Jullien²⁾ admite această cauză și citează în sprijin o obser-

1) Contributione alla Istologia patologica. Etiologia e patogenesa del condiloma acuminato. Napoli 1893.

2) Traité pratique des maladies veneriennes 2-me edition 1885 Paris page 677.

vație publicată în 1874 de către excelentul meu coleg și amic profesorul *De Amicis din Neapole*.

«Il s'agit d'une femme de 23 ans enceinte depuis trois mois, quand l'éruption commença à paraître sur le front et le cuir chevelu. Elle offrait des papules végétantes terminées en massue de 3 centimètres de hauteur.

Une sécrétion visqueuse puriforme infecte recouvrait toute l'étendue des lésions. Le traitement général par les frictions mercurielles fut vainement administré jusqu'à l'accouchement, qui eut lieu prématurément au huitième mois le premier février 1875.

Dès la cessation de la période puerperale le 23 du même mois, la malade fut soumise aux injections de sublimé et sans autre traitement local que des lavages anodins, guérit si vite et si complètement que le 29 Avril, elle pouvait quitter l'hôpital.»

În cât me privește pe mine, eu nu cred că graviditatea să agraveze accidentele sifilitice, căci am avut ocaziunea de a vedea multe femei cu asemenea accidente, prostituate însărcinate și sifilidele lor papuloase, lenticulare cutanate, scuamóse sau nu, nu au luat un caracter malign. Vindecarea s'a făcut ca și la bolnavele cari nu se găseau în această poziție. Că sifilidele papulo-erozive vulvare devin ipertrofice, în timpul sarcinei, aceasta să înțelege, dar în cazul nostru, noi putem spune că leziunile organelor genitale menționate în observațiune sunt cu toate acestea mult mai puțin voluminoase ca acelea ale suprafeței cutanate. În acelaș timp, vom spune că chiar tumorile cele mari smeuriforme de sub sîn n'au pierdut acest aspect, nu au devenit plăci mucóse cu aspect omogen. Cu toate acestea pe două din tumorile de pe corp, am observat între mamelonii mugurilor o ușoară secrețiune sero-purulentă, și aceasta este datorită bacililor sălei. Decî după mine cauza, care a determinat la această bolnavă, această formă de sifilidă, pe care aș putea să o numesc exotică, îmi scapă. De asemenea voi spune că găsesc destul de lung timpul cerut pentru disparițiunea manifestățiunilor menționate în cazul lui *De Amicis*, în comparație cu al nostru, care este după cum am văzut, destul de generalizat.

După avizul celor mai mulți sifiligrافی timpul cerut pentru dispariția sifilidelor papuloase cutanate este de două, trei până la șase luni.

Bolnava noastră a intrat în serviciu trei luni după apariția eflorescenților pe corp și la intrarea sa am constatat că unele dintre ele au început să intre pe cale de regresiune. De asemenea în urma trata-

mentului specific și tonic, ratatinarea și disparițiunea celor mai multe din aceste tumori s'a efectuat după o lună lăsând în locul lor o pată pigmentată de mărimea bazei acestor neoplazii. Așa încât astă-zî 20 Aprilie (2 Mai s.n.) jumătate din aceste efflorescențe voluminoase sunt înlocuite prin petele menționate.

La 15 Mai bolnava a eșit complet vindecată. În locul tuturor efflorescenților au rămas numai pete pigmentate, negricioase.

Sifilide ulcero-serpiginoase cutanate multiple ale feței, trunchiului, membrilor superioare și inferioare. Exostose și periostose frontale. Prurigo simplex al membrilor superioare. Lueta retractată prin destrucție parțială. Urticaria intercurrentă.

(Infecțiunea extragenitală)

Ion N. Omke de 18 ani din Bughea, de religie ortodoxă, profesie rotar, intrat în spital la 14 Noembrie 1894.

Antecedente ereditare.—Tatăl a murit, nu-și aduce aminte de ce boală. Mama a murit dupe ce a tușit vre un an de zile. A avut frați dar au murit nu știe de ce boală, într'o noapte au murit doi de o dată.

Antecedente personale.—În copilărie a suferit de friguri și apoi de lingore, ne putându-ne preciza bine data. Mai târziu a suferit de pojar. Acum 5 ani a suferit de variolă a căror urme se văd și azi pe față. N'a suferit de nici o maladie venerienă, n'a avut nici un ulcer la organele genitale.

Istoricul bolii.—Acum 4 ani a vazut că începe a răguși, în acelaș timp zice că i-a apărut și adenopatie submaxilară și submentonieră. Ganglionii din aceste regiuni erau mari cât o nucă mică, erau indolenți, isolați și mobili sub piele. Răgușala a progresat până într'atata în cât abea mai putea să răsuflă și apoi dupe o lună a început să dispară încetul cu încetul. Ca tratament pretinde bolnavul că nu i se făcea de un doctor nimic alt de cât cauterisațiuni cu nitrat de argint.

Cercetându-l de aproape bolnavul ne spune că stăpânul la care lucra era răgușit și avea bube pe corp și totdeauna mâncau împreună de sigur, deci, aci trebuie să căutăm cauza infecțiunei sifilitice, care probabil a intrat pe cale bucală.

Dupe o săptămână a început să-î apară brobóne pe tot corpul (expresia bolnavului) fórté numeróse măi ales pe spate și membrele inferióre. Aceste brobóne coceau și se spárgeau lăsând în locul lor ulcerățiunī carī se acepereau cu cruste. Aceste ulcerățiunī din diseminatē ce erau, în unele locurī au devenit confluentē formând ast-fel placarde măi mult sau măi puțin întinse.

Aceste ulcerățiunī carī nu erau alt ceva de cât ectima sifilitică s'au vindecat dupe vre-o 5—6 săptămānī prin aplicarea unei pomezī, ce i-a dat un doctor. După ce s'a vindecat de această ectimă, măi târziu cu o lună i-a apărut o brobónă pe nas, care rupându-o prin scârpínare s'a întins pe tótă suprafața nasului și pe pomete, ulcerându-se. Această ulcerăție a pus 2 lunī până ce s'a vindecat lăsând în urmă nasul diformat, turtit, acoperit cu o cicatrice albă ca în nrma vaccínăreī.

Acum 2 lunī a observat că bosele frontale erau mărite și măi proeminente; de asemenea, zice că i se pare că tot capul i s'a mărit și crescut, ne având înaintē dimensiunile ce le are în present.

Starea presentă.—Bolnavul de constituție forte, scheletul osos și muscular bine desvoltate, presintă:

Regiunea cefalică.—Tótă regiunea cefalică este ipertrofiată, măi mare ca în stare normală și bolnavul ne spune că aceasta a observat-o de la începutul tómnēī. Pelea capului este acoperită de cruste cenușii, micī, n'are mǎncărime. Bosele occipitale par măi proeminente de cât în stare normală și cu deosebire, bosa occipitală dreaptă.

Bosele frontale sunt fórté pronunțate și la tact se simte că presintă niște eșiturī și scufundăturī neregulate, mamelonate și carī nu sunt alt ceva de cât exostose frontale.

Bosa frontală stîngă este măi mare, măi proeminentă ca cea din dreapta, decī cu totul contrar cu cea ce se observă în regiunea occipitală.

Pometa stîngă este de asemenea măi eșită, măi proeminentă de cât cea din dreapta.

Privit din față, tótă regiunea cefalică pare a fi asimetrică, având jumătatea stîngă măi proeminentă ca cea din dreapta.

Nusul este turtit, acoperit în parte de cruste, în parte de cicatrice și în parte de ulcerățiunī. Cloasonul e dispărut și vârful nasului aderă la baza superióră. Aripele nasului în parte distruse și în parte aderente de față, așa că orificiul nasal stîng e cu totul obliterat, iar cel drept e fórté micșorat.

Aceste ulcerări și cruste se întind și pe laturile nasului, pe pomete și în partea stângă până la ureche. Luând crustele, rămâne o suprafață roșie, mugurată, acoperită cu puțin puroi. Urechea stângă pe fața ei anterioară este acoperită de cruste.

Membrele superioare, Presintă cicatrice albe, diseminate, de diferite mărimi, de la aceea a unei piese de 50 bani până la aceea a uneia de 2 lei, urme a unei ectime vindecate.

În unele locuri, și mai ales pe scapule, mai multe din aceste cicatrice sunt așa de apropiate, încât formează un placard mai mare. Atât la cotul drept, cât și la cel stâng se află câte-va ulcerări dintre care, unele acoperite de cruste și care nu sunt de cât sifilide ulcerose ectimate. Pe tot terțul superior al feței posterioare a antebrațului drept și stâng se află o placă de culoare brună, puțin proeminentă, început de vindecare al unor ulcerări. Pe membrele superioare și mai ales pe fața de extensiune a antebrațului se văd niște vesicopapule, unele având vârful acoperit de o crustă negricioasă de sânge din cauza scărpăturilor, căci bolnavul are mâncărimi în aceste locuri.

Trunchiul. — Atât pe fața anterioară cât și pe fața posterioară se văd o mulțime de cicatrice, cele mai multe rotunde cât o piesă de 1 leu și de 2 lei diseminate. Altele sunt unite între ele formând un placard mai întins, mai ales pe scapule.

La intrarea în spital se vede atât pe membrele superioare, cât și pe trunchi și membrele inferioare o erupție de urticarie, foarte confluentă.

La organele genitale nu constatăm nici o urmă de cicatrice.

Membrele inferioare prezintă de asemenea cicatrice numeroase urme de ectima vindecată. La articulația tibio-tarsiană stângă se vede o placă roșie brună acoperită cu puțin puroi.

Nu se observă îngroșarea tibiei, nici a claviculei.

Gura nu prezintă nimic anormal; lueta e însă retractată printr-o cicatrice laterală.

Ganglionii cervicali, submaxilari și inguinali sunt puțin măriți de volum.

Bolnavul are poftă de mâncare, doarme bine, are însă puține dureri în ôse mai ales noaptea.

La 15 Noembrie se prescrie bolnavului.

Hidrarg. ciner. fortius 20 gr.

Div. 5 pachete

D. s. fricțiuni

În acelaș timp, pentru a preveni o stomatită se prescrie și gargară.

Clorat de potasiu 5 gr.

Apă distilată 200 gr.

De asemenea pentru a susține forțele bolnavului se prescrie.

Arseniat de sodă cristalizat 0.05 ctgr.

Bicarbonat de fer

Bicarbonat de sodă \overline{aa} 2 gr.

M. D. 20 pachete

D. s. 2 pe zi.

16 Noembrie. — Se prescrie bolnavului o bae cu Hepar Sulfuris 100 grame, recomandând asemenea băi de 2 ori pe săptămână.

17 Noembrie. — Din cauza crustelor aderente se prescrie

Ol. Olivarum 100 gr.

Acid Salicilic 1 gr.

iar la interior se da.

Iodur de potasiu 1 gr.

Aqua menthae piper.

Sir. cort. aurantior. \overline{aa} 20 gr.

D. s. în 2 rînduri

18 Noembrie. — Urmează cu Iodur și se aplică pe exostosele frontale rondele de emplastrul de Vigo.

21 Noembrie. — Repeta fricțiunile.

Ung. ciner. fortius 20 gr.

în 5 pachete

24 Noembrie. — Se atinge ulcerul de pe nas rămas în urma căderei crustelor cu nitrat de argint (creion) și se aplică emplastru de Vigo.

26 Noembrie. — Repetă fricțiunile

Ung. ciner. fortius 21 gr.

în 7 pachete

Iar pentru papulele de prurigo se prescrie

Naftol 2 grame

Acid salicilic 1 gram

Vaselină 30 grame

Lanolină 10 grame

Până la 3 Decembrie bolnavul continuă cu fricțiunile și cu băi de pucioasă; de asemenea urmează zilnic cu gargară de clorat de potasiu.

Isprăvindu-se prafurile cu arseniat de sodă, se repeta. De asemenea se repetă și fricțiunile.

Ung. ciner. fortius 21 gr.

în 7 pachete

Continuă toate medicațiunile până la 11 Decembrie când constatându-se o stomatită foarte pronunțată se suspendă fricțiunile și se prescrie.

Clorat de potasiu 3 grame

Apă destil. 200 grame

D. s. interne

La 14 Decembrie se repetă fricțiunile

Ung. Hidrarg. ciner. fortius 21 grame

în 7 pachete.

22 Decembre. Exostosele frontale s'au resorbit în parte; bolnavu are starea generală foarte bună, s'a îngrășat, dar prezentând o gingivită se suspendă fricțiunile și urmează numai cu cloratul de potasiu și cu prafurile de arseniat de sodă.

28 Decembre. Se mai prescrie o serie de fricțiuni.

Ung. Hidrarg. ciner. fortius 21 grame

în 7 pachete

Bolnavul ese vindecat.

Sifilide papuloase Corimbiforme.

(Observație culésă de D. Vranialic, intern al serviciului)

Femeia Ștefana Petre, de anî 16, română lucrătoare, intră în serviciu în ziua de 31 Octombrie 1894.

Antecedentele ereditare. Tatăl pacientei de foarte multă vreme e alcoolic, înainte ca pacienta să se fi născut; iar mama ei este sănătoasă. Acesta a avut cinci copii la termen, cari trăesc, dar cari mai toți au suferit și sufer de manifestațiuni limfatice.

Înainte de aceștia a avut vre o trei aborturi. În colo nimic de remarcat.

Antecedente personale. În mica copilărie a suferit de o boală de piele ce pare după cele câte-va note, ce ni le dă, a fi fost impetigo. A avut variolă. Iarna, în dese rânduri suferă de amigdalite, coriza, etc. manifestațiuni ale stărei sale limfatice. Tot de pe atunci are pe pelea capului scuame mărunte, grase și păru-i unsuros îi cade mereu.

În luna lui Iulie a. c. a avut probabil o vaginită și uretrita ble-

noragică de ore ce ne spune, că avea o scurgere purulentă fluidă, iritantă și abundentă din vagin și că simțea o usturime intensă la urinare.

Istoricul Boalei. Pe la începutul lui Septembrie a observat pe labra cea mare stângă vulvară în jumătatea sa posterioară o ulceratiune, ce a luat dimensiunea unei piese de 50 banți, ulcer tare în margini fără multă supurație. Tot pe atunci a mai observat, că are și adenopatie inguinală indolentă.

Prin Octombrie a văzut pe frunte lângă păr, câte-va papule cât linteă, roșu închise, fără mâncărime și că părul îi cade abundant mai ales spre frunte. În gât o slabă jenă la înghițire, care a dispărut prin câte-va gargări cu clorat de potasiu, date la consultații gratuite ale Spit. Brâncovenesc. La vre-o câte-va zile în urmă erupția s'a generalizat, fapt care a decis-o să intre în serviciu.

Starea prezentă. Pe toată, întinderea corpului se observă o erupție papuloasă fără mâncărime sau altă senzație, cu o dispoziție particulară.

Pe frunte vre-o 20 papule, dintre care unele ating dimensiunea unui bob de linte și sînt dispuse mai ales în marginea părului, și pe șanțul supra-sprâncenar de o parte și de alta și chiar între sprâncene. În mijlocul frunței este o papulă mai mare de un roș vinețiu. Papulele din această regiune sînt de un roș, ca șunca, mai ales cele din partea inferioară a ei și toate sunt proeminente sub deget, nedurerose și fără mâncărime. Părul capului și mai ales cel de lângă frunte este atât de rarit în cât vedem foarte bine pelea.

La comisura buzelor se află câte o papulă, ce se întinde mai ales pe pelea vecină de mărimea unui bob de linte. Cea de la stînga mai mare, de un roș nu tocmai intens, observată fiind mai cu atențiune o vedem formată de un grup de 8—12 papule mai mici, cât un vârf de ac.

Pe piept uu numar de 20—25 plăci situate de asupra mamelelor și între ele. De aci eflorescențele încep a afecta o dispoziție particulară.

Fie care placă e un grup de papule mici, roșietice, în număr de la 15—16 dispuse în cerc împrejurul unei papule mai mari și de un roș mai intens. Mărimea grupului variază de la un bob de linte și rare ori se apropie de mărimea unei piese de 50 banți. Pielea dintre papule este roșietică puțin, desigur mai puțin de cât papulele și prin pipăit simțim proeminența lor.

Nu numai atât, vre-o 8—10 grupe de acestea se dispun într'o

curbă (cu raza mare) a căreia concavitate privește mânerul sternului și întinzându-se pe stern de deasupra unei mamele până de asupra celei lalte trecând peste spațiul intermamelar. Ba încă vre-o 5 grupe avînd fie-care de la 5—8 papule marginale și una centrală se dispun în poligon de asupra mamelei drepte, poligon cam neregulat ce atinge mărimea unei piese de 2 lei. Dintre aceste 20—25 grupe de și toate presintă aceeași formă, papule mici cât gămălia de ac în cerc și una centrală mai mare, numai vre-o câte-va au papula centrală de un roș mai intens căci la cele lalte această papulă deși mai mare de cît cele marginale, cu toate aceste roșul nu este așa de manifest. Pelea dintre mamele e lipsită de orî-ce manifestații.

În regiunea epigastrică și a ipocondrului stîng până pe torace sub mamela corespunzătoare se află vre-o 60—80 grupe.

Aci, și anume în regiunea epigastrică se văd vre-o trei grupe mari, diatre care una e mai mare de cît o piesă de 50 bani cu 14—18 papule marginale cît o gămălie de ac și una centrală cît o bôbă de grîu, lungăreață, proeminentă, și de un roș vinețiu, intens.

În regiunea ipocondrului stîng se văd grupe numeroase, ce se răresc spre manelă și în spre axilă.

Dintre aceste numai două ating aprôpe dimensiunea precedentei și au în centru o papulă cu aceleași caractere, dar mare numai cît o boabă de cânepă.

Regiunea ipocondrului drept curată. Numai sub mamela dreaptă se văd vre-o 2—4 grupe dintre care una mai mare și cu o papulă centrală mai mare și mai roșie.

Pe abdomen și în flancuri vre-o 20—25 grupe cu caracterele deja descrise. Dacă au dispoziția în cerc și cu o papulă centrală mai roșie și mai mare, nici una însă nu atinge mărimea și aspectul celei din epigastru.

Regiunea sacrală și partea superioară a feselor presintă un număr foarte mare de grupuri, de diferite mărimi. Numărul lor trece de sută, acumulate mai mult lângă colôna vertebrală și îndesite mai ales spre șanțul interfesier. În acest din urmă loc sînt vre-o 10 grupe mari, fie care cît o piesă de 50 bani, de o colorație roșie manifestă și cu papula centrală de la un bob de cânepă mic până la cel de grâu, de un roș violaceu.

Pe fesa stîngă plăcile sunt mai rări (15—20 grupe) de cît cele de pe fesa dreaptă. E de notat, că, pe cînd aceste sunt rări ele sunt mai mari, de ore-ce mai toate ating dimensiunea unei piese de 50

bană, cu papula centrală evidentă, pe când cele de pe cea l'altă fesă, dacă sunt mai dese, apoi numai unele ating dimensiunea și forma atât de evidentă a celor l'alte. Aci se mai observă, că printre plăcile corimbice se mai văd și papule puțin mai mari de cât gămălia de ac, roșcate, dispuse în linii curbe, șerpuitoare. Pe alocurea curbele sunt mai mici atingând dimensiunea de 4—5 cm. Linii curbe, șerpuitoare, compuse din papule roșcate se văd mai ales spre mijlocul feselor și alte vre-o trei la număr, constituite fie-care cam din vre-o 10 papule mici așezate pe partea laterală a fesei drepte în regiunea, ce se întinde de la marele trocanter până la spina iliacă anterioară și superioară.

Membrul superior stâng prezintă grupe acumulate mai mult spre articulațiunea scapulo-umerală, pe când mâna propriu zisă este lipsită cu totul de orî-ce erupțiune.

Mai este de notat, că partea externă a membrului este mai mult invadată de cât partea internă, care aproape este liberă.

Partea externă a brațului prezintă vre-o 20 de grupe corimbiforme, dintre cari vre-o trei mari, pe marginea posterioară a deltoidului, iar restul se indesește spre treimea inferioară și în regiunea cotului. Partea posterioară a brațului prezintă de asemenea vre-o 15—20 grupe dintre cari cele mai mari și mai manifeste sînt îngrămădite spre cot, unde mai mult spre partea internă se vede vre-o 10 grupe dintre cari nu mai șease se ridică deasupra acestei regiuni.

Antebrațul are și dînsul plăci corimbiforme care tind a se îngrămădi spre cot. Aci e de observat, că partea anterioară a cotului e curată și numai cele l'alte părți, (externă, internă și posterioară) sunt pline de erupții.

Cu cât se înaintează spre mână numărul lor devine din ce în ce mai mic, așa că articulația nu prezintă nici o erupție. Dispoziția din această regiune a papulelor este tot corimbiformă, atingând unele chiar mărimea unei piese de 50 bană, însă nu este nici una, care să aibă o papulă centrală roșiu vinețic sau de o mărime și evidența ca a celor descrise mai sus, ci sunt mici, cea centrală ceva mai mare și toate sunt lucitoare și roșietice.

Erupțiunea de la membrul superior drept este simetrică cu acelei l'alt. Ca și dincolo partea anterioară a articulațiunilor este îndemnată. Regiunea axilară, ca și mâna sunt lipsite de vre-o erupțiune.

În partea exterioară și posterioară a brațului însă se află un număr de 60—80 grupe, ce se întind prin această față către regiunea internă a articulațiunei cotului.

Prin câte-va plăci, dintre cari vre-o trei mari cât o piesă de 50 bani și cu o papulă cât un bob de cânepă, roșie vineție, la mijloc, și așezate cam pe marginea posterioară a deltoidului se continuă cu grupele din regiunea scapulară dreaptă. În partea internă a cotului se află o grupă mare cât o piesă de 50 bani, cu papula centrală roșie vineție dar arc de caracteristic, că această grupă este înconjurată de un număr de 14—16 grupulețe mai mici, de aceeași formă, dispuse în cerc și ocupând o arie cât o piesă de 5 lei. Și la cotul stâng se vede pe partea internă a lui o tendință la aceeași dispozițiune, dar nu avem un cerc complet, ci numai un arc.

La membrele inferioare cea ce ne isbește mai mult este faptul, că plăcile își mai pierd din caracteristica lor.

Pe totă întinderea cōpsei stângi afară de partea internă, se vede o mulțime de grupe, fie libere diseminate, cu papulele componente așezate după tipul descris, fie că une ori aceste grupe afectează dispozițiunea arcuată. În partea antero externă a cōpsei numărul lor este atât de mare în cât grupele se confundă fie prin aparițiunea de papule mici cât gămălia de ac între ele, fie prin intrarea unor grupe într'altele, așa că ne aflăm în prezența unui cerc cu o circumferință festonată și numai papulele centrale mai mari și mai intens colorate, ne mai dovedesc, că sîntem în fața unor grupe confundate și ale căror margini de contact s'au topit.

Partea internă a cōpselor nu este absolut indemnă, dar aci grupulețele sunt mai mici (5—6 papule mici componente) și mult mai rari.

În regiunea prerotuliana două grupe cât niște piese de 50 bani.

Regiunea popliteană indemnă.

Gambele sunt coprinse de jur împrejur.

Grupele uniform răspândite, suficient dislanțate, fără nici o tendință la o grupare a lor cum am văzut la cōpsa corespunzătoare. Spre cōpsă presintă o ore care contiguitate prin grupe așezate pe părțile laterale ale genunchiului, dar mai ales prin partea externă.

Spre partea inferioară a gambei, numărul lor, ca și la membrul superior, devine din ce în ce mai mic așa că malecolele, și piciorul propriu zis sunt lipsite absolut de ori ce erupțiune. La cōpsa dreaptă grupele presintă aceeași dispozițiune, ca și la cōpsa stângă.

Continuitate cu cele de pe fese există. E de notat o tendință de grupare a acestor plăci, în cerc, căci găsim vre-o câte-va cercuri: două pe partea externă și mijlocie a cōpsei și alta corespunzând con-

dilului extern al femurului. Spre partea internă a cōpsei drepte plăcile acestea devin mai rări și tot de odată și mai mici și între dănsese se văd risipite papule mici, cât gămălia de ac, roșietice, lucii, isolate sau câte 2—3 la un loc, îngrămădite fără nici o normă. Dimensiunea acestor papule isolate este variabilă, și sînt unele chiar cari trec cu mult mărimea unui bob de mei.

Printr'un arc compus din 6—8 grupe corimbiforme și așezate în linie pe marginea externă a regiunei poplitee (marg. externă a genunchiului drept) se face continuitatea cu erupțiile similare de pe gamba corespunzătoare. Partea internă a genunchiului are câte-va grupe (2—3 mai caracteristice).

De asemenea și partea anterioară dar aci avem numai un grup mai tipic.

Regiunea poplitee fără erupțiuni.

Gamba este acoperită de jur împrejur de grupe unele mai tipice de cât altele și ca și la gamba stîngă numărul lor devine din ce în ce mai mic, se răresc către maleole, cari ca și piciorul corespunzător sunt lipsite de orî ce manifestare.

Prin urmare la membre e aprōpe simetrică erupția. Îngrămădite mai mult spre partea externă a lor și în spre cot și genunchiu, grupele se răresc, spre pumn și maleole, cari ca și la mîna și piciorul propriu zis sunt absolut lipsite de plăci.

Afără de această erupțiune sifilitică, pelea capului mai presintă de și în puțin număr plăci de eczema seboreică, ce se văd destul de bine prin părul rărit.

Bolnava debilă ca constituție. Țesutul grăsos slab reprezentat, ca și cel muscular; oșele subțiri nedesvoltate, statura mică, cap mic, dinți rări și eșiți cam înainte.

Din partea organelor simțurilor avem de notat, că la ochi se observă: irisul de un verde mat fără luciu, pupila cam contractată, reacționează leneș la variațiunile de lumină, injecție perikeratică, și vederea nu tocmai clară. (Irită).

Din partea organelor toracice nimic deosebit.

Aparatul digestiv normal.

Din partea organelor genitale avem de notat:

Labrele mari infiltrate și mărite de volum.

Din cauza nudității vulvei (de ôrc ce fôrte puține fire de păr există și aceste numai pe muntele Venus) se distinge fôrte bine o

roșeață de jur împrejur și datorită probabil necurătenției și iritațiunii scurgerii vaginale, mucosa vulvară roșie sensibilă.

În jumătatea posterioară a labrei stângi o ridicătură cât un bob de linte mare, indurată și datorită probabil accidentului primar. Puțin mai înaintea acesteia, la vreo 3—4 cm. se văd două papule fusionate dar totuși distincte, mari cât două bobe de linte, ce se taie prin marginea lor. Din vagin se scurge un mucus purulent. Din uretră nimic. Uterul mobil și cu o mică exulcerațiune de jur împrejurul deschiderii externe a gâtului uterin, fundurile de sac libere și nedurerose.

Din partea aparatului circulator sanguin nimic de reținut.

Sistemul limfatic prezintă ganglionii inguinali măriți de volum, mobili, indolenți. De asemenea și cei cervicali și submaxilari. Toți se simt foarte bine, ba încă cei cervicali, par că se văd proeminând, fiind dată slăbiciunea bolnavei noastre. Puțină durere de cap; n'are febră.

În această situație bolnava s'a prezentat serviciului.

La 1 Noembre, constatându-se natura sifilitică a afecțiunii se dă:

Tanat de Hidrargir

2. grame

În 30 pilule; două pe zi.

Și pentru a se lupta contra debilității bolnavei se recomandă:

Arseniat de sodiu cristalis.

0.05 centigr.

Bicarb. de Sodiu

» » Fer câte 2 gram.

În 20 prafuri; două pe zi.

De două ori pe săptămână se dă baie: una de puțină în care s'a pus soluția: Sublimat Corosiv 10 grame, Alcool 100 grame; și alta de vaporii.

Se fac spălături vaginale zilnice cu Sublimat Coros. 1°/₁₀₀ și se pune un tampon de gaz iodoformat.

La 5 Decembre, infiltrația labrelor și vulvita ce o avea, au dispărut; din vagin nu se mai scurge de cât puțin mucus limpede din gâtul uterin.

La 12 Decembre se vede că papulele mari au dispărut; de asemenea și cele mici, în locul lor a rămas în cea mai mare parte niște pete mici cam de coloră brună păstrând dispoziția corimbiformă. Numai pe alocurea petele au dispărut cu totul.

Bolnava este vindecată.

Sifilide Serpiginose Ulcerose ale trunchiului și feței.

Pacienta Maria Velescu, de 57 ani, văduvă din București, de națiune Română, profesiune casnică, intră în spital la 30 Mai 1894.

Antecedente ereditare. Nimic de notat afară de faptul, că un frate al ei ar fi murit de tuberculosă pulmonară.

Antecedente personale. În copilărie n'a suferit de nici o boală gravă. La etatea de 12 ani, a suferit de ochi, i se lipeau și a fost tratată de o femec. A avut în copilărie gâlcă. N'a avut nici o afecțiune a organelor genitale, nici o scurgere din vagin. Menstruată la etatea de 15 ani, menstruele i-au venit regulat la o lună, până acum 10 ani când i-au încetat.

A născut trei copii vii la termen, și a avut și 2 aborturi. Aceste aborturi au fost după facerile normale. Ultimul abort a fost acum 16 ani. Două fete ale ei sunt sănătoase. Bolnava ne spune că îndată dupe dispariția menstruelor a avut timp de un an de zile la fie care perioadă de menstruație călduri și amețeli.

Istoricul Bolei. Sunt acum 9 ani, de când i-a apărut bolnavei pe fața dorsală a toracelui mai multe bube asemenea cu acele pe care le are astăzi, bube care au durat un an de zile, până când îngrijindu-se cu un doctor din Capitală, s'a vindecat. I-a dat iodur la interior și un praf local.

De atunci, timp de 3 ani nu i-a mai apărut nimic. Acum 5 ani a început din nou a-i apărea erupțiunii pe corp și care au durat până acum la intrarea în spital. Aceste erupțiuni au apărut întâi pe față, pe urmă au început să se întindă și pe umărul stâng; ele nu au durat într'una ci unele se vindeau lăsând cicatrice albe, iar altele apăreau. În intervalul acest a luat din când în când iodur și local a aplicat vaselină.

Starea prezentă. Bolnava e de constituție bună, sistemul osos și muscular bine dezvoltate. Presiuntă pe la capul acoperită cu cruste galbene, care sunt mai abundente pe partea superioară și în regiunea parietalelor. Se găsesc și plăci de alopecie și părul este căzut și chiar actualmente cade. Această erupțiune eczemato-crustosă se întinde și în partea laterală posterioară stângă a capului. Cea dreaptă e mai ferită.

Pe față observăm:

1) *Pe frunte* mai multe pete mici cicatriciale situate pe partea fronto-laterală, asemenea două pete mici pe linia medio-frontală.

Pe regiunea frontală stângă se observă de asemenea câte-va pete

mică cicatricială, care nici una nu întrece mărimea unui bob de porumb.

În regiunea șanțului naso-genien drept, observăm iarăși o cicatrice albă retractilă, precum și totă suprafața nasului este acoperită de cicatrice retractile albe. La unghiul intern al ochiului stâng este o ulcerăție cât un bob de porumb cu fundul roșu sîngerînd, cu marginile tăete *a pic* avînd aprîpe o jumătate de centimetru profunzime.

Pe pometa stîngă iarăși, observăm o pată roșie violacee, urma unei ulcerățiuni. Aceste cicatrice, atît cea albă cît și pata violacee sunt urme de vechi ulcerățiuni. În regiunea comisurii labiale drepte vedem încă o ulcerățiune superficială acoperită de cruste gălbenui de mărimea unui bob de mazăre.

Sub buza inferioară în spre comisura dreaptă, este un placard cam de mărimea unei piese de un leu, puțin cam ovală. Acest placard este constituit din mai multe proeminente mici gălbenui cât un bob de mazăre, altele mai mici, acoperite de mici cruste. Aceste proeminente observate cu lupa nu sunt de cît niște secrețiuni, nu par a fi lupome. Tot în această regiune, în partea laterală stîngă este un placard mai mare, care începe din regiunea comisurii și se întinde pînă la marginea maxilarului inferior. Acest placard are o formă ovală și are o lungime de 5 c.m. și-o lățime de 2. c.m. Și pe acest placard se observă o mulțime de proeminente mici gălbenui. Aceste proeminente au mărimea unui bob de mazăre mic și sunt situate pe o suprafață ce secretează, căci apăsînd asupra acestor proeminente sau sgîrîindu-le este un lichid galben roșietic. De aceea se observă pe acest placard și cruste de sînge (negricioase).

În cavitatea bucală. Dinții foarte alterați, negricioși, chiar negrii. N'are nimic nici pe limbă, nici pe bolta palatină nici în fundul gâtului.

În regiunea submaxilară stîngă găsim o tumoare mică cât un ou de porumbel, care este un lipom. În regiunea cervicală găsim mai mulți ganglionii, care sunt însă mici, de mărimea unui bob de porumb.

În regiunea epoletului stîng este un placard enorm care ocupă totă articulațiunea scapulo-umerală, împreună cu regiunea scapulară și regiunea postero-externă a brațului trecînd de jumătatea brațului. Acest placard este de o culoare roșie lucitoare și înconjurată pe margine de cruste lucitoare ectimate de mărimea unei piese de un leu care mărginesc acest placard. Aceste cruste sunt groase, au un relief de 2 m.m. pînă la $1\frac{1}{2}$ c.m. și sunt verzuie, chiar verzi pe unele locuri.

pe altele sunt brune murdare din cauza exudatului sanguin precum și a medicamentelor, pe cari bolnava le-a aplicat acasă. Pelea este îngroșată, infiltrată și stratele superficiale ale epidermului fiind descuamate este ca sbârcită, ast-fel că formează ca o chiurasă pe epoletul stâng al bolnavei. (fig. 17).

Fig. 17.

Iu regiunea dorsală găsim o mulțime de cicatrice albe, unele rotunde, altele insulare, cari au o mărime de la 7—8 c.m. pătrați, albe lucitoare și samănă cu cicatrice de arsuri vechi. cari se întind pe fața, dorsală și laterală dreaptă a toracelui. Pe fața anterioară a toracelui

pe abdomen, pe membrele inferioare, pe membrele superioare, nu găsim nimic, afară doar pe antebraț unde se află o predispoziție la formarea de lipome. Țesutul celular este predispus a se grupa în unele locuri.

Membrele inferioare. Pe cõpse, fese, gambe nu se observă nimic. Ganglionii inguinali nu sunt măriți de volum, asemenea și cei axilari și cei epitrochleeni.

Sensibilitatea cutanată normală. Organele toracice nu presintă nimic de notat, asemenea și organele splachnice. Secrețiunea urinară normală. Urina încălcată puțin cu săruri.

Până la 4 Iunie bolnava a fost tratată cu tonice la interior: vin de quinquina; iar local s'a aplicat: oleum olivarum 100 gr, acid fenic 1 gr. cu care s'a pansat placardele de pe umăr, iar ulcerul de la nas și placardele de sub buza inferioară au fost pansate cu praf de subnitrat de bismut, acid boric și salol câte 5 grame.

La această dată, diagnosticul fiind stabilit de sifilidă serpiginosă a peleii (acest diagnostic era cunoscut deja de la început, însă nu i s'a aplicat nici un tratament specific în acest sens, pentru a păstra această bolnavă domnilor candidați de al 5-lea Doctorat), atunci a început a se face injecțiuni de sublimat corosiv, două centigrame pe siringă. Cu acest tratament, făcându-i se la 2 zile o injecție a urmat până la 9 Iunie, când bolnava care avea dinți foarte stricați, a început să aibă puțină stomatită și i s'a dat o gargară cu clorat de potasă, 10 grame la 300 gr. apă și s'au înlocuit injecțiunile cu tanat de mercur un gram în 20 pilule, iar placardul de pe umăr a fost pansat cu vaselină boricată. Examinând acest placard, crustele au căzut cu totul, tot umărul este de culoare roșie lucitoare, ulcerul de la unghiul intern al ochiului stîng este pe cale de vindecare, asemenea și placardele de sub buza inferioară, unde crustele gălbenii descrise mai sus, au căzut, și aceste placarde tind spre vindecare.

Până la 15 Iunie nimic de remarcat de cât că, bolnava are încă puțină gingitivă, ulcerul și placardul tind cu mare repeziciune spre cicatrizare.

La 16 Iunie bolnava fiind constipată și sulfatul de magnezie rămîind fără efect, i se dă pulvere de scamonee și Jalapa, câte 0.60 ctgr. a se lua o dată. Bolnava are greață și vărsături. Dimineata temperatura 38, seara 38⁷. I se dă un gram de clorhidrat de chinină și o limonadă citrică.

La 17 Iunie bolnava nu a dormit noaptea, avea amețală și greață, dimineata temperatura 38, seara 39. Se examinează cu atenție toate

organele și nu se găsesc de cât câte-va ralură gróse la baza pulmonilor. Starca locală a placardelor fórté satisfăcătóre, ulcerul aprópe cu totul vindecat. I se dă poștiunea de Riviere.

La 18 Iunie temperatura dimineată 38, buza superióră este tumefiată, ambele pomete asemenea sunt roșii și puțin tumefiate; pe frunte observăm un placard ca o piesă de 2 lei. Greața și vărsăturile persistă; sara temperatura 38¹.

Se pune o pomadă boricată și se măi dă 1 gr. chinină seara.

La 19 Iunie temperetura dimineată 37 sara 37⁶. Bolnava se simte măi bine, placardul de pe frunte s'a întins ocupând aprópe tot terțul median al frunții și e de culóre roșie violacee. Aceste placarde nu sunt alt-ceva de cât pseudo-erisipel și aceasta a fost cauza că bolnava a avut turburările acestea gastrice și febrile. S'a aplicat apă de gular și sub influența acestora erisipelul a dispărut. Temperatura a fost normală până la 21 Iunie când are dimineată 39⁰ iar seara 38⁰. Examinând din nou bolnava observăm că placardele de pe față precum și ulcerul sunt complect cicatrizate; însa la unghiul omoplatului drept observăm un placard lung de 10 cm. și lat de 6 c.m. făcând relief, de culóre roșie vișinie, marginile bine limitate, și acest placard nu este alt ceva de cât pseudo-erisipel. Bolnava tot măi are amețală, placardul dupe umăr a început a avea insule mari de pele sănătósă.

La 23 Iunie placardul de pseudo-erisipel persistă încă pe spate și pe față numai observăm nimic. Temperatura normală, bolnava se simte măi forte.

La 30 Iunie ese din spital vindecată.

Gome sifilitice ulcerate multiple situate pe trunchiū.

Solomon Klein, 62 anī profesiune ciurar, israelit, intră în serviciul Clinicăi Dermato-Sifilitice la 26 Maiu 1894. Eșit sănătos la 24 Iulie.

Antecedente ereditare. Tatăl a murit subit înecându-se în fluviul Siret. Mama nu 'șă aduce aminte de ce bôlă a murit, dar a fost mult timp bolnavă. O mătușe a lui a murit de tuberculosă.

Antecedente personale. A fost în copilărie în tot-de-auna sănătos, n'a suferit înainte de a se însura de nici o bôlă venerică. La 35 anī s'a însurat a avut 9 copii, din carī 4 trăesc, cinci au murit de diferite bóle. Soția sa a avut un abort și o nascere prematură (copilul născut

m. rt). Primul abort la avut între al 2-a și al 3-a copil; și a 2 naștere prematură între al 3-a și al 4-a copil. Pacientul neagă cu cea mai mare insistență orî ce bôlă venerică.

Asemenea bolnavul ne spune că n'a tușit nicî n'a scuipat sânge nicî o dată.

Istoricul Bôlei. Bolnavul spune că bôla actuală datează de aprôpe 6 lunî. Întâiî au apărut niște micî nodule de mărimea unei alune în regiunile indicate mai jos, nodulî ce s'au mărit treptat, până au ajuns uniî la mărimea unui ou, iar altele la mărimea unei nucî, s'au muiat (adică au supurat) și după vr'o 2 lunî s'au deschis spontan eu dând naștere la niște ulcere marî.

Primile ulcerăriuni s'au deschis sub subțioare, apoi pe stern și mult mai târziu cele din regiunea dorsală imediat sub falsele còste.

Aceste ulcere au apărut fără ca bolnavul să fi avut vr'un fenomen febril. În privința tratamentului nu 'șî aduce aminte de loc cu ce medicamente a fost tratat.

Mai este de adaogat că în copilărie, a fost lovit la frunte, unde ia rămas o cicatrice cu înfundarea osului frontal, nu scie să ne dea de cât răspunsuri vage. În general anamneza este greu de luat din cauza stăreî sale intelectuale, căcî la orî ce 'l întrebăm spune că a uitat tot și nu 'șî mai aduce aminte.

Starea locală. Pe frunte se observă 2 cicatrice una pe regiunea mediană a osului frontal de culôre alburie de mărimea unei picse de 2 lei care corespunde la o depresie ososă subiacenta, care pôte să aibă $1/2$ centimetru de grosime; pelea este normală.

În regiunea boseî frontale drepte o cicatrice longitudinală ca de vr'o 3 centimetri, alburie care corespunde cu o depresiune longitudinală. (Aceste sunt cicatricile menționate la anamneză și unde bolnavul pretinde ca ar fi fost lovit cu toporul).

În cavitatea bucală dințiî nu sunt tocmai așa bunî, pe gingiî, pe fețele laterale ale mucòseî bucale, pe bolta palatină și pe vâlul palatin nu găsim ni nic demn de notat.

Fața nu presintă nimica de particular. asemepea și pe gât nu se observă nimic.

În regiunea anteriôră a toracelui vedem de asupra și în regiunea articulațiunei sterno-claviculare drepte un placard de mărimea cam de 4 cm. în lungime orizontală și 2 cm. în cea verticală.

Acest placard este constituit din cicatrice roșî violacee puțin exuberente, carî au făcut ca pelea să fie retractată și puțin mobilă, și

mai vedem pe acest placard și trei ulcere de mărimea unei alune cu fundul sanios, purulent cu mărginile rotunde, profunde $\frac{1}{2}$ cm. până la 1 cm. Aceste ulcere secretează puțină materie purulentă.

Afară de aceste, acest placard este înconjurat de o ușoră zonă inflamatorie difuză.

Sub mamelonul stâng un ulcer cât o piesă de un leu, cu mărginile rotunde, semănând foarte mult cu ulcerale de mai sus, puțin cam dur la palpație, acoperit de o substanță purulentă și fundul prezintă o substanță cazeoasă aderentă. Pe partea laterală stângă a toracelui pe traectul cōstei a 7-a și a 8-a și pe mijlocul lor, pe laturea externă și stângă se observă un placard longitudinal constituit de 4 ulcere de la mărimea unei piese de 50 băni până la o piesă de 2 lei așezate aproape una lângă alta, cu mărginile mai mult sau mai puțin regulate, înconjurate de un cerc roșu inflamator fundul acoperit de o materie purulentă sanioasă. Cel mai mare ulcer se găsește pe linia care pleacă de la axila stângă ; și cel mai mic este al 3-a.

Inapoi, în regiunea lombară stângă d'asupra crestei iliace, 2 ulcere mari cât o piesă de 5 lei situați unu lângă altul, cu mărginile roșu violaceu, mobile și acoperite aceste ulcere de o substanță cazeoasă. (fig. 18).

Fig. 18.

Cu trei c. m. d'asupra găsim o tumoră de mărimea unui ou de porumbiță, pelca în această regiune nu 'sia schimbat de loc culōrea ;

palpând această tumefacție vedem că este môle, indolentă, cu un conținut cam grăunțos și puțin mobilă pe țesuturile subjacente. Această tumefacțiune probabil că este o gomă.

La unghiul inferior al omoplatului s'a găsit o altă mică tumoră, asupra acestei tumori pelea este normală; această tumoră este mobilă de mărimea unei mici nuci, această tumoră este depresibilă la palpație; și prin urmare poate fi un lipom.

În regiunea dorsală interscapulară se găsește o mulțime de scuame brune care formează un placard losangic.

Aceste mici scuame nu sunt de cât pitiriasis versicolor. Tote aceste ulcere sunt indolente.

Ganglionii din regiunea inghinală sunt măriți de volum și mobili, în regiunea cervicală și axilară acești ganglionii să simt, foarte puțin. Organele toracice nu prezintă nimica de notat; asemenea și organele abdominale. Sensibilitatea generală este normală. Apetițul bun, starea generală relativ bună.

Secrețiunea urinară normală, urina conține un mic exces de săruri. Temperatura și pulsul normale.

Diagnosticul se stabilește pe baza celor descrise de: gome sifilitice multiple, în consecință D-1 Profesor Dr. Petrini-Galatz institue tratamentul mercurial.

27 Mai. Se administrează bolnavului protoiodur de mercur *un gram*, Extr. Gentiana q. s. în 20 pilule (2 pe zi). Extern s'a dat o pulvere compusă din: Salol 10 grame, Acid boric porfirizat 20 gr. La 8 Iunie se prescrie și licoarea Fowler. Starca locală a început să se modifice puțin.

9 Iunie. Ulcerile să prezintă acum cu un aspect roșu frumos, cu fundul plin de muguri. Ulcerația din regiunea sternală s'a cicatrizat, și a rămas numai unul cât un bob de porumb. Cele lalte sunt cam staționare, mai cu seamă acele două mari ulcerări care sunt în regiunea dorsală. S'a prescris o pomadă cu Iodotorm 12 gr. Acid Boric 30 grame, Vaselină 100 grame.

12 Iunie. Pe lângă pomadă acesta sa mai adaogat și pomada cu naftol camforat, pansându-se unele din ulcere, alternativ cu aceste pomezi spre a vedea rezultatul.

12 Iunie. Ulcerile supurează mai mult în urma acestei pomezi și ulcerele din regiunea postero-laterală stângă a toracelui au devenit, mai mari și s'au fuzionat, ast-fel că în loc de 2 ulcere cât o piesă de 5 lei, avem acum o suprafață ulcerată adâncă care supurează cu

mare abundență și acoperită de o substanță cazeoasă murdară. Această vastă ulceratiune are vr'o 10 centimetri în lungime și 5 cm. în lățime.

17 Iunie. A rămas numai cu pansamentul Iodoformat, căci ulcerile cari erau pansate cu Vaselină iodoformată, adică cele din regiunea sternală, au diminuat și muguresc cu mare repeziciune.

22 Iunie. Sub influență tratamentului local și general, ulcerile s'au modificat foarte mult, gomele situate în dreptul unghiului inferior a diminuat de volum, numai are de cât mărimea unui ou mic de porumbiță.

26 Iunie. Desfăcându-se pansamentul, observăm ulcerile din regiunea sternală cu totul vindecate; nu mai este de cât o cicatrice roșu deschis.

În locul ulcerilor de sub mamelă este o punte de epiderm de neoformațiune, care transformă aceste ulcere într'o linie sinuoasă pe punctul de a se cicatriza.

Ulcerile din regiunea dorsală au mugurit repede și au umplut aproape cavitățile care erau destul de adânci.

A eșit vindecat la 24 Iulie 1894.

Acest caz presintă un interes foarte mare. Mai întâi prin numărul multiplu al gomelor atât de numeroase și al doilea prin constatarea lor la un individ în vârstă de peste 60 de ani și care însurându-se la 36 ani, soția lui, după cum se vede în anamneza, a avut câte-va faceri premature și aborturi.

Prin urmare, de și bolnavul neagă, că a avut vre-odată o afecțiune venerienă, constatare de *gome tipice sifilitice* n'au lăsat nici o îndocală; ear vindecarea lor relativ repede, ținând seamă de volumul și numărul tumorilor, prin tratament antisifilitic, confirmă și mai mult acest diagnostic.

Când a avut prin urmare acest pacient accidente sifilitice primare? După ce s'a însurat nu cred că să fi fost atins de această afecțiune prin urmare cred că el a fost infectat de sifilis mai înainte de a se însura; aborturile și facerile premature sunt în sprinjinul acestor părerii. Ast-fel că în acest caz am avut a face cu accidente terțiare sifilitice cel puțin după 30 de ani de la infecțiune și este știut că dacă aceste accidente terțiare, *gomele*, se pot ivi în cei 3 sau 4 ani după infecțiune, sunt și cazuri, de și puține, unde aceste accidente se ivesc destul de târziu. Cazul nostru intră prin urmare în această din urmă categorie și constituie un caz destul de rar.

NOTĂ

Asupra unei observațiuni De Pseudo tabes dorsal
(prin Nevrită multiplă, periferică) cu ramolirea
umflăturii cervico-dorsale a Măduvei.
De natură sifilitică-alcoolică.

I

Nu intră în intențiunea noastră să facem aici istoricul complet al tabesului periferic sau ataxie locomotore prin nevrite periferice multiple. Trebuie însă să arăt că de și Dumenil (din Rouen) a atras de mult timp deja atențiunea medicilor asupra naturei periferice a unor paralisii¹⁾, nu este mai puțin adevărat că datorim cunoștințele noastre asupra acestei chestiuni lucrărilor de valoare ale D-lor A. Joffroy²⁾; J. Déjerine³⁾; A. Joffroy și Achard⁴⁾; de M-me Déjerine Klumpke⁵⁾; J. Déjerine și Sollier⁶⁾; Leyden⁷⁾; Strümpell⁸⁾; Eichhorst⁹⁾; Pitres¹⁰⁾ și altora.

1) *Dumenil* (din Rouen): Paralyse périphérique du mouvement et du sentiment portant sur les quatre membres; Atrophie des rameaux nerveux de parties périphérique. Gazette hebdomadaire de Paris 1864.

2) *A. Joffroy*: De la névrite parenchymateuse. Arch. de Physiol. Paris 1879.

3) *J. Déjerine*: Etude sur la nervo-tabes périphérique. Arch. de Physiol. de 1884. Pages, 237—268.

4) Névrite périphérique d'origine vasculaire. Arch. de med. exper. 1889. pages 229—240.

5) Des polyneurites en général, Paris 1889.

6) Nouvelles recherches sur le tabes périphérique. Arch. med. exper. 1889. p. 251—265.

7) *Leyden*: Polineuritis. Neuritis multiplex. Berlin 1888.

8) *A. Strümpell*: Traité de path. spéciale 4-e edit. 1889. pages 118.

9) Neuritis acuta progresiva. Virchow. Arch. 1877 et Neuritis fascians Ein beigab zur lehre von der alcohol Neuritis in Virch. Arch. 1888.

10) Société de Biologie de Paris 1887.

Maî înainte de a merge maî departe mă cred dator de a aminti că sub numirea de *tabes periferic*, sau *nervo-tabes periferic* data de J. Déjerine, se înţelege astă-đi *ataxia locomotrice* prin *nevrită periferică*, cu integritatea absolută a rădăcinilor posterioare, a ganglionilor spinali şi ai măduvei spinării.

Voî dice asemenea că lăsând la o parte natura acestei afecţiuni, se pôte admite în *tabesul periferic*, maî bine de cât în *tabesul medular* doue periođe : întâia, în care bolnaviî se gasesc maî mult sub influenţa turburărilor sensitive *ataxice* ; a doua în care aceşti bolnavi devin *paraliticî*. asemenea se pot întâlni casuri cu forma sensitivă aprópe absolută sau cu forma curat *paralitică*. În forma sensitivă a bólei se vor găsi probabil maî mult alteraţiunile nervilor cutanaţi, pe când nerviî musculari vor fi maî atinşi în forma *paralitică*.

Pentru a avea *necoordonare* în *motilitate* nu este necesitate ca cordonii posteriori ai măduvei să fie leşaţi, fiind-că fiziologia ne arată că, pentru ca coordonarea mişcărilor sa fie posibilă, este de ajuns ca cine-va să se bucure de o stare normală în sensibilitatea membrelor.

Prin urmare orî-ce turburare, care va interesa această sensibilitate pôte sa dea loc la o *necoordonare* a mişcărilor. De aceea chiar fără ca nerviî cutanaţi să fie leşaţi, numai anestesiind, după cum a indicat Rosenthal, planta piciórelor prin gheaţă, la indiviziî sănătoşi şi punându-i sa meargă cu ochiî legaţi se va observa *necoordonarea* în mers.

De asemenea ni se întâmplă une-orî, ca ridicându-ne repede dupe un scaun pe care am stat maî mult timp într'o poziţiune vicióasă, să simţim având membrele amorţite, o óre care *necoordonare* sau *difficultate* în mers.

Totuşi nu trebuie sa uităm că, *necoordonarea* în mers în adevăratul *tabes* pe lângă anestesia tegumentului cutanat, trebuie să maî avem modificări în sensibilitatea regiunilor musculare respective.

În această privinţă ne sprijinim pe autoritatea regretatului nostru profesor Vulpian, care în opera sa asupra bólelor sistemului nervos¹⁾ la capitolul, *ataxie locomotrice*, ne dice : «Ce sont surtout les impressions sensibles auxquelles nous devons nos notions de situation, des divers points du corps, qui exercent l'influence la plus puissante sur la motilité volontaire et même réflexe».

Nesiguranţa acestor noţiuni este suficientă să explice *ataxia* miş-

1) Vulpian : *Maladies du système nerveux* t. I. 1878.

cărilor acelor regiuni, cari la tabetici sunt în relațiune prin nervii lor sensitivi cu regiunile măduvei și cu rădăcinile posterioare alterate. Se știe că în mod experimental se poate produce ataxia motilității secționând nu cordonii posteriori, ci numai rădăcinile corespunzătoare. Pe de altă parte Cl. Bernard a probat că, este de ajuns o singură rădăcină posterioară a membrilor inferioare să fie respectată, pentru că animalul să poată avea mișcările normale în membrele corespunzătoare. Acest fapt ar proba că, în tabesul pronunțat toate rădăcinile destinate membrilor trebuie să fie isbite de alterațiune.

Dar pe când integritatea unei singure rădăcinii rachidiene este de ajuns pentru a nu avea staxia lui Duchene, trebuie pentru a avea un tabes periferic ca cele mai multe din aceste ramuri nervose să fie alterate. Poate că aceasta este cauza, pentru care în ataxia mișcării prin nevrită periferică, masele musculare scad așa repede de volum și așa de timpuriu.

În lucrarea de față voi căuta să justific titlu de «*pseudo-tabes-dorsal*», ce am adoptat pentru acest caz.

Pe de altă parte, cum pacientul acestei observațiuni a fost tratat în două rânduri în serviciul unuia din confrăți, și că posed aceste observațiuni, cred că pot admite în mersul bôlei pacientului nostru trei faze: în cele două d'întâi faze el a fost tratat de confratele nostru D. Dr. Chernbach; în a treia și ultimă fază a fost în serviciul nostru.

Resumat privitor la observațiunea cazului present.

J. S. de 37 de ani, cismar, alcoolic-sifilitic.

Începutul bôlei. Turburări în sensibilitatea și motilitatea membrilor inferioare; în curînd mersul dificil. *Diagnosticul.* Ataxie locomotore de natură sifilitică, urmată de paralisia membrilor superioare, fenomene oculare, etc. *Vindecare:* prin tratamentul specific (vezi faza întâia).

Trei săptămîni mai târziu, în urma unei răceli, reumatism cu oedem articular, deșteptarea fenomenelor ataxice (a 2-a fază, *vindecare*).

Timp de opt luni este sănătos, continuă meșteșugul său de cismar.

Apoi recidiva tuturor fenomenelor ataxice (a 3-a fază). Abolițiunea completă a reflexilor rotulienți. Lipsa turburărilor oculare, scădere repede, considerabilă în mesele mușchilor membrilor inferioare, în urmă și în membrele superioare cu disparițiunea eminentelor

thenare, și ipothenare. Neputință de a se mai servi cu mâinile. Paralisia diafragmatică; Tachicardie; morțe.

Necropsia. Examenul istologic. Ramolirea umflăturii cervico-dorsale a măduvei; arterită obliterantă a vaselor măduvei, mai mult în focarul ramolirei. Lipsă de sclerosă a cordonilor albi ai măduvei. Alterația unor fâșii nervoase a rădăcinilor posterioare din regiunea lombară a măduvei. Ușoră alterație a unor ganglioni spinali. Alterațiunea manifestă a fibrelor nervoase din ganglionii spinali din regiunea lombară. Integritatea absolută a cordonilor albi și a substanței cenușii din regiunea lombară. Alterația nervilor: marele sciatic, intercostalii, sciaticul popliteu intern și extern, cubitalul, medianul, frenicul, pneumogastriul. Leziunile mușchilor esarinate: regiunile thenare și ipothenare, mușchii gemeni (vezi planșele). Să vedem acum: *Observația acestui pacient.*

În anul trecut, 1891, luna Februarie în 15 a intrat în serviciul meu de la spitalul Colentina, numitul Ion Sucoreanu, de 37 de ani și care a sucombat la 28 Martie același an la orele 4 p. m. adică după o ședere de 43 de zile în salele serviciului.

Mersul repede al bolii precum și fenomenele observate ne a făcut să ne gândim la o nevrită multiplă alcoolică; însă am pus diagnosa pe tabletă de: «*Mielită acută ascendentă difusă.*»

Eată *anamnesa* acestui caz:

Pacientul spunea, că în copilărie a suferit cât va timp de friguri palustre, apoi a fost sănătos până la vârsta de 22 de ani, când a contractat un șancăr, cu adenopatie inguinală indolentă și blenoragie. N'a observat în urmă accidente consecutive acestui șancăr. De atunci n'a mai suferit de nimic. De profesiune cismar și, după cum spunea, avea obiceiul băuturilor spirtose; în fie-care Duminică regulat se îmbăta cu rachiu sau cu vin, dar bea mai mult rachiu, și acesta în timp de mai bine de nouă ani. Este însurat de 12 ani, și soția sa n'a făcut copii și nici aborturi. De trei ani locuiește o casă umidă.

La începutul anului 1888 a avut o faringită și stomatită, însoțite după spusele lui de plăci mucose, de care s'a vindecat după trei săptămâni urmând consultațiile gratuite de la spitalul Colentina. Urmele bolii, pentru care a venit în serviciul nostru, le găsim în toamna anului 1889, când observa pentru prima dată ca picioarele îi deveneau ceva mai grele, obosea foarte lesne, începu apoi să simtă furnicături și amorțeli prin membrele inferioare. Slăbiciunea în picioare se accentuă

din ce în ce mai mult, în cât ajunse să nu mai poată umbla fără ajutorul unui baston. Acastă stare înrăutățindu-se intră în luna Noembrie (1889) în spitalul Filantropia, serviciul D-lui Dr. Chernbach, unde s'a diagnosticat «*Ataxie locomotrice de natură sifilitică*». Sub influența fricțiunilor mercuriale și a iodurului de potasiu la interior pacientul a eșit din serviciul D-lui Dr. Chernbach la 28 Ianuarie 1890, adică după ce a urmat un tratament antisifilitic două luni și jumătate, aproape vindecat simțindu-se că poate munci.

După trei săptămâni, pacientul nostru se presită di nou la D. Dr. Chernbach, și cere a fi primit în serviciu, ceea ce-î se acordă. Inșă la aceasta dată (23 Febr. 1890) pacientul nu se mai plânge de afecțiunea, pentru care a fost tratat întâia dată, și este un reumatism, care 'l face să reintre în acel serviciu. A stat în spital până la 16 Aprilie (1890), când a eșit vindecat.

De atunci a fost bine până la Ianuarie 1891, adică *timp de 8 luni*, când iarăș a început să simtă din nou furnicătură și dureri prin membrele inferioare; ostenea foarte lesne și picióarele îi slăbeau. Acastă stare se agravează din ce în ce mai mult; slăbiciunea în picióare merge crescând, în cât fără baston nu mai era în stare să facă un pas. Slăbiciunea creșcu repede, în cât bolnavul ajunsese că abia se mai putea urni din loc. În această stare intră pacientul în serviciul nostru.

II.

După cum vedem, acest bolnav a fost de două ori în căutarea spitalului Filantropia, și fiind-că am putut să ne procurăm observațiunile făcute în serviciul confratelui nostru Dr. Chernbach, credem ni-merit a le adăuga aici, spre a se aprecia mai bine mersul afecțiunei în cazul de față.

I-a Față.

Iată observația privitoare când a intrat bolnavul pentru întâia dată la Filantropia, adică la 11 Noembrie 1889. În acea observațiune găsim:

În cursul anului 1889 pacientul a început să sufere de cefalgie nocturnă, care se însoțî mai târziu de dureri nocturne în ócele gambei; une ori aveau caracterul fulgerător. Acum cincî luni începu să sufere de vertigiu; ochii îi se împăijenară, vedera-î slăbi foarte mult, în cât fu nevoit să recurgă la ochelari, de cai însă nu se putea servi

cu mare folos. Durerile fulgerătoare se pronunțară mai mult, mâinile și picioarele le simți reci și amorțite, și se simte din ce în ce mai puțin stăpân pe ele. În acelaș timp se ivesce o constipație opiniatră, care ține vre-o două săptămâni, ceea ce'l obligă să intre în spitalul Colentina, unde după mai multe purgative abia s'a obținut scaune abundente. A eșit din spitalul Colentina după cinci zile. Simptomele de mai sus agravându-se a intrat la 11 Noembrie 1889 în serviciul menționat. Starea prezentă atunci este ast-fel descrisă: Pacientul de o constituție debilă. Din partea cordului nimic anormal. Din partea organelor respirațiunei se constată o bronșită ușoră; organele abdominale normale. Nu poate umbla fără baston și atunci cu anevoință. În timpul mersului ține picioarele depărtate unul de altul și lovesce pământul cu călcăile. Nu simte pe ce calcă. Punându-l să închiză ochii și ținând călcăile apropiate unul de altul, cade. Șezând pe pat nu se poate ridica în picioare de cât cu multă dificultate. Reflexul rotulien e cu totul abolit. Culcat, pacientul poate executa toate mișcările de și cu ore care incoordonanță, mai cu seamă când ține ochii închiși. Stând în picioare poate suporta o greutate în spinare. Mișcările mânilor nu sunt bine coordonate, puterea lor este foarte scăzută, nu poate să țină lingura ca de obicei, ci numai între mediu și anular. Simțul durerii este abolit atât la membrul superior cât și la cel inferior, afară de partea lor internă; asemenea și simțul tactului și al temperaturii. Limba îi este anestesiată și simte o amorțeală, o răceală în faringe. Pupilele sunt dilatate și puțin mobile.

La intrarea în acel serviciu îi s'a prescris fricțiuni cu unguentum hidrarg. cinereum fortius 20 gr. în 5 pachete. o fricțiune pe zi și iodur de potassium 5 la 200; 2 linguri de masă pe zi.

La 17 Noembrie, se constată un început de paralizie a membrilor superioare.

La 18 Noembrie: Chlorat de potasă în contra stomatitei ușore ce s'a ivit.

20 Noembrie. Paralizie incompletă a picioarelor, nu se mai poate ține de loc pe ele, nici nu le mai poate ridica stând în pat. Închizându-și ochii și punându-și succesiv un picior peste altul nu-și poate da seamă de diferitele lor pozițiuni.

Nu se mai poate servi nici de mână. Are incontinența urinei. Simte o amorțeală de la gură până la stomac. Nu simte de loc gustul mâncării. Se continuă cu fricțiunile mercuriale și cu iodurul.

22 Noembrie. Nici o ameliorare. Fiind constipat mai multe zile

îi se dă oleum ricini, care produce efect. Se urmează iodurul și fricțiunile.

25 Noembre. Chlorat de potasă pentru stomatita ușoră ; se urmează tratamentul instituit.

29 Noembre. Fiind constipat de mai multe zile se dă iarăși oleum ricini.

2 Decembre. A început a se servi puțin de mână. Face mișcări de întorcere în pat, mișcă puțin piciorarele. Anestesia piciorarelor este înlocuită printr'o iperestesia întinsă. Se continuă fricțiunile ; se dă 10 la 300 iodur de potassiu.

12 Decembre. Mișcă piciorarele mult mai bine ; le poate pune unul peste altul, să le îndoie. Mișcările mânilor le face cu ușurință ; acele ale degetelor sunt însă mai anevioise.

16 Decembre. Și poate face deja singur fricțiunile ; se dă singur jos din pat.

19 Decembre. A început să umble ținându-se de pat. Iperestesia piciorarelor persistă.

21 Decembre. Se suprimă fricțiunile. Se continuă cu iodurul de potassium.

Se servește bine cu mâinile. Calcă deja mai mult în talpă. Iperestesia piciorarelor e aproape dispărută. Se măresce doza de iodur $15/300$.

22 Ianuarie (1890). Ameliorare foarte simțitoare, după cum se vede din mersul fenomenelor ; se repetă fricțiunile.

28 Ianuarie. În urma stăruințelor sale s'a congediat în strarea următoare :

Orî ce anestezie sau iperestezie a dispărut. Nicî o turburare digestivă sau în micțiune. Nicî o turburare în vedere. Pupilele sunt mereu dilatate. Se servește bine de mână. Calcă puțin în călcăe. Se sîntorțe cu ușurință din mers. Cu ochiî închîși mersul este mai puțin igr. Când închide ochiî și apropie călcăile, se clatină puțin.

A 2-a Față.

La 23 Februarie este primit iarăși în același serviciu, și iată observația sa :

El reintră pentru un oedem al fețiî ocupând și articulațiile tibio-tarsiene, cari sunt și foarte dureroase. Articulațiile radio-carpene sunt asemenea edemațiate și dureroase la pipăire mai cu osebite. Ase-

menea ȃice că simte dureri, când se mișcă, mi în tot corpul. Nóptea ȃice că ndușesce frte mult la cap. Pacientul ȃice că fiind expus unui viscol cu cte va ȃile mi înainte, nóptea a avut dureri prin genunchi și în articulaȃiile tibio-tarsiene. Aș dureri a simȃit și în articulaȃiile mnilor.

24 Februarie. S'a examinat urina și nu s'a găsit albumină. S'a prescris salicilat de sodă. N'avea febră.

25 Februarie. La visita matinală se plnge de dureri în articulaȃiile genunchilor și tibio-tarsiene. Spune că are dureri prin gambe. Oedemul feȃii mi puȃin pronunȃat. Se urmează salicilatul de sodă. Se constată și o blenoragie cronică : se dă injecȃie cu iodoform, apă și oxid de zinc.

26 Februarie. Durerile articulare mi micșorate. Se urmz salicilatul. Se plnge de dureri pe tibia, car se măresc prin presiune. Aceste dureri din urmă se ivesc numai noaptea. Se dă iodur de potassium.

28 Februarie. Se prescrie fricȃiuni mercuriale ca și mi înainte. Pacientul se plnge de dureri fulgerătoare prin picioare, și se constată o iperestesia cutanată a membrelor inferire.

1 Martie. Se plnge de dureri fulgerătoare prin gambe, mi cu sem sra. Aceste dureri le simte acum și prin degetele picioarelor.

3 Martie. Aș dureri simte acum nóptea în diferitele regiuni ale corpului. Asemenea se constată o iperestesia frte pronunȃată. Se constată o ușóră stomatită. Se prescrie iodur de potassium 10 la 200 și gargară cu chlorat de potasă.

12 Martie. Aceași stare. Dureri violente în gambe, iperestesia frte pronunȃată în membrele inferire. Puterea în mini începe a scădea.

16 Martie. Iperestesia scdută.

18 Martie. Durerile fulgerătoare au dispărut.

19 Martie. Puterea în mâni a revenit. Se urmz cu iodurul. Bolnavul se simte destul de bine.

De la 1-i Aprilie se lasă fără medicaȃiune, spre a se vedea dacă binele se menȃine.

La 16 Aprilie ese din spital în starea următoare : Nu mi simte de mi multe ȃile nici o durere în membre. Puterea în mâni normală. Când umblă mi lovesce puȃin pmntul cu clcile. Pte umbla cu ochii închiși. nchidnd ochii și apropind clcile nu se clatină de ct prea puȃin după cte-va minute. Vederea normală. Pupilele mobile. Reflexul rotulien e aprpe abolit.

De la 16 Aprilie, dată eşirci din spitalul Filantropia până în luna Maiu (1890) a mai luat încă trei doze de iodur 15 la 300.

În Decembre acelaşi an, D-nul Erlich, internul serviciului D-lui Dr. Chernbach, voind a şti cum se află pacientul, l'a chemat prin scrisoare şi a putut constata starea următoare :

Nu se plânge de nici o suferinţă. Puterea obicnuită în mână şi în picioare. N'are nici o turburare vizuală. Merge bine cu ochii închişi. Nu se clatină de loc, când apropie călcăile şi închide ochii.

A 3-a faţă. Mórtea Bolnavului.

Iată acum starea în care se presintă pacientul la 15 Februarie 1891, când, după cum ştim deja, a fost primit în serviciul nostru de la Colentina.

Bolnavul bine constituit ; musculatura şi sistemul osos bine dezvoltate ; ţesutul celulo-grăsos puţin abundant. Pe totă suprafaţa corpului nu observăm nici o urmă de vre-o erupţiune sau cicatrice, afară de membrul viril, unde sunt urmele unei cicatrice, rest al unui şancăr, ce dăce pacientul că a avut în tinereţe. De asemenea nu găsim în nici o regiune a corpului vre-un ganglion mărit de volum.

Întrebat ce-l aduce în spital bolnavul ne spune, că are dureri în membrele inferioare şi mai cu sémă arsurî, cari sunt mai pronunţate la călcăie. Aceste dureri sunt aproape continue, rare ori 'l mai lasă durerile şi acesta pentru un scurt timp. Nu găsim nici un punct dureros în lungul coloanei vertebrale. Prin compresiune asupra muşchilor pulpei (les molets) bolnavul acasă dureri. Simţul muscular nu este abolit ; pacientul, cu ochii închişi, 'şă dă seamă de poziţiunea ce dăm membrilor sale inferioare.

Când îi comandăm să atingă cu vârful unui picior genunchiul membrului opus, el încercă cu dificultate, însă fără încoordonare, ajunge la scopul indicat. Pus în decubitul dorsal şi ordonându-i să ridice când un picior, când pe cel-l'alt se pôte observa că le ridică destul de bine, însă nu le poate ţine ridicate de cât câte-va secunde. Când este să lase picioarele în jos în pat, se observă că el nu lasă tot piciorul de o dată în jos, ci mai întâi flexează gamba pe cósă şi lasă călcăiul, şi apoi printr'o extensiune treptată întinde piciorul şi ast-fel 'l lasă jos. Sensibilitatea la durere este intactă pe totă suprafaţa corpului, însă cu o particularitate : şi dă în tot d'auna sémă

de locul în care a fost înțepat ; însă confundă numărul acelor, cu cari a fost înțepat, chiar când acele estesiometrului sunt la o distanță destul de mare unele de altele. Ast-fel fiind înțepat simultaneu cu cele două ace ale acestui instrument depărtate unul de altul cu zece centimetri, spune mai întâi exact că a fost înțepat cu două ace, și imediat după aceea înțepându-l tot în acel loc ne spune că a fost înțepat de un ac sau două, ast-fel ca și cum ar ghici.

Sensibilitatea termică păstrată, atât pentru rece, cât și pentru cald.

Reacțiunea de degenerescență lipsește. ; toți mușchii răspund bine iritațiunii electrice produse cu curenți de inducțiune a aparatului Dubois Raymond.

Dacă se pune pacientul pe un scaun și explorăm reflexul rotulien, constatăm că el este cu totul abolit la ambele gambe.

Bolnavul nu se dă jos din pat fără ajutor ; susținut de abea poate face câțiva pași ținând picioarele depărtate unul de altul ; abia ridică picioarele, cari cad la pământ ca mese inerte ; nu simte bine pe ce calcă.

Bolnavul chiar cu ochi deschiși nu putea să se ție în echilibru ; și dacă nu ar fi susținut, ar fi căzut jos.

Nici o turburare din partea organului vederii, pupilele mobile și egale. Sfîcterele anal și vesical intacte. Cordul puțin mărit de volum ; nici un suflu manifest ; bătăile cordului ritmice. Ficatul și splina puțin mărite de volum.

Cele-lalte organe nu prezintă nici o anomalie în funcțiunea lor.

Analizând fenomenele observate și mersul bôlei ne-am gândit de o dată la o *mielită acută* sau la un proces sifilitic, care ar comprima măduva în unele regiuni. Pe de altă parte fiind-că bolnavul ne-a asigurat (fiind că observațiile privitoare la căutarea sa în serviciu de la spitalul Filantropia nu le-am avut de cât mai târziu) că prin tratamentul antisifilitic s'a făcut bine când a fost tratat de D. Dr. Chernbach, i-am administrat și noi fricțiuni mercuriale și iodur de potassium.

Două zile după intrarea bolnavului în serviciul nostru nu se mai putea ține de loc în picioare. Se urmează tratamentul instituit, băi de puciosă, curenți constanți și o alimentațiune tonică. Cu toate acestea se vede că bóla merge progresând, musculatura începe a se subția pacientul se plînge de dureri continue, surde nu vii, în membrele inferioare și acuza mai mult tot arsuri de cât dureri. Când comprimăm mușchii pulpei și apăsăm pe la încheeturi pe nervi, deșteptăm mai

multă durere. Pacientul are puțină febră. $37^{\circ},5$. Pulsul este regulat, plin, tare. Sfîcterile normale.

După cinci spre zece zile de la intrarea sa în serviciul nostru urmînd regulat tratamentul indicat mai sus, se constată o agravare în starea lui ast-fel : imobilizat în pat spunîndu-î să ridice un picior în sus el nu pôte executa acéstă mișcare, abia reușia să flexeze gamba pe cósă, decî tóte mișcările active abolite, afară de cele de flexiune. În pat stă întins pe spate, cóssele și gamba mai tot de una le ține în abducție. Se plînge de dureri în pulpe. Aceste dureri crescuse la presiune, sau când se lasă să cadă piciorul pe marginea patului.

Mușchiî pulpei și ai cóssei flasci și micșorați mai mult de volum. Sensibilitatea termică și sensibilitatea la durere conservate. Reflexele rotulienne tot așa de abolite, cele cutanate plantare puțin atinse. Nu se constată nici o turburare din partea organului vederei, a gustului, mirosului, auzului.

5 Martie. Explorațiunea electrică cu curenți faradici ne arată: mușchiî gambelor au pierdut excitabilitatea lor electrică, iar din cei ai cóssei cuturierul și flexoriî mai răspund acestor curenți. Nici un fenomen nou din partea celor alte organe.

13 Martie. Bolnavul cu totul imobilizat în pat nu mai este în stare să facă nici cea mai mică mișcare cu gambele ; ele sunt imobile li se pot imprima mișcări passive. Gambele și cóssele sunt în abducție. Durerile în pulpe persistă, ele se exasperează prin presiune, sau când dăm piciorul în jos de marginea patului, și-l lăsăm atârnat. Simțul muscular este tot normal. Sensibilitatea electrică păstrată în cuturier și flexoriî cóssei. Sfîcterii normali. Termo-anestezie nu se constată.

14 Martie. Bolnavul pentru prima dată se plînge că simte mâinile amorțite și slabe, și că nu se mai pôte servi cu ele ca până acum. Voind a constata faptul vedem că în adevăr bolnavul este în imposibilitate de a aduce cana cu apă cu o singură mână la gură ; este silit a apuca cana cu ambele mâini, ca să o ducă până la gură. El nu-șî mai pôte face fricțiunile mercuriale, cari și le făcea singur până la această dată. Ceea ce ne isbesce în acéstă zi, este micșorarea de volum a mușchilor antebrațului, ast-fel în cât antebrațele au o formă lată.

De asemenea mușchiî regiunei thenare sunt atrofiați eminențele thenare și ipohenare aproape dispărute. Aici constatăm reacțiunea de degenerescență.

O óre care inegalitate a pupilelor. Sfîcterile intacte.

16 Martie. Bolnavul are membrele superioare și inferioare cu totul paralizate, atrofia musculară în regiunile indicate destul de înaintată, nu poate să mă execute nici o mișcare voluntară; mișcările passive se pot executa în toate sensurile.

Excitabilitatea electrică cu curenți faradici dispărută în cei mai mulți mușchii ai brațului și antebrăului, numai deltoidul și bicepsul se mă contractă puțin.

25 Martie. Bolnavul este incapabil de cea mai mică mișcare. Brațele paralizate atârnă ca corpuri inerte; atrofia musculară a mă progresat.

Sensibilitatea tactilă și cea termică puțin abolite; iritabilitatea electrică cu totul abolită. Comparând se observă că, de și atrofia mușchilor membrilor inferioare este mai veche în dată, aceea a membrilor superioare este astăzi mai înaintată. Din partea globilor oculari se observă că, pleópele sunt paresiate, ochii par mai mici; o ușure inegalitate în pupile; pupila dreaptă puțin dilată; inteligența și vederea intacte.

Respirațiunea, care până aci se făcea ca și în stare normală, a început să devie laborioasă, penibilă. Mișcările diafragmului au pierdut încetul cu încetul din amplitudinea lor; bolnavul incapabil de cel mai mic efort pentru a debarasa canalele aeriene de mucositățile, care le obliterează, are respirația sgomotoasă, tracheală. Observând vedem că mușchii toracelui, intercostali sunt micșorați de volum. Pacientul are temperatura de 38, 5 d. și pulsul de 130. seara. 38⁷ și pulsul 135. Se fac injecțiuni sub piele cu ether și clorhidrat de chinină; fricțiuni cu alcool camforat.

26 Martie. Pacientul vorbește cu ore care dificultate, inteligența însă e intactă, mănâncă, mestecă cu dificultate; regurgitează alimentele, ce-î se introduc în gură, mă cu seamă lichidele. Are o mare dificultate la înghițit. Respirația diafragmatică și tracheală, stertorósă.

Temperatura e 38³ și pulsul 130 pe minut. Sfincțerii neatinși; se pune óla bolnavului, fiind că nu se poate servi singur.

27 Martie. Vorbirea din ce în ce mă neinteligibilă; imposibilitate de a înghiți ceva; respirația tracheală.

28 Martie. Bolnavul sucombă după o scurtă agonie la orele 4 p. m.

IV

NECROPSIA

Cavitatea craniană și a măduvei spinării. Oasele craniului puțin congestionate. Dura mater îngroșată și sinușii venoși dilatați. Meningele sunt congestionate, ceea ce rezultă din replețiunea pronunțată a vaselor din pia mater. Substanța cerebrală, atât cea albă precum și cea cenușie, prezintă punctuațiile roșietice caracteristice ale congestiunii. Nimic de semnalat din partea ganglionilor centrali ai creierului, afară de congestia pronunțată a capsulei interne. Meningele spinale foarte congestionate, cele mai mici vase bine desemnate și pline cu sânge.

D. Iacobsohn, intern distins al serviciului, scotea măduva cu ganglioni spinali, cu destulă precauțiune, care, întinsă pe masă, ne arăta o depresiune, este de o formă schimbată în regiunea cervico-dorsală, și acesta într-o întindere de 6 centimetrii. Palpând ușor cu degetele simțim că această depresiune a măduvei este foarte înmuiată, friabilă, și ridicând încetîșor meningele în această regiune constatăm ramolirea completă a măduvei, în care nu se mai poate distinge substanța albă de substanța cenușie; această porțiune a măduvei se prezintă ca un țesut cu totul môle. Această porțiune ramolită la exces se pune divizată în mici fragmente într-o soluție de acid osmic 1% care va servi pentru preparațiunile microscopice.

Divisând măduva în cele trei regiuni principale ale sale, și apoi în alte diviziuni, constatăm o congestiune evidentă a substanței albe; această congestiune este mult mai pronunțată în substanța cenușie.

Cavitatea toracică. Ambii pulmonii tare congestionați; prin secțiune se scurge un sânge fluid și spumos. Asemenea se observă puncte apoplectice diseminate în ambii pulmonii. Cordul, mărit de volum, plin cu sânge negru, fluid; nimic din partea valvulelor.

Cavitatea abdominală. Ficatul, mărit de volum, și tare congestionat. Splina puțin mărită de volum și asemenea congestionată. Rinichii congestionați, puțin măriți de volum. Pancreatul are un aspect normal. Stomacul și intestinele puțin congestionate.

V

Examenul istologic.

Acest examen s'a practicat asupra următoarelor organe, luate și ținute în condițiuni bune:

I. Intrîga măduvă a spinării, care, secționată în cele trei regiuni, cervicală, dorsală și lombară, s'a pus la întărire în licorea lui Müller, sați în soluție de acid cronic.

II. Partea ramolită a măduvei s'a pus în acid osmic 1% timp de 24 de ore, după care s'a executat preparate colorate cu picrocarmin și purpurină.

III. Bulbul rachidien.

IV. Doi nervi intercostali, drept și stîng, fragmentul anterior și posterior, din cari unele fragmente s'au destinat pentru secțiuni și altele pentru disociațiuni punându-se mai întîi în acid osmic 1%. Alte fragmente din aceste ramuri nervoase s'au pus în bichromat de amoniac 2%.

V. Sciaticul popliteu extern și intern, supuși la aceleași metode și făcînd asemenea secțiuni și disociațiuni.

VI. Nervul median, partea mijlocie a trunchiului seu principal, s'a fixat prin ac. osmic.

VII. Nervul pneumogastric.

VIII. Nervul cubital.

IX. Nervul trenic.

X. Ramura musculară a popliteului intern, fixată tot prin acid osmic.

XI. Fragmente din miocard.

XII. Fragmente din gemenul intern, drept și stîng.

XIII. » » scurtul abductor și adductorul din regiunea tenară dreaptă și stîngă.

Acest examen ne dă, pentru partea ramolită a măduvei, rezultatul următor :

1° Se ia prin ajutorul unei pipete o picătură din fundul vasului în care se găsesc fixate și colorate elementele acestei porțiuni și se pune pe o lamă de sticlă într'o picătură de glicerină formică. Examenul microscopic, făcut cu ocularul No. 1 și obiectul No. 6 Verick, ne arată în o așa preparație : a) un mare număr de tubi nervoși moniliformi. b) tubi nervoși, cari în mare întindere sunt lipsiți de teaca lor de mielină, uni din tubi sunt umflați pe ici pe colo. Un mare număr de tubi nervoși sunt ruși, scurți, alții se prezintă sub aspectul unor altere negre prin acidul osmic. Tot în această preparație se observă un mare număr de sfere negre concentrice de mielină, unele mai mari, altele mai mici, și aceste sunt mult mai abundente.

În opt asemenea preparate n'am întâlnit nici o celulă nervoasă. Am observat însă mese mai mult sau mai puțin numeroase, cam sferice, roșii prin carmin, și cari ar fi putut fi urme de ale celulelor nervoase însă n'am constatat în aceste mese roșii nici nucleii, nici urmele prelungirilor celulelor nervoase.

Asemenea se observă un mare număr de celule roșii granuloase, unele sferice, altele ovoide, puțin fusiforme, în cari nu se vede un nucleu distinct. Aceste elemente sunt considerate de Virchow ca întâlnindu-se în tot de una în ramolirea centrilor nervoși. Unele din aceste elemente au 6 μ . diametru, altele 8 μ .

Se observă în aceste preparate și un număr ore care de mese sferice, cu aspect vesiculos, colorate puțin în pembé, cu o aparență hialină și ca de 12—14 μ . Asemenea se găsesc un număr ore care de corpi hialini, sferici, de dimensiunile globulilor roșii ai sângelui.

Elementele sângelui se găsesc în mare abundență; globuli sunt micșorați de volum și au o formă sferică, nu discoidă.

În alte așa preparate găsim pre lângă cele alte elemente aici menționate un număr ore care de vezicule de grăsime, sferice de 16 μ . înegrite prin acidul osmic precum și un mare număr de leucocite sferice sau deformată făcând pe unele locuri mese compacte. În unele din aceste preparate găsim vase sanguine, cari prezintă alterațiuni foarte importante. Unele din aceste vase sunt obliterate prin globuli sângelui; altele prezintă o îngroșare a pereților, cari sunt omogeni, colorați în pembé prin carmin, și multe din aceste vase au lumenul strâmtorât în cât abia se vede pe ici pe colo câte cinci șase globuli roșii puși în serii longitudinale în lungul vasului, care nu permite ca doi globuli să stea unul lângă altul în diametrul transversal. Ceva mai departe acest vas nu mai prezintă lumen, el este reprezentat printr'un tub plin sau mai prezintă urme de globuli roși sub formă de granulațiuni gălbenui. Capilarile, cari își iau origina din aceste vase, prezintă și ele o alterațiune de obliterare a lumenului, cu degenerarea și transformarea pereților în tubi plini hialini. Unele din aceste capilare prezintă în axul lor o proliferare de nucleii endoteliali. Acești nucleii sunt uni globuloși, alții lați și puțin lungi.

Se poate, observând preparatele din cari unele s'au destinat de D. Tatușescu, să se constate modul de întrerupere a circulațiunei, prin constatarea transformării tubului capilar într'un tub sau plin cu nucleii endoteliali și granulațiuni de grăsime, sau prin terminarea lui într'un tub hialin fusiform.

Dispoziția alterațiilor rețelei capilare se observă cu un aspect frumos. (vezi desenul) în porțiunea de măduvă ramolită, care a macerat în licorea lui Müller 24 de ore, și după 24 de ore în alcool $1/3$; preparatele luate din fundul borcanului cu pipeta s'au colorat, cu picrocarmin și examinat în glicerină formică. În așa preparate se observă mai toate fibrele nervoase, care sunt numeroase lipsite mai toate de teaca lor de mielină, colorate în roșu deschis prin carmin. Aceste fibre se prezintă ca tuburi cilindrici, lungi, umflați uni din ei. Pereții arterelor din aceste preparate prezintă o proliferare de nucleii endoteliali, și aici calibrul vaselor asemenea obliterat s'au strimtorat. Nu se observă fibrele netede în pereții acestor artere.

În fine în unele preparate se observă embolusuri astupând lumenul capilarului (vezi fig. 2 Pl. IV.)

Celulele nervoase. Într'un singur preparat luat din partea ramolită prin procedrul menționat și colorat cu purpurimă, și în alt preparat colorat cu picrocarmin, am găsit celule nervoase.

În preparatul colorat cu purpurină (vezi desenul fig. 1 Pl. IV) se întâlnesc două grupe de celule nervoase; într'un grup sunt mai multe, în cel lalt sunt 6 celule. Toate aceste celule sunt lipsite de prelungiri; foarte puține dintre ele au urmele unei prelungiri. Corpul celulelor pare micșorat, el este aproape omogen; fibrilarea periferică și aspectul granulos din centru au dispărut. Nucleul puțin distinct de protoplasma celulei, în unele celule nu se vede mai de loc, el este acolo, unde se vede puțin granulos și vesiculos. Nucleolul se prezintă ca un punct colorat în roșu prin purpurină. Aceste grupe de celule stau pe o substanță nevroglică, care prezintă nucleii atrofiați. Printre aceste celule sau alături cu ele se ved capilare de sânge, unele conțin globuli sanguini în lumenul lor, altele au lumenul obliterat în parte.

În preparatul colorat cu pisocramin găsim un grup de celule nervoase, care au un nucleu mai evident și cu nucleol. Însă și aici prelungirile celulelor sunt rupte.

Nucleii nu ocupă centrul corpului celular; cele de mai multe ori ei sunt situați la periferia celulei. În toate preparatele luate din partea ramolită n'am găsit de cât o celulă nervoasă cu multe și lungi prelungiri, și o celulă bipolară, care avea aspectul lor normal.

Bulbul rachidian. Am examinat vr'o douăzeci de preparațiuni de bulb, și în toate am constatat o iperemie considerabilă, vasele sanguine și capilarele sunt pline (distinse) prin sânge. În corpii restiformi, pe părțile laterale ale bulbului, capilarele formează rețele foarte pro-

nunțate. Din partea nucleilor pneumogastric și hipoglos, care mă interesează mai mult, nu am găsit nimic apreciabil. În porțiunea motore a piramidelor am găsit un număr de fibre nervoase, a căror țecă de mielină îmi pare a fi edemațiată. *Esamenul secțiunilor măduvei spinării* s'a făcut asupra a mai bine de una sută preparate.

Regiunea lombară. S'a examinat la microscop un mare număr de preparate, și în toate s'a observat că, substanța cenușie a cernelor cu celulele lor nervoase nu prezintă leziuni evidente. Acelaș lucru se constată și în celulele din colónele lui Clarke.

Cordonii substanței albe asemenea nu prezintă nici o alterațiune. Țesutul nevroglii nu pare mai proliferat. Canalul ependimului e însă aproape obliterat printr'o masă de celule embrionare, foarte mult colorate prin carmin. Aici avem însă de notat că, pe când rădăcinile anteriore sunt în starea lor normală, cele posterioare prezintă un mare număr de fibre degenerate, atrofiate, chiar ținând seamă de predominarea fibrelor subțiri în aceste rădăcini. Multe din fibrele alterate sunt lipsite de mielină. și într'un fascicol nervos voluminos din aceste rădăcini, se observă spre partea sa periferică într'o întindere de $\frac{1}{4}$ al aceluși fascicul, că tubii nervoși fiind cu totul distruși această zonă se prezintă cu aspectul unei mase de un alb gălbeniu cu urme de sfere concentrice, albicioase, palide. Pe suprafața acestei zone se găsesc ca la dece globuli hialini, sferici, ca de 6 și 8 μ de diametru.

Ca origină a acestui focar de ramolire se poate ca el să fie datorit unei emoragii vechi, fiind-că și în aceste preparate ale măduvei lombare găsim aceleași alterațiuni vasculare deja descrise mai sus, de și mai puțin pronunțate ca în regiunea cervicală și dorsală.

Regiunea dorsală. În fragmentul vecin cu partea ramolită se constată o ușoară alterațiune a celulelor cernelor anteriore și posterioare.

Acastă alterațiune consistă în lipsa aproape generală a prelungirilor, în prezența în unele celule a nucleilor la periferia celulei, și în lipsa acestor nucleu din unele celule. În substanța cenușie se observă obliterarea unor arteriole și un mic extravasat de sânge pe suprafața acestei substanțe în dreptul comisurii cenușii. Asemenea se pare că multe celule nervoase sunt mai mici, și poate că unele au dispărut. În celulele nervoase din cornele anteriore se mai găsesc prelungiri, și alterațiile menționate sunt mai puțin pronunțate; unele din celule au chiar aspectul normal și toate prelungirile. Însă găsim că în cornul anterior stâng sunt mai multe celule ca în cornul anterior drept, unde celulele par ceva mai alterate. Rădăcinile normale; vasele însă umplute

de sânge și au pereții îngroșați. Cele alte fragmente ale acestei regiuni nu prezintă de cât o iperemie vasculară cu obliterarea în parte a endimului prin celulele embrionare.

Regiunea cervicală. Canalul endimului obliterat prin celule embrionare, granuloase, foarte colorate cu carmin, însă nucleul nu este vizibil. În fragmentul ultim al acestei regiuni, celulele nervoase ale cornelor anterioare sunt ceva mai mici, și nu s'au colorat bine prin carmin.

Ganglionii spinali.

Ganglionii spinali din regiunea cervicală, în secțiuni longitudinale și transversale, colorate cu eosină și hematoxilină, preparate închise în Balsam de Canada, ne arată : O abundență de țesut grasos împrejurul acestor ganglionii. Vasele sanguine distinse prin sânge ; ochiurile rețelelor capilare ale țesutului grasos menționat dilatate ; capilarele conțin în lumenul lor câte două, trei globuli roșii.

Multe din capilare prezintă întreruperi în traectul lor determinate prin distrugerii parțiale sau degenerare grăsoasă a peretelui lor. Se observă un mare număr de globuli roșii, și unele fiind rupte se observă și în ganglionii gramezi de ematii.

Celulele ganglionare sunt într-o cât va alterate ; astfel întâlnim în unele preparate celule atrofiate ; în altele se observă împrejurii nucleului o masă de granulații de un brun-gălbenu ; aceste granulații în alte celule ocupă o latură a nucleului, fără a înconjura celula. În unele celule ganglionare nucleul este acoperit cu aceste granulații. În fine sunt aproape jumătate din celulele acestor ganglionii care se prezintă cu aspectul lor normal. *Fibrele nervoase* din interiorul ganglionului par normale. În unele preparate, în acelea în care secțiunile s'au făcut longitudinale, se observă că fibrele nervoase prezintă o proliferare de nucleii eliptici și un mare număr de celule sferice printre aceste fibre nervoase. Aceste celule embrionare, foarte bine colorate prin hematoxilină, se găsesc asemenea în abundență printre celulele ganglionare.

În aceste preparate, pe lângă alterațiunile celulelor ganglionare deja descrise, mai întâlnim așa celule cu aspectul hialin al protoplasmei, sau cu o protoplasmă prea puțin granuloasă. Nucleul unora din celulele secțiunilor longitudinale sunt foarte bine puși în evidență, având o formă sferică vesiculată.

Aici în unele celule, al căror corp protoplasmatic s'a retractat, se observă o proliferare a nucleilor capsulei ganglionului, și chiar în

corpul celulei găsim așa nucleu proliferat. Tot în aceste secțiuni constatăm multe capilare dilatate și obliterate printr'un dop de aspect hialin.

Ganglionii spinali din regiunea dorsală. În mare parte celulele ganglionare ale acestor ganglionii sunt dispărute și înlocuite prin celule grăsoase, cără în acești ganglionii se găsesc în mod abundent chiar în interiorul ganglionului.

Ganglionii spinali lombari. Aici constatăm că multe din fibrele nervoase din interiorul ganglionilor, secțiune transversală, sunt atrofiate. Așa se găsesc grupe întregi de fibre nervoase, cără se prezintă ca puncte roșietice, teaca lor de mielină fiind dispărută. Celulele ganglionare nu prezintă alterații apreciable.

Nervii rachidieni la eșirea lor din ganglionii spinali.

Regiunea lombară. Aceste ramuri nervoase, cără au fost întărite ca și măduva prin licorea lui Müller și acul cronic, ne arată imediat la eșirea lor din ganglionii alterațiuni de degenerare foarte pronunțată, și fasciculile aceste nervoase în secțiunile transversale se asemănă cu acele ale nervului intercostal (vezi planșa II). Din fie care trunchiul nervos, mai mult de jumătate ale fâșiilor nervoase prezintă aceste alterațiuni. Cei mai mulți tubi sunt atrofiați și puțin mai au aspectul lor normal. Aceleași alterațiuni se constată în preparatele tratate prin eosină și hematoxină, sau prin metoda lui Pall.

Nervii periferici.

Nervii: pneumogastricul din regiunea cervicală; frenicul; medianul; cubitalul; intercostalul; marele sciatic; sciaticul popliteu intern; tibialul safen, au fost examinați la microscop; prin disociațiune și prin secțiuni. Ei au fost tratați prin acid osmic 1% și prin bichromat de amoniac și de potassă 2 și 3%.

În toți acești nervi am găsit aceleași alterațiuni: O degenerare mai mult sau mai puțin pronunțată a fibrelor nervoase. Ast-fel, după cum se poate observa (planșa III) multe din fibrele nervoase prezintă fragmentarea mielinei, care este dispusă sub forma de granulațiuni mari sau mici, sferice sau cilindrice. În multe fibre lipsesce cu totul mielina, și chiar cilindrul ax, de unde rezultă că întâlnim, că unele fibre nervoase se prezintă ca simple teacă de ale lui Schwann, pe tractul cărora se ved nucleii proliferat. Aceste alterațiuni însă sunt

mult mai întinse în nervii mai subțiri, ca: sciaticul popliteu intern, safenul tibial, frenicul, nervul intercostal (veđi Pl. II și III) Pneumogastri- cul și marele sciatic prezintă mai puține fibre alterate. Însă în marele sciatic țesutul conjunctiv și grăsos este atât de abundent, în cât în disociațiune abia cădem peste fasciculele nervoase.

În secțiunile nervului intercostal (veđi Pl. II) se constată un mare număr de fibre nervoase subțiri, decă multe sunt degenerate.

În sciaticul popliteu intern, prin desciațiune am constatat că multe din fibrele nervoase erau transformate în tecă cu nucleă ovoide.

Alterațiuni găsite în mușchii supuși esamenului istologic.

S'au luat după cum am indicat mai sus, mușchii din regiunea thenară și din acea a gambei. Fixați prin licórea lui Müller și com- plectând întărirea prin alcool și celoidină s'au făcut secțiuni transver- sale și longitudinale. S'au colorat preparatele cu picrocarmin, hema- toxilină, violet de metyl și Scharlac. Aceste preparate închise definitiv în glicerină formică sau balsam de Canada, ne arată alterațiuni pro- nunțate, cară interesază substanța musculară a fibrelor musculare, țe- sulul conjunctiv, vasele și nervii acestor mușchi.

Mai toate fibrele musculare sunt alterate, unele însă mai mult, altele mai puțin. Unele din aceste fibre sunt mai subțiri și apăsate, comprimate de un strat abundent de celule grăsoase. Altele din aceste fibre ast-fel atrofiate sunt mai scurte ca altele, cu cară sunt vecine, acesta provine de acolo că în diametrul său longitudinal fibra este distrusă în mai multe locuri, și substanța discurilor în parte dispărută. Multe fibre musculare, cară nu-și conservă ast-fel diametrul lor lon- gitudinal, prezintă o alterațiune caracteristică, cară colorate cu hema- toxilină sau picrocarmin au un aspect moniliform foarte pronunțat (veđi planșa VII fig. 2).

Privind aceste fibre cu o lentilă mai mare, adică cu ocularul No. 2 și apocromaticul 3^{mm}. Zeiss, se poate constata că zonele mai închise de un violet brun, ce ne arată fibra colorată cu hematoxină, sunt datorite porțiunilor fibrei relativ în stare normală; pe când zo- nele mai deschise cu colórea violetă ne prezintă punctele fibrei, unde alterațiunea este mai întinsă. Aici striatiunea transversală nu se mai vede, substanța musculară este subțiată, și în unele fibre aparența fi- brilelor este destul de evidentă.

• În secțiunile ransversale constatăm o proliferare conjunctivă foarte abundentă, fașii groase de țesut fibros aprópe omogene separă fibrele musculare între ele.

Țesutul grăsos abundant, multe fibre musculare sunt năvălite, tur-tite prin acest țesut.

În unele locuri se vęd pe suprafata fibrelor musculare vacuole albicioase, din cauza disparițiunei totale în aceste zone a substanței musculare.

În preparatele colorate cu violet de metil se observă o proliferare a nucleilor sarcolemei.

Vasele sanguine au pereții puțin îngroșați, și multe din arteriole au lumenul obliterat printr'un dop hialin de colóre pembé.

Nerviș mușchilor examinați nu se disting bine.

Miocardul. Fibrele musculare ale cordului presintă un ușor grad de degenerare grasă.

VI.

Casul de față trebuie el clasat pur și simplu în grupul polinevritelor infecțioase. (alcoholism, syphilis)? este el óre rezultatul unui proces simplu și ast-fel să pótă primi o numire atribuită altor casuri? póte el intra în grupul mielitelor acute ajunse la ramolire? Iată câte-va chestiuni, la cari studiul clinic și istologic al casului nostru ne obligă să respundem.

Titlul de «pseudo tabes dorsal cu ramolirea umflătorei cervico dorsale a măduvei spinării» admis pentru acest cas, 'l propunem pe motivele următóre :

Din studiul istologic al preparatelor nóstre rezultă că cordonul alb al măduvei spinării n'au fost de loc alterați, n'am constatat în mări bine de una sută preparate al măduvei nici o urmă de sclerosă a cordónelor posterióre, decí lesiunile ataxiei locomotrice al lui Duchenne (de Boulogne) au lipsit cu desăvârșire și ast-fel fiind, nu putem admite nici un tabes dorsal.

Am constatat, după cum se vede din această lucrare, o nevrită parenchimatósă a mări multor nervi musculari și cari au avut un mers acut ascedent, interesând chiar și nervii frenici și pneumogastrici, ceea ce constituie o nevrită multiplă ascedentă, și întregul semnului morbid al lui Déjerine.

Însă în cazul de față am mai constatat alterațiunea unora din rădăcinile posterioare (regiunea lombară), alterațiunea fibrelor nervoase din ganglionii spinali ai regiunii lombare și ușoare alterațiuni ale celulelor ganglionare al unor ganglionii spinali. În cât aici n'am avut leziuni limitate numai în nervii periferici, căci aceste leziuni le am găsit și în regiuni centrale; totuși, după cum vedem, măduva spinării n'a presintat leziuni de natură a influența asupra numirei, ce trebuie să dăm acestui caz.

De aceea ce cred că, se poate admite în acest caz titlu de pseudo tabes dorsal arătând prin aceasta pe de o parte că acest pacient a presintat la început cortegiul simptomatic al ataxiei locomotrice tipice, și pe de alta că s'a constatat leziuni în rădăcinile posterioare și în ganglionii spinali.

Leziunile rădăcinilor posterioare s'au ivit negreșit mai târziu, ele au fost o propagare a nevritei de la periferie la centru. Cât privește complicația de ramolire a măduvei în regiunea cervico-dorsală, acesta s'a constatat pe o întindere de cinci centimetri, și partea ramolită fixată prin acid osmic și colorată cu picrocarmin de Ranvier, ne a arătat alterațiunile mai sus arătate.

Trebuie însă să insist asupra mersului, ce a avut această afecțiune la bolnavul nostru. După cum vedem, pacientul era un alcoolic învederat, se îmbăta, după spusele lui, foarte des. A suferit de sifilis și a locuit camere umede. Aceste condițiuni reunite sunt mai mult de cât suficiente pentru a explica această nevrită multiplă.

Am văzut că în faza 1-a și a 2-a când acest pacient a fost tratat la spitalul Filantropia în serviciul D-lui Dr. Chernbach, el a presintat toate semnele clasice ale ataxiei lui Duchenne; sub influența unui tratament sifilitic cu fricțiuni mercuriale și iodur de potasiu continuat mai mult timp, bolnavul a eșit din spital și de unde nu se putea servi cu mâinile ca să mănânce, nici să meargă pe picioare, a început să-și vadă de ocupațiile meseriei lui. Însă după trei săptămâni expus unui frig intens, el este coprins de un reumatism articular, intră din nou la D-l Doctor Chernbach, unde se constată câte-va articulați umflate și dureroase, însă fără a se plânge de semnele ataxiei, pentru care eșise din spital cu trei săptămâni mai înainte. După câte-va zile sub influența stărei sale reumatice, se deșteaptă mai toate simptomele ataxiei locomotrice (a 2-a fasă a bôlei sale). Se supune iarăși pacientul tratamentului antisifilitic și după câte-va săptămâni ese iară-și și acum pe deplin vindecat. Acasă la el pacientul 'și cauă de meseria

lui și timp de 8 luni de zile nimic nu-î mai amintesc suferințele sale trecute.

Negreșit aflându-se a casă reia iarăși escesele beuturilor spirtose, stă în cameră umedă și iată că din nou semnele ataxiei reîncep.

În această perioadă, a 3-a fază a suferinței sale, pacientul vine, cum am văzut în serviciul nostru. Aici am constatat progresele bolii mergând cu pași repezi, nevrita multiplă s'a propagat de jos în sus și când nervii esențiali vieții, ca pneumogastricul și frenicul, au fost atinși, individul a avut tachicardie, respirația diafragmatică și a sucombat.

Să nu uităm însă că, morrea aici a fost rezultată și din cauza ramolirei măduvei, care a ocupat o regiune foarte importantă a măduvei spinării.

Din examenul istologic al preparatelor noastre se vede că am găsit o alterațiune vasculară foarte răspândită, și că chiar vasele din bulbul rachidien erau alterate. Deci ramolirea măduvei constatată se explică prin faptul că, vasele sanguine fiind mai mult în măduvă alterate, sclerosate, obliterate, era o chestiune de timp, ca la un moment dat de-sordine, de nutrițiune a măduvei, din lipsa irigațiunei lichidului nutritiv la timp, să distrugă substanța nervoasă, să dea loc la necrobiosa măduvei.

În privința naturei alterațiunilor vasculare în cazul de față, putem învoca alcoolismul și sifilisul, adică două factori foarte puternici. Într'adevăr se știe că acești două factori, chiar unul din ei este suficient ca să producă scleroza și obliterarea vaselor, precedate fiind de arterite, endarterite.

Leyden ¹⁾ într'o comunicare făcută societății de medicină din Berlin, ține: «En ce qui concerne le ramollissement aigu, il y a lieu de se demander aujourd'hui s'il doit être regardé véritablement comme appartenant à d'autres processus destructifs, par exemple à des hémorrhagies, ou à des altérations vasculaires». Ast-fel că în sprijinul ideilor ce susțin, pot lua de basă și opinia emisă de eminentul clinician din Berlin. Alterațiunea vaselor am constatat-o în cazul de față în secțiunile făcute asupra măduvei spinării precum și prin disociare. Așa disociarea, după macerațiunea fragmentelor de măduvă în licore de Müller și alcool $\frac{1}{3}$, ne au arătat că și vasele din regiunea dorsală a măduvei prezintă aceleși alterațiuni ca și în focarul ramolit menționat.

1) Semaine médicale No. 7 de 1892.

Aceste vase erau umplute, destinse prin sînge în mod extra-ordinar și multe ramuri arteriale și capilare aveau lumenul astupat prezentându-se ca tubi hialini pemie.

Ca să fac să reiasă raritatea casului de față, mă voi servi de câte-va cuvinte dintr'o lucrare foarte importantă a D-lor A. Joffroy și Ch. Achard¹⁾:

«On sait que les altérations des artères de l'encéphale sont la cause principale des lésions de cet organe et qu'en particulier l'artérite chronique en produisant le retrécissement et l'oblitération des artères cérébrales détermine fréquemment le ramollissement de la substance nerveuse irriguée par l'artère oblitérée».

Și puțin mai departe: «Losque le mode pathogénique du ramollissement cérébral fut bien élucidé, on pense que peut être on allait retrouver la même lésion, due à la même cause dans la moelle. Mais il y a là une distribution vasculaire toute spéciale qui paraît s'opposer à la production d'une lésion analogue au ramollissement cérébral, et les recherches entreprises dans le but de trouver un ramollissement faisant pendant au ramollissement du cerveau n'ont guère été couronnées de succès». Mărturisim, continuă autori, qu'il ne nous serait pas venu à l'idée de reprendre pour les nerfs périphériques ces recherches qui avaient échoué pour la moelle. Cependant, c'est si non une lésion de ce genre du moins une lésion due à l'oblitération des vaisseaux artériels, qu'il nous a été donné de rencontrer.»

Din cele ce preced, mă simt fericit că pot prin cercetările casului meu să contribuesc la noua formă de ataxie locomotrice.

În cazul meu pre lângă atrofia musculară ascendentă și paralizia celor patru membre, trebuie să menționez în mod particular mersul repede al principalelor fenomene clinice observate.

Fiind că se știe că *miosisul* chiar cu semnul lui Argill Robertson, de și se întâlnește mai des în tabesul propriu și că lipsește în nevrite, nu este un semn constant, patognomonic al tabesului. Totuși trebuie să amintesc că, acest semn nu s'a observat la bolnavul meu.

Asemenea trebuie să amintesc că, Déjerine admite că cauza pierderii simțului muscular, consistă în alterațiunea nervilor periferici; măduva nu trebuie a fi încriminată.²⁾

Casul meu mai este încă important prin faptul că, degenerescența

1) Archives de Médecine expérimentale de 1889. p. 230.

2) Archives de Physiol. norm. et path. No. 6 de 1887.

nervulnă pneumogastric este cu totul rară. Din analiza noastră microscopică rezultă că, în cazul de față n'am avut scleroza cordónelor măduvei. N'am avut o poliomielită adică o paralizie spinală anterioară, căci paralișile n'au început la extremitățile membrelor: interosoșii, lombricoșii, mușchii regiunilor tenare și ipotenare au fost atinși la urmă. Iar alterațiunile găsite în unele zone celulare din córnele anterioare vecine cu focarul de ramolire, țin de această vecinătate; nutriția lor fiind adânc sdruncinată.

Pe de altă parte, trebuie să notăm că, pacientul a fost întâi paralizat de membrele inferioare și, după cum am constatat, măduva dorso-lombară n'a presintat nici o alterațiune a celulelor córnelor anterioare etc...

O mică rezervă însă suntem nevoiți a face în această privință, fiind că după Kahler și Pick centrul pulpelor ar fi între a 4-a și a 5-a rădăcină dorsală.

Raritatea precum și gravitatea unui așa caz reese din cele ce preced. Într'adevăr am avut pe de o parte o nevrită multiplă ascendentă, care a atins și nervii cei mai esențiali vieței, iar pe de altă parte un ramolisement limitat în măduvă și într'un fascicul al rădăcinelor nervoase posterioare.

A priori chiar înaintea examenului istologic al pieselor menționate, am stabilit diagnosticul de o nevrită multiplă, această nu în considerația evoluțiunei repede a bôlei căci sunt și cazuri de tabes propriu dis cari au un așa mers. Însă atrofia musculară, care vine așa de repede în nevrite, nu se observă de cât după câțiva ani în tabesul medular. Am văzut, cât de repede și chiar sub ochii noștri, mușchii au fost atinși de atrofie la nenorocitul nostru pacient.

Find-că în acest caz am avut mai mult fenomene de motilitate, atrofii musculare, ce s'au ivit repede, m'am crezut dator să fac studinul istologic mai cu deosebire al nervilor musculari. De alt fel Déjerine și autori menționați aici s'au ocupat în destul cu studiul istologic al nervilor cutanați. Se știe că acești din urmă sunt mai mult alterați în forma sensitivă a tabesului periferic.

Ca să terminăm cu studiul casului de față, ră resumăm în câte va cuvinte istoria pacientului nostru :

El era un alcoolic și a suferit de sifilis ; a trăiat în camere umede sub a căror influință a fost atins de un tabes periferic cu toate semnele ataxiei descrise de Duchenne de Boulogne. Am zis atins de un

tabes periferic sau de o nevrită multiplă, fiind că, după cum se vede în observație, el s'a vindecat întâia dată și un tabes mădular scim că nu se vindecă.

Pe lângă natura alcoolică, natura sifilitică a acestei nevrite multiple e admisibilă, fiind că pacientul s'a vindecat întâia dată și binele s'a menținut timp de opt luni în urma unui tratament antisifilitic.

În urmă, turburările de nutrițiune, rezultate din scleroza și chiar obliterarea multor vase medulare, au dat naștere la o necrobiosă a măduvei spinării într'o zonă limitată pe de o parte, iar pe de alta nevrita parenchimatousă periferică interesând nervii pneumogastrici și frenici au contribuit la sfârșitul vieții acestui pacient.

Din observația lui se vede că, în zilele din urmă mușchiul diafragm a fost asemenea atins, de unde acea respirație anevoioasă, escutată cu mari eforturi și depresiunea regiunii epigastrice în inspirație.

În acea zi pacientul avea respirațiunea toracică, nu abdominală, el respira ca o femeie, nu ca un bărbat.

Se știe că, în tabesul periferic se observă umflăturile articulare și oedemul unor articulațiuni. M-me Déjerine Klumpke ¹⁾, J. Déjerine ²⁾, Strümpell ³⁾ au descris aceste fenomene. După cum se vede în observația casului nostru, pacientul a prezentat aceste manifestațiuni.

Prin urmare, afară de ramolirea umflăturii cervico-dorsale ce s'a constatat în cazul de față, lucrurile s'au petrecut ca într'un caz observat de Déjerine, în care bolnavul a sucombat prin întinderea nevritei de la nervii periferici la nervii pneumogastrici ⁴⁾.

În fine, ca să termin, amintesc durerile vii ce simțea pacientul, când se lăsaș gambele atârinate pe marginea patului, în care era culcat, precum și tachicardia cu 145 pulsațiuni pe minut în ziua ultimă a vieții lui. După Déjerine și Strümpell această tachicardie este datorită leziunii nervului pneumogastic, leziuni pe care le-am descris.

În timpul vieții sale, pacientul a fost supus la tratamentul următor: Mai întâi a urmat cu fricțiuni mercuriale și iodur de potasiu. În urmă i s'a administrat extract de nucă vomică cu pulvere de belladonă și ergotină.

Mai la urmă s'a făcut injecțiuni cu sublimat corosiv 0.10 ctg.; salicilat de sodă 0.20 ctg.; apă distilată 10 gr., o injecțiune pe zi.

1) Loco cit.

2) Idem.

3) Traité de path. spéciale. t. II. p. 119. Paris 1889; IV-me edit.

4) Déjerine: Archives de Phys. norm. et pat. No. 6 de 1887. Contributions à l'étude de la névrite alcoolique.

Polynévrite syphilitique

En dégénérescence parenchymateuse

a) *Ner Saphen tibial*

b) *Ner Cubital gauche*

c) *Ner phrénique gauche*

Polynévrite syphilitique

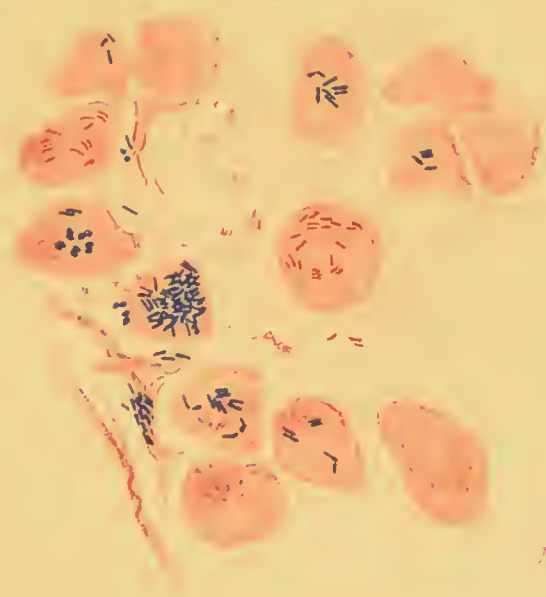
Fig. 1

L. 1000 x 10

Polynévrite syphilitique

Fig. 2

L. 1000 x 10

Bacille du chancre simple
Double coloration

L. 1000 x 10

Fig. 1

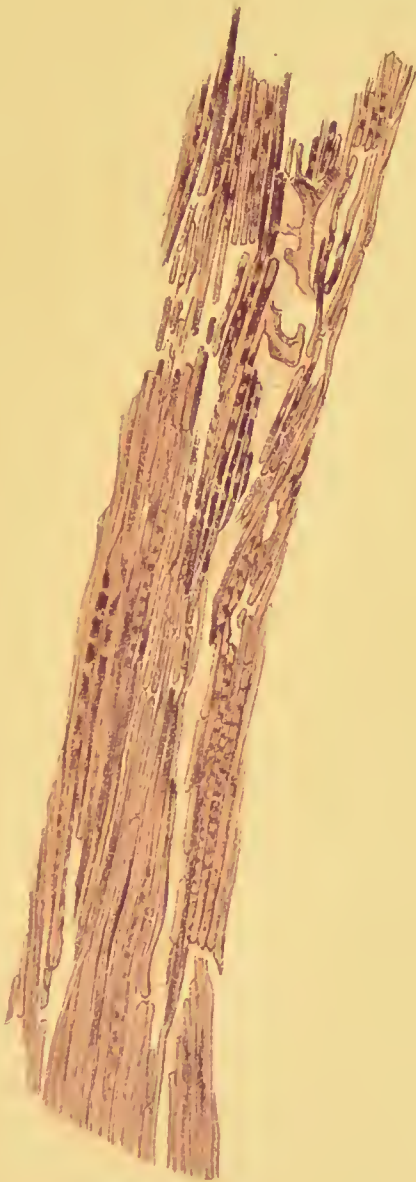

Fig. 2

Polynévrite syphilitique

PUIROI DINTR'UN ȘANCRO SIMPLU DE INOCULAȚIE

